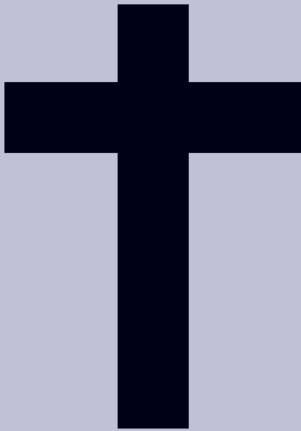

Udi Bible

Udi Scripture translation

Udi Bible

Udi Scripture translation

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Udi)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
174556f0-71b4-5f1c-b512-2117b07ebbf0

Contents

İona	1
Mark	4
Luk'a	42
İoan	104

Xavareçal İonay girk

İonay Q'ONÇUĞOXUN t'ist'un

¹ Amit't'ayi ğar İona *Q'ONÇUĞON metər sa əyite p'ap'esp'i:

² «Hayza Ninevina taki! T'e kala şəhərə bakala amdarxo car k'alpi p'ap'esp'a ki, içoğoy biq'ala pis əşurxo Za p'ap'ene».

³ İona isə Q'ONÇUĞOXUN t'ist'un çureşi hayzeri içü pi gala təə, Tarşişane yaq'a baft'i. Taşi Yafona çurpi gəmiğoxun Tarşişa tağalt'u bəğəbi, iz yaq'e tənginal tadi t'e gəminə areşi ki, Q'ONÇUĞOXUN t'it'ale.

⁴ Ama Q'ONÇUĞON dənizə ost'aar muşe yaq'abi. Dənizə t'etər sa tufane əqəşi ki, male manst'ay gəminə biyexun cöybane.

⁵ Gəminə bakalt'oğə q'iyene haq'i, hərt'in bureqi iz buxaçuğə k'alpi içü çark'est'eynak' xoyinşbsa. Gəminə bakala yükəl c'evk'i bot'unseri dənizə ki, gəmi suuk'bafeq'an.

İona isə şiri gəmin boş bakala otağxoxun sunt'u bask'i ost'aar nep'axeşi.

⁶ Gəmiçiğoy kalo şot'ay t'öğöl hari pine: «K'ən bask'e? Hayza vi buxaçuğə k'alp'a, bərkə şot'in yax gorox hari çark'esadi».

⁷ Gəmiçiğonal suna pit'un: «Ekinan çöp bosen, me bələ beş bel şi görə eysuna avabaken!» Çöpə bot'unseri, çöpəl hari İonay loxole çurpi.

⁸ T'e vədə gəmiçiğon şot'oxun xavart'un haq'i: «Şunu hun? Şi görəne me bələ beş bel həre? Vi əşlin s'i hik'ə? Mayinen eysa, mayalunu? Mani azuk'axunnu?»

⁹ İonan şot'oğə coğabe tadi: «Zu əbranizu. Dənizxo, oçalxo yaratmışi göynul bakala Buxaçuğə, Q'ONÇUĞOZ bul k'os'bsa zu».

¹⁰ Şot'oğəynak' izi Q'ONÇUĞOXUN t'ist'una exlətp'at'an isə gəmiçiğə q'iyene haq'i. Şot'oğon içoğoy bula biq'i pit'un: «Hun mo he əşen biq'i?»

¹¹ Tufan taysun ost'aarebaksay, t'e vədə gəmiçiğon p'urum pit'un: «İsə yan va k'ə ben? Me tufana hetər şip'ben?»

¹² İonan şot'oğə "za ext'anan dənizə bosanan, şip'bakale dəniz t'e vədə, me tufanı za görə əqesuna avazu" pine.

¹³ Ama gəmiçiğon içoğoy axırını zora laxi avar zapsat'un burqi. Taşi q'ariluğa c'eyseynak't'un çalışaksay, ama muşen t'etərə funey ki, içoğoy çabalayınşsun ams'inane taysay.

¹⁴ T'e vədə şot'oğon Q'ONÇUĞO k'alpi pit'un: «Ay Q'ONÇUX, me amdari elmoğə haq'suna görə Hunal beş elmoğə ma haq'a! Me taxsırsuzi p'iya şipsuni cazına yax zapesmada! Axiri me bakiyoroş bito Vi çuresunene baki, ay Q'ONÇUX!»

¹⁵ Hametər, şot'oğon İona ext'i dənizət'un boseri, dənizə əqəşi tufanal bot'ebaki.

¹⁶ Q'ONÇUĞOY kalaluğa ak'at'an q'iyene haq'i gəmiçiğə. Şot'aynak' q'urbanxot'un eçeri, elas tadi niyətt'unbi.

¹⁷ Q'ONÇUĞON isə t'etərə bi ki, İona kala sa çəlinene q'uc'p'i. Xib ği-xib şü şo t'e çəlin tapanene mandı. †

2

İonay afırı

¹ İonan çəlin tapanexun iz Buxaçux bakala Q'ONÇUĞO k'alpi metərə afırpi:

² «Bez t'ar ğine Q'ONÇUĞOZ k'alpi zu, Şot'inal za coğabe tadi. T'e dünyəni bayinq'luğaxunez haraypi, Hunal za inbaki.

³ Bəğəloyluğxon badi Hun za, Dənizi tumaz ak'i.

Xenene taşeri za, Bito Vi ləpoox, Vi dalğooxe Hari bez loxolxun c'ovaki.

⁴ Fikirezbi ki, bisti zu Vi piyexun, ama tə! Ak'oz zu hələ Vi İvel xrama, bul k'os'boz t'iya!

⁵ Xenen za q'uc'epi, Zapi taneşeri za.

Dənizi ile bez bel ləc'üresi.

⁶ Xene oq'az taşi, buruxmoğoy tumaz ak'ı zu, İşiğ bitala gane həmişəluğ but'əsi bez bac'anexun! Ama Hun, ay bez Buxaçux bakala Q'ONÇUX, Za çark'esendi, za t'e dünyənexunen zapi c'evk'i!

⁷ Bez elmux bez boşt'an c'eğat'an, Q'ONÇUĞOZ eyex badi zu,

Bez afırıyal hari Va, Vi İvel xrama p'anep'i.

⁸ Əfci buxaçuxxo bul k'os'balt'oğoy Şaat'luği k'ə baksunaxun xavar butene!

⁹ Ama zu Vi s'iya alabala məğur məğbsun Vaynak' q'urbanxo eçoz! Bez elasp'i niyətp'it'oğo bitova bex p'ap'esp'oz. Çark'esun Vaxune eysa, ay Q'ONÇUX!»

¹⁰ T'e vədə Q'ONÇUĞON t'e kala çəlinə əmirebi, şot'inal İona izi jomoxun qaydi q'arılığane boseri.

3

İonay Ninevina taysun q'a ninevaluğoy toobabsun

¹ Q'ONÇUĞON İonaynak' p'əmci kərəməl İz əyitə p'ap'esebi.

² «Hayza Ninevina takı! T'e kala şəhərə Bezi va pit'oğo car k'alp'i bayanba!»

³ İonal hayzeri Q'ONÇUĞOY əyiten Ninevina yaq'ane baft'i. Nineva isə kala şəhərə, şot'ay sa belxun başi t'e belxun c'eyseynak' xib ğiney lazım.

⁴ Ama İonay hələ süft'in ğine şəhərə başi "Nineva q'ırx ğinaxun oşa oçalen sa bakale!" upsun bəsebaki.

⁵ Ninevaluyox Buxaçuğo vət'unbaki, ğurux efi busat'un çurpi. Kalamis'ik', bitot'in çul lapi içoğoy heq'ədər pəşman baksunat'un ak'est'i.

6 Me exlät taşi Ninevin padçağı ümöğö p'ap'at'an şo iz taxt'e loxolxune hayzeri, şot'inal iz padçağı paltara c'evk'i çul lapi jeq'e boşe arşi. *

7 İzi s'iyen əmir c'evk'i bayanbesedi: «Şuk'kalen iz jomo nə ukun, nə üğün maq'an duği. Heyvanxoval nə ot't'ağa, nəəl xe üğsa maq'at'un taşeri.

8 Barta amdarxon içoğoy loxol çul lapi, içoğoy eğel belığoy loxolal çul lapest'i üşe-ğena Buxaçuğoq'at'un k'alpi. Pis yaq'en tağalo, şər əş biq'alo iz əməlxoxun kul haq'eq'an!

9 Avabakes tenebakon, bərkə t'e vədə Q'ONÇUĞON yax goroxe hari, İzi bok'osp'i şikala əcuğə bask'est'i yax tene əfçibi».

10 T'e vədə Buxaçuğon şot'oğoy me bit'oğə, içoğoy pis yaq'axun c'eri toobabsuna anek'i. Şot'oğə gorox hariyal yaq'absun çureğala bəlinə tene yaq'abi.

4

Buxaçuğoy ük' bok'ospsuna ak'i İonay əcuğon biq'sun

1 İonay isə me əşur sal xoşel tene hari, şot'ay əcuğəne biq'i.

2 Afırıpı Q'ONÇUĞO metərə pi: «Ay Q'ONÇUX, zu hələ bez oçalin boş baka't'an me əşlin metər çark'suna avazuy! Şot'o görəz Tarşişa t'it'eri. Avazuy, Hun ük' bok'osp'al, gele səbürlü, çuresun gele bakala Buxaçuxnu, bələ yaq'absunal Vi kul tene tağal! *

3 İşə haq'a bez elmoğə, ay Q'ONÇUX! Zaynak' ene manst'axunsa bisun saat'e».

4 Q'ONÇUĞON isə xavare haq'i: «Va gelene laft'i me əş?»

5 İonan şəhərin bel k'ə eysuna tamaşabsune çuresay, şot'o görəl şəhərexun c'eri bəğ c'eğalaç içeynak' sa tərəjə düzbi şot'ay xojina areşi.

6 Q'ONÇUX Buxaçuğon isə t'etərə bi ki, düz İonay best'a sa xode eq'eşi. Şo kalabaki xojine sak'i, İonaynak' sərlnluğ eçeri şot'o eğariğoxune q'orişi. İonal me xoda görə gelene müqbaki.

7 Əyc'indəri işiğ bitat'an isə Q'ONÇUĞON me xodin tumeynak' sa meqe yaq'abi. Meqen xoda tumexun k'as'epi, şoval şerenebaki.

8 Bəğ eqeşit'uxun oşa, Buxaçuğon bəğ c'eğala tərəfəxun eğala gam muşe yaq'abi, bəğenal İonay bula t'etərə cərdi ki, şo tamam halmuxune biti. Bisun çureşi metərə pi: «Manst'axunsa biyayiz şo saat'e».

9 Buxaçuğon İonaxun xavare haq'i: «Me xode dərden metər əcuğon biq'suna lafest'a?» İonanal "hoo, lafest'a, həysə zaynak' bisun mot'oxun saat'e!" pine.

10 T'e vədə Q'ONÇUĞON metərə coğab tadi: «Sa xodeynak' vi ük'e boksa - vi nu kalabi, iz loxol əzyət nu ak'i, sa ğiin boş kalabaki oşin ğineyal q'aribaki sa xodeynak'!

11 P'oy Bez ük' hetər maq'an bok'i Ninevineynak'? Sabaç q'a hazar tanaxun gele iz yaq'a açesp'i amdar, sahəkətəl heyvan bakala t'e kala şəhəreynak' bez ük' hetər maq'an bok'i?»

* 3:6 3:6 çul lapi jeq'e boşe arşi - Me hərəkəten yas efi toobabsunane ak'est'a. * 4:2 4:2 C'eyş.

Mark'en şampi Müq Xavar Bëşin öyit

Me girkə şampi Mark'en süft'ə ap'ost'ol P'avelane İsusı Müq Xavara yəymışbsuna köməybey. Oşa isə şo Rima köçp'i miya İsusı c'ək'p'i p'as's'e şagirdaxun soğo bakala Pet'eraxune sagala əşbsa burqı. Axırı Q'onçux İsusen göynul eşeğat'an İz şagirdxo dirist' dünyəne karoozbi Müq Xavara yəymışbsunane tapşurbey. P'et'eri Mark'eynak' İzi İsusaxun bakala vədine ak'it'oğo, t'e hadisəğo exlət'bsuni me girke bex c'eySunast'a gele köməye bake. Mark'en me girkə Rima, təxminən 57-60-ci usenxone şampe.

Mark'en şampi girk t'iyəmi Müq Xavarxo bəğat'an boxoy tene zap'e. Girke boş İsusı zombsuni barada bakala hadisoox t'ema gele tene, şot'aynak' ki, Mark'en gelo İsusı biq'i əşurxo q'a şot'ay hər şeyə amdar k'inək' hisbsunane ak'est'un çuresa. Şot'ay hələ İsayə xavareçalen pi "Buxaçuğoy yaq'abi, me dünyəne əzyət zap'k'ala sa K'ul" baksunane ak'est'a.

Girk İsusı nanaxun baksunaxun təə, ama şot'ay k'unuk'baksunaxune burqesa. Oşa Şeytanen şot'o şinəyişbsunaxun, mo'oxun oşa isə İsusen İz q'ulluğa burqsunaxune exlətesa. İsusen dirist' Galileyina tarapi Buxaçuğoy Padçağluği baradane karoozbsa, ak'est'ala möcüzoğon İzi Buxaçuğoy C'ək'p'iyə baksunane ak'est'a. Axırda İsus xaçəne t'əqt'esa, xib gi oşa isə p'uri ganuxun bəyinebaksə. Axırncı bəndurxost'a İsusı İz şagirdxo ak'esuni q'a şot'ay göynul eşesuni baradane exlətesa.

İsus İzi saturbəş avabakest'i k'inək'e bisa. Metər xavareçalxon piyoroX bito hari bex p'anep'sa. Şo amdarxoy günaxə İz p'iyen os'kseynak' yaq'abaki sa Çark'est'al, Buxaçuğon amdarxo öyit tadi sa Q'urbaney. Me Müq Xavara qəbulbsunenəl yan hələ me dünyəne Buxaçuğoy Padçağluğa yaynak' ga həzirbiyan baksə.

Girke boş bakalorox:

1:1-13 İsusı eyseynek' həzirluğ

1:14-9:50 İsusı Galileyina bakala q'ulluğ

10:1-52 Galileyinaxun Yerusəlimə eysun

11:1-15:47 İsusı Yerusəlimə baki axırncı ğimxo

16:1-8 İsusı bəyinbaksun

16:9-20 Bəyinbaki Q'onçuğoy İzi şagirdxo ak'esun saal göynul eşesun

K'unuk'bal İoani yaq' həzirbseynek' eysun

(Mat'. 2:1-12; Luk'. 3:1-18; İoan. 1:19-28)

1 Buxaçuğoy Ğar İsus Xrist'osi Müq Xavar metərə burqesa.

2 Xavareçal İsayay girke boş şameşi k'inək':

«Mone, Vaxun bəş Bez elçinaz yaq'absə.

Şot'in Vi yaq'a həzirbale». *

* 1:2 1:2 Mal. 3:1

³ «Çöle car sak'alt'ay səse eysa:
"Q'onçuğoy yaq'a həzirbanan,
Şot'ay c'ovakala ganxo düzbanan"». †

⁴ Şameşi k'inək'əl, K'unuk'bal İoan meydana c'eri amdarxo içoğoy günaxxoy bağışlayınşaksəynak' toobabsuna, mot'ay nişan k'inək'əl k'unuk'baksunane çöle karoozbsay.

⁵ Bütüm İudeyin oçala bakalorox saal Yerusalisa yəşəyinşala amdarxo şot'ay t'öğölt'un eysay. Şot'oğon içoğoy günaxxo ozanet'un exst'ay, İoanenal şot'oğo İordan oqe boş k'unuk'ebşay.

⁶ İoanen buşə xayaxun paltare layey, iz bİYex t'olaxun q'ayinşə ғаçey. Çərtk'ən saal cir uç'e uksay. ‡

⁷ Şot'in metəre karoozbsay: «Zaxun oşa zaxun gele Zorbone eysa. Zu sal k'os'baki Şot'ay torok'ali bağa şadbsuna layiğ tezu.

⁸ Zu vƏx xenenez k'unuk'bsa, ama Şot'in vƏx İvel Urufen k'unuk'bale».

*İsusi k'unuk'baksun saal sinəyinşaksun
(Mat'. 3:13-4:11; Luk'. 3:21-22; 4:1-13)*

⁹ T'e ğimxo İsus Galileya oçali Nazaret' şəhərexun hare. İoanenal Şot'o İordan oqe boş k'unuk'ebi.

¹⁰ İsus xenaxun c'əgat'an hat'e saad göyurxoy qayesuna saal Urufi göyərçin k'inək' İz loxol şiyusunane ak'i.

¹¹ Göynuxun sa səse hari: «Hun Bez gele çureğala Ğarnu, Vaxun irəzizu». §

¹² Mot'o uk'ala k'inək' Urufen Şot'o çölene zapi taşeri.

¹³ Şo çöle q'ırx ği manedi. Me q'ırx ğinast'a Şeytanen Şot'o sinəyinşebi, Şot'o əqnə heyvanxoy aranene efi. Angelxon isə Şot'o q'ulluğt'unbsay.

*İsusi İz q'ulluğa burqsun
(Mat'. 4:12-17; Luk'. 4:14-15)*

¹⁴ İoan biq'əsit'uxun oşa İsusen Galileyina hari Buxaçuğoy Müq Xavaranekaroozbsay.

¹⁵ Şot'in nexey: «Vaxt' ene p'ap'ene, Buxaçuğoy padçağluğ İşabakene. Toobabanan, Müq Xavara vƏbakanan!» *

*Samci şagirdxo
(Mat'. 4:18-22; Luk'. 5:1-11)*

¹⁶ İsus Galileya göle t'öğen c'ovakat'an xena tor bosala Simona q'a iz viçi Andreyane ak'i. Me amdarxo çəlibiq'alxoney.

¹⁷ İsusen şot'oğo pine: «Bez baç'anexun ekinan, Zu vƏx amdar biq'ala çəlibiq'alxo booz».

¹⁸ Şot'oğon hat'e saad torurxo boseri Şot'ay baç'anexunt'un taşi.

¹⁹ İsus samal bəş taşi Zavday ğar İak'ova q'a şot'ay viçi İoanane ak'i. Şot'oğon lodk'in boş arşi torurxot'un yamaluq'bsay.

²⁰ İsusen hat'e saad şot'oğo k'alepi. Şot'oğonul içoğoy bava Zavdaya əyiteşi əşp'alxoxun lodk'ina efi Şot'ay baç'anexunt'un taşi.

† 1:3 1:3 İsa. 40:3 ‡ 1:6 1:6 2 Padç. 1:8 § 1:11 1:11 İvel möğ. 2:7; İsa. 42:1; Mat'. 3:17; 12:18; Mrk'. 9:7; Luk'. 3:21-22 * 1:15 1:15 Mat'. 3:1-2

İsusi amdaraxun murdar urufa c'evksun
(Luk'. 4:31-37)

²¹ Şorox K'efernaumat'un hari. Şamat' ği eġat'an İsusen sinagoga başı zombsane burqı.

²² Şot'ay zombsuna bütüm mæət't'ælt'un manst'ay, şot'aynak' ki, şot'oġo k'anun zombalxo k'inæk' tæə, Buxaçuġon ext'iyær tadi sa amdar k'inæk'e zombsay. †

²³ Hame vədə me sinagoga içust'a murdar uruf bakala sa amdare başı.

²⁴ Murdar urufen harayepi: «Ay nazaret'lu İsus, yaxun k'en çuresa? Yax əfçibseynek'en hare? Zu avazu Hun Şunu! Hun - Buxaçuġoy İvelonu!»

²⁵ Ama İsusen murdar urufa əmirebi: «Şip' çurpa, me amdaraxunal c'eki!»

²⁶ Murdar urufen me amdara jik'p'i ost'aar haraypsun şot'oxun c'ere.

²⁷ Bütüm q'ıya baft'i sun-sunaxun xavart'un haq'i: «Mo hik'ə? Maninesa tæə sa zombsune! İz ext'iyærəl t'etære ki, murdar urufxo əmirebsa, şoroxal İçu tabit'unbaksa».

²⁸ İsusi barada bakala exlæt Galileya oçalı hər tərəf usum yəymişaksane burqı.

İsusi gele amdarxo q'olaybsun
(Mat'. 8:14-17; Luk'. 4:38-41)

²⁹ Şo sinagogaxun c'eġala k'inæk' İak'ovaxun q'a İoanaxun sagala Simoni q'a Andreyi k'oyane taşı.

³⁰ Şorox t'ıya baġat'an avat'unbaki ki, Simoni q'aynako q'ızdırmin boş bask'ene.

³¹ İsusen şot'ay t'öġöl taşı iz kulaxun biq'i alanebi, çuġoy q'ızdırmal hat'e saad şire. Çuġon şot'oġo q'ulluġbsane burqı.

³² Biyəsin bəġ batk'it'uxun oşa bütüm azariġo saal içoġoy boş murdar uruf bakalxo İsusi t'öġölt'un eçeri.

³³ Bütüm şəhəri amdarxo çomoy t'öġölt'un giresi.

³⁴ Şot'in cürbəcür azar baft'i gele amdarxone q'olaybi, gele murdar urufxone şəp'əsi. Ama murdar urufxo əyitpsuna icaza tene tadi, şot'aynak' ki, şot'oġon İsusi Şu baksuna avat'unıy.

İsusi İz q'ulluġa davambsun
(Luk'. 4:42-44)

³⁵ Savaxt'an üşenen hələ işiġ bitinut' İsus hayzeri k'oyaxun c'ere, Şo amdar nu bakala sa gala taşı t'et'ıya afırnəpi.

³⁶ Simonen q'a iz t'ödx bakalt'oġon isə İsusa qəvesat'un burqı.

³⁷ Şot'o bəġəbi pit'un: «Bitot'in Vane qəvesa».

³⁸ İsusen şot'oġo pine: «Ekinan q'erəz ganxo - hərrəmine bakala ayizmoġo taġen, t'et'ıyal karoozbaz, şot'aynak' ki, Zu mot'aynak'ez hare».

³⁹ Hametər, İsusen taşı bütüm Galileyina, t'ıya bakala sinagogxokaroozebsay, murdar urufxone şəp'esay. ‡

İsusi cuzam azara baft'i amdara q'olaybsun
(Mat'. 8:1-4; Luk'. 5:12-16)

40 Sa ği cuzam azara baft'i § sa amdaren İsusı t'öğöl hari İz bēš çökt'i xoyinšebi: «Axırı Hun çureğayın za tēmizbes bankon».

41 İsusı şot'o goroxe hari. İz kula boxodi şot'ay loxol laxi pine: «Çurezsa, tēmizbaka!»

42 Mot'o uk'ala k'inək' t'e amdar cuzamaxun tēmizbaki q'olayebaki.

43 İsusen hat'e saad şot'o yaq'abadi

44 möhk'əm tapşurebi: «Bēğa, me barada şuk'k'ala sa əyit ma upa, ama taki va bēyinšen bēğəq'an. Mot'o bitot'in ak'seynak'al vi cuzamaxun tēmiz baksuna görə Moiseyen bürmişi q'urbanxo eça».*

45 Ama t'e amdaren c'eri me bakit'oğö bitot'aynak' exlətp'i hər gala yəymişebi. Şot'aynak'al İsus ene şəhərə qay bayes tene baksay. Şo şəhərexun t'ödx, şuk'k'al nu bakala galane manst'ay, amdarxo isə hər tərəfəxun İz t'öğölt'un eysay.

2

İsusı p'araliçen duğit'u q'olaybsun (Mat'. 9:1-8; Luk'. 5:17-26)

1 Sa hema ği oşa İsus p'urum K'efernaumane hari. Şot'ay k'oya baksuni xavaryl dirist' şəhərə yəymişebaki.

2 Şot'ay t'öğöl t'eğ'ədər gele amdare hari ki, sal c'öş çomoy bēš çurk'alal ga tene mandey. İsusen şot'oğoynak' Buxaçuğoy əyitəne karoozbsay.

3 Me vədine bip tanen p'araliçen duği sa amdara Şot'ay t'öğöl eşt'unt'un çureşi.

4 Ama gele amdarxoy topbaksuna görə şot'o İsusı t'öğöl eçes tet'un baki. Şot'aynak'al İsus bakala k'ojin belxun ga qaypi, t'e p'araliçen duği amdara nasilk'in boş t'et'iin oq'at'un şivk'i.

5 İsusen şot'oğoy vələğa ak'i p'araliçen duği amdara pine: «Bez ğar, vi günaxxo bağışlayınşebaki».

6 Ama t'et'iyə arsi sa hema k'anun zombalen* içoğoy ük'e boş fikirt'unbsay:

7 "Me amdaren k'ə əyite? Axırı mo Buxaçuğoy tərsinəne! Tək Buxaçuğoxun başq'a günaxxo şına bağışlayınşes bakon?"

8 İsusen hat'e dayğa şot'oğon içoğoy ük'e boş k'ə fikirbsuna İz urufen q'amışaki pine: «Mo hetər fikirxone ef beyne eysa?»

9 Manu hasandə? P'araliçen duğit'u "vi günaxxo bağışlayınşebaki" upsun, yoxsa "hayza, vi nasilk'ina ext'a taki" upsun?

10 Ama vən avabakanan ki, Amdari Ğare oçali çoye günaxxo bağışlayınşala ext'iyər bune».

Oşa p'araliçen duğit'u pine:

11 «Və nexzu, hayza, vi nasilk'ina ext'a k'oya taki!»

12 Azariyal hat'e saad hayzeri iz nasilk'ina ext'i bütümt'ay piin bēš c'eri taneşi. Bütüm mat mant'undi. Camaaten Buxaçuğö alxışp'i next'unıy: «Yan hələ metər əş teyan ak'ey».

§ 1:40 1:40 *cuzam azara baft'i* - iz bədən yara baft'i. Me azari s'i - cuzamey. * 1:44 1:44

Lev. 14:1-32 * 2:6 2:6 *k'anun zombal* - Moiseyi k'anunxo saat' avabakala, şot'oğoy məninə q'andırışala, t'e k'anunxo hetər əməlsuna zombala amdar.

İsusi günaxkərxo düz yaq'a k'alpsun
(*Mat'. 9:9-13; Luk'. 5:27-32*)

¹³ İsus p'urum göle t'öğöle taşi. Şot'ay t'öox gele amdare eysay, Şot'inal camaata zomebsay.

¹⁴ Yaq' c'ovakat'an naloggirbala gala arşi Halfay ğar Levina (şot'ay s'iya Mat't'al next'uniy) ak'i şot'o pine: «Bez baç'anexun eki». Şoval hayzeri İsusi baç'anexune taşi.

¹⁵ İsusi baç'anexun tağalxo geleney. Şot'aynak'al İsus Levin k'oya sulfin bel arşi şum uk'at'an gele naloggirbalxo q'a q'erəzəl günaxkərxo hari Şot'oxun q'a İz şagirdxoxun sagala şumt'un kəyi.

¹⁶ Fariseyxoxun† bakala k'anun zombalxon İsusi günaxkərxoxun q'a naloggirbalxoxun sagala şum uksuna ak'i, Şot'ay şagirdxo pit'un: «Mot'in het'aynak'e naloggirbalxoxun q'a günaxkərxoxun sagala şum uksa?»

¹⁷ İsusen mot'o ibakat'an şot'oğö pine: «Sağlamt'oğöy tene, azarit'oğöy doxt'ura eht'iyəc bu. Zu düzgün amdarxo təə, günaxkərxo k'alpseynak'ez hare».

Ğuruxi əmxun bakala sual
(*Mat'. 9:14-17; Luk'. 5:33-39*)

¹⁸ İoani şagirdxon q'a fariseyxonğuruxt'un efsay. Sa ği bəzi amdarxo İsusi t'öğöl hari xavart'un haq'i: «Het'aynak' İoani q'a fariseyxoy şagirdxon ğurux et'unfsa, ama Vi şagirdxon ğurux tet'un efsa?»

¹⁹ İsusen şot'oğö coğabe tadi: «Bəy içoğöy t'öğöl bakat'an iz q'onağxon ğurux et'unfon? Heq'ədər ki, bəy içoğöy t'öğöle, şot'oğöy ğurux efsuna eht'iyəc butene.

²⁰ Ama bəyə içoğöy t'öğölxun taşala ğimxo eğale, hat'e vədəl ğurux efalt'un.

²¹ Şuk'k'alen bisi paltara təzə parçinaxun yamaluq' duteneğon. Tene, təzə yamaluq' bisi paltaraxun çukeğon, ziğbaki gaal samalal pise ak'eğon.

²² Şuk'k'alen təzə fina bisi tuluğxo batenekon. Tene, finen tuluğxo t'öpəvək'on, ham fi, hamal tuluğxo zayebakon. Təzə fina təzə tuluğxoy boşt'un bakon».

Şamat' ğine əmxun zombsun
(*Mat'. 12:1-8; Luk'. 6:1-5*)

²³ Sa Şamat' ğine İsus əkini boşt'ane c'ovaksay. T'et'iin c'ovakat'anal İz şagirdxon sünbülxo həvq'sat'un burqi. ‡

²⁴ Mot'o ak'ala fariseyxon Şot'o pit'un: «P'oy mot'oğon het'aynak't'un Şamat' ğine q'adağan bakala əsurxo biq'sa?»

²⁵ İsusen şot'oğö coğabe tadi: «Davidi q'a iz t'öğöl bakalt'oğöy busa, içoğöy köməyə eht'iyəc bakat'an k'ə bsuna sal k'altenanpe ki?

²⁶ Şo samci bəyinş Evyatari vədinest'a irəziluği çadıra başi bəyinşxoxun başq'a şuk'k'ala uksuna icaza nu tadeğala, Q'oncuğö həsrbaki şumurxone kəyi, iz t'öğöl bakalt'oğöval tanedi». §

²⁷ Oşa İsusen şot'oğö pine: «Şamat' ği amdareynak'e yaranmışake, amdar Şamat' ğineynak' təə.

²⁸ Amdari Ğar isə Şamat' ğineyalq'onçuxe».

† 2:16 2:16 farisey - iudeyxoy dini icmoğöy nəəl ki sekt'oğöy üzvi ‡ 2:23 2:23 K'an. 23:25

§ 2:26 2:26 Lev. 24:9; 1 Şam. 21:1-6

3

İsusi kul p'araliç amdara Şamat' ğine q'olaybsun
(Mat'. 12:9-14; Luk'. 6:6-11)

1 İsus p'urumal sinagogane başı. T'et'iya kul p'araliç sa amdare buy.

2 Bəzi amdarxoy pul İsusi loxoley, şot'aynak' ki, şot'oğon yaq't'unbəğsay bəyn İsusen me amdara Şamat' ğine q'olaybala, yoxsa təə.

3 İsusen kul p'araliç amdara pine: «Bəş c'eki!»

4 Oşa isə hərrəmine bakalt'oğoy loxole bəği pi: «Mat'uva icaza bu: Şamat' ğine şaat'luğ yoxsa pislug' bsuna? Şinesa elmoğo çark'est'una, yoxsa bespsuna?» Ama şorox şip' çurpet'uniy.

5 İsusen me amdarxoy loxol bəği şot'oğoy pulmoğon lazım bakalt'u nu aksun çuresunane ak'i. T'e vədə Şot'in azarına pine: «Vi kula boxoda!» Şot'in iz kula boxonedi, kulal q'olayebaki.

6 Fariseyxon t'et'iin c'erit'uxun oşa hat'e saad İrodi tərəf bakalt'oğoxun sagala İsusa hetər əfçibsuni barada maslaatsat'un burqi.

İsusi baç'anexun eğalt'oğoy gelebaksun
(Mat'. 4:24-25; Luk'. 6:17-19)

7 İsus İz şagirdxoxun sagala göle t'öğxe taşı. Şot'ay baç'anexun isə Galileyinaxun gele camaate eysay.

8 İsusi biq'i əşurxo ibaki, Şot'ay t'öğöl İudeyinaxun, Yerusali-maxun, İdumeyinaxun, İordan oqe t'iyəmi tərəfəxun, Sure saal Sidoni hərrəminəxunal et'unsay.

9 Amdar t'eq'ədər geleney ki, İsusen İçu maq'at'un sıxışt'ırışı pi, İz şagirdxoxun İçeynak' sa lodk'a həzir efsunane xaişbi.

10 Axiri Şot'in gele amdarxone q'olaybey, isəəl bütüm azari bakalt'oğon Şot'o lafst'eynak' içoğ best'unbsay. *

11 Murdar urufxon isə İsusa ak'at'an Şot'ay bəş past'əsi ost'aar harayt'unney: «Hun Buxaçuğoy Ğarnu!»

12 Ama İsusen şot'oğ İzi şu baksuna bayanbsuna q'adağanebsay.

P'as's'e şagirdi təyinbaksun
(Mat'. 10:14; Luk'. 6:12-16)

13 Sa ği İsus buruğo laşi İz c'ək'p'i amdarxo İz t'öğölə k'alpi, şoroxal hart'un.

14 Şot'in p'as's'e tana c'ək'p'i apost'ole təyinbi ki, şorox həmişə İz t'öğöl bakat'un. Me amdarxon Buxaçuğoy padçağluği barada karoozbalt'uniy.

15 İsusen şot'oğ murdar urufxo c'evksuni ext'iyərəl tanedi.

16 Metərluğen, İsusen me p'as's'e tanane təyinbi: P'et'er s'i tadeşi Simon,

17 Benerageş s'i tadeşi Zavdayi ğar İak'ov saal şot'ay viçi İoan - Benerageş «S'əq'e ğarmux» upsune -

18 Andrey, Filip', Varfolomey, Mat'fey, T'omas, Halfay ğar İak'ov, Tadday, Kənançı † Simon

19 saal oşa İsusa xəyanətbi İuda İsk'ariot'.

İsus saal Baal-Zevul
(Mat'. 12:22-32; Luk'. 11:14-23)

* 3:10 3:10 Mrk'. 4:1; Luk'. 5:1-3 † 3:18 3:18 Kənançı - rimluğoy əleyinə əq'əşit'oğ tadeşi s'i.

20 Sa ği İsus sa k'oyane başı. Camaat p'urumal şot'ay bel giresane burqı, İsusen q'a iz şaqirdxon sal şum ukala vaxt' tet'un bəğəbsay.

21 İsusi ailinen me barada ibakat'an şot'o eş'teynak' yaq'ane baft'i. Şot'aynak' ki, fikirt'unbsay ki, Şot'in İz haq'ılane açesp'e.

22 Yerusalamaxun hari k'anun zombalxon isə next'unıy: «Şot'ay boş murdar urufxoy kalo bakala Baal-Zevule başe! Baal-Zevuli zorene murdar urufxo c'evksa». †

23 İsusen k'anun zombalxo İz t'öğöl k'alpi şot'oğoy pit'oğoy barada məsələğon exlət'p'sane burqı: «Şeytanen Şeytana hetərə şəp'eşes bakon?

24 Əgər sa padçağluğ iz boş cöyebaksasa, t'e padçağluğ vərəne bakon.

25 Əgər sa k'oj iz boş yaq'ax tene taysasa, t'e k'oj şareğon.

26 Əgər şeytanenal iç iz əleyinə eşeşi için-içuxun düşmənlüğebsasa, şot'in porttenebon, şot'ay axire eğon.

27 Axırı şuk'k'alen zorba amdari k'oya başi süftə t'e amdari kul-tura ğaç'p'inut' şot'ay k'oja fıq'p'es batenekon.

28 Vəx düzinəz nex: amdarxoy bütüm günaxxo q'a Buxaçuğo bñhi tağala əyitmux şot'oğə bağışlayınşakes banekon.

29 Ama İvel Urufa nu çalxala əyitmux sal sa amdara tene bağışlayınşakal, şot'ay günaxal iz ozane həmişəluğ mandale». §

30 İsusen mot'o şot'oğon "şot'ost'a murdar uruf" upsuna görəne exlətp'i.

İsusi Buxaçuğoy əyitə əməlbalt'oğə İz ailə hesabbsun
(Mat'. 12:46-50; Luk'. 8:19-21)

31 Hame vədə İsusi Nana q'a viçimux hari p'at'unp'i. Şot'oğon çölin tərəf çurpi Şot'o k'alpseynak' amdart'un yaq'abi.

32 Kala sa top amdar İsusi hərrəmine arşeney. Şot'o p'ap'est'unbi: «Vi Nana q'a viçimux çölin tərəf çurpet'un, Vat'un k'ale».

33 İsusen şot'oğoxun xavare haq'i: «Bez nana q'a viçimux şuva?»

34 Oşa İz hərrəmine arşit'oğoy loxol bəği pine: «Mone, Bez nana q'a viçimux miyane.

35 Şot'aynak' ki, şiin Buxaçuğoy əyitə əmələbsasa, Bez viçi, xunçi saal nana şone».

4

Şareğala şile barada məsələ
(Mat'. 13:1-23; Luk'. 8:4-15)

1 İsusen p'urumal göle t'öğöl amdarxo zombsane burqı. İz hərrəmine t'eq'ədər amdare gireşey ki, İç laşi lodk'inane arşi, amdarxo isə göle t'öğöl, q'ariluğat'unıy. *

2 İsusen şot'oğə gele şeyə məsələğone zombsay. Şot'in pine:

3 «Ümüx laxanan: sa əkinçi şil şarpsane c'eysa.

4 Şark'ala vədine şilurxoy sa hemo yaq'e t'öğölə bist'a, q'uşurxonal hari şot'oğə t'uk't'i ut'unksa.

5 Sa hemo k'ul gele nu bakala - jəluğ galane bist'a. K'ul mal baksuna görəl usum göyünebaksu.

6 Ama bəğ c'eğat'an iz tum bəğəloy nu baksuna görə usum şerebaki q'arinebaksa.

7 Sa hemo şaşurxoy aranene bist'a. Şaşurxon kalabaki şot'oğə haq'layinşt'unbsa, me şilurxonal bar tet'un tast'a.

8 T'iyəmiyoroх isə bərəkətlu oçalat'un bist'a. Şot'aynak'al göyünbaki, kalabaki avuzt'unbaksa, şot'oğəy bəziti'ogon otuz, bəziti'ogon altmış, bəziti'ogonal sabaç q'at gele bart'un tast'a».

9 Oşa İsusen pine: «İbakseynak' ümüх bakalt'in ibakeq'an».

10 Camaat şaresit'uxun oşa İz p'as's'e şagirden q'a İz bac'anexun tağalt'ogon Şot'oxun məsələğəy baradat'un xavar haq'i.

11 İsusen pine: «Buxaçuğəy padçağluği sir vəynak'e qayese, ama t'iyəmint'oğəynak' hər şey məsələğəne exlətesa ki,

12 "Bəğəq'at'un, ama maq'at'un ak'i,

İbakeq'at'un, ama maq'at'un q'amışaki.

Tene, Buxaçuğəy fırlıpi bağışlayinşt'unbakon"». †

13 Oşa İsusen şot'oğəxun xavare haq'i: «Vən me məsəlinə tenan q'amışaksasa, t'e vədə t'iyəmi məsələğə hetər q'amışakalnan?

14 Əkinçinen şark'alo Buxaçuğəy əyite.

15 Bəzi amdarxo yaq'e t'öğöl bit'i şilurxo k'inək'e. Şot'oğəy əyitə it'unbaksa, ama Şeytanen hat'e saad hari içoğəy boş bit'eşi əyitə ext'i taneşt'a.

16 Bəziyoroх jəluğ gala şaresi şilurxo k'inək'e. Şot'oğəy əyitə ibaki şot'o hat'e saad müqluğen q'abult'unbsa,

17 ama içoğost'a tum nu baksuna görə porttet'unbsa, əyitə görə təgibbaksuna q'a içoğə əzyət baksuna ak'ala k'inək' t'e əyitəxun qoşt'unbaksa.

18 Şaşurxoy arane bit'i şilurxo moroxe: şot'oğəy əyitə it'unbaksa,

19 ama me dünyəni narahaçilüğə, var-dövlətə feret'baksun q'a q'erəz şeymoğə bakala tamax arane başi əyitə q'əq'ənnə, əyitenal bar tene eşt'a.

20 Bəzi amdarxo isə bərəkətlu oçala şaresi şilurxo k'inək'e. Şot'oğəy əyitə ibaki q'abult'unbsa, oşaal otuz, altmış, nəəl ki lap sabaç q'at gele bart'un eşt'a».

Çırağı barada məsələ

(Luk'. 8:16-18)

21 İsusen q'erəzəl sa məsəl şot'oğə exlətebi: «Ef zənden, çırağa q'ave nəəl ki taxt'e oq'a laxseynak' et'unçon? Təə! Şo çırağı q'ave loxolt'un laxsa. ‡

22 T'etər c'əp'k'in sa şey tene bu ki, əşk'ərə nu c'eğane, t'etər but' sa şeyal tene bu ki, nu qayəğane. §

23 İbakseynak' ümüх bakalt'in ibakeq'an!»

Usk'uni barada məsələ

(Mat'. 7:2; Luk'. 6:38)

24 İsusen şot'oğə sa məsələl exlətebi: «Ef ibakalt'oğəy barada yönbəri fikirbanan: mani usk'unen usk'aynan, vəynak'al hat'e usk'unen usk'eğəle, hələ avuzal tadeğəle. *

† 4:12 4:12 İsa. 6:9-10; İoan. 12:39-40; Ap'ost'. 28:26-27 ‡ 4:21 4:21 Mat'. 5:15; Luk'. 11:33

§ 4:22 4:22 Mat'. 10:26; Luk'. 12:2 * 4:24 4:24 Mat'. 7:2; Luk'. 6:38

²⁵ Şot'aynak' ki, şii bunesa, şot'o samalal gele tadeğale, ama şii tene busa, iz bakaloval içuxun haq'egale». †

Zoğ duği şile barada mäsälə

²⁶ İsusen saal pine: «Buxaçuğoy padçağluğ het'uva oşq'ar? Mone, sa amdaren şile şare.

²⁷ Şo basek'sa, hayest'a, şil isə zoğ duği kalanebaksa. Əkinçinen mot'ay hetər bex c'eysuna sal avatenebaksa,

²⁸ axırı oçalen içine mot'oğö bsa. Süft'ə zoğe c'eysa, oşa sünbül, samal oşal sünbülü dənooxe kalabaki ap'sa.

²⁹ Əkin neşum bakat'an isə əkinçinen usumluğen mixane exst'a, şot'aynak' ki, exe vədə p'ap'ene». ‡

Xardali şile barada mäsälə

(*Mat'. 13:31-32,34; Luk'. 13:18-19*)

³⁰ Oşa İsusen p'urum pine: «Buxaçuğoy padçağluğa het'uxun sa biq'en? Şot'o mani mäsəlinen ak'est'en?

³¹ Şo xardali şiləne oşq'arst'a: oçali çoyel bit'eğala şilurxoy ən mis'ik'o baalkayin,

³² kalabaki bütüm bost'ani bitk'iğoxun alloye baksa. İz taymuxal t'e boydane baksa ki, göynul purk'ala q'uşurxon şot'ay xojina mese biq'sa».

³³ İsusen mot'oxun q'erəzəl gele mäsəlooxe exlətp'i. Şot'in me cürəne karoozbsay ki, şot'oğon İçu q'amışakes bakat'un.

³⁴ Şot'oğö mäsəlsuz hik'k'al nexteney, ama İz şagirdxoxun tək mandat'an şot'oğö hər şeyə q'andrişəbsay.

İsusi tufana bask'est'un

(*Mat'. 8:23-27; Luk'. 8:22-25*)

³⁵ Hat'e ği biyəbakat'an İsusen İz şagirdxo pine: «Ekinan göle t'e tərəf c'ovaken».

³⁶ Şagirdxoval camaataxun cöybaki İsus bakala lodk'ina arşi tat'unşi. İçoğoxun sagala q'erəz lodk'oxal enesay.

³⁷ Bürdən zorba sa tufane eşeşi. Ləpoğon lodk'ina t'etərə duğsay ki, xe iz boşe buybaksay.

³⁸ İsus lodk'in baç'anin tərəf İz bula bera laxi bask'enedey. Şagirdxon Şot'o muğurbi pit'un: «Məəlim, yan həysə batk'alyan! Yəni mot'in Va naraat tene bsa?»

³⁹ İsusen hayzeri muşa q'adağanebi, gölə isə "çurpa, şip'baka!" pine. Muş çurepi, bəğğəloy sa şip'luğə baki.

⁴⁰ İsusen şot'oğö pine: «Het'aynak'nan meq'ədər q'ıbsa? Hələ vəst'a vəlüğ tene bu?»

⁴¹ Şagirdxo q'iyen haneq'i. Şot'oğon sunaxun "mo hetər Amdare ki, muşal, göləl İçu tabinebaksa?" pi xavart'un haq'say.

5

İz boş murdar uruf bakala amdari q'olaybaksun

(*Mat'. 8:28-34; Luk'. 8:26-39*)

¹ Şorox göle t'e soğö tərəf bakala gadaraluğoy oçalat'un taşi.

² İsus lodk'inaxun sıǵala k'inək' gərəmzəluǵaxun iz boş murdar uruf bakala sa amdare Şot'ay bəş c'eri.

³ Şo gərəmzəluǵane yəşəyınşsay, şuk'k'alen şot'o lap zincirləyınşiyal efes tene baksay.

⁴ Hema kərəm şot'o k'andallayınşiyal ǵaçp'et'unıy, ama şot'in k'andalxoval xoxep'say, zincirxoval k'as'əney. Şuk'k'ali şot'o şip'p'ala zor aytenesay.

⁵ Həmişə, üşə-ǵəna gərəmzəluǵa, buruxmoǵo harayeney, için içü jələyınşəbsay.

⁶ Şot'in İsusə əxiləxun ak'i t'it'eri Şot'ay bəş bineti,

⁷ harayk'a pine: «Ay İsus, Ala Arşit'ay Ğar, zaxun k'ən çuresa? Hun bakan vi Buxaçux, za əzyət ma tada!»

⁸ Şot'aynak' ki, İsusen şot'o "ay murdar uruf, me amdaraxun c'eki!" peney.

⁹ İsusen şot'oxun xavare haq'i: «Vi s'i hik'ə?» Şot'in coǵabe tadi: «Bez s'i Q'oşune, şot'aynak' ki, yan geleyan».

¹⁰ Şot'in İsusə içoǵo t'e oçalaxun maq'an şəp'əsi pi xoyınşbsane burqı.

¹¹ T'et'ıya - buruǵoy döşel kala sa bəq'e sürünene otarışbsay.

¹² Murdar urufxon İsusə xoyınşt'unbi: «Yax me bəq'ürxoy boş yaq'aba, barta şot'oǵoy boş baǵen».

¹³ İsusen icaza tanedi. Murdar urufxoval amdaraxun c'eri bəq'ürxoy boşt'un başı. P'ə hazar bul bəq'ə İsa bakala sürü hat'e saad q'ayınaxun oq'a, gölə baft'i q'əq'əneşi.

¹⁴ Bəq'bəǵalxon t'it'eri me barada şəhərmoǵo q'a ayizmoǵo exlətt'unbi. Camaatal me baki əşurxo tamaşabseynak'e hari.

¹⁵ Şot'oxun İsusə t'öǵöl hari mot'oxun bəş içust'a sa q'oşun murdar uruf bakala amdari paltar lapi saal haq'ullayınşaki arst'una ak'i q'it'unbi.

¹⁶ Me əşurxo ak'it'oǵon isə camaata iz boş murdar uruf bakala amdari bel harit'oǵo q'a bəq'ürxoy barada exlətt'unbi.

¹⁷ T'e vədə t'e oçali amdarxon İsusə xoyınşsat'un burqı ki, içoǵoy oçalaxun c'eǵane.

¹⁸ İsus lodk'ına arşat'an murdar urufxoxun təmizbaki amdaren İsusə xoyınşebi ki, içuval ext'ane.

¹⁹ İsusen tene barti, ama pine: «Vi k'oya, vi İsat'oǵoy t'öǵöl taki, Q'oncuǵon vaynak' bit'oǵo saal vaynak' hetər ük' bok'opsun ak'est'una şot'oǵo exlətp'a».

²⁰ Me amdarenal taşı İsusen içeynak' bit'oǵo dirist' Dek'ap'olis bölginə exlətpsane burqı, bitoval məət't'əlt'un mandı.

*Çuǵoy q'olaybaksun saal mis'ik' xuyəri bəyınbaksun
(Mat'. 9:18-26; Luk'. 8:40-56)*

²¹ İsus lodk'inen p'urum göle me tərəf bakala q'arılıǵa c'erit'uxun oşa iz bel gele amdare gireşi.

²² Me vədə sinagogi kalat'oǵoxun soǵo, Yair s'ıyen sa amdare hari. Şot'in İsusə ak'i Şot'ay turinoq'a bineti.

²³ Şot'o gele xoyınşbi pine: «Bez xuyər elmoǵoy loxole. Eki vi kulmoǵo şot'ay loxol laxa ki, q'olaybaki yəşəyınşeq'an».

24 İsusäl şot'oxun sagala taneşi. Şot'ay bač'anexun t'eq'ədər amdare eysay ki, Şot'o male manst'ay çaxçuxk'at'un.

25 T'et'iya içust'a p'as's'e usene ki, p'i taysuni azar bakala sa çuuxe buy.

26 Şo cürbəcür doxt'urxone tarapey, şot'oğoy loxol iz bakalt'u laxeney, ama p'urumal saat' tene baksay. İz vəzyət taysun samalal pise baksay.

27 Me çuğon İsusi barada ibakeney, şot'o görəl şot'in amdarxoy boşt'an c'ovaki bač'anexun taşi İsusi paltara lafedi.

28 Şot'aynak' ki, metərə fikirbsay: «Hik'k'al tene, Şot'ay paltara laft'ayiz q'olaybakoz».

29 Hat'e saad şot'ay p'i taysun bot'ebaki, içinal hisebi ki, azaraxun q'olayebaki.

30 İsusen isə avanebaki ki, İçuxun sa zore c'eri, amdarxoç fırıpi xavare haq'i: «Bez paltara laft'ayo şuvay?»

31 Şagirdxon Şot'o coğabt'un tadi: «Amdarxoy kiyelxun galk'ala tene. Me camaati boş Va şin lafst'una hetərə avabakes bakon?»

32 Ama İsusi piin hələl mot'o bit'une qəvesay.

33 Çuğon içü k'ə baksuna avaney. Şo iz q'iyexun t'ut'upsun hari İsusi turinoq'a bitü bütümə Şot'o exlətebi.

34 İsusenal şot'o pine: «Bez xuyər, vi vëbaksunen va çark'esedi. Arxayin taki, eneyal azarayınşmabaka!»

35 İsusen hələ əyiteney, hame vədine sinagogi kalat'ay k'oyaxun amdarxo hari şot'o pit'un: «Vi xuyər p'ure. Əne məəlimə het'aynak'en naraat'bsa?»

36 Ama İsusen me əyitə fikir tene tadi. Şot'in sinagogi kalat'u pine: «Ma q'iba, təkç'ə vëbaka!»

37 Şot'in P'et'eraxun, İak'ovaxun saal şot'ay viçi İoanaxun başq'a şuk'k'ala İz bač'anexun eysa tene barti.

38 Şorox sinagogi kalat'ay k'oya p'ap'at'an İsusen hay-küy balxo q'a ost'aar önök'alxone ak'i.

39 İsus bona başi şot'oğə pine: «Het'aynak'nan hay-küy bi önöne? Əyel p'uritene, hat'etər basek'e».

40 Şot'oğon İsusi loxol axşumt'unpi. İsusen isə bütümə c'öş c'evk'it'uxun oşa əylin bava-nanaxun saal İçuxun harit'oğoxun sagala əyel bask'i galane başi.

41 İsusen əylin kiyexun biq'i şot'o pine: «T'alit'a k'um!» Mo "ay mis'ik' xuyər, va nexzu: hayza!" upsune.

42 Xuyərənal hat'e saad hayzeri tarapsane burqi. Şot'ay p'as's'e yəşə buy. T'et'iya bakalorox mat mant'undi.

43 İsusen şot'oğə tapşurebi ki, me barada şuk'k'alən maq'an avabaki, oşa isə əylə ukunq'at'un tadi pine.

6

*İsusi İz yurdnu nu q'abulbaksun
(Mat'. 13:53-58; Luk'. 4:16-30)*

1 İsus t'et'iin c'eri İz doğma yurdnune hari. İz şagirdxoval İçuxuney.

2 Şamat' ği eğat'an Şot'in sinagoga karoozbi zomebsay. Şot'o ümüxlaxala amdarxoy gelet'in məət't'əl mandi nexey: «Me amdarast'a

me şeyurxo mayina? Mo hetər haq'ıla kot'o tadeşe? Me cürə möcüzöğö hetərə bsa?

³ Yəni mo hat'e iz nana Mariya, iz viçimuxal İak'ov, İosif, İoan saal Simon bakala ust'a tene ki? Hələ iz xunçimuxal memiya, beşi aronet'un yəşəyinqbsa!» Hametər şot'oğon İsus tet'un q'abulbsay.

⁴ Ama İsusen şot'oğö pine: «Xavareçal saycə iz yurdu, q'oomxoy arane saal ailin boş hörmətlü tene. Mandi hər gala!» *

⁵ Metərluğen, Şot'in t'et'iya sa hema azarin loxol İz kula laxi q'olaybsunaxun başq'a sal sa möcüzə ak'est'es tene baki.

⁶ İsus şot'oğost'a vëlüğ nu baksuna ak'i məət't'öle manst'ay.

*İsusi İz p'as's'e şagirdə q'ulluğeynak' yaq'absun
(Mat'. 10:1-15; Luk'. 9:1-6; 10:1-12)*

Öşa İsusen zombsun hərrəminə bakala ayizmoğö tarapi-fırınepi.

⁷ İsusen p'as's'e şagirdə İz t'öğöl k'alpi şot'oğö p'ə tan-p'ə tan karoozb-sane yaq'abi. Şot'oğö murdar urufxo c'evksuni ext'iyərəl tanedi.

⁸ Şot'oğö tapşurebi ki, yaq'a çombağaxun başq'a hik'k'al - nə şum, nə toray, nəəl təngə maq'at'un ext'i.

⁹ İçoğoy turel torok'ala lapeq'at'un, ama badalbseynak' paltar maq'at'un ext'i.

¹⁰ İsusen şot'oğö pine: «Maya sa k'oya bağaynan, t'e şəhərexun c'eğamin hat'e k'oya mandanan.

¹¹ Maya vəx nu q'abulbi, vəx ümüxlaxsun nu çureğayt'un, t'et'iin c'eğat'an ef turin tozal şap't'anan. Barta mo şot'oğoynak' sa nişanq'an baki!» †

¹² Metərluğen, şagirdxo yaq'at'un baft'i. Şot'oğon karoozbi amdarxo toobabsunat'un k'aley,

¹³ murdar urufxot'un c'evksay, c'əyin ləəmdı gele azariğot'un q'olaybsay.

‡

*Me əşurxo biq'ala amdar şuva?
(Mat'. 14:1-12; Luk'. 9:7-9)*

¹⁴ Hametər bütüm me əşurxo hari padçağ İrodi ümüğö p'anep'i, şot'aynak' ki, jomo bakalt'in İsusaxune əyitey. Bəzi amdarxon next'uniy: «Mo K'unuk'bal İoane p'uri ganuxun bəyinbake, şot'o görəne içust'a me cürə zor bu».

¹⁵ T'iyəmint'oğon isə "mo İlyane", bəzit'oğonal "t'evaxt'in xavareçalxollarik' sa xavareçale" next'uniy. §

¹⁶ Ama İroden mot'o ibakat'an pine: «Mo, zu iz bula bot'est'i İoane. Şo bəyinebake!»

¹⁷ Me İroden iz viçi Filip'i çuux İrodiya görə İoana biq'est'i zindanane badest'ey. Şot'in İrodiya içeynak' çuuxe haq'ey,

¹⁸ İoanen isə şot'o "viçey çuğö haq'sun Buxaçuğoy k'anunaxun düz etenesa" peney.

* **6:4 6:4** Mat'. 13:57; Luk'. 4:24; İoan. 4:44 † **6:11 6:11** T'e vaxt' iudeyxo t'iyəmin ölkınəxun qaybakat'an içoğoy turel arşi tozal şap't'unst'ay. Me hərəkətə içoğoy azuk'axun bakalt'oğoynak' bsunen isə şot'oğoval Buxaçuğö nu çalxalt'oğoxun sa biq'sunane ak'est'ay. Luk'. 10:4-11; Ap'ost'. 13:51 ‡ **6:13 6:13** İak'. 5:14 § **6:15 6:14-15** Mat'. 16:14; Mrk'. 8:28; Luk'. 9:19

¹⁹ Mot'oxun oşa İrodiyan İoani loxol kin efi şot'o bəsp'est'uni q'ərarane hari. Ama iz kiyexun hik'k'al aytenesay,

²⁰ şot'aynak' ki, İroden İoani düzgün saal İvel sa amdar baksuna avaney, şot'oxun qibi şot'o q'orişəbsay. Düze, İoani exlətxoxun oşa İrod içul etenesay, ama p'urumal şot'ay exlətxon içü zapeney.

²¹ Sa ği İrodiyay kiyel şaat' fürsəte koft'i. İroden iz nanaxun baki ğine sarayı amdarxo, q'oşuni kalat'oğö saal Galileyin şilə amdarxo q'onaxluğə tadi.

²² Q'onaxluği vədine İrodiyay xuyərən bona başi əçinəpi. Mo İrodi q'a q'onaxxoy xoşel t'eq'ədərə hari ki, padçağen xuyərə pine: «Vi ük'en balt'u zaxun çureki, zu va tadz».

²³ Oşa elasp'i p'urumal pine: «Zaxun k'ə çureğayin, lap bez padçağluği qit'oval çureğayin, va tadoz».

²⁴ Xuyərən isə c'eri iz nanaxune xavar haq'i: «Zu k'ə çureğaz?» Şot'in coğabe tadi: «K'unuk'bal İoani bula».

²⁵ Xuyərənal hat'e saad padçaği t'öğöl t'it'eri pine: «Çurezsa ki, həysə sa sinin boş K'unuk'bal İoani bula za tadan».

²⁶ Padçağ bəyköfe baki, ama iz elasa q'a q'onaxxo görə xuyəri əyitə oq'a saksun tene çureşi.

²⁷ Şot'in hat'e saad içü q'orişalt'oğoxun sunt'u yaq'abi İoani bula eşt'unane əmirbi. T'e amdarenal zindana taşi İoani bula ozanaxun duği

²⁸ şot'o sa sinin boş xuyəreynak' eneçeri. Xuyərənal şot'o iz nanane tadi.

²⁹ İoani şagirdxon mot'o ibakat'an hari şot'ay meydə ext'i mağarinat'un laxi.

İsusi qo hazar tana boşevksun

(*Mat'. 14:13-21; Luk'. 9:10-17; İoan. 6:1-14*)

³⁰ Ap'ost'olxo İsusi t'öğölt'un qaybaki. Şot'oğon içoğö tadi tapşuruğxo bex p'ap'epsuni q'a camaata zombsuni barada Şot'aynak' exlətt'unbi.

³¹ İsusen pine: «Ekinan isə şuk'k'al nu bakala sa gala tağen, cöycə samal dincəyınşəken». Axırı eğal-tağal gele baksunaxun sal şum ukala vaxt' tet'un bəğəbsay.

³² Şoroxal lodk'ina laşi içan-ıçoğoynak' şuk'k'al nu bakala sa galat'un taşi.

³³ Ama tağat'an camaaten şot'oğö anak'i, gelet'inal çalexı. T'e vədə bütüm şəhərmoğoxun amdarxo turin axışaki t'e gala içoğoxun bəş p'at'unp'i.

³⁴ İsus q'arılığə c'eri kala sa top amdarxo ak'at'an şot'oğoynak' İz ük'e bok'i, şot'aynak' ki, çobansuz eğelxo k'inəkt'unıy. İsusenal şot'oğö gele şeymoğoy barada zombsane burqi. *

³⁵ Biyənebaksay. Şagirdxon hari İsusa pit'un: «Mo çölə, hamal ene c'əyine».

³⁶ Camaata tərba, barta taşi me hərrəmine bakala ayizmoğoxun, ganxoxun içoğoynak' sa şey haq'i kəyeq'at'un».

³⁷ Ama İsusen şot'oğö pine: «Şot'oğö ukun vən tadan».

Şagirdxon pit'un: «Bərkə taşi p'əbaç dinaren † şum haq'ayan ki, mot'oğoyan ukest'a?»

* 6:34 6:34 Ams'i oç. 27:17; 1 Padç. 22:17; 2 Hadis. 18:16; Yez. 34:5; Zək. 10:2; Mat'. 9:36 † 6:37 6:37 P'əbaç dinar - Sa dinar sa ğiin əşlin haq'q'e.

38 Ama İsusen şot'oğö pine: «Takinan, bəğanan bəyn hema şumvəx bu?» Şot'oğonal bəği pit'un: «Qo şum saal p'ə çəliyəx bu».

39 İsusen şot'oğö əmirəbi ki, amdarxo dəst'ə-dəst'ə göyün oye loxol arşevk'eq'at'un.

40 Amdarxo baç-baç, əlli-əlli art'unşi.

41 İsusen qo şuma q'a p'ə çəlinə ext'i göynul bəğsun şükürbi afırnəpi. Oşa şuma cöybi İz şagirdxone tadi ki, camaata paybeq'at'un. P'ə çəlinəl bitot'aynak' cöyebi.

42 Bitot'in kəyi bot'unşi,

43 hələ avuzin mandi şume saal çəlin k'ot'orxoxun p'as's'e zənbiləl buyt'unbi.

44 Şum kəyit'oğoxun saycə işq'arxoy say isə qo hazar taney.

İsusi xene çoyel tarapsun

(Mat'. 14:22-33; İoan. 6:15-21)

45 Mot'oxun hat'e saad oşa İsusen amdarxo k'oya yaq'abadat'an, İz şagirdxoval məcburebi ki, lodk'ina laşi İçuxun bəş t'e tərəf - Bet'sayda c'ovakat'un.

46 İç isə camaata yaq'abadit'uxun oşa afırıpseynak' buruğone laşi.

47 Üşe lodk'a göle bİYexey, İsus isə q'ariluğa tək çurpeney.

48 İz şagirdxon zorink'ət'un avar zap'ey, şot'aynak' ki, muşen içoğoy çoyele fuyey. Mot'o ak'at'an, üşeni bip'imci saadast'a † İsus göle çoyelxun şot'oğoy t'öğölə taşi, şot'oğoxun c'ovaksune çuresi.

49 Ama şagirdxon İsusi göle çoyelxun tarapsuna ak'at'an Şot'o sa ak'esun avabaki harayt'unpi,

50 Şot'o ak'i içoğö q'İyen haq'eney. İsusen hat'e saad şot'oğoxun əyitp'i pine: «Ük'lü bakanan, Zuzu, ma q'İbanan!»

51 Oşa şot'oğoy t'öğöl lodk'inane laşi, muşal şip'e baki. Şorox lap məət't'əl mant'undi.

52 Axırı şot'oğon t'ema amdara uk'est'uni möcüzinəl tet'un q'amışakey, içoğoy pulmux hələ k'aç'iney.

İsusi Ginesara azariğö q'olaybsun

(Mat'. 14:34-36)

53 İsus q'a İz şagirdxo gölə c'ovaki Ginesarat'un hari. Q'ariluğa c'eri lodk'ina çaçt'unpi.

54 Şorox lodk'inaxun c'eğala k'inək' camaaten İsusə çalexı.

55 T'e pervare bakala amdarxon İsusi maya baksuna ibakat'an içoğoy azariğö nasilk'in boş Şot'ay t'öğöl eşt'at'un burqi.

56 İsusi tağala hər gala - ayizmoğö, şəhərmoğö, bölgöğö azariğö eçeri meydana lat'unxsay ki, Şot'ay paltarı c'ot'aq'a bakayin lafteq'at'un. Şot'o laft'alorox bitoval q'olayebaksay.

7

Amdara murdar balo hik'ə?

(Mat'. 15:1-20)

† 6:48 6:48 Üşeni bip'imci saadast'a - Həysət'in vaxt'en üşe saad xibaraxun üqəray arane.

1 Sa ği İsusı t'öğöl fariseyxoy q'a Yerusalimaxun bakala sa hema k'anun zombalxone hari.

2 Şot'oğon at'unk'i ki, İsusı şagirdxoy bəzit'oğon murdar kulmoğon, yəni pakbaksuni ədətə əməlbınut'tun şuma arst'a.

3 Axırı fariseyxon içan bütüm iudeyxollarik' içoğoy bavoğoxun mandı ədətə tam dəğig əməlt'unbsay. İçoğoy kulmoğoy os'k'i pakbinut' şuma artet'unsoy,

4 bazarexun harit'uxun oşa kulmoğoy os'k'i pakbinut' hik'k'al utet'unxoy. Şot'oğon hələ q'erəzəl gele ədətxot'un əməlbsay. Metər ki, şot'oğon içoğoy ədətə görə lap camurxo, vedroğoy, tuncə levet'xoval os'k'i pakt'unbsay.

5 Fariseyxon q'a k'anun zombalxon İsusaxun xavart'un haq'i: «Het'aynak' Vi şagirdxon bavoğoxun mandı ədətxo tet'un əməlbsa? Şumat'un arst'a, ama kulmoğoy tet'un os'k'i pakbsa».

6 İsusen şot'oğoy pine: «İsaya xavareçalen vəxlarik' p'əçolat'oğoynak', he saat'e şampe!

"Mə azuk'en içoğoy muzine Za hörmətsa,

Ama içoğoy ük' Zaxun əxile.

7 İçoğoy Za bul k'os'bsunal ams'ine,

Bez k'anunxo içoğoy c'evk'i k'anunxont'un əvəzbsa". *

8 Vən Buxaçuğoy əmirə t'öğxbi amdarxoy c'evk'i ədətxonnan taysa».

9 İsusen saal şot'oğoy pine: «Ef c'evk'i ədətxo əməlbseynak' Buxaçuğoy əmirə t'öğx bost'una hetərəl saat' bacarnanbsa!

10 Moiseyen k'ə pey? "Nana-bava hörmətsa", "nana nəəl bava təhk'irbala amdara bəsp'anani" †

11 P'oy vən k'ənan bsa? Sunt'in c'eri uk'ayin ki, "bezi nana-bava tadala bakalt'u Buxaçuğoz q'urbanbsa",

12 vən t'e amdari iz eht'iyəci boş bakala nana-bava nu köməybsuna pis tenan bəğsa.

13 Metərлуğen vən vəxun c'evk'i ədəten taysunen Buxaçuğoy əyitə hik'k'alnanbsa! Hələ mot'o oşq'ar q'erəzəl gele əşurxonan biq'sa!»

14 İsusen p'urumal camaata İz t'öğöl k'alpi pine: «Bitot'in Za ümüxlaxanan ki, q'amışakanan.

15 Jomo tağala sal sa şeyen amdara murdar tene bon, ama amdara murdar balo jomoxun c'əğaloroxe».

16 ‡

17 İsus camaataxun cöybaki k'oya eğat'an, İz şagirdxon me əyitmoğoy məninə q'andırişbsunat'un şot'oxun xaişbi.

18 İsusen şot'oğoy coğabe tadi: «Vənal hələ tenan q'amışaki? Bex tenan bafst'a ki, amdari boş tağala sal sa şeyen amdara murdar bes tene bakon?

19 Şot'aynak' ki, jomo tağala şeymux şot'ay ük'e təə, tapanene taysa, t'iyal mantenest'a». (İsusen me əyitmoğon bito ukunxoy təmiz baksunane ak'est'i.)

20 İsusen İz əyitə davamebi: «Amdara murdar balo isə amdaraxun c'əğalone.

21 Şot'aynak' ki, amdarxoy boşt'an, ük'exune pis fikirxo, əxlagsuzluğ, oğriluğ, bəspsun,

* 7:7 7:7 İsa. 29:13 † 7:10 7:10 C'eys. 20:12; 21:17; Lev. 20:9; K'an. 5:16 ‡ 7:16 7:16 Bəzi kiinşamurxost'a me bənd butene: *İbakseynak' ümüx bakalt'in ibakeq'an!*

²² q'erəz çuğoy loxol bəğsun, tamaxkərluğ, şər bost'un, bic'luğ, pozğunluğ, paxılluğ, Buxaçuğoy əleyinə əyitpsun, loğaluğ saal haq'ılsuzluğ c'əgon.

²³ Bütüm me pis əşurxo amdari boşt'ane c'eri şot'o murdar bsa».

Finik'iyalu çuğoy vëbaksun
(Mat'. 15:21-28)

²⁴ İsus t'et'iin c'eri Sur oçalane taşi. Şo t'et'iya sa k'oyane mandi, İzi miya baksunal şuk'k'ala avabakest'un tene çuresay. Ama mot'o p'urumal c'ap' efes tene baki.

²⁵ T'et'iya sa çuğo hari p'anep'i ki, İsus içoğoy aranene. Şoval hat'e saad İsusi t'öğöl hari Şot'ay turinoq'a bineti. Şot'ay xuyərəst'a murdar urufe buy.

²⁶ Şo iç isə Siriin Finik'ina nanaxun baki sa grek' çuuxey. Şot'in İsusə xoyinşebi ki, iz xuyərəxun murdar urufa c'evk'ane.

²⁷ İsusen şot'o pine: «Barta süft'ə əyloxq'at'un boşi, şot'aynak' ki, əyloğoy şuma ext'i xəyoğo bost'un düz tene bakon».

²⁸ Çuğon isə Şot'o coğabe tadi: «Ay Q'onçux, axırı yan xəyoğonal əyloğoy sulfınaxun oq'a bari k'ot'orxoxunyan ukşa».

²⁹ İsusen çuğo pine: «Vi me əyitə görə arxayin taki! Vi xuyərəxun murdar uruf c'ere».

³⁰ Çuğon iz k'oya hari anek'i ki, iz xuyər gane boş bask'ene, murdar urufal şot'oxun c'erene.

Kar hamal lal bakala sa amdari q'olaybaksun

³¹ İsus p'urumal Sur oçalaxun c'ere, Sidonal c'ovaki, Dek'ap'olisi tərəfəxun Galileya göləne p'ap'i.

³² T'iya İsusi t'öğöl kar hamal lal bakala sa amdara eçeri xoyinşt'unbi ki, İz kula şot'ay loxolq'an laxi.

³³ İsusen t'e amdara t'ödx taşeri, İz k'əşəmoğo me amdari ümüxxone laxi, oşa İz k'əşinə çupunaxp'i şot'ay muzane laft'est'i.

³⁴ Şot'in göynul bəği afirnepi, oşal bəğəloy sa mindəfə saki pine: «Effata!», yəni "qayey".

³⁵ Me amdari hat'e saad ham ümüxxo, hamal muz qayesi, şot'inal as'ar əyitpsane burçı.

³⁶ İsusen mot'o ak'it'oğo tapşurebi ki, me barada şuk'k'ala hik'k'al maq'at'un exlətpi. Ama heq'ədər gele tapşurebsaysa, t'eq'ədər geleyal bayant'unbsay.

³⁷ Camaat məətt'əl mandeney, şot'oğon next'uniy: «Me amdari bala əşlin toy butene! Şot'ay t'öğöl karurxonal inebaksa, lalurxonal əyitene!»

8

İsusi bip' hazar tanaxun gele amdara boşevksun
(Mat'. 15:32-39)

¹ Hat'e ğimxo p'urumal gele camaate giresi. Şot'oğoy içoğoxun ukun butet'uxiy, İsusenal şagirdxo İz t'öğöl k'alpi pine:

² «Me amdaxo Bez goroxe eysa. Şorox xib ğine ki, Bez t'öğölt'un, içoğoxun ukala şeyal butet'ux.

³ Mot'oğo həysə içoğoy k'ojurxo yaq'abadayiz, yaq'a halnuxun bitalt'un, axırı bəziyorox lap əxiləxunt'un hare».

⁴ Şagirdxon Şot'o coğabt'un tadi: «Məq'ədər amdara boşevk'seynak' me çölö mayına şum bəğğəbes bakon?»

⁵ İsusen şot'oğoxun xavare haq'i: «Hema şumyax bu?» Şot'oğon pit'un: «Vüğ».

⁶ T'e vədə İsusen camaata pine ki, oq'a arseq'at'un. Şot'in vüğ şuma ext'i şükürebə, oşa cöybi İz şagirdxone tadi ki, camaata paybat'un. Şot'oğon şuma payt'unbi.

⁷ Şot'oğost'a sa hema dənə mis'ik' çəliyal buney, İsusen şükürbala afırına bit'uxun oşa mot'oğoval paybsunane əmirbi. Şagirdxonal camaata payt'unbi.

⁸ Amdarxon kəyi bot'unşi. Avuzin mandi k'ot'orxo girbat'an isə vüğ zənbilə buybaki.

⁹ T'et'iya bip' hazar tana İsa amdare buy.

İsusen şot'oğoy yaq'anebadi,

¹⁰ İç isə İz şagirdxoxun sagala lodk'ina laşi Dalmanuta oçalane taşi.

Fariseyxoy İsusaxun sa nişan çuresun

(Mat'. 12:38-39; 16:1-12)

¹¹ Fariseyxo İsusə t'əğöl hari Şot'oxun höcətbsat'un burqı. Şot'o sinəyinqbseynak' çurt'unsay ki, göynuxun eğala sa möcüzəlü nişanq'an ak'est'i. *

¹² Şot'in bəğğəloy sa mindəfə saki pine: «Het'aynak'e me nəsilən möcüzəlü nişan qəvesə? Vəx düzinəz nex: me nəsilə sal sa nişan tene tadeğal». †

Şagirdxoy nu q'amışaksun

(Mat'. 12:38-39; 16:1-12)

¹³ Oşa şot'oğoxun cöybaki p'urumal lodk'ina laşi göle t'e soğoy tərəfə c'ovaki.

¹⁴ İz şagirdxon şum exst'una eyexun c'evk'et'uniy. Lodk'ina şot'oğoy tək sa dənə şume buy.

¹⁵ İsusen şot'oğoy tapşurbi pine: «Eht'iyət'lü bakanan, fariseyxoy öyinəxun q'a İrodi öyinəxun vəx bəğanan». ‡

¹⁶ Şagirdxon isə içoğoy arane exlətp'i next'uniy: «Mot'o beşi şum nu baksuna görənə nex».

¹⁷ İsusen mot'o avabaki şot'oğoy pine: «Het'aynak' şume nu baksunax-unnan əyite? Yəni hələ q'amışaki bex baftenanst'a? Het'aynak' ef ük' meq'ədər inadkərə?»

¹⁸ Ef pulmux baksun-baksun tenan aksa? Ef ümüxxo baksun-baksun tenan ibaksa? Ef eyexun he usuma c'eri!

¹⁹ Zu qo şuma qo hazar tane arane cöybi paybat'an bəşt'an mandi k'ot'orxoxun hema zənbilən buybi?» Şot'oğon pit'un: «P'as's'e». §

²⁰ «P'oy vüğ şuma bip' hazar tane arane cöybi paybat'an k'ot'orxoxun hema zənbilən buybi?» Şot'oğon pit'un: «Vüğ».

²¹ İsusen şot'oğoy pine: «Ama vən hələ q'amıştananki!»

* **8:11 8:11** Luk'. 11:16 † **8:12 8:12** Luk'. 11:29 ‡ **8:15 8:15** Luk'. 12:1 § **8:19 8:18-19** İsa. 6:9-10; Yer. 5:21; Yez. 12:2; Mrk'. 4:12

Bet'sayda bakala k'ač'i amdari q'olaybaksun

²² Şorox Bet'saydat'un hari. Miya İsusı t'öğöl sa k'ač'i amdart'un eçeri, Şot'oxun me amdari loxol İz kula laxsunat'un xoyinşbi.

²³ İsusen k'ač'in kiyexun biq'i şot'o ayızaxun t'ödxə taşeri. Oşa şot'ay pulmoğo çupunen şeyinbi, İz kulmoğo şot'ay loxol laxi xavare haq'i: «Sa şey anksa?»

²⁴ K'ač'inen bəği pine: «Amdarxoz aksa, xodurxot'un oşq'ar, ama tarat'unne».

²⁵ T'e vədə İsusen İz kulmoğo p'urumal me amdari pulmoğoy loxole laxi, k'ač'i amdari piyelal işiğe hari. Şo q'olayebaki, hər şeyal qay aksane burqi.

²⁶ İsusen şot'o k'oya yaq'abi pine: «Bəğa, sal ayize ma baki».

P'et'eri Xrist'osa çalxsun

(Mat'. 16:13-20; Luk'. 9:18-21)

²⁷ İsus İz şagirdxoxun sagala Filip'a bakala K'eyariin ayizmoğone yaq'a baft'i. Yaq'a İz şagirdxoxun xavare haq'i: «Amdarxoy upsuna göre Zu şuzu?»

²⁸ İz şagirdxon Şot'o metərt'un coğab tadi: «Bəzit'oğon next'un ki, K'unuk'bal İoan, t'iyəmit'oğon İlya, bəzit'oğon isə next'un ki, xavareçalxoxun soğonu».*

²⁹ İsusen şot'oğoxun xavare haq'i: «P'oy vən Za şunan hesabbsa?» P'et'eren Şot'o coğabe tadi: «Hun Xrist'osnu». †

³⁰ İsusen İz şagirdxo tapşurebi ki, İzi Xrist'os baksuni barada şuk'k'ala nu exlətp'at'un.

İsusı İz p'uri-bəyinbaksuni əmxun saturbəş avabakest'un

(Mat'. 16:21-23; Luk'. 9:22)

³¹ Mot'o pit'uxun oşa İsusen şot'oğo zombsane burqi. Şot'in pine ki, Amdari Ğaren gele əzyət zap'k'alane. Ağsaq'q'alxon, samci bəyinşxon q'a k'anun zombalxon Şot'o tet'un çalxal, Şot'o bəsp'əst'alt'un, ama xib ğinaxun oşa Şo bəyinbakale.

³² İsusen me əyitmoğo qaye nexey. P'et'eren isə Şot'o t'ödx zapi Şot'ay əyite bonet'i.

³³ Ama İsusen fıripi İz şagirdxoy loxol bəği P'et'era pine: «Aça Bezi piin bəşt'an, Şeytan! Hun Buxaçux k'inək' təə, amdar k'inək'en fikirbsa».

İsusı bac'anexun taysuni toy

(Mat'. 16:24-28; Luk'. 9:23-27)

³⁴ İsusen İz şagirdxo q'a camaata İz t'öğöl k'alpi metəre pi: «Əgər sunesa Bez bac'anexun eysun çuresasa, içuxun kulhaq'eq'an, iz xaçal ext'i Bez bac'anexunq'an hari. ‡

³⁵ Şiin iz elmoğo çark'est'un çuresasa, şot'o açəsp'ale, ama şiin Zaxun baki Müq Xavari s'iyal iz elmoğo açəsp'ayin, şot'o çark'est'ale. §

³⁶ Amdareynak' bütüm dünyənə q'azayinşi iz elmoğo açəsp'sunaxun k'ə xeyirə bu?

³⁷ Amdaren iz elmoğoy əvəze k'ə teya tadon?

* **8:28 8:28** Mrk'. 6:14-15; Luk'. 9:7-8 † **8:29 8:29** İoan. 6:68-69 ‡ **8:34 8:34** Mat'. 10:38; Luk'. 14:27 § **8:35 8:35** Mat'. 10:39; Luk'. 17:33; İoan. 12:25

38 Me ext'ibərsuz saal günaxkər nəsilə arane šiin Zaxun q'a Bez əyitmoğoxun ot'p'ayin, Amdari Ğarenal İz Bavay tamtarağen İvel angelxoxun sagala eğat'an t'e amdaraxun ot'p'ale».

9

¹ İsusen şot'oğoy pine: «Vəx düzinəz nex: memiya bakalt'oğoy bəzit'oğon hələ içoğoy ömürə axıra p'ap'esp'inut' Buxaçuğoy padçağluği eysuni zora ak'alt'un».

İsusi ak'esuni badalbaksun
(Mat'. 17:1-13; Luk'. 9:28-36)

² Üq ği oşa İsusen İçuxun P'et'era, İak'ova saal İoana ext'i alloy sa buruğone laşi. Şorox t'et'iya təkt'uniy.

Bürdən şot'oğoy piin bəş İsusi ak'esun badalebaki.

³ Şot'ay paltar s'aldala, pula taşala mas'i irəngene baki. Oçali çoyel sal sa paltar təmizbalen şot'o metər mas'ibes batenekoy.

⁴ Oşa İlya q'a Moiseyal şot'oğoy nak' akt'unşi. Şot'oğon İsusaxun exlətp'unbsay.

⁵ P'et'eren İsusə pine: «Məəlim! He şaat'e ki, yan memiyayan. Eki xib dənə mandala ga biq'en, soğoy Vaynak', soğoy Moiseyeynak', soğoval İlyaynak'».

⁶ Şot'in içinal avateney k'ə uk'ane, şot'aynak' ki, içoğoy q'iyen haq'eny.

⁷ Hame vədə sa asoyen içoğoy loxol xojine saki. Asoyi boşt'an sa səse hari: «Mo Bez çureğala Ğare, Kot'o ümüxlaxanan!» *

⁸ Fırıp'i saal bəğat'an isə içoğoy t'öğöl İsusaxun başq'a ene şuk'k'al tet'un ak'i.

⁹ Buruğoxun şiğat'an İsusen İz şagirdxo tapşurebi ki, Amdari Ğar p'uri ganuxun bəyinbakamin t'et'iya ak'it'oğoy şuk'k'ala nu uk'at'un.

¹⁰ Şot'oğonal mot'o içoğoy ük'e boş et'unfi, ama içoğoy arane exlətp'at'an "p'uri ganuxun bəyinbaksun" əyitin məninə q'amışaksunt'un çuresay.

¹¹ Şot'oxun isə xavart'un haq'i: «K'anun zombalxon het'aynak't'un nex ki, süft'ə İlya eğalane?» †

¹² İsusen şot'oğoy metərə pi: «Düze, İlya süft'ə hari hər şeyə həzirbalane. P'oy Amdari Ğare əmxun het'aynak'e şameşe ki, amdarxon Şot'o tet'un q'abulbal şot'oğoy kiyexunal Şot'in gele əzyət zap'k'ale?»

¹³ Ama Zu vəx nexzu: İlya ene hare. İz əmxun şameşi k'inək'əl, k'ə çurt'unşisa şot'ay bel et'unçeri».

İsusi iz boş murdar uruf bakala ğara q'olaybsun
(Mat'. 17:14-20; Luk'. 9:37-43)

¹⁴ Şorox içoğoxun nu taşi şagirdxoy t'öğöl eğat'an gele amdari topbak-suna saal sa hema k'anun zombalxoy şagirdxoxun həcətsunat'un ak'i.

¹⁵ İsusə ak'ala k'inək' amdarxo bütüm məətt'əl mant'undi, Şot'ay bəş t'it'eri Şot'o "xeyirq'an baki" pit'un.

¹⁶ İsusen xavare haq'i: «Şot'oğoxun het'ay əmxunnan həcətsay?»

¹⁷ Amdarxoy aranexun sunt'in Şot'o coğabe tadi: «Məəlim! Zu vi t'öğöl lalluği urufa biq'əsi bez ğaraz çeri».

* 9:7 9:2-7 Mat'. 3:17; Mrk'. 1:11; Luk'. 3:21-22; 2 P'et'. 1:17-18 † 9:11 9:11 Mal. 4:5; Mat'. 11:14

18 Urufen şot'o maya biq'ayin, oçalane saksa, t'e vədəl əylin jomo kəfunale baksa, şot'in uluxxo ğıric'esest'a, oşal iz bədən dirist' q'arinebaksa. Vi şagirdxoxun xaişezbi ki, me urufa c'evk'at'un, ama tet'un bacarbi».

19 İsusen isə şot'oğə pine: «Ay nu vëbakala nəsil! Hevaxt'al şirik' vëxun mandoz? Hevaxt'al şirik' vëx portp'oz? Əylə Bez t'öğöl eçanan!»

20 Əylə Şot'ay t'öğölt'un eçeri. Urufenal İsusə ak'ala k'inək' əylə jık'epi. Əyel oq'a biti t'ık'ireney, iz jomoxun kəfe barst'ay.

21 İsusen şot'ay bavaxun xavare haq'i: «Me əyel hevaxt'inaxune metər baksa?» Əylin bavan pine: «Əyelluğaxun.

22 Me urufen bəspəynak' kot'o sa hema kərəm aruğə, xenane bose. Ama bacarenbsasa, yax kəməyba, yax gorox eki!»

23 İsusen şot'o pine: «"Bacarenbsasa" nexnu? Vëbakalt'aynak' hər şey mümüne!»

24 Əylin bavan hat'e saad harayepi: "Vëzu! Ama kəməyba ki, bezi ük'e nuvəluğəynak' ga maq'an mandil!"

25 İsusen amdaxoy t'it'eri eysuna ak'at'an murdar urufa q'adağanbi pine: «Ay lalluği q'a karluği uruf, Zu va əmirezbsa, me əylin boşt'an c'eki, eneyal ma baki!»

26 Urufen haraypi əylə ost'aar jık'psun c'ere. Əyel meyid k'inək' bineti, gelet'in pine: «Kö p'urene!»

27 Ama İsusen əylin kiyexun biq'i alanəbi, şoval turele hayzeri.

28 İsus k'oya basit'uxun oşa İz şagirdxon cöycə Şot'oxun xavart'un haq'i: «P'oy het'aynak' t'e urufa yan c'evk'es teyan baki?»

29 İsusen şot'oğə coğabe tadi: «Me cürə urufxo təkçə afırnəne † c'evk'es baksa».

*İsusi İz p'uri-bəyinbaksuni əmxun p'urum avabakest'un
(Mat'. 17:22-23; Luk'. 9:43-45)*

30 Şorox t'et'iin c'eri Galileyinaxunt'un c'ovaksay. İsusen çurtenesay ki, şinesa mot'oxun xavar bakane,

31 şot'aynak' ki, İz şagirdxone zombsay. Şot'oğə metərə nexey: «Amdari Ğara xəyanətbi amdaxoy kiyel tadalt'un, şot'oğonal Şot'o bəsp'alt'un. Purit'uxun xib ği oşa isə Şo bəyinbakale».

32 Şagirdxun me əyitə q'amıştet'unbaki, ama Şot'oxun xavar haq'sunal q'it'unbsay.

Ən kalo şuva?

(Mat'. 18:1-9; Luk'. 9:46-50; 17:1-2)

33 Şorox K'efernaumat'un hari. K'oya bağat'an İsusen İz şagirdxoxun xavare haq'i: «Yaq' eğat'an het'ay əmxunnan həcətəbsay?»

34 Ama şuk'k'alən qaqtənəpi, şot'aynak' ki, yaq' eğat'an içoğoy arane şi ən kalo baksuni əmxunt'un həcətəbey. §

35 İsusen arşi p'as's'e şagirdə İz t'öğöl k'alpi pine: «Ef boşt'an şu samciyo baksun çuresasa, bitot'uxun axırncı, bitot'ayal q'ulluğçiq'an baki». *

36 Şot'in sa mis'ik' əylə ext'i şagirdxoy aranəne çurdest'i, oşa əylə İz q'ujel ext'i şot'oğə pine:

† 9:29 9:29 afırnən - Bəzi kiinşamurxost'a: afırnən q'a ğurux efsunen § 9:34 9:34 Luk'. 22:24

* 9:35 9:35 Mat'. 20:26-27; 23:11; Mrk'. 10:43-44; Luk'. 22:25-26

³⁷ «Siin Bez s'iyen metər əyloğoxun sunt'u q'abulbayin, şot'in Za q'abulbale. Za q'abulbalt'in isə tək Za təə, Za Yaq'abit'ual q'abulbale».

T'iyəmit'oğoy loxol alaxun oq'a ma bəğa

³⁸ İoanen Şot'o pine: «Məəlim, yan Vi s'iyen murdar urufa c'evk'ala sa amdaryan ak'i, ama beş baç'anexun eğalt'oğoxun nu baksuna görə şot'o q'adağanyanbi».

³⁹ İsusen şot'oğoy pine: «Şot'o galmadanan! Bez s'iyen möcüzə ak'est'alo Bez əleyinə bakes batenekon.

⁴⁰ Beş əleyinə nu bakalo isə beş tərəfe. ‡

⁴¹ Şiin vəxun sunt'u Bez baç'anexun eğalt'oğoxun baksuna görə sa cam xe tadayin, vəx düzinəz nex: əvəzsuz tene mandal. §

T'iyəmit'u pis yaq'a ma taşa

⁴² Şinesa me xurit'oğoxun, yəni Za vəbakalt'oğoxun sunt'u pis yaq'a taşayin, şot'aynak' iz ozane kala sa jomok'ojin jə suruk'p'i içü dənizə bost'un kot'oxun şaat'e bakon.

⁴³ Əgər vi kiine va pis yaq'a taşt'asa, şot'o bot'a. P'ə kulla baki, ama cəhənnəmə, t'e nu açala aruğə bafst'axunsa, sa kulla mandi cənnətə bafst'un şaat'e. *

⁴⁴ †

⁴⁵ Əgər vi turene va pis yaq'a taşt'asa, şot'o bot'a. P'ə turla baki cəhənnəmə boşaxunsa, axsağ mandi cənnətə bafst'un şaat'e.

⁴⁶ ‡

⁴⁷ Əgər vi pulene va pis yaq'a taşt'asa, şot'o c'evk'a. P'ə pulla cəhənnəmə baysunaxunsa, sa pulla Buxaçuğoy padçağluğa baysun şaat'e. §

⁴⁸ Axırı cəhənnəmə bakalt'oğoy k'aramk'ala meq tene bisa, t'iyenin bok'ala aruxal tene aşt'a. *

⁴⁹ Qurbanıyo el bakala k'inək' amdari təmizbaksunal şot'ay aruğoxun c'ovaksune.

⁵⁰ El şaat' şeye, ama əgər elen iz elaxoyluğa açesp'ayin, şot'o het'ina t'ad tades bakon? Barta vəst'a elq'an baki. T'e vədə ef arane serluğal bakale».

†

10

*İşq'ar-çuğoy sunaxun cöybaksuni barada
(Mat'. 19:1-12)*

¹ İsus t'et'iin c'eri İudeyina, İordan oqe t'e tərəfe taşi. P'urumal amdarxo Şot'ay bel giresay, Şot'inal həmişənin k'inək' şot'oğoy zomebsay.

² Sa hema farisey İsusi t'öğöl hari Şot'o İz əyitin loxol biq'seynak' metər sa sualt'un tadi: «Moiseyi k'anunen işq'ari iz çuğə c'evksuna icaza bune?»

³ İsusen şot'oğoy pine: «Moiseyen vəx k'ə əmirbe?»

† 9:37 9:36-37 Mat'. 10:40; Luk'. 10:16; İoan. 13:20 ‡ 9:40 9:40 Mat'. 12:30; Luk'. 11:23 § 9:41 9:41 Mat'. 10:42 * 9:43 9:43 Mat'. 5:30 † 9:44 9:44 Bəzi kiinşamurxost'a me bənd butene: Cəhənnəmə bakalt'oğoy k'aramk'ala meq tene bisa, t'iyenin bok'ala aruxal tene aşt'a. ‡ 9:46 9:46 - Bəzi kiinşamurxost'a me bənd butene: Cəhənnəmə bakalt'oğoy k'aramk'ala meq tene bisa, t'iyenin bok'ala aruxal tene aşt'a. § 9:47 9:47 Mat'. 5:29 * 9:48 9:48 İsa. 66:24 † 9:50 9:50 Mat'. 5:13; Luk'. 14:34-35

4 Şot'oğon coğabt'un tadi: «Moiseyi k'anunen işq'aren iz çuğö cöybaksuni kağız tadi c'evk'ayin, ıcaza bune». *

5 İsusen şot'oğö metære pi: «Şot'in ke əmirə ef inadkər baksuna görəne tade.

6 Ama burqesunast'a Buxaçuğon "şot'oğö işq'ar saal çuuxe yaratmışı". †

7 "Kot'o görəl işq'ar iz bava-nanaxun cöybaki iz çuğö çaçeğale,

8 me p'öğö sa bədən bakale". Ene şorox p'ə tan təə, sa tane. ‡

9 Mot'aynak'al, barta Buxaçuğon çütt'əyinşit'oğö amdaren maq'an cöybi».

10 Şorox k'oya bakat'an şagirdxon İsusaxun me barada p'urum xavart'un haq'i.

11 İsusen şot'oğö metære coğab tadi: «İz çuğö c'evk'i q'erəzt'uxun laşk'oybakalt'in əxlagsuzluğəbsa.

12 İz işq'araxun c'eri q'erəzt'u tağala çuğonal əxlagsuzluğəbsa». §

İsusi əyloğö xeyir-bərəkət tast'un

(*Mat'. 19:13-15; Luk'. 18:15-17*)

13 Amdarxon İsusi t'öğöl içoğoy əyloğot'un eşt'ay ki, Şot'in İz kula şot'oğoy loxol laxi xeyir-bərəkət tadane. Şagirdxon isə şot'oğö tet'un barey.

14 Mot'o ak'ala İsusen əcuğləyinşəki pine: «Bartanan əylux Bez t'öğöl hareq'at'un! Şot'oğö galmadanan! Şot'aynak' ki, Buxaçuğoy padçağluğ metərt'oğoye.

15 Vəx düzinəz nex: şiin Buxaçuğoy padçağluğa sa əyel k'inək' nu q'abulbayin, t'et'ıya sal sa vədə bayes tene bakon». *

16 Oşa əyloğö q'ujbi İz kulmoğö şot'oğoy loxol laxi xeyir-bərəkəte tadi.

Var-dövlət q'a Buxaçuğoy padçağluğ

(*Mat'. 19:16-30; Luk'. 18:18-30*)

17 İsus yaq' c'eğat'an sa amdar t'ist'un Şot'ay t'öğöle hari. İz bəş çökt'i xavare haq'i: «Ay saat' məəlim, zu k'ə saat'luğ baz ki, həmişəluğ yəşəyinşə bağaz?»

18 İsusen şot'o pine: «Za het'aynak'en saat' nexə? Buxaçuğoxun başq'a şuk'k'al saat' tene.

19 Şot'ay əmirxo avanu: "Besmaba. Əxlagsuzluğmaba. Başmaq'a. Şuk'k'ali əleyinə əfçidən şahidluğmaba. Şuk'k'ala feret'mada. Vi bavana hörməba". †

20 Me amdaren isə İsusə pine: «Məəlim, mot'oğö bitova əyelluğaxun əməlezbsa».

21 İsusen şot'ay loxol bəneği, şo İz ük'el basek'i. İsusen pine: «Vi sa sey kame: taki hik'ə buvaxsa, toydi kəsibxo payba. T'e vədə göynul vi xəzinə bakale. Oşa qaybaka, ‡ Bez baç'anexun eki».

22 Mot'o ibakala t'e amdar pərt baki pəşman taneşi, şot'aynak' ki, iz var-dövlət gelenev.

23 İsusen İz hərrəmine bakalt'oğoy loxol bəği İz şagirdxo pine: «Var-dövlət bakalt'oğoynak' Buxaçuğoy padçağluğa baysun heq'ədər çətine!»

* **10:4 10:4** K'an. 24:1-4; Mat'. 5:31 † **10:6 10:6** Burq. 1:27; 5:2 ‡ **10:8 10:7-8** Burq. 2:24

§ **10:12 10:11-12** Mat'. 5:32; Luk'. 16:18; 1 K'or. 7:10-11 * **10:15 10:15** Mat'. 18:2-3 † **10:19**

10:19 C'eys. 20:12-16; K'an. 5:16-20 ‡ **10:21 10:21** qaybaka - Bəzi kiinşamurxost'a: qaybaka, vi xaça ext'a. Mrk. 8:34

24 Şagirdxo Şot'ay əyitmoğoxun məət't'əlt'un mandı. Ama İsusen p'urumal şot'oğox pine: «Bez ğarmux, Buxaçuğoy padçağluğa baysun Ş heq'ədər çətine!

25 Buşe bəke deşiyexun c'ovaksun dövlətlü amdari Buxaçuğoy padçağluğa baysunaxun hasande».

26 Şorox lap məət't'əl mandı sun-suna pit'un: «Ketəresa, şuva çark'eşes bakon?»

27 İsusen şot'oğoy loxol bəği pine: «Mo amdarxoynak' mümkün tene, Buxaçuğoynak' isə mümküne. Şot'aynak' ki, Buxaçuğoynak' hər şey mümküne».

28 T'e vədə P'et'eren Şot'o metəre pi: «Ama yax bəğa, yan bitova bosı Vi baç'anexunyan hare».

29 İsusen coğabe tadi: «Vəx düzinəz nex: t'ətər sa amdar teno ki, Zaynak' q'a Müq Xavareynak' iz k'oja, viçimoğox, xunçimoğox, iz nana, iz bava, iz əyloğox, iz əkinxo bosane,

30 oşa isə me dünyəni koruğoxoy boş mot'oxun sabaç q'at avuzin k'ojurxo, viçimux, xunçimux, nanoox, bavoox, əylux, əkinxo, gələcəye isə həmişəluğ yəşəyiş nu haq'an.

31 Ama həysə samci bakalt'oğoy gelo axırncı, axırncı bakalorox isə samci bakalt'un».*

*İsusi İz p'uri-bəyinbaksuni əmxun xibimci kərəm xavar tast'un
(Mat'. 20:17-19; Luk'. 18:31-34)*

32 Bəş İsusə taysay. Şorox Yerusəlimat'un taysay, İsusi şagirdxonal içoğox naraatt'un hisbsay. Şot'oğoy baç'anexun tağalorox isə q'iyə boşt'unıy. İsusen p'as's'e şagirdə sa t'ödx zapi şot'oğoynak' oşa İz bel eğala əşurxoy əmxun exlətpsane burqi:

33 «Mone, yan həysə Yerusəlimayan laysa. T'iyə Amdari Ğara samci bəyinişxoy q'a k'anun zombalxoy kiyel tadalt'un, Şot'aynak' bisuni q'ərar c'evki Şot'o Buxaçuğox nu çalxalxoy kiyel tadalt'un.

34 Şot'oğox Amdari Ğara lağa haq'alt'un, Şot'ay loxol çuk'alt'un, tatarlayişi oşa bəsp'alt'un. Ama Şo xib ğinaxun oşa bəyinbakale».

*Şuva kalo?
(Mat'. 20:20-28)*

35 Zavdayi ğarmux İak'ov q'a İoan İsusə işalayişişaki pit'un: «Məəlim, Vaxun sa xaişyax bu, çuryansa ki, şo əməlbavax».

36 İsusen şot'oğoxun xavare haq'i: «K'ənan çuresa vəynak' baz?»

37 Şot'oğox İsusə pit'un: «Vi padçağluğ tamtarağen eğat'an, barta yaxun soğox Vi yön tərəf, t'e soğox isə tərş tərəf q'an arşi».

38 Ama İsusen şot'oğox pine: «Ef k'ə çuresuna sal vənal tenan q'amış. Bez üğələ camaxun † üğes banankon? Zu k'unuk'baki k'inək' vənal k'unuk'bakes banankon?» ‡

39 Şot'oğox coğabt'un tadi: «Bayankon». İsusen şot'oğox pine: «Bez üğələ camaxun vənal üğələnən, Zu k'unuk'baki k'inək' vənal k'unuk'bakalnan.

Ş 10:24 10:24 Buxaçuğoy padçağluğa baysun - Bəzi kiinşamurxost'a: var-dövlətə umud-bakalt'oğoynak' Buxaçuğoy padçağluğa baysun. * 10:31 10:31 Mat'. 20:16; Luk'. 13:30 † 10:38 10:38 cam - İsusi xaçe loxol bisuni nişan. ‡ 10:38 10:38 Luk'. 12:50

⁴⁰ Ama Bez yön nəəl tərş tərəf şı arst'una icaza tast'un Bez ext'iyərə tene. T'e ga şineynak' həzir bakenesa, şot'oğə tadeğale».

⁴¹ Mot'o ibakala mandi vis' şagirdi İak'ovi q'a İoani loxol əcuğəne biq'i.

⁴² T'e vədə İsusen şagirdxo İz t'öğöl k'alpi pine: «Vən avanan ki, me dünyəne amdaxoy loxol padçağxon q'a kalaluğbalxont'un ağaluğbsa.

⁴³ Ef arane isə barta metər maq'an baki. Barta ef boşt'an kalo baksun çureğalo ef q'ulluğşiq'an baki,

⁴⁴ ef arane samci baksun çureğalo bitot'ay nökerq'an baki. §

⁴⁵ Axırı Amdari Ğaral İçu q'ulluğbat'un pi tene hare, harene ki, İçin q'ulluğbi gelet'u İz elmoğoy toyen çark'est'ane».

*K'aç'i Bart'imaye pulmoğoy qayesun
(Mat'. 20:29-34; Luk'. 18:35-43)*

⁴⁶ Şorox Yerixoyat'un hari. Oşa İsus İz şagirdxoxun q'a İz baç'anexun eğala camaataxun sagala Yerixoyaxun c'eğat'an Bart'imay s'iyen sa k'aç'i paygirbal yaq'e t'öğöl arseney. (Bart'imay s'i T'imayi ğar upsune.)

⁴⁷ Şot'in ibakat'an ki, Nazaret'lu İsusə t'et'iin c'ovaksa, harayepi: «Ay Davidi Ğar İsus! Za gorox eki!»

⁴⁸ Gelet'ine şot'o şip'sun çureşi, ama şot'in samalal ost'ar haraypsane burqi: «Ay Davidi Ğar! Za gorox eki!»

⁴⁹ İsusen çurpi pine: «Kot'o miya k'alpanan». Şot'oğonal k'aç'i amdara k'alpi pit'un: «Üsum baka, hayza, şot'in vane k'ale».

⁵⁰ Bart'imayen iz xələtə iz loxolxun c'eqi' bosı, iz ganuxun cupi İsusı t'öğölə taşı.

⁵¹ İsusen şot'oxun xavare haq'i: «K'ən çuresa vaynak' baz?» K'aç'i amdaren şot'o coğabe tadi: «Ay bez Məəlim, bez pulmoğon ak'eç'an!».

⁵² İsusen şot'o pine: «Tayes bankon, vi vėbaksunen va q'olayebi». Me amdarenal hat'e saad aksane burqi, şo İsusı baç'anexune taşı.

11

İsusı Yerusalisa baysun

(Mat'. 21:1-11; Luk'. 19:28-40; İoan. 12:12-19)

¹ Şorox Yerusalisa İşalayınşaki Zeytun buruğoy döse bakala Bet'fagena q'a Bet'anyına eğala vədine İsusen İz şagirdxoxun p'ranna bəş yaq'abi

² şot'oğə pine: «Ef bəş bakala ayize takinan. T'iya bağala k'inək' hələ suk'k'al nu laşı, ğaç sa elemi bala ak'alnan. Şot'o şadbi miya eçanan.

³ Şiın vəxun xavar haq'ayın ki, "mot'o het'aynak'nan bsa?", şot'o upanan "me elemi bala Q'onçuğəne lazım, şot'o usumluğən qaydale"».

⁴ Şorox tat'unşi. Sa k'ojin darvazin t'öğöl ğaç elemi bala ak'i, şot'o şadt'unbi.

⁵ T'et'iya çurpi amdaxon şot'oğoxun xavart'un haq'i: «K'ənan bsa? Me elemi balına het'aynak'nan şadbsa?».

⁶ Şagirdxon İsusen pi k'inək' şot'oğə coğab tadat'an t'e amdaxon şagirdxo icaza tat'undi.

7 Şot'oğon eleme balina İsusı t'öğöl eçeri içoğoy xələtxo eleme balın loxolt'un past'i. İsus me eleme balın loxol areşi.

8 Gelet'in içoğoy xələtxo, bəzıt'oğon q'oruğa bakala xodurxoxun bot'eşi tayurxo yaq'a past'unst'ay.

9 İsusaxun bəş tağalt'oğon q'a baç'anexun eğalt'oğon metərt'un harayey:

«Hosanna! *

Q'onçuğoy s'iye Eğalt'u xeyir-bərəkətq'an baki! †

10 Beş bava Davida əyıt tadeşi padçağluğ xeyir-bərəkətluq'an baki! Ən alloyluğxo hosanna!»

11 İsus Yerusalamı harıt'uxun oşa xramane başı. T'ıya hər şeyə İz piyexun c'ovakesedi. Ama ene biyəney, şot'o görəl İz p'as's'e şagirdaxun sagala Bet'anyınane qaybaki.

İsusı barsuz incilnə xoda ləənətbun
(Mat'. 21:18-19; Luk'. 13:6-9)

12 Əyc'ındəri şorox Bet'anyınaxun c'eğat'an İsus busanebaki.

13 Əxil sa xazalla incilnə xod ak'i şot'ay t'öğöle taşi ki, bəğane bəyn şot'ost'a meyvə bune yoxsa təə. Ama şot'o işalayınşakat'an xodal xazalaxun başq'a incilə oşq'ardala hik'k'al tene bəğəbi. İncili vədəl teney.

14 T'e vədə İsusen xoda pine: «Barta vaxun ene şuk'k'alən meyvə çuki maq'an kəyi!» Mot'o İz şagirdxonal it'unbaki.

İsusı haq'i-toydaxo xramaxun şəp'esun

(Mat'. 21:12-17; Luk'. 19:45-48; İoan. 2:13-22)

15 Şorox Yerusalamı hari p'at'unp'i. İsus p'urum xrame məəlne başı t'et'ıya bakala haq'i-toydaxo şəp'esane burqı. Təngə badalbalt'oğoy ist'olxo q'a q'urbanluğ göyərçinxo toydalt'oğoy arsala ganxo taranedi,

16 yük zap'k'alt'oğoxunal şuk'k'ala xrame məəlinexun c'ovaksa barteneti.

17 Şot'oğoy metər zombsun pine: «Tene şameşe ki, "Bez k'oj bütüm azuk'xoynak'

Afırıbseynak' bakala k'oj k'aleğale"? ‡

Ama vən şot'o "fıq'k'alxoy mesanan" c'urevk'e!»

18 Samci bəyınşxon q'a k'anun zombaxon mot'o ibaki İsusı bespseynak' yaq' q'əvesat'un burqı. Şot'aynak' ki, amdarxo şot'ay zombsuna məətt'əl manst'una görə şot'oxun q'ıt'unbsay.

19 Biyəbakat'an isə İsus q'a İz şagirdxo şəhərexun c'ert'un.

Q'aribaki incilnə xod vəbaksuni zore nişane
(Mat'. 21:20-22)

20 Savaxt'an üşenen şorox incilnə xode t'ödxun c'ovakat'an at'un'ki ki, incilnə xod tumexun q'aribakene.

21 P'et'eren sa ği bəş baki't'u eyex badi İsusı pine: «Məəlim, bəğa! Vi ləənətbı incilnə xod q'aribakene».

22 İsusen coğab tadi şot'oğoy pine: «Buxaçuğoy ef vəbaksunq'an baki!

* 11:9 11:9-10 *hosanna* - əbrani muzin "Buxaçuğoy alxışq'anbaki" upsune. † 11:9 11:9 İvel məğ. 118:25-26 ‡ 11:17 11:17 İsa. 56:7; Yer. 7:11

²³ Vəx düzinəz nex: šiin me buruğo "hayza, va dənizə bosa!" uk'ayin, iz ük'e boşal şüpineynak' ga efinut' iz uk'alt'ay bex p'apsuna vëbakayin, şo bakale. §

²⁴ Mot'o görəl vəx nexzu: afırık'at'an hik'k'ə çüreğaynan vëbakanan ki, şot'o ene haq'enan, ef çüreğaloval vëynak' bakale.

²⁵ Afırık'at'an şuxun ef nairəzilüğ bunesa, şot'o bağışlayınşanan ki, göynul bakala ef Bavanal ef günaxxo bağışlayınşane. *

²⁶ Əgər vən nu bağışlayınşaynan, göynul bakala ef Bavanal ef taxsırxo tene bağışlayınşal. †

İsusa tadeşi ext'iyər

(Mat'. 21:23-27; Luk'. 20:1-8)

²⁷ Şorox p'urum Yerusulimat'un hari. İsus xrame məəlnə taranney.

Me vədine samci bəyinşxo, k'anun zombalxo saal ağsaq'q'alxo şot'o İşalayınşaki

²⁸ pit'un: «Hun me əsurxo mani ext'iyərənen bsa? Me əsurxo bseyinak' Va me ext'iyərə şine tade?»

²⁹ İsusen şot'oğö metərə coğab tadi: «Zuval vəxun sa şey xavar haq'oz, şot'o coğab tadaynan, Zuval mot'oğö mani ext'iyərənen bsuna vəx uk'oz.

³⁰ İoani k'unuk'bsun göynuxuney ‡ yoxtsa amdarxoxun? Za coğab tadanani!»

³¹ Şot'oğön isə içoğoy arane metərt'un maslaatbi: "əgər uk'ayan 'göynuxun', 'p'oy het'aynak' şot'o tenan vëbaki?' uk'ale".

³² Ama 'amdarxoxun' upsunal q'it'unbsay, şot'aynak' ki, bitot'in İoana seri xavareçale hesabsay.

³³ Şot'aynak'al İsusa metərt'un coğab tadi: «Avateyan». İsusenal "mot'oğö mani ext'iyərənen bsuna Zuval vəx tez uk'al" pine.

12

Pis bağbanxoy barada məsələ

(Mat'. 21:33-46; Luk'. 20:9-19)

¹ T'e vədə İsusen şot'oğoxun məsələğön exlətpsane burqi: «Sa amdaren t'ulluğə lasaksa, şot'ay hərrəminə çəpərəbsa, bona ga kaşp'i t'ulq'aç'k'ale düzbsa, nəzərətbseyinak' alloy sa q'alane biq'sa. Oşa isə t'e t'ulluğa bağbanxo kirinə tadi iç q'erəz ölkinəne taysa. *

² T'ule vədə hari p'ap'at'an, me amdaren bağbanxoy t'öğöl iz sa nökerə yaq'anebsa ki, içü p'ap'ala paya ext'ane.

³ Ama bağbanxon t'e nökerə biq'i t'ap't'unne, şot'o kulams'i yaq'at'unbsa.

⁴ T'ulluği q'onçuğön şot'oğoy t'öğöl p'urumal sa nökerə yaq'anebsa. Ama şot'ayal bula duği qit'unbsa, içüval biyaburbi şəp't'unsa.

⁵ Q'erəzone yaq'absa, şot'o isə best'unbsa. Metərluğen, şot'in gele nökerə yaq'absa, ama bağbanxon şot'oğoy bəzıt'oğö t'ap't'unne, bəzıt'oğö isə best'unbsa.

⁶ T'e vədə yaq'abseyinak' t'ulluği q'onçuğoy t'öğöl ene şuk'k'al tene manst'a, saycə izi gele çüreğala, bakal nu bakal sa ğaraxun başq'a.

§ 11:23 11:23 Mat'. 17:20-21; 1 K'or. 13:2 * 11:25 11:25 Mat'. 6:14-15; 18:35 † 11:26 11:26 Bəzi kiinsamurxost'a bu bənd butene. ‡ 11:30 11:30 yəni Buxaçuğoxun * 12:1 12:1 İsa. 5:1-7

Şot'inal axırda "bez ğaraq'a bakayın hörmətt'unbon" pi şot'o bağbanxoy t'öğöle yaq'absa.

⁷ Bağbanxon isə içoğoy arane next'un: "Mo varise! Ekinan kot'o besp'en, t'e vədə t'ulluğ yax mandale".

⁸ Hametər, şot'o biq'i best'unbsa, t'ulluğaxun c'evk'i bot'unst'a.

⁹ İse ef zənden me t'ulluği q'onçuğun hari k'ə bale? Yəni şot'in hari me t'ulluğa əsp'est'alt'oğone tene əfçibal, t'ulluğal q'erəzt'oğone tene tadal ki?

¹⁰ Yəni me İvel Şama sal tenan k'alpe?

"Barizap'k'alxon t'ödx bosı jə
Ən vacib jəne baki.

¹¹ Mo Q'onçuğoy əşe,

Beş piin bəş baki mat mandala sa əşe". †

¹² Samci bəyinşxon, k'anun zombalxon saal ağsaq'q'alxon ak'at'an ki, İsusen me məsəlinə exlətpsunen içoğone lafst'a, Şot'o biq'sunt'un çuresi, ama camaataxun q'it'unbi. Kot'o görəl Şot'o barti tat'unşi.

Şineynak'esa, şot'oval tadanan

(Mat'. 22:15-22; Luk'. 20:20-26)

¹³ T'e vədə şot'oğon İsusə İz əyitmoğoy loxol biq'seynak' fariseyxoxun q'a İrodi tərəf bakalt'oğoxun bəzıt'oğone şot'ay t'öğölt'un yaq'abi.

¹⁴ Şot'oğon hari İsusə pit'un: «Məəlim, yan avayan ki, Hun düzgün amdarnu, şuk'k'aleynak'al tərəfkəşluğ tenbsa. Şot'aynak' ki, bitot'ay loxol sa piinen bəğsa, Buxaçuğoy yaq'aal düzen zombsa. Upa bəyn, beşi imp'erat'ora nalog tast'un düzgüne? Yan nalog tadalayan, yoxsa təə?»

¹⁵ Şot'oğoy p'əçolaluğa avabakala İsusen pine: «Za Bez əyitmoğoy loxol biq'sunnan çuresa? Zaynak' sa dinar eçanan, bəğaz».

¹⁶ Şot'oğonal et'unçeri. İsusen xavere haq'i: «Təngin loxol bakala şikil saal s'i şiya?» Şot'oğon coğabt'un tadi: «İmp'erat'ori».

¹⁷ İsusen şot'oğone pine: «T'e vədə imp'erat'oreynak' bakalt'u imp'erat'ora, Buxaçuğoynak' bakalt'u Buxaçuğone tadanan». Şorox İsusi me coğabi loxol məətt'əlt'un mandı.

Bəyinbaksuni barada sual

(Mat'. 22:23-33; Luk'. 20:27-40)

¹⁸ Bəyinbaksun tene bu uk'ala saduk'eyxoy‡ bəziyoroş İsusi t'öğöl hari şot'oxun xavart'un haq'i:

¹⁹ «Məəlim, Moiseyen yaynak' metərə şampe: "Əğər sa amdari viçi p'urenesa, şot'ay çuxal əyelsuze süpür mandesa, şot'in iz p'uri viçey çuğone haq'eç'an ki, şot'ay s'i maç'an açi". §

²⁰ Vüğ viçine baksı. Samcit'in sa çuxxe haq'sa, ama izi əyel bakinut' bisane.

²¹ T'e vədə me çuğone p'əmcı viçene haq'sa, şot'inal içuxun oşa əyel bartinut' bisane. Xibimcit'inal, bip'imcit'inal,

²² lap vüğümcit'ual şirik' metərə baksı, şorox bütüm əyel bakinut' bisat'un. Bitot'uxun oşa me çuxal bisane.

† 12:11 12:10-11 İvel məğ. 118:22-23 ‡ 12:18 12:18 saduk'eyxo - Rime hökmətin tərəf bakala iudeyxoy p'art'ın üzviyox. Şot'oğon İvel Şamaxun tək Moiseyi qo girkət'un q'abulsay. Bəyinbaksuna, angelxo saal axırncı ğına isə tet'un vəbaksay. § 12:19 12:18-19 K'an. 25:5; Ap'ost'. 23:8

²³ İse axırncı ğine p'uriyorox bəyinbakat'an me çuux şot'oğoy mat'ay çuux bakale? Axırı vüĝ viçey vüĝəranal me çuĝo haq'enyey».

²⁴ İsusen şot'oĝo metəre coĝab tadi: «Vən İvel Şamurxo saal Buxaçuĝoy zora nu avabaksuna ĝörənən sərfbaks!»

²⁵ Bəyinbakiyorox nə laşk'oy tet'un bakal, nə işq'ara tet'un taĝal. Şorox ĝöynul bakala angelxo k'inək' bakalt'un.

²⁶ P'urit'oğoy bəyinbaksuna mandat'an isə Moiseyi ĝirke boş Buxaçuĝon şot'o bok'ala şaşe boşt'an "Zu Avrahami Buxaçuşzu, İsaak'i Buxaçuşzu, İak'ovi Buxaçuşzu" upsuna tenan k'alpe ki? *

²⁷ Buxaçuş isə p'urit'oğoy təə, dirist't'oğoy Buxaçuşe. Metərluĝen, vən gele sərfınabaksa».

Əmirxoy ən əsəso

(Mat'. 22:34-40; Luk'. 10:25-28)

²⁸ İçoĝoy t'öĝöl bakala k'anun zombalxoxun sunt'in me exlətə inebaki. Şot'in İsusi hetər saat' coĝab tast'una ak'i Şot'oxun xavare haq'i: «Buxaçuĝoy əmirxoxun ən əsəso manuva?»

²⁹ İsusen coĝabe tadi: «Əmirxoy ən əsəso mone: "İbaka, ay İsrail! Tək beş Buxaçuş bakala Q'onçuxə - Q'onçux.

³⁰ Q'onçuĝo, vi Buxaçuĝo vi bütüm ük'en, vi bütüm elmuĝen, vi bütüm haq'ilen saal vi bütüm zoren çureki". †

³¹ P'əmciyoval mone: "Vi İşat'u hun va çureĝalt'ullarik' çureki". ‡

³² K'anun zombalen Şot'o pine: «Məəlim, Hun "tək beş Buxaçuşe, Şot'oxun q'erəzo tene bu" upsunen serinan pi. §

³³ Şot'o bütüm ük'en, bütüm haq'ilen saal bütüm zoren çuresun, İşat'u hun va çureĝalt'ullarik' çuresunal bütüm bok'osp'akala q'a q'erəz q'urbanxoxun bəşe».

³⁴ T'e amdari metər bəĝəloy coĝab tast'una ak'ala İsusen şot'o pine: «Hun Buxaçuĝoy padçaĝluĝaxun əxil tenu».

Mot'oxun oşa şuk'k'alen İsusaxun sa şey xavar haq'suna ük' tene bi.

Xrist'os şı Ğara?

(Mat'. 22:41-46; Luk'. 20:41-44)

³⁵ İsusen xrama zombat'an metəre pi: «Het'aynak't'un k'anun zombalxonXrist'osa "Davidi ĝar" nexey?

³⁶ Axırı İvel Urufen Davida içü metəre pest'ey:

"Q'onçuĝon bez Q'onçuĝo pine:

Zu Vi düşmənxo Vi turin oq'a sakamin

Bez yön tərəf arsa". *

³⁷ Daviden için Şot'o "Q'onçux" pine k'ale, p'oy metəresa Şo hetəre Davidi ĝar bakes bakoñ?»

Camaatenal Şot'o müq-müq ümüxelaxsay.

K'anun zombalxoxun vəx bəĝanan

(Mat'. 23:5-7; Luk'. 20:45-47)

* 12:26 12:26 C'eys. 3:6 † 12:30 12:29-30 K'an. 6:4-5 ‡ 12:31 12:31 Lev. 19:18 § 12:32 12:32 K'an. 4:35 * 12:36 12:36 İvel məĝ. 110:1

³⁸ İsusen zombsun pine: «K'anun zombalxoxun vəx bəğanan. Şot'oğon c'ək'eseynak' boxoy paltar lapi tarapsuna, bazarin meydanxo içoğo p'ə kiin kul-kiye biq'i "xeyirq'an baki" upsuna,

³⁹ sinagogxo, q'onaxluğxo best'a arst'unat'un çuresa.

⁴⁰ Şot'oğon süpür çupuğoy k'ojurxo, oçalxoy məhsula kəyi s'art'unne, oşa isə içoğo ak'est'eynak' gele boxoy afirit'unne. Me amdarxoy caza lap bihi bakale».

*Süpür çuğoy nəziri q'utina təngə laxsun
(Luk'. 21:1-4)*

⁴¹ İsus xrame məəlnə bakala nəziri q'utiğoxun sunt'u İša arseney. Şot'in t'et'iya amdarxoy hetər təngə laxsunane bəğsay. Dövlətlü amdarxoxun gelet'in t'iya kala təngət'un laxsay.

⁴² Sa kəsib süpür çuğon isə hari p'ə lep't'on, ən xuri təngəne laxi.

⁴³ İsusen İz şagirdxo İz t'öğöl k'alpi şot'oğo pine: «Vəx düzinəz nex: me kəsib süpür çuğon nəziri q'utina bitot'uxun gelene laxi.

⁴⁴ Şot'aynak' ki, bitot'in içoğoy bakala ganuxunt'un laxi, me çuğon isə iz kəsib ganuxun, iz xaşluğeynak' kiyel bakalt'une tadi».

13

*Axırnci ğine nişanxo
(Mat'. 24:1-28; Luk'. 21:5-24)*

¹ İsus xrame məəlnəxun c'eğat'an İz şagirdxoy sunt'in pine: «Məəlim, bəğa he gözəl jəyurxo, he gözəl binooxe!»

² İsusen şot'o pine: «Me kala binooğon nex? Şot'oğoxun hik'k'al tene mandal, bito s'areğale».

³ Oşa İsus xramaxun çobaço bakala Zeytun buruğoy bel arşi vədine P'et'eren, İak'oven, İoanen saal Andreyen Şot'oxun tək mandat'an xavart'un haq'i:

⁴ «Yax upa, me Vi piyorox hevaxt' bakale? Me əşurxoy usumluğen bex p'ap'suna hetər avabakalyan? Mani nişanxo bakale?»

⁵ İsusen şot'oğo pine: «Bəğanan ki, vəx şuk'k'alən maq'an ferett'i!

⁶ Bez s'iyen gelet'in hari "Zu Şozu" pi, amdarxo ferett'ale.

⁷ Davoğoy q'a davin xavarxoy barada ibakat'an ma q'ıbanan: morox bakalane. Amə mo hələ axir tene.

⁸ Şot'aynak' ki, millət milləti, padçağluğ padçağluği loxol əqəğale. Gele ganxo oçal galbsun q'a busaluğ bakale. Morox hetər ki əyel bakala çuğoy q'aç'urxoy burqesune.

⁹ Vən isə ayığ bakanan. Amdarxon vəx divanbi sinagogxoy boş tatarlay-ışalt'un. Vən Za görə başçığoy q'a padçağxoy bəş çurpi şahidluğbalnan.

¹⁰ Ama axir eğalt'uxun bəş bütüm millətxo Müq Xavarkaroozbakalane.

¹¹ Vəx taşeri divanbat'an isə, ef k'ə upsuni əmxun saturbəş fikirmabanan, şot'aynak' ki, hat'e vədə k'ə upsun lazım bakalt'u vəx İvel Urufen avabakest'ale. Şot'aynak' ki, əyitk'alo vən təə, Şo bakale. *

¹² Viçen viçə, bavan əylə toydale. Əylux bava-nanay əleyinə c'eri şot'oğo bespest'alt'un.

* 13:11 13:11 Luk'. 12:11-12

13 Za görə bitot'in vəx nifrətbalt'un. Ama axıral şirik' portbalo çark'eğale. †

14 Vərənlüğ eçala irit'p'un sa şey iz nu lazım bakala gala laxesuna ‡ vən ak'ala vədine - barta k'alk'alt'in mot'o q'amişakeq'an - İudeyina bakalorox buruxmoğoq'at'un t'it'eri. §

15 K'ojin bel* bakalo k'oyaxun k'ənesa exst'eynak' oq'a siri iz k'oya maq'an başi.

16 Çölö bakalo iz xələtə exst'eynak' k'oya maq'an taşi. †

17 T'e ğimxo bihi çupuğoy q'a əylə dōş tadalt'ogoy vay hala!

18 Afırıpanan ki, me əşurxo İjena maq'an baki.

19 Şot'aynak' ki, t'e ğimxo t'etər dəhşətlü bakale ki, Buxaçuğon yaratmışı me dünyəni burqesunaxun həysət'inəl şirik' metər bakitene, bakalaltene. ‡

20 Əgər Q'onçuğon t'e ğimxoxun nu bot'iniy, sal sa amdar çark'eşes batenekoy. Ama Q'onçuğon c'ək'eşit'oğə görə - İçin c'ək'p'i amdarxo görə - t'e ğimxoxun bonet'i.

21 Əgər şinesa vəx t'e ğimxo uk'ayin ki, "bəğa, Xrist'os memiyane" nəəl ki, "bəğa, t'et'iyane", ma vəbakanan. §

22 Şot'aynak' ki, əfçi xrist'osxo q'a əfçi xavareçalxo əmələ eğale. Şot'oğon nişanxo saal möcüzoox ak'est'alt'un ki, əgər bacarbayt'un c'ək'eşit'oğoval feret't'at'un.

23 Vən isə ayığ bakanan! Bəğanan, Zu vəx hər şeyə saturbəş exlətezbi».

24 «Ama t'e ğimxo, t'e dəhşətaxun oşa

"Bəğ biq'eğale,
Xaşenal işiğtenebal.

25 Muç'uliyox göynuxun barale,

Göynul bakala p'lanet'xo jik'eğale". *

26 T'e vədə Amdari Ğare asoyxoy loxol kala zoren q'a tamtarağen eysuna ak'alt'un. †

27 Şot'in İz angelxo yaq'abale, şot'oğonal oçali çoyexun göye axıral şirik', dünyəni bip' t'ödxun İz c'ək'p'it'oğə topbalt'un.

28 İncilnə xoda bəğanan: şo t'up'ullayınşaki xazallayınşakat'an avanan-baksa ki, yəy ene İşane.

29 Hakətər vənəl, me əşurxoy burqesuna ak'at'an avabakanan ki, Amdari Ğar ene İşane, lap çomost'ane.

30 Vəx düzinəz nex: morox bito hələ me nəsil iz ömürü axıra p'ap'inut' bakale.

31 Oçal q'a göy açi taneğon, ama Bez əyitmux tene açon!».

*Nu avabakala ği saal saad
(Mat'. 25:13-15; Luk'. 12:39-48)*

† 13:13 13:9-13 Mat'. 10:17-22; Luk'. 12:11-12 ‡ 13:14 13:13-14 vərənlüğ eçala irit'p'un sa şey iz nu lazım bakala gala laxesun - İsusen me əyiten "haram bakala sa şeyə q'urban eçala gane loxol laxsuni" baradane nexə. İsusi me pit'oğə 70-ci usenast'a Yerusulima bakala q'urban eçala gane bel't'un eçerey. § 13:14 13:14 Dan. 9:27; 11:31; 12:11 * 13:15 13:15 k'ojin bel. - T'evaxt' İsrailə k'ojurxoy bul düze bəke. Metər k'ojurxoy bel amdarxon əşt'unbe, afırt'unpe, useni eğarix vədəmoğə t'et'iyat'un bask'e. † 13:16 13:15-16 Luk'. 17:31 ‡ 13:19 13:19 Dan. 12:1; Qay. əyit 7:14 § 13:21 13:21 Luk'. 17:21,23 * 13:25 13:24-25 İsa. 13:10; 34:4; Yez. 32:7; Yol. 2:10,31; 3:15; Qay. əyit 6:12-13 † 13:26 13:26 Dan. 7:13; Qay. əyit 1:7

32 «Ama t'e ğine nəəl t'e saadi hevaxt' eysuni barada şuk'k'alen tene ava: nə göye angelxon, nə Ğaren - saycə Bavane ava. †

33 Ayığ bakanan, nep'ax ma mandanan, şot'aynak' ki, tenan ava t'e ği hevaxt' eğale.

34 Həysə ef piin bəş əxil yaq' c'eğala sa amdara eçanan. Şo k'oyaxun c'eri iz k'oja k'ulurxone tapşurbsa, şot'oğoy hər sunt'u sa əşe tast'a. Q'aroolçinal iz q'aroolast'a pula nu q'ic'bsunane əmirbsa. §

35 Vəxal şot'o görəz nexə, ayığ bakanan, nepax ma mandanan! Şot'aynak' ki, k'ojin q'onçuğoy he vaxt' eysuna - biyəsin, şüneyarine, dadalxon elk'at'an yoxsa savaxt'an - tenan ava. *

36 Barta şot'in bürdən hari vəx nep'ax maq'an ak'i.

37 Həysə vəx uk'alt'oğoy isə bütüməz nex: ayığ bakanan!»

14

İsusi bisuni İsalayınşaksun

(*Mat'. 26:1-5; Luk'. 22:1-2; İoan. 11:45-53*)

1 C'ovaksuni axsibayeynak' * saal Əyinsuz Şume axsibayeynak' † p'ə ğine mandey. Samci bəyinşxon q'a k'anun zombalxon İsusa c'əp'k'in biq'i besp'est'eynak' sa yaq't'un qəvesay,

2 ama "mot'o axsibayast'a ma ben, tene amdaxxoy arane gərgürçilüğe baft'on" next'uniy.

3 İsus isə me vədinə Bet'anyinaney. Şo cuzamaxun q'olaybaki Simoni k'oya sulfin bel arsat'an sa çuux alabast'er jənaxun düzbaki iz boşal gele toyexlu, nard s'iyen bitk'in c'əyin bakala q'av iz kiyel k'oya bası Şot'ay t'öğöle taşi. Me çuğon q'ave bula xoxp'i iz boş bakala c'əyinə İsusi bele şipi.

4 T'e vədə q'onağxoxun bəzit'oğon əcuğləyinşəki sun-suna pit'un: «Me toyexlu c'əyin het'aynak'e ams'i gala əşesa?

5 Axırı kot'o xibbaç dinaraxunal † toyex toydi tənginə kəsibxo paybese bakoy». Şot'oğon çuğə töhmətsat'un burqi.

6 Ama İsusen pine: «Çuğoxun kulhaq'anan. Het'aynak'nan kot'o incitmişbsa? Kot'in Zaynak' saat' sa əşe biq'i.

7 Kəsibxo həmişə ef t'öğöle, ef çureğala vədineyal şot'oğə köməybes banankon. Zu isə həmişə ef t'öğöl tez bakal. §

8 Çuğon iz bacarbalt'une bi. Bez bədənə oçalaxpseynek' həzirbi c'əyinəne əsp'est'i.

9 Vəx düzinəz nex: dünyəni mani gala Müq Xavarkarozbakalesa, me çuğə eyex badi iz biq'i əşlin baradal exlətp'alt'un».

İuday İsusa toyst'un

(*Mat'. 26:14-16; Luk'. 22:3-6; İoan. 13:18-30*)

10 Hame vədine p'as's'e şagirdaxun soğə bakala İuda İsk'ariot' İsusa samci bəyinşxoy kiyel tast'uni niyəten şot'oğoy t'öğöle taşi.

† 13:32 13:32 Mat'. 24:36 § 13:34 13:34 Luk'. 12:36-38 * 13:35 13:35 Mat'. 24:42 * 14:1 14:1 C'eys. 12:1-14,21-27 † 14:1 14:1 C'eys. 12:15-20 † 14:5 14:5 xibbaç dinar - Əsp'ali sa usenluğ haq'q'axun gele. § 14:7 14:7 K'an. 15:11

11 Samci bëyinşxo müqt'un baki, İuda təngə tast'unal əyitt'un tadi. Şot'inal İsusə şot'oğoy kiyel tast'eynak' yaq' qəvesane burqi.

Axırncı kərəm C'ovaksuni axsibayi ukuna uksun

(Mat'. 26:17-30; Luk'. 22:7-23; İoan. 13:21-30; 1 K'or. 11:23-25)

12 Əyinsuz Şume axsibayi* samci ğine, yəni C'ovaksuni axsibayi q'urbanluğ q'uzina şamk'ala ğine şagirdxon İsusəxun xavart'un haq'i: «C'ovaksuni axsibayi q'urbani ukuna maya həzirben?»

13 İsusənal şagirdxoxun p'ranna yaq'abi pine: «Şəhərə takinan, t'et'iya ef bəş gamaten xe taşala sa amdar c'eğale. Şot'ay baç'anexun takinan.

14 Şo mani k'oya bağayin, t'e k'ojin q'onçuğ upanan: "Məəlimen xavare haq'sa: Bez şagirdxoxun sagala C'ovaksuni axsibayi q'urbana ukala otağ maya?"

15 K'ojin q'onçuğonal vəynak' ala həzərbaki sa otağ ak'est'ale. T'et'iya yaynak' həzirluğ bəğanan».

16 Şagirdxo yaq'at'un baft'i. Şəhərə hari hər şeyə Şot'in pi k'inək't'un ak'i, C'ovaksuni axsibayi ukunal həzirt'unbi.

17 Biyəbakat'an İsus p'as's'e şagirdaxun sagala hare.

18 Şorox sulfin bəl arşi şum ukat'an İsusənal pine: «Vəx düzinəz nex: vəxun sunt'in - həysə Zaxun şum ukalt'in - Za toydale». †

19 Şorox pist'unbaki, sunay baç'anexun "zu tezu ki?" pi Şot'oxun xavar haq'sat'un burqi.

20 İsusənal şot'oğə pine: «Ef p'as's'e tanaxun soğone. Zaxun sagala şuma q'ava tork'alo şone.

21 Amdari Ğar İz əmxun şameşi k'inək'e taysa. Ama vay t'e amdari hala ki, Amdari Ğara xəyanətəbsa! T'e amdareynak' sal nanaxun nu bakiniy saat'e bakoy».

22 Şot'oğon ukat'an İsusənal şuma exedi, şükürbala afırına pi, şot'o cöybi şagirdxo tadi pine: «Ext'anani! Mo Bezi bədəne».

23 Oşa came ext'i, şükürbi şot'oval şagirdxone tadi, bitot'inal t'et'iin üt'ünği.

24 İsusənal şot'oğə pine: «Mo gelet'ay yəşəyinşeynak' barala Bezi p'ine, Təzə İrəziluği p'i. ‡

25 Vəx düzinəz nex: Zu Buxaçuğoy padçağluğa təzə fi uğələ ğinal şirik' c'ap'en tadala meyvənəxun ene uğəletez».

26 Şorox Buxaçuğə alxışp'ala məğurxo məğpit'uxun oşa c'eri Zeytun buruğoy tərəft'un taşi.

P'et'eri danmişaksuna saturbəş avabakest'un

(Mat'. 26:31-35; Luk'. 22:31-34; İoan. 13:36-38)

27 İsusənal İz şagirdxo pine: «Vən bitot'in Za bosı tağalnan, şot'aynak' ki, metərə şameşe:

"Çobana duğoz,

Eğəlxo pərən-pərən bakalt'un". §

28 Ama Zu bëyinbakit'uxun oşa vəxun bəş Galileyina taşi t'iya efi yaq'a bəğoz». *

* 14:12 14:12 Əyinsuz Şume axsibay C'eys. 12:27 † 14:18 14:18 İvel məğ. 41:9 ‡ 14:24 14:24 C'eys. 24:8; Yer. 31:31-34 § 14:27 14:27 Zək. 13:7 * 14:28 14:28 Mat'. 28:16

²⁹ P'et'eren Şot'o pine: «Lap bitot'in Va bosı taalğayt'un, zu ketər tez ball!»

³⁰ İsusen çoğabe tadi: «Va düzinəz nex: ğe, hame üşe dadalen p'ə kərəm elk'amin hun Zaxun xib kərəm danmişakalnu».

³¹ Ama P'et'eren iz uk'alt'ay loxol çurpi pine: «Əgər Vaxun sagala bez bisunal lazım bakayın, Vaxun tez danmişakal!» Mandi şagirdxonal bitot'in hametərt'un pi.

İsusı Get'semani uk'ala ganu afırıpusun
(Mat'. 26:36-46; Luk'. 22:39-46)

³² Oşa şorox Get'semani uk'ala sa galat'un hari. İsusen İz şagirdxo pine: «Zu afırık'amin vən memiya çurpanan».

³³ Şot'in P'et'era, İak'ova saal İoana isə İçuxune ext'i. Şo gele narahatey, İçu kala sa q'iyene haq'ey.

³⁴ Şot'in pine: «Za t'etər sa dərdene haq'e ki, male manst'a biyaz. Vən həysə memiya çurpanan, ama nepaxmaekinan».

³⁵ İç isə samal bəş taşi çooq'a bitı afırınepi ki, мүmkünesa, İz loxol eğala me əzyət İçu nu laft'ane.

³⁶ Şot'in metərə pi: «Ay Bava, axırı Vaynak' hər şey мүmküne. Me əzyət üğəst'ala cama Zaxun əxilba. Ama Bez təə, Vi çurəğaloq'an baki».

³⁷ Oşa İsus şagirdxoy t'öğölə qaybaki. Hariyal şot'oğö nep'axe ak'i. Şot'in P'et'era k'alpi pine: «Simon, nep'axnu? Sa saad muğur mandes batenkoy?»

³⁸ Muğur mandı afırpanan ki, Şeytanen vəx maq'an sinəyişi. Şot'o görə ki, urufi niyət saat'al bakayın, amdar zəife».

³⁹ İsus p'urumal t'et'iin əxilbaki hat'e əyitmoğon afırınepi.

⁴⁰ Qaybakat'an anek'i ki, şorox nep'axt'unsa, şot'aynak' ki, içoğoy pulmux q'ic'esay. Şot'oğon tet'un avay ki, İsus k'ə uk'at'un.

⁴¹ İsus xibimci kərəm şot'oğoy t'öğöl qaybaki pine: «Hələl bask'i dincəyişnanbaksa? Bəse! Vaxt' p'ap'ene! Həysə Amdari Ğar günaxkərxoy kiyel tadeğale!»

⁴² Hayzanan tağen. Ene, Za toydiyobal enesa!»

İsusı biq'esun

(Mat'. 26:47-56; Luk'. 22:47-53; İoan. 18:3-12)

⁴³ İsusen İz jomo bakala əyitə hələ pi tene çark'ey, İz p'as's'e şagirdaxun soğö bakala İuda hari c'ere. Şot'ay t'öğöl samci bəyişxon, k'anun zombalxon saal ağsaq'q'alxon yaq'abi kiye xançalla q'a sayballa sa dəst'ə amdare buy.

⁴⁴ İsus toydı İudan şot'oğoxun saturbəş əyitpeney: «Zu şot'oğoxun mat'u muçk'ayız, avabakanan ki, şone İsus. T'e vədə ef amdarxon şot'o biq'i taşreq'at'un».

⁴⁵ Hametər, İuda düz İsusı t'öğöl hari Şot'o "məəlim!" pi muçepi.

⁴⁶ Şot'oxun hari amdarxonal İsus bit'unq'i.

⁴⁷ İsusı t'öğöl bakalt'oğoxun sunt'in xançala zapi samci bəyişi k'ula duği şot'ay ümöğö tumexun bonet'i.

⁴⁸ İsusen şot'oğö pine: «Vən het'aynak'nan Bez baç'anexun amdarfıq'k'ali loxol eğala k'inək' xançalla q'a sayballa hare?»

49 Hər ği xrama ef piin bəş zomezbsay, sal Za bitenanq'say. Ama barta İvel Şam bex p'ap'eq'an». †

50 T'e vədə bitot'in İsusı bosı t'it'unt'eri.

51 Saycə kətan parçinen bəc'üresi sa cəyil ğar isə hələl İsusı baç'anexun tanesay. Əsk'ərxon şot'o bit'unq'i.

52 Ama şo parçin boşt'an c'eft'i çuplağ t'inet'eri.

İsus Kala Şurin bəş

(*Mat'. 26:57-68; Luk'. 22:54-55,63-71; İoan. 18:13-24*)

53 İsusı samci bəyinşxoy kalat'ay bəşt'un taşeri. T'iya bütüm samci bəyinşxo, ağsaq'q'alxo saal k'anun zombalxone giresey.

54 P'et'er isə əxiləxun samci bəyinşxoy kalat'ay məəlinəl sirik' İsusı baç'anexun enesay. Şo məəlnə başı aruğoy t'öğöl bakala q'aroolçığoxun sagala arsi gamesane burqi.

55 Samci bəyinşxon q'a Kala Şurina bakalt'oğoy bitot'in amdarxo eçest'i əyitp'est'unst'ay ki, Şot'o besp'est'eynak' mənə bəğəbat'un. Ama hik'kal bəğəbes tet'un baksay.

56 Şot'ay ələyinə əfçidən çoyel çurk'alxo geleney, ama şot'oğoy saycət'ay əyitmux sun-sunaxun düz etenesay.

57 Bəzit'oğon isə əfçidən çoyel çurpi pit'un:

58 «Yan Kot'ay metər upsunayan ibake: "Zu amdarxon biq'i me xrama şarpi xib ğiin boş kiin nu biq'es bakala q'erəz sa xram biq'oz"». ‡

59 Ama şot'oğoyal əyitmux sunaxun düz tene hari.

60 T'e vədə samci bəyinşxoy kalo turel hayzeri İsusaxun xavare haq'i: «Vi me amdarxo tadala coğab butene? Axırı şot'oğon vi ələyinət'un əyitel!»

61 Ama İsus şip' çurpeney, şot'in coğab tene tast'ay. Samci bəyinşxoy kalat'in p'urum Şot'oxun xavare haq'i: «Xeyir-bərəkətlu Bakalt'ay Ğar Xrist'os hunnu?»

62 İusen şot'o pine: «Zuzu! Vən Amdari Ğare Zorba Bakalt'ay yön tərəf arst'una q'a göynul bakala asoyxoy loxol eysuna ak'alnan». §

63 T'e vədə samci bəyinşxoy kalat'in iz loxol bakala paltara zığzığbi* pine: «Ene şahidxo k'ə ehtiyəcyax bu?»

64 Kot'in me əyitmoğon izi Buxaçuğon nu çalxsunane ak'est'i! P'oy mot'o k'ənan nex?» Bitot'inal İsusı bisuni cazina layığ baksuna q'ərart'un tadi. †

65 Bəzit'oğon Şot'ay loxol çupsat'un burqi, Şot'ay pulmoğon ğaçp'i "xavareçalluğba bəyn!" pi Şot'o yumburuğlayınşt'unbsay. Mot'oxun oşa q'aroolçığont'un burqi Şot'o t'apsa.

P'et'eri İsusaxun danmişaksun

(*Mat'. 26:69-75; Luk'. 22:56-62; İoan. 18:15-18; 18:25-27*)

66 P'et'er isə hələ məəlneney. Me vədine samci bəyinşxoy kalat'ay çuux nökerxoxun soğoval t'iyane hari.

67 Şot'in aruğoy bel gameğala P'et'era ak'i şot'ay loxol bəği pine: «Hunal me Nazaret'lunaxun, İsusaxun sagalanuy».

† 14:49 14:49 Luk'. 19:47-48; 21:37 ‡ 14:58 14:57-58 İoan. 2:19 § 14:62 14:62 Dan. 7:13

* 14:63 14:63 paltara zığzığbi - Me hərəkəten Buxaçuğon bihi tağala əyitmoğon ibakala amdaren izi me əyitmoğon nu q'abulbsunane ak'est'ay. † 14:64 14:63-64 Lev. 24:16

68 Ama P'et'eren mot'oxun danmişaki pine: «Nə avatez, nə q'amıştezbaksa hun het'uxunen əyite». Şo məəlin bağala ganuçe taşi, hame vədineyal dadalen elepi.

69 Çuux nökəren P'et'era miyal ak'i iz t'öğöl bakalt'oğö p'urum pine: «Möval şot'oğoxune».

70 P'et'er p'urumal danmişebaki.

Samal oşa t'et'iya çurpit'oğon p'urum içü pit'un: «Həgigiyal, hun şot'oğoxunnu, axiri hunal Galileyinaxunnu».

71 P'et'eren içü q'arğışbusn elaspi pine: «Vən uk'ala t'e amdara tez çalxa».

72 Hat'e dayğal dadalen p'əmci kərəm elepi.

P'et'eren İsusı «dadalen p'ə kərəm elk'amin hun Zaxun xib kərəm danmişakalnu» əyitə iz eyex badi önönepi.

15

İsus Rimen təyini başçı P'ilat'i bəş

(Mat'. 27:1-2,11-26; Luk'. 23:1-25; İoan. 18:28-19:16)

1 Savaxt'an üşenen samci bəyinşxon, ağsaq'q'alxon, k'anun zombalxon saal Kala Şurin bütüm üzviğon maslaatbit'uxun oşa İsusı kula gəç'p'i P'ilat'i t'öğöl taşeri şot'o təslimt'unbi.

2 P'ilat'en Şot'oxun xavare haq'i: «İudeyxoy padçağ hunnu?» İsusen coğabe tadi: «Hunen metər nex».

3 Samci bəyinşxon Şot'o gele əşurxost'at'un taxsırkər c'evk'sa burqı.

4 T'e vədə P'ilat'en Şot'oxun p'urumal xavare haq'i: «Sal coğab ten tadal? Axırı va mema əşləst'a taxsırkərt'un c'evk'sa!»

5 Ama İsusen p'urumal şot'o coğab tene tadi, P'ilat'al mot'o lap məət't'əle mandı.

6 Hər C'ovaksuni axsibayast'a P'ilat'en sa ədət k'inək' biq'əsit'oğoy boş't'an amdarxoy çureğalt'oğoxun sunt'u tərebsay.

7 Hame vədine biq'əsit'oğoy arane ölkinə gərgürçuluğ sakit'oğoxun sagala amdar besp'i, iz s'i Barabba bakala sa amdare buy.

8 Camaatenal P'ilat'i t'öğöl hari şot'oxun isəəl iz hər usen balt'u bsunane xaişbi.

9 P'ilat'en şot'oğö pine: «Çurnansa, vəynak' iudeyxoy padçağa tərbaz?»

10 Şot'in avaney ki, samci bəyinşxon İsusı paxılluğaxunt'un kiyel tast'un çuresa.

11 Ama samci bəyinşxon amdarxo galt'undi ki, İsusı təə, Barabbin tərbşunaq'at'un çuresi.

12 P'ilat'en p'urumal şot'oğoxun xavare haq'i: «P'oy k'ənan çuresa? Vən iudeyxoy padçağ uk'ala me amdara k'ə baz?»

13 Şot'oğonal harayt'unpi: «Kot'o xaçe loxol t'əq't'a!»

14 P'ilat'en xavare haq'i: «Axırı kot'in k'ə pisluga be?» Şot'oğon isə "kot'o xaçe loxol t'əq't'a" uk'a samalal ost'aart'un haraypi.

15 P'ilat'enal camaati səs bot'bakeq'an pi şot'oğoynak' Barabbına tərebi. İsusı isə tatarlayinşest'it'uxun oşa xaçe loxol t'əq'st'eynak' əsk'ərxoy kiyele tadi.

Əsk'ərxoy İsusı lağa haq'sun

(Mat'. 27:27-31; İoan. 19:2-3)

16 Əsk'ərşon İsusə başçı P'ilat'i sarayin məəlnexun bona taşeri içoğoy bütüm dəst'inə topt'unbi.

17 Şot'o tünd ç'oç'a sa xələt lapest'i, oşa şaşaxun tac əldi İz belt'un laxi.

18 Şot'oğon İsusə "iudeyxoy padçağ dirist'q'an baki!" pi lağat'un haq'say.

19 Şot'ay bel gəşen dut'unğsay, İz loxol çut'unney, İz bəş çökt'i bult'un k'os'bsay.

20 Boşşamin lağa haq'i axşumpit'uxun oşa, Şot'ay loxolxun tünd ç'oç'a xələtə c'eq'i İz paltara lapest'i Şot'o xaçe loxol t'əq'st'eynak't'un taşeri.

İsusi xaçe loxol t'əq't'esun

(*Mat'. 27:32-44; Luk'. 23:26-43; İoan. 19:17-25*)

21 Hame vədine ayizendri eğala Simon s'iyen sa K'irenalı hat'e yaq'ene c'ovaksay. Şo Aleksandri q'a Rufusi bavaney. Əsk'ərşon Şot'o biq'i İsusi xaça taşt'unat'un məcburbi. *

22 İsusə K'olgot'a uk'ala galat'un eçeri. «K'olgot'a» - «Kəllin ga» upsune.

23 Şot'o q'aç' bot'ala dərmən gərbi fi tast'unt'un çureşi, ama Şot'in tene üği.

24 Şot'oğon İsusə xaçe loxol t'əq't'undi. İz paltara isə "şu hik'ə kofedo-kofedo" pi çöp bosi içoğoy arane cöyt'unbi. †

25 Şot'o xaçe loxol t'əq't'at'an xibimci saadey. ‡

26 Şot'ay best'a İz taxsıra ak'est'ala metər same buy: İudeyxoy PADÇAĞ.

27 Şot'oxun sagala amdar fūq'suni loxol biq'esi p'ə tanal xaçe loxol t'əq't'undi. Sunt'u İz yön tərəf, t'e sunt'u isə İz tərs tərəf.

28 §

29 Eğal-tağalxon içoğoy bula jik'p'sun Şot'o lağat'un haq'say, "k'ə baki, ay xrama şarpi xib giin biq'alo!

30 İse va çark'est'a, xaçaxun şiki!" next'uniy. *

31 Samci bəyinşxon q'a k'anun zombalxonal Şot'o lağa haq'i next'uniy: «T'iyəmit'oğone çark'est'ay, ama içü çark'est'es tene baksa!

32 Barta isə "İsraili padçağ" bakala me "xrist'os" xaçaxun şireq'an, yanal ak'en vəbaken!» İsusaxun sagala xaçe loxol t'əq't'əsit'oğonal Şot'o təhk'irt'unbsay.

İsusi bisun

(*Mat'. 27:45-56; Luk'. 23:44-49; İoan. 19:25-30*)

33 Üqūmci saadaxun † vuyumci saadal şirik' ‡ dirist' oçali çoyel bayinq'luğə baki.

34 Vuyumci saadast'a İsusen ost'aar səsen harayepi:

«Elohi, Elohi, lema sabaxt'ani?» §

Mo «ay Bez Buxaçux, Bez Buxaçux, het'aynak'en əxilbaki Zaxun?» upsune.

35 T'et'iya çurpit'oğoy bəzıt'oğon mot'o ibaki pit'un: «İnanbaksa, İlyane k'ale!»

* 15:21 15:21 Rim. 16:13 † 15:24 15:24 İvel məğ. 22:18 ‡ 15:25 15:25 xibimci saad - Həysət'in vaxt'en savaxt'an saad vuy. § 15:28 15:28 Bəzi kiinşamurxost'a me bənd butene - İvel Şamurxost'a şameşiyorox bex p'anep'i: «Üşyanbalxoy taye baki». Luk'. 22:37 * 15:30 15:29-30 İvel məğ. 22:7; 109:25; Mrk'. 14:57-58; İoan. 2:19 † 15:33 15:33 üqūmci saad - Həysət'in vaxt'en bərezərə saadin p'as'se. ‡ 15:33 15:33 vuyumci saad - Həysət'in vaxt'en bərezərəşun oşa saad xib. § 15:34 15:34 İvel məğ. 22:1

36 Sa amdaren t'it'eri bisinə fine oq'oyen şeyinbi şot'o sa q'arğuni bel c'ovakest'i İsusane tadi ki, ũğəne. Şot'in pine: «İsə bəğen bəyn İlyan hari kot'o xaçe loxolxun şivak'sa?» *

37 İsusen ost'aar haraypi elmuxe tadi.

38 Hat'e dayğa xrame pərdə alaxun oq'al şirik' p'ə gala zığebaki. †

39 İsusi bəş çurpi q'oşuni baçtani kalat'in Şot'ay axırıncı nəfəsə metər tast'una ak'at'an «seriyal, me Amdar Buxaçuğoy Garey» pine.

40 T'et'iya əxiləxun bəğala çupuxal buney. Şot'oğoy arane magdallu Mariya, İosifi q'a mis'ik' İak'ovi nana Mariya saal Salomit'e buy.

41 İsus hələ Galileyina bakat'an me çupux İz baç'anəxun hari İçu q'ulluğt'unbsay. T'et'iya Şot'oxun Yerusəlimə hari q'erəzəl gele çupuxe buy. ‡

İsusa gərəmzinə laxsun

(*Mat'. 27:57-61; Luk'. 23:50-56; İoan. 19:38-42*)

42 Ene biyəne baksay. T'e ği C'ovaksuni axsibəyeynak' həzirluğ bəğala ğiney, yəni Şamat' ğine bəşin ği.

43 Kala Şurin hörmətlü amdərxoxun soğə bakala, Buxaçuğoy padçağluğa yaq'bəğala Arimat'eyalu İosif P'ilat'i t'öğölə hari. Şot'in iz ũk'ə çəxp'i İsusi meydəne şot'oxun çuresi.

44 P'ilat'en İsusi metər usum bisuna ibaki məətt'ələ mandi, baçtani kalat'u iz t'öğöl k'alpi xavare haq'i: «Şə ene p'urene?»

45 Baçtani kalat'in "hoo" pit'uxun oşa şot'in İosifa meydə exst'una icazəne tadi.

46 İosifen taşi kətani parçəne haq'i, şot'in meydə xaçəxun şivk'i me parçinə bəc'ürpi, taşeri q'ayani boş kaşesi mağərinəne laxi. Şot'in mağərin jomo sa jəyal t'ik'iredi.

47 Magdallu Mariyan q'a İosifi nana Mariyanal meydidi maya laxsuna at'unk'i.

16

İsusi bəyinbaksun

(*Mat'. 28:1-8; Luk'. 24:1-9; İoan. 20:1-10*)

1 Şamat' ği c'ovakit'uxun oşa magdallu Mariyan, İak'ovi nana Mariyan saal Salomit'en şaat' adeğala oyurxoxun düzbaki c'əyint'un haq'i ki, taşi İsusi meydə ləəmdat'un.

2 Şamat' ği c'ovaki, savaxt'an ũşenen bəğ çərtk'at'an şorox mağərin t'öğölt'un hari.

3 Şot'oğon içoğoy arane "mağərin jomost'a bakala jəna yaynak' şin t'ik'irdəle?" pi exlətt'unbsay.

4 Ama t'iya İşalayınşakat'an at'unk'i ki, jə t'öğ t'ik'ireşene. T'e jə gele kala jəney.

5 Şorox mağərinə bağat'an at'unk'i ki, yən tərəf mas'i xələt ləpi sa cəyile arşə. Çupuxxo q'iyəne haq'i.

* 15:36 15:36 İvel məğ. 69:21 † 15:38 15:38 C'əys. 26:31-33 ‡ 15:41 15:40-41 Luk'. 8:2-3

⁶ Şot'in isə pine: «Ma q'ıbanan! Avazu ki, xaçe loxol p'uri Nazaret'lu İsusanan qəvesa. Şo bəyinbakene! Memiya butene. Bəğanan, mo İçu laxi gane.

⁷ Həysə isə takinan, Şot'ay şagirdxo saal P'et'era metər upanan: "İsusen Galileyina vəxun bəş taşi ef yaq'ane bəğsa. Vəx pi k'inək' Şot'o t'et'iya ak'alnan"». *

⁸ Çupux gərəmzinaxun c'eri t'it'unt'eri. Şot'oğə sa dəhşətene haq'layınşey, mat mandet'uniy. İçoğoy q'iyexunal şuk'k'ala hik'k'al tet'un pi.

İsusi İz şagirdxoynak' ak'esun

(Mat'. 28:9-10; Luk'. 24:13-35; İoan. 20:11-18)

(P'ə ən damna kiınşamurxost'a Mrk'. 16:9-20 tene bu.)

⁹ Şamat' ği c'ovakit'uxun oşa, savaxt'an üşenen bəyinbaki İsus süft'ə magdallu Mariyaynak'e ak'əsi. Mo hat'e İsusen içuxun vüğ murdar uruf c'evk'i Mariyaney.

¹⁰ Mariyanal taşi mot'o İsusaxun baki isəəl Şot'aynak' yas efi önök'alt'oğə xavare tadi.

¹¹ Ama şot'oğon İsusi bəyinbaksuna q'a Şot'ay Mariyaynak' ak'esuna tet'un vəbaki.

¹² Mot'oxun oşa İsus p'urum İz şagirdxoxun p'rannat'aynak', şorox ayize tağat'an yaq'a şot'oğoy bəş q'erəz suraten ak'əsi.

¹³ Şot'oğon qoş qaybaki me barada t'iyəmit'oğə exlətt'unbi, ama şot'oğoval tet'un vəbaki.

İsusi İz şagirdxo ən vacib tapşuruğ tast'un

(Mat'. 28:18-20; Luk'. 24:36-49; İoan. 20:19-23; Ap'ost'. 1:6-8)

¹⁴ Oşa t'etərə baki ki, İzi sas's'e şagirden sagala arşi şum ukat'an İsus şot'oğoynak'e ak'əsi. Şot'oğoy inadkər luğa görə, İçu bəyinbakit'uxun oşa ak'it'oğə nu vəbaksuna görə şot'oğə töhmətəbi.

¹⁵ Şot'in İz şagirdxo pine: «Dirist' dünyənə tarapanan, amdarxo bitova Mıq Xavarakaroozbanan!

¹⁶ Vəbaki k'unuk'bakala amdar çark'eğale, içust'a vèluğ nu bakalt'u isə pis q'ərər tadeğale.

¹⁷ Və bakalt'oğə çalxest'alo isə şot'oğoy ak'est'ala möcüzəlü nişanxo bakale: şot'oğon Bez Şiyen murdar urufxo c'evk'alt'un, təzə muzurxon əyitk'alt'un,

¹⁸ dizik'xo içoğoy kiin biq'i bəsp'ala zəhərələ üğəyt'un, şot'oğə təsir tene bal. Şot'oğon içoğoy kulmoğə azariğoy loxol laxalt'un, şoroxal q'olaybakalt'un».

İsusi göynul əqesun

(Luk'. 24:50-53; Ap'ost'. 1:9-11)

¹⁹ Me əyitməğə pit'uxun oşa Q'onçux İsus göynul əqəsi Buxaçuğoy yön tərəf arəsi.

²⁰ Şagirdxon isə taşi hər gala Mıq Xavara karoozt'unbsay. Q'onçuğonal şot'oğə köməyəbsay, şot'oğoy karooza möcüzəlü nişanxon təst'iğəbsay.

* 16:7 16:7 Mat'. 26:32; Mrk'. 14:28

Luk'an şampi Mûq Xavar Bêşin øyit

Me girkê şampi Luk'a İsus Xrist'osi Mûq Xavari yeymişaksunast'a gele eşur biq'i P'avelaxun sagalane bake. Şo hamal iz eşlê şaat' avabakala sa doxt'urey. Me girkê şot'in maya şamsuna avateyan, ama şamesuni tarix 60-62-ci usenxone hari c'eysa. Girke T'eofileynak' şamesunen isə ak'esest'a ki, T'eofil varlu amdare bake, bakes banekon me girke bex c'eysunast'a Luk'a tænginen kôməyêbe. "Ap'ost'olxoy eşurxo" girkê şampiyoval hame Luk'ane.

Luk'a iç İsus Xrist'osi c'ək'p'i p'as's'e şagirdxoxun tene bake, şot'in İsus a şane q'abulbe. Şot'o görəl girke boş Luk'an İsusi bütüm amdaxoy çark'eseynak' eysuna lap gelene ak'est'un çuresa. Girken ak'esest'a ki, İsus fağırxoynak' q'a içoğoy yaq'a açesp'it'oğoynak', varluğoynak' hamal kəsibxoynak', yəhudi bakala hamal nu bakalt'oğoynak'e hare. Luk'ay doxt'ur baksuna görə girke boş İsusi azariğo q'olaybsuni barada bakala hadisoox lap gelene.

T'iyəmi Mûq Xavar girkurxo bəğat'an Luk'ay girk samal q'erəze burqesa. Sa angelen K'unuk'bal İoani nanaxun baksuna iz bava saturbêş avabakesest'a. Oşa İsusi nanaxun baksuni baradane exlətesa, oşa isə saycə Luk'ay Mûq Xavar girke boş bakala p'as's'e yəşt'ə İsusi Yerusalmi xrama taysuni barada.

Luk'an İsusi k'unuk'bak'suni, şeytanen Şot'o sinəyinq'suni, Şot'ay İzi q'ulluğa burqsuni baradane exlətpsa. İsusi Galileya bölqinə bi q'ulluği, Şot'ay Yerusalmi tağat'an bakala hadisəğoy baradal gelo saycə Luk'ay şamp'i girke boş.

Axır İsus fariseyxoy q'a k'anun zombalxoy kiyele tadesa, İzi saturbêş avabakeşti k'inək'əl p'uri bəyinebaksa. Axırı Şo hakot'aynak'al hareney: beş günaxxo İz ozane ext'i İz p'iyen şot'oğoy os'kseynak'! Beşi çark'eseynak'! Me barada hələ Adam q'a Yevay günaxaxun burqi İsusi nanaxun baki vədinəl şirik' hema xavareçalene saturbêş avabakeşti. Amdaxoy içoğoy eşp'est'i günaxaxun təmizbakseynak', Buxaçuğoy piyes p'urum şaat'luğ bəğəbseynak' sa yaq'e bu! Moval Mûq Xavara vəkiki Buxaçuğoy yaq'abi Çark'est'ala q'abulbsun!

Hametər, Luk'an şampi Mûq Xavar girke axırnci bulurxo İsusi göynul eşesunen, Şot'ay İzi şagirdxo içoğoynak' İvel Urufa yaq'absuna øyit tast'unene çarksa.

Girke boş bakalorox:

1:1-4 Girke T'eofileynak' şamesun

1:5-2:52 K'unuk'bal İoani q'a İsus Xrist'osi nanaxun baksun

3:1-20 K'unuk'bal İoani q'ulluğ

3:21-4:13 İsusi k'unuk'bak'sun q'a sinəyinq'sun

4:14-9:50 İsusi Galileyina q'ulluğ'sun

9:51-19:27 İsusi Galileyinaxun Yerusalmi taysun

19:28-23:56 İsusı Yerusalima baki axırınıcı ğimxo

24:1-53 İsusı bəyinbaksun, t'ıyəmit'oğö ak'esun q'a göynul eşqesun

Girke T'eofileynek' şamesun

1 Hörmətlü T'eofil, gelet'ine beş arane baki eşurxoxun şamsuna çalışake.

2 T'e belxun həysət'inəl şirik' Müq Xavara içoğoy piin ak'i şot'o q'ulluğbit'oğon me eşurxo yax exlətp'i k'inək'

3 zuval t'e belxun bitova yönbəri fikir tadi mot'oğö vaynak' belxun oşel şamsuna lazımez avabaki.

4 Metər ki, hun vi zombakit'oğöy düz baksuna tam vëbakan.

K'unuk'bal İoani nanaxun baksuna saturbëş avabakeşt'un

5 İudeyin padçağ İrodi vëdınest'a Avia dəst'inəxun * bakala Zəkəriyə s'iyen sa bəyinşe buy, iz çuuxal Aaroni nəsiləxuney, şot'ay s'i Elizabet'ey.

6 Şorox p'öğəl Buxaçuğoy piyes düzgün amdarxoney, Buxaçuğon laxi buyruğxo q'a q'aydoğö bitova əyitsuz bex p'ap'est'unbsay.

7 Ama Elizabet' ərəmik'† baksuna görə içoğöy əyel tene buy. Şot'oğöy p'rannayal yaş gelenev.

8 Sa ği Zəkəriyən iz dəst'in navadast'a Buxaçuğoy bëş bəyinşluği q'ulluğane taşt'ay.

9 Xrama başi saat' adegala buxur bok'ospşunal me dönüş içune koft'ey (bəyinşxoy ədətən mot'aynak' çöpt'un bost'ay). Zəkəriyə xramane başi,

10 amdarxon isə me vëdine xrame məəlnə çurpi afırıt'unney.

11 Me vədə q'urban eçala gane yön tərəf Zəkəriyəynak' Buxaçuğoy sa angele ak'eşi.

12 Zəkəriyən şot'o ak'i q'inebi, içü açesebi.

13 Angelen isə şot'o pine: «Ma q'iba, Zəkəriyə! Buxaçuğon vi afırına inebaki. Vi çuux Elizabet'en vaynak' sa ğar eçale. Hunal iz s'iya İoan ‡ laxa.

14 Şot'in vaynak' müqluğ eçale, vi ük' müqluğen buy bakale. Amdarxoy geloval şot'ay dünyəne eysuna görə müq bakale,

15 şot'aynak' ki, şo Q'onçuğoy piyes kala ak'eğale. Şot'in sal sa vədə nə fi, nəəl q'erəz finağoybala üğünxo tene üğəl, hələ nanay tapane amaq'un İvel Urufen buy bakale. §

16 Şot'in israilluğoy gelet'u Q'onçuğöç, içoğoy Buxaçuğöç qaydale.

17 Şo xavareçal İlyay urufen q'a zoren Q'onçuğoy bëş tağale, bavöğö içoğöy əyloğöç, tərst'oğö düzgün yaq'aç yönbı, azuk'a Şot'ay eyseynak' həzirbale. *

18 Zəkəriyən angela pine: «P'oy zu mot'oğöy bex p'ap'suna hetərez avabakon? Axırı zuval gele q'ojazu, bez çuğöyale ene yaş c'ovakene».

19 Angelen şot'o coğabe tadi: «Zu Buxaçuğoy bëş çurk'ala Gavriilzu, me müq xavaral va upseynak'ez yaq'abake. †

20 Həysə isə, hun bezi pit'oğö nu vëbaksuna görə, me əyitmux bex p'ap'ala ğinal şirik' əyitp'es ten bakal, lal bakalnu».

* **1:5 1:5** Avia - Xrama q'ulluğbala bəyinşxoy 24 dəst'inəxun soğoney. Me dəst'oox bütüm Aaroni nəsiləxuney. Bəğa: 1 Hadis. 24:10 † **1:7 1:7** Ərəmik' - əyel eçes nu bakala çuux ‡ **1:13 1:13** İoan - əbrani muzin Q'onçuğon ük'e bok'ospşupsune. § **1:15 1:15** Ams'i oç. 6:3 * **1:17 1:17** Mal. 4:5-6 † **1:19 1:19** Dan. 8:16; 9:21

21 Qavuna çurpi amdarxon isə Zəkəriyəy yaq'at'un bəğsay, şot'ay xramaxun het'u görə metər c'əyi c'eyşuna tet'un q'amişaksay.

22 Şo xramaxun c'ere, ama amdarxoxun əyitp'es tene baki. Amdarxonal q'amişt'unbaki ki, şot'o xrama hik'ənesa ak'əşene. Şot'in amdarxoxun kiin-biine əyitey, şot'aynak' ki, laley.

23 Zəkəriyəy q'ulluğı vaxt' çark'at'an so iz k'oyane qaybaki.

24 Samal oşa isə iz çuux Elizabet' əyeləne mandi, qo xaşal iz k'oyaxun tene c'eri.

25 Şot'in nexey: «Möt'o zaynak' Q'onçuğone bi. Şot'in za eyex badi amdarxoy arane çoməyin manst'axun çark'esedi». †

İsus Xrist'osi nanaxun baksuna saturbəş avabakest'un

26 Elizabet' üq xaşin bihi bakat'an Buxaçuğon angel Gavriila Galileyina bakala Nazaret' şəhərə,

27 iz s'i Mariya bakala ərgən sa xuyəri t'öğölə yaq'abi. Me xuyər Davidi nəsiləxun bakala İosif s'i yen sa amdaraxun nişanluney. §

28 Angelen şot'ay t'öğöl hari pine: «Xeyirq'an baki, ay Buxaçuğoy piyes saat' ak'əğalo! Q'onçux vaxune».

29 Mariya me əyitmoğon çəşt'irışebi, me əyitmoğoy k'ə upsuni baradane fikirbsa burqi.

30 Angelen isə şot'o pine: «Ma q'ıba, Mariya, şot'aynak' ki, hun Buxaçuğoy piyes saat'en ak'əşe.

31 Hun bihi baki sa ğar eçalnu. Şot'ay s'ıya İsus laxalnu. *

32 Şo kala Amdar bakale, Ala Arşit'ay Ğar k'aleğale. Q'onçux Buxaçuğon Şot'o İz bava Davidi taxt'a tadale.

33 Şo İak'ovi nəsili loxol həmişəluğ padçağ bakale. İz padçağluğiyal axır tene bakal». †

34 Mariyan angela pine: «Mo hetərə bakes bakon? Axırı zu hələ işq'ara tezu».

35 Angelen coğab tadi şot'o pine: «İvel Uruf vi loxol sığale, Ala Arşit'ay kala zoren vi loxol xoji sakale. Kot'aynak'al vaxun bakala Əyel Buxaçuğoy Ğar k'aleğale, Şo İvel bakale.

36 Bəğa, vi q'oom Elizabet'al iz yəşlu vədine ğar əyeləne mande. Şot'o ərəmik't'un † nexey, ama şo ene üqxaşin bihine.

37 Şot'aynak' ki, Buxaçuğoynak' mümkün nu bakala şey tene bu». §

38 T'e vədə Mariyan pine: «Zu Q'onçuğoy nökerzu, barta za vi pi k'inək'q'an baki».

Angelenal şot'o barti taneşi.

Mariyay q'a Elizabet'i suna aksun

39 T'e vədə Mariya hayzeri kap İudeyani burux ganxo bakala sa şəhərene yaq'a baf't'i.

40 Şo Zəkəriyəy k'oyane hari. Başı Elizabet'a «Xeyirq'an baki!» pine.

41 Elizabet'en Mariyay əyitə ibakat'an, içust'a bakala körpə müq baki galepi. Elizabet'al İvel Urufen buybaki

‡ 1:25 1:25 1:25 - İşq'ara bakala çuğoy əyel nu baksun Buxaçuğon tadi kala sa cazane hesabaksay.

§ 1:27 1:27 Mat'. 1:18 * 1:31 1:31 Mat'. 1:21 † 1:33 1:33 2 Şam. 7:12-16; İsa. 9:7 ‡ 1:36

1:36 İyel nu eçes bakala çuux § 1:37 1:37 Burq. 18:14

⁴² alloy səsen harayepi: «Hun çupuğoy boş xeyir-bərəkət haq'iyonu, vast'a bakala əyeləl xeyir-bərəkət haq'iyone.

⁴³ Mo hetərə bakes bakon? Bez Q'onçuğoy Nana bez t'öğölə hare!

⁴⁴ Bəğa, vi əyitə ibakat'an zast'a bakala əyeləl müqluğaxun galepi.

⁴⁵ Q'onçuğon içü pi əyitmoğoy bex p'ap'suna vėbakala çuux he bəxt'əvərə!»

Mariyay alxışp'ala məğ

⁴⁶ Mariyan isə pine:

⁴⁷ «Bez ük'en Q'onçuğoy s'iyane alabsa, Bez elmuxal za Çark'est'ala Buxaçuğo görə müqəbaksə,

⁴⁸ Şot'aynak' ki, Şot'in İzi me gorox k'ulane ak'i.

İsəəl bütüm nəsilxon za bəxt'əvər hesabale,

⁴⁹ Şot'aynak' ki, Bitova Başarbalen zaynak' kala sa əşe biq'i,

Şot'ay s'i İvele!

⁵⁰ Şot'ay yaq'en tağalt'oğoynak'al

İz ük' bok'ospsun nəsiləxun-nəsiləne c'ovakon.

⁵¹ Şot'in İz zorba kiin gele kala əşurxone biq'i,

İçoğə ala efalt'oğə oq'ane saki.

⁵² Kalaluğbalxo taxt'axune s'ivk'i,

Goroxt'oğə isə alanebi.

⁵³ Busat'oğə neymət'xon boşevk'i,

Varlut'oğə isə kul ams'ine yaq'abadi.

⁵⁴⁻⁵⁵ Q'onçuğon Avrahama q'a şot'ay nəsilə

Həmişə İz ük' bok'ospsuna ak'est'i,

Beş bavoğoyal tadi əyitə eyex badi

İz nöker İsrailə köməyebi». *

⁵⁶ Mariya Elizabet'i t'öğöl xib xaşa İša mandit'uxun oşa iz k'oyane qaybaki.

K'unuk'bal İoani nanaxun baksun

⁵⁷ Elizabet'i vaxt' hari p'anep'i, şot'in sa ğare eçeri.

⁵⁸ Şot'ay q'oom-q'onşığon Q'onçuğoy şot'aynak' me kala ük' bok'ospsuna ak'i, içuxun sagala müqt'un baksay.

⁵⁹ Muğumci ğine körpə sünnətbsat'un hari. Şot'ay s'iya iz bava k'inək' Zəkəriyət'un laxsun çuresay. †

⁶⁰ Əyilin nanan isə pine: «Təə, kot'ay s'i İoan bakale».

⁶¹ Şot'o pit'un: «Axırı vi q'oomxoy arane metər s'i bakala sa amdar tene bu».

⁶² T'e vədə kiin-biin q'andrişi əyilin bavaxunt'un şot'in iz ğare s'iya k'ə laxsun çuresuna xavar haq'i.

⁶³ Zəkəriyənel sa daxt'ak'i k'ot'or çureşi iz loxol şamepi: «Kot'ay s'i İoane».

⁶⁴ Hat'e saad şot'ay muz qayeşi, şot'inal Buxaçuğə alxışpsane burqi.

⁶⁵ T'iya bakala q'onşığə isə kala qiyene haq'i, me baki əşurxoy barada exlətxoval İudeyani bito burux ganxo yəymişebaki.

⁶⁶ İbakalt'oğonal "axırı me əyel kala baki şu bakala?" pi fikirət'un taysay. Şot'aynak' ki, Q'onçuğoy kul şot'ay loxoley.

* 1:54-55 1:46-55 Burq. 17:7; 1 Şam. 2:1-10 † 1:59 1:59 Lev. 12:3

Zəkəriyəy xavareçalluğbsun

⁶⁷ Əylin bava Zəkəriyəy loxol İvel Urufe şiri, şot'inal metərə xavareçalluğbi:

⁶⁸ «Alxışq'an baki İsraili Buxaçux Q'onçuğol!

Şot'aynak' ki, İz azuk'a eyex badi şot'o çark'esedi,

⁶⁹ Şot'in İz nökər Davidi nəsiləxun

Yaynak' zorba Çark'est'ale p'ap'esp'i.

⁷⁰ Gele vaxt' mot'oxun bəş İz İvel xavareçalxoxun avabakest'i k'inək'

⁷¹ Beş düşmənşoy q'a yax aksun nu çureğalt'oy kiyexune çark'est'i.

⁷² Hametər beş bavoğo ük' bok'osp'suna ak'est'i

İz İvel irəzuluğane eyex badi.

⁷³ Hetərə beş bava Avrahama elasp'i əyit tadey ki,

⁷⁴⁻⁷⁵ Yan beş düşmənşoy kiyexun çark'esi

Beş yəşəyişi axıral şirik' hik'k'alaxun q'İbinut'

Q'onçuğoy bəş İvelluğen q'a düzgünluğen yəşəyişi

Şot'o q'ulluğbes bakalyan.

⁷⁶ Hun isə, ay bez bala, Ala Arşit'in yaq'abi xavareçal k'aleğalnu,

Şot'aynak' ki, Q'onçuğoy bəş tağalnu,

Şot'ay yaq'a həzirbalnu,

⁷⁷ Şot'ay azuk'a içoğoy günaxxo bağışlayınşaksunen

Çark'esuni barada avabakest'alnu.

⁷⁸ Axiri beş Buxaçux ük' bok'osp'ale,

Şot'ay me ük' bok'osp'sunen

Alloyaxun yaynak' t'etər sa Bəğ c'eğale ki,

⁷⁹ Bisuni xojina saal bayınq'luğa arşalt'oğoy çoyel işiğ sakane,

Beş turmoğo şip'luği yaq'a yənbane». ‡

⁸⁰ Körpəl kalabaksunen iz uruf zorbane baksay. Şo israilluğoy bəş

c'eğala ğinal şirik' çölöne manst'ay.

2*İsusi nanaxun baksun*

(Mat'. 1:18-25)

¹ T'e ğimxost'a imp'erat'or Avgust'en bütüm Rime oçalxo bakala amdarşoy siyəyinə haq'esuni barada əmirə tadi.

² Mo samci siyəyinə haq'suney, manı ki K'irini Siriin kalo bakat'ane c'ovakey.

³ Bitə siyəyinə haq'eseynak' iz şəhərəne yaq'a baft'i.

⁴ İosifal Davidi əsil-nəsiləxun baksuna görə Galileyin Nazaret' şəhərexun c'eri İudeyina, Davidi şəhər bakala Bet'lexemane taşi.

⁵ Şo t'et'iya siyəyinə haq'eseynak' iz nişanlı Mariyaxune taşi. Me vədine Mariya bİhiney, əyeləl bakala vədəney.

⁶ Bet'lexema əyel bakala vaxt' hari p'anep'i,

⁷ Mariyanal iz süft'in ğarane eçeri. Əyelə q'ondağbi nəvəne laxi, şot'aynak' ki, q'onağxo mandala k'o'ya şot'oğoynak' ga tene bəğəyəsey.

Angelxoy eğel bəğalxo mıq xavar tast'un

‡ 1:79 1:78-79 İsa. 9:2

⁸ T'e oçala sürün t'öğöl üşe navad zap'k'ala eğel bəğalxonoy. Şot'oğon cölöt'un kəybsay.

⁹ Bürdən Q'onçuğoy sa angel şot'oğoy bəşe c'eri, Q'onçuğoy tamtarağen şot'oğoy çoyel işiğe saki. Eğel bəğalxo kala q'iyene haq'i.

¹⁰ Angelen şot'oğoy pine: «Ma q'ibanan! Zu vəynak' bütüm amdarxo müq't'ala sa xavarez eçere.

¹¹ Ğe Davidi şöhare efi Çark'est'ale nanaxun baki. Mo Q'onçuxXrist'ose.

¹² Vəynak' nişan mo bakale: vən nəve boş bask'i q'ondağbaki Körpə əyel bəğəbalnan».

¹³ Bürdən angeli t'öğöl Buxaçuğoy alxışp'ala kala göye q'oşune ak'əsi. Şot'oğon metərt'un nexey:

¹⁴ «Ən alloyluğxo Buxaçuğoy alxış,

Şot'ay çureğala amdarxoynak' isə oçali çoyel serluğq'an baki!»

¹⁵ Angelxo qaybaki göynul eşesit'uxun oşa eğel bəğalxon pit'un: «Ekinan Bet'lexema tağen, Q'onçuğon yax avabakest'i me baki əşlə beş piin ak'en».

¹⁶ Şorox kap hayzeri tat'unşi, hariyal Mariya, İosifa saal nəve boş bask'i əylə bəğət'unbi.

¹⁷ Eğel bəğalxon Əylə ak'at'an Şot'ay barada içoğoy pit'oğoy bitova exlətt'unbi.

¹⁸ Mot'o ibakalt'oğoy bitot'in eğel bəğalxoy me exlətə məətt'əlt'un manst'ay.

¹⁹ Mariyan isə bütüm me exlətxo iz ük'e boş efi me barada fikirebsay.

²⁰ Eğel bəğalxon bütüm içoğoy ak'it'oğoy q'a ibakit'oğoy görə Buxaçuğoy alxışp'i tərifləyinşbsun qoşt'un qaybaki. Şot'aynak' ki, hər şey angelen içoğoy exlətp'i k'inək'e baki.

İsusi sünnət baksun

²¹ Muğumci ğine Əylin sünnət bakala vaxt' hari p'ap'at'an Şot'ay s'iya İsus't'un laxi. Me s'i Şot'o hələ Nanay tapane bakalt'uxun bəşe angeli tərəfəxun tadeşey. *

²² Moiseyi k'anuna görə təmiz bakala vaxt' çark'it'uxun oşa † İosifen q'a Mariyan Əylə Q'onçuğoy həsrəbseynak' Yerusəlimat'un eçeri,

²³ şot'aynak' ki, Q'onçuğoy k'anuna şameşene: «Bütüm süft'in ğar əylux Q'onçuğoy həsrəbakalane». ‡

²⁴ Hamal şot'oğon q'urbant'un eçeri, hetər ki Q'onçuğoy k'anunast'a əmir bakene: «P'ə giyə, nəəl ki p'ə göyərçini bala». §

Simeoni Buxaçuğoy alxışp'ala afırı

²⁵ T'e vədə Yerusəlima Simeon s'ila sa amdare buy. Şo düzgün hamal Buxaçuğoy və amdarey. Şot'in israilluğoy çark'esunane yaq'bəğsay, * İvel Urufal şot'oxuney.

²⁶ İvel Urufen şot'o saturbəş avabakest'ene, ki, şo Q'onçuğon yaq'abi Xrist'osa ak'inut' biyalatene.

* **2:21 2:21** Lev. 12:3; Luk'. 1:31 † **2:22 2:22** - Moisey k'anunen çuğoy təmiz baksun əyel bakit'uxun oşa q'ırx ğiin bele çarksa. Bəğa: Lev. 12:2-8. ‡ **2:23 2:23** C'eys. 13:1-2,12

§ **2:24 2:22-24** Lev. 12:6-8 * **2:25 2:25** *israilluğoy çark'esun* - israilluğoynak' Buxaçuğoy padçağluğen eçala çark'esun. Mo israilluğoy içoğoy günəxxoxun hamal rimluğon içoğoy loxol bala kalaluğbsunaxun çark'esune. Bəğa: İsa. 40:1-2; 61:2-3.

27 Metərluğen, İvel Urufen Simeona xrame məəlinene eçeri. Me vədə körpə İsusə İz bava-nanan xramat'un eçeri. Şorox k'anuna laxeşi ədətə əməlbseynak't'un harey.

28 Simeonen Şot'o iz q'ujel ext'i Buxaçuğə alxışpsun metərə pi:

29 «Ay bitot'ay Q'onçux, isə Vi pi k'inək'
Me Vi nökor arxayin biyes banekon.

30-32 Şot'aynak' ki, bütüm azuk'xoy ak'es bakal Vi həzirbi çark'esuna,
Millətxoynak' həzirbi işığa,

Vi azuk' İsrailəynak' bakala tamtarağa
Bez piin azk'i». †

33 İsusi nana q'a bava isə Simeoni içoğoy Əylin barada uk'ala me əyitmoğoxun məət't'əlt'un mandı.

34 Simeonen şot'oğə xeyir-bərəkət tadi Əylin Nana Mariya metərə pi: «Me Əyel İsrailə gelet'ay bist'uni q'a əqesuni səbəbkər bakale. Şə amdarxoy nu q'abulbala sa nişan bakseynak'e təyin bake.

35 Morox bito gelet'ay boş bakala fikirxo çoyel c'evkseynak' bakale. Vi ük'e isə q'ilinc bağale».

Xannay xavareçalluğbsun

36 T'et'iya Aşer tayfinaxun bakala P'enueli xuyər Xanna s'ila çuux xavareçalal buney. Şə gele yəşluney. İzi cəyil vədine işq'ara taşi, vüğ usene işq'araxun yəşəyişi. Oşa şə süpürə mandı.

37 Mo səksən bip' yəşt'ə süpür sa çuuxey. Şə xramaxun c'etenesay, ğurux efi afırıpsun üşə-ğena Q'onçuğəne q'ulluğbsay.

38 İosif q'a Mariya xrama bakat'an, Xannal şot'oğə İşalayınşaki Buxaçuğə şükürəbi. Şot'in Yerusalmi çark'esuna yaq'bəğala bütüm amdarxoynak' Körpə İsusi barada exlətpsane burqi.

Nazaret'a qaybaksun

39 İosif q'a Mariya Q'onçuğoy k'anuna şameşit'oğoy bitova əməlbət'uxun oşa Galileyinə - içoğoy şəhər bakala Nazaret'at'un qaybaki.

40 Əyel isə kalabaksunen içust'a zor q'a müdriklüğ avuze baksay. Buxaçuğoy çuresunal İçuxuney.

P'as's'e yəşt'ə İsusi xrama eysun

41 Hər usen C'ovaksuni axsibayast'a‡ İsusi bava-nana Yerusalmat'un taysay.

42 İsusi p'as's'e yəş bakat'an şorox p'urum ədətə görə t'iyat'un taşi.

43 Axsibay çark'it'uxun oşa şorox qaybaki k'oya tayseynak' yaq'at'un bəft'i. Ama İsus Yerusalmə manedi. Şot'ay bava-nanay isə mot'oxun xavar buteney.

44 İsusi içoğoxun yaq' tağalt'oğoy arane baksunat'un fikirbsay. Ama sa ği dirist' yaq' taşit'uxun oşa Şot'o dost'urxoy q'a q'oomxoy arane qəvesat'un burqi.

45 Şot'o bəğətet'unbi, şot'aynak'al qəvesun-qəvesun Yerusalmat'un qaybaki.

46 Xib ğinaxun oşa Şot'o xramaxunt'un bəğəbi. İsus məəlimxoy t'öğöl arşi şot'oğə ümüxelaxsay, şot'oğoxun k'ənesə exlətp'i xavare haq'say.

⁴⁷ Şot'o ũmŭxlaxalt'oğoy bito Əyləst'a bakala haq'ıla q'a Şot'ay tadala çoğabxo matt'un manst'ay.

⁴⁸ İosifen q'a Mariyan Şot'o ak'i məət't'əlt'un mandi. İsusi Nanan pine: «Ay bez Ğar, mo hik'ə beş bel ençeri? Axırı vi bavan q'a zu nigərən mandi vayan qəvesay».

⁴⁹ İsusen şot'oğə çoğabe tadi: «Za het'aynak'nan qəvesay? Avatenaniy ki, Zu Bez Bavay k'oya bakalazu?»

⁵⁰ Ama şot'oğon İsusi k'ə upsun çuresuna q'amış tet'un baki.

⁵¹ Oşa İsus İz nana-bavaxun sagala Nazaret'ane qaybaki. Şo şot'oğoy əyitəxun tene c'əysay. İz Nanan isə bütüm me əşurxo iz ũk'e boş enefsay.

⁵² İsus kalanebaksay, kalabaksunenal iz müdrikluğ avuze baksay. Buxaçuğoy q'a amdarxoy Şot'o çuresunal ğiba-ği avuzebaksay. §

3

K'unuk'bal İoani eysun

(Mat'. 3:1-12; Mrk'. 1:1-8; İoan. 1:19-28)

¹ İmp'erat'or T'iberiin kalaluğbsuni qos's'emci useney. T'e vədinest'a P'ont'i P'ilat' İudeyani kaloney. İroden Galileyina, iz viçi Filip'en İt'ureyina q'a T'raxont'is oçalxo, Lisaniyanal Abileniyanane kalaluğbsay.

² Xanan q'a K'ayafa isə samci bəyinşxoy kalot'uniy. Hat'e vədə çölö Zəkəriyəy ğar İoana Buxaçuğoy əyite p'ap'i.

³ Şot'inal İordan oqe hərrəmine bakala bütüm oçalxo tarapsun amdarxo içoğoy ğünaxxo bağışlayınşakseynak' toobabi k'unuk'baksunane karoozb-say.

⁴ Hətər ki, xavareçal İsayay girke boş sameşeney: «Çölö bayanbalt'ay ost'aar səsə c'əysa:

"Q'onçuğoy yaq'a həzirbanan,
Şot'ay c'ovakala cığırxo düzbanan.

⁵ Hər dərə buybakale,

Hər burux, hər təpə oçalaxun barabar bakale,
Yaq'e k'ori ganxo düz bakale,
Ala-oq'a ganxo barabar bakale.

⁶ Bütüm amdarxonal Buxaçuğoy çark'est'una ak'alt'un"». *

⁷ İoanen k'unuk'bakseynak' iz t'öğöl eğala amdarxo nexey: «Ay dizik'i nəsil! Şına pi ki, vəynak' həzirbaki cazınaxun ef elmoğə çark'est'es bakalnan? †

⁸ Toobina ef tadala barurxoxun ak'est'anan. Ef ũk'e boş "Beş bava Avra-hame" pi arxayin ma bakanan. Vəx nexzu, Buxaçuğon me jəyurxoxunal Avrahameynak' əyloxe yaratmışes bakon. ‡

⁹ Həne tavar xodurxoy tume bitene. Metərluğen, şaat' bar nu tadala hər xod bot'əsi aruğəne bosesa». §

¹⁰ Camaaten şot'oxun xavare haq'say: «P'oy yan k'ə ben?»

¹¹ İoanen şot'oğə metərə çoğab tadi: «İzi p'ə gurat' bakalt'in sunt'u nu bakalt'uq'an tadi. Haketərəl, iz ukun bakala amdaren nu bakalt'uxun t'e ukuna cöybeq'an».

§ 2:52 2:52 1 Şam. 2:26; Məs. 3:4 * 3:6 3:4-6 İsa. 40:3-5 † 3:7 3:7 Mat'. 12:34; 23:33 ‡ 3:8

3:8 İoan. 8:33 § 3:9 3:9 Mat'. 7:19

12 Naloggirbalxonal k'unuk'bakseynak' şot'ay t'öğöl hari xavart'un haq'say: «Məəlim, yan k'ə ben?» *

13 İoanen şot'oğö pine: «Vəx tapşurbi q'ədərəxun gele nalog ma girbanan».

14 Bəzi əsk'ərxonal hari şot'oxun xavart'un haq'i: «P'oy yan k'ə ben?» İoanenal şot'oğö coğabe tadi: «Şuk'k'alaxun zoren təngə ma haq'anan, nahaq' gala şuk'k'ala taxsırkər ma c'evk'anan, ef haq'ala maaşaxun irəziləyinşakanan».

15 Amdarxon umuden yaq'e bəğsay, bitot'inal İoani barada içoğoy boş fikirt'unbsay: «Mo Xrist'os bakes banekon?»

16 İoanen şot'oğö bütümə metərə coğab tadi: «Zu vəx xenenez k'unuk'bsa. Ama zaxun gele Zorbone eysa. Zu şot'ay torok'ali bağa şadbsunal layiğ tezu. Şot'in vəx İvel Urufen q'a aruğon k'unuk'bale.

17 İz ec'a təmizbi taxıla ambara topbseynak' k'oda † İz kiye həzire. Koloşa isə Şot'in nu açala aruğoy boş bok'osp'ale».

18 Hametər, İoanen q'erəzəl gele ögüd-nəsyətxo tast'unen amdarxo Müq Xavarene p'ap'epsay.

19 Ama hari k'alaluğbal İrodi iz viçey çuux İrodiya haq'suna q'a şot'ay mandiyal pis əşurxo pisləyinşat'an

20 İroden şot'o biq'i zindanane bosest'i. Metərлуğen, iz biq'i pis əşurxoy loxol soğoval avuzebay. ‡

İsusi k'unuk'baksun
(Mat'. 3:13-17; Mrk'. 1:9-11)

21 Bito amdarxo k'unuk'bakat'an, İsusal k'unuk'ebaki. Şot'in afırık'at'an göy qayeşi.

22 İvel Urufal göyərçini bədənən baki Şot'ay loxole şiri. Göynuxunal sa səse hari: «Hun Bezi çureğala Ğarnu, Vaxun irəzizu». §

İsusi əsil
(Mat'. 1:1-17)

23 İsusen İz q'ulluğa burqat'an təxminən otuz yəşt'əney. Amdarxoy fikiren, Şo Helin ğar bakala İosifi ğarey.

24 Helinaxun bəş isə Şot'ay əsili boş bakalorox moroxey: Mat't'at', Levi, Melxi, Yannay, İosif,

25 Mat't'atiya, Amos, Naum, Esli, Naggay,

26 Maat, Mat't'atiya, Semeyin, İosex, İoda,

27 Yoxanan, Resa, Zerubbabil, Şealt'iel, Neri,

28 Melxi, Addi, Kosam, Elmadam, Er,

29 Yesus, Eliyazar, Yorim, Mat't'at', Levi,

30 Simeon, İuda, İosif, Yonam, Eliak'im,

31 Melea, Menna, Mat't'at'a, Nat'an, David,

32 Yesse, Oved, Boaz, Salmon, Naxşon,

33 Amminadav, Admin, Arni, Xesron, P'eres, İuda,

34 İak'ov, İsaak', Avraham, Tera, Naxor,

* **3:12 3:12** Luk'. 7:29 † **3:17 3:17** k'oda - duruti lap'at'k'a ‡ **3:20 3:19-20** Mat'. 14:3-4; Mrk'. 6:17-18 § **3:22 3:21-22** Burq. 22:2; İvel möğ. 2:7; İsa. 42:1; Mat'. 3:17; Mrk'. 1:11; Luk'. 9:35

- 35 Serux, Ragav, Falek', Ever, Şela,
 36 Kenan, Arp'ak'şad, Sam, Noy, Lemek',
 37 Met'uşelax, Xanok', Yered, Mahalalel, Kenan,
 38 Enoş, Şet', Adam - Buxaçuğoy ğar.

4

İsusi sinəyişaksun (Mat'. 4:1-11; Mrk'. 1:12-13)

1 İordan oqaxun qaybakit'uxun oşa İvel Uruf İsusi loxoley. Şot'in İsusa ams'i oçalane taşeri.

2 T'e'tiya iblisen İsusa q'ırx ği sinəyişebi. Me q'ırx ğinast'a İsusen hik'k'al tene kəyi, ama axırda busane baki.

3 T'e vədə iblisen Şot'o pine: «Əgər Hun Buxaçuğoy Ğarnusa, me jəna əmirba ki, şumq'an baki».

4 Ama İsusen şot'o metərə coğab tadi: «"Amdar təkç'ə şumen tene yəşəyişon", pine şameşe». *

5 Oşa iblisen İsusa alloy sa galane taşeri, Şot'o sa dayğinen dünyəni bito padçağluğxo ak'esedi.

6 İblisen İsusa pine: «Zu dirist' mot'oğoy kalaluğa q'a tamtarağa Va tadoz! Morox zane tadeşe, zuval şu çureğayiz, şot'o tades bazkon!

7 Bəğa, əgər Hun za bul k'os'bayin, morox bito Vi bakale».

8 İsusen isə metərə coğab tadi: «"Vi Q'onçux bakala Buxaçuğoy bul k'os'ba, təkç'ə Şot'o q'ulluğba" pine şameşe». †

9 Mot'oxun oşa iblisen İsusa Yerusolimane eçeri, Şot'o xrame bel sa gala efi pine: «Əgər Hun Buxaçuğoy Ğarnusa, Va memiin oq'a bosa.

10 Axırı

"Buxaçuğon Va görə İz angelxo əmirebon ki, Va q'orişeq'at'un,

11 Va içoğoy kiyel taşat'un, Vi tural sa jəna nu laft'ane" ‡ pine şameşe».

12 Ama İsusen şot'o metərə coğab tadi: «"Vi Q'onçux bakala Buxaçuğoy sinəyişmaba" pine şameşe». §

13 İblisen İsusa hər cürə sinəyişit'uxun oşa samal vədə Şot'oxun kule haq'i.

İsusi İz q'ulluğa burqsun (Mat'. 4:12-17; Mrk'. 1:14-15)

14 İsus Urufi zoren Galileyinane qaybaki. Şot'ay barada xavar bito t'e gala yəymişe baki.

15 Şot'in t'iyani sinagogxo zomebsay, bitot'inal İçu tərifləyişəbsay.

İsusi Nazaret'a nu q'abulbaksun (Mat'. 13:53-58; Mrk'. 6:1-6)

* 4:4 4:4 K'an. 8:3; Mat'. 4:4 † 4:8 4:8 K'an. 6:13 ‡ 4:11 4:10-11 İvel məğ. 91:11-12 § 4:12 4:12 K'an. 6:16

16 Sa ği İsus İz kalabaki Nazaret' şəhərene hari, Şamat' ği eğat'anal həmişənin k'inək' sinagogane taşi. T'iya Şo İvel Şamurxoxun k'alpseynak' turele hayzeri.

17 Şot'o İsayə xavareçali girkət'un tadi. İsusen girkə qaypi me əyitmux şameşi ganune həğğəbi:

18 «Q'oncuğoy Uruf Bez loxole,

Şot'aynak' ki, Şot'in Za c'ək'p'i *

Fağırxo Mûq Xavara avabakest'eynak'e yaq'abe.

Biq'əsit'oğoy içoğoy çark'esuna,

K'aç'it'oğoy içoğoy pulmoğoy qayesuna,

Çətinluğa bakalt'oğoy içoğoy irəətluğa c'əysuna,

19 Q'oncuğoy ük' bok'ospuni vaxt' hari p'ap'suna bayanbseynak'e yaq'abe». †

20 Oşa İsusen girkə but'ek'i, şot'o q'ulluğçina tadi areşi. Sinagoga bakalt'oğoy bitot'in Şot'ay loxolt'un bəğsay.

21 «Vən ibaki me İvel Şam ğe bex p'anep'i» pi İsusen iz exlətəne burçı.

22 Me vədinə bitot'in Şot'ay barada saat't'un fikirbsay, İz jomoxun c'eğala saat' əyitmoğoy məət't'əlt'un manst'ay, sunaxun "Mo yəni İosifi ğar tene ki?" pi xavart'un haq'say.

23 İsusen isə davamebsay: «Düze, vən həysə "doxt'urnusa, süft'ə va q'olayba!" məsəlinə Bez eyex badalnan. "K'efernauma bit'oğoy barada ibakeyan. İse memiya, Vi yurduval hat'e əşurxo ba!" uk'alnan.

24 Vəx düzinəz nex: sal sa xavareçal iz yurdu q'abul tene baksa. ‡

25 Bəğanan, İlyay vədine, xibinq'ı usen ağala nu hari vədine, dirist' ölkinə kala busaluğ bakat'anal, İsrailə süpür çupux geleney. §

26 Ama Buxaçuğon İlyə şot'oğoy saycət'ay t'öğöl təə, Sidoni Sarfat şəhərə bakala sa süpür çuğoy t'öğölə yaq'abi. *

27 Elişə xavareçali vədineyal İsrailə cuzamlu amdar geleney. Ama şot'oğoy sayco təə, Siriyalı Naamane təmizbaki». †

28 Sinagoga bakala amdarxo bito me əyitmoğoy ibaki əcuğləyinq'ıt'unbaki.

29 Şot'oğon hayzeri İsusə şəp't'unşi. Şot'o şəhər çurpi buruğoy bel eçeri t'et'iin oq'a bost'unt'un çuresay,

30 ama İsus şot'oğoy aranexun c'eri taneşi.

İsusi K'efernaumi sinagogaxun murdar urufa c'evksun (Mrk'. 1:21-28)

31 İsus Galileyin K'efernaum şəhərene hari. T'iya Şot'in Şamat' ğine amdarxone zombsay.

32 Bütüm Şot'ay zombsuna haq'əsi manst'unst'ay, şot'aynak' ki, Şot'in Buxaçuğon ext'iyər tadi sa amdar k'inək'e zombsay. ‡

33 Sinagoga isə me vədine icust'a murdar uruf bakala sa amdare buy. Bürdən şot'in ost'aar harayepi:

34 «Ay Nazaret'lu İsus, yaxun k'ən çuresa? Yax əfçibsan hare? Zu avazu Hun şunu: Buxaçuğoy İvelonu!»

* 4:18 4:18 c'ək'p'i - ləşmədi † 4:19 4:18-19 İsa. 61:1-3 ‡ 4:24 4:24 İoan. 4:44 § 4:25 4:25 1 Padç. 17:1 * 4:26 4:26 1 Padç. 17:8-16 † 4:27 4:27 2 Padç. 5:1-14 ‡ 4:32 4:32 Mat'. 7:28-29

35 Ama İsusen şot'o q'adağanbi pine: «Şip' çurpa! Me amdaraxun c'eki!» Murdar urufen me amdara bitot'ay bəş oq'a saki sal sa zərəl tadinut' şot'oxun c'ere.

36 Bito məət't'əl mandı suna pit'un: «Mo hik'ə? Me amdaren murdar urufxo kalaluğen q'a zorene əmirbsa, şoroxal c'et'unsal!»

37 İsusı barada bakala me exlət t'e oçalı hər gala yəymişebaki.

İsusı gele amdarxo q'olaybsun

(Mat'. 8:14-17; Mrk'. 1:29-34)

38 İsus sinagogaxun c'eri Simoni k'oyane taşı. K'oya Simoni q'aynako q'ızdırmin boş boneksay, şot'aynak'al İsusaxun me çuğoynak' kôməyt'un çuresi.

39 İsus şot'o İşalayınşaki q'ızdırmina q'adağanebi, çuğoy q'ızdırmal şire. Çuux hat'e saad hayzeri içoğoy q'ulluğbsane burqi.

40 Bəğ batk'at'an isə amdarxon içoğoy cürbəcür azariğoy İsusı t'öğöl eş'at'un burqi, Şot'inal İz kula t'e azariğoy hər sunt'ay loxol laxı şot'oğoy q'olaybsay.

41 Gelet'oğoxun "Hun Buxaçuğoy Ğarnu!" harayk'a murdar urufxone c'eysay. Amma İsusen şot'oğoy q'adağanbi şipebsay, axırı şot'oğon İsusı Xrist'os baksuna avat'unıy.

İsusı İz karoozsuna davamsun

(Mrk'. 1:35-39)

42 Kəybakat'an İsus c'eri amdar nu bakala sa galane taşı. Amdarxon Şot'o q'əvesat'un burqi, bəğəbi isə içoğoy barti maq'an taşı pi tərbsun tet'un çuresay.

43 Ama İsusen şot'oğoy pine: «Zu t'iyəmi şəhərmoğoval Buxaçuğoy padçağluği eysuni Müq Xavara yəymişiz bu'q'on, şot'aynak' ki, Zu kot'aynak'ez hare».

44 Metərluğen, İsusen İudeyani sinagogxokaroozebsay.

5

Samci şagirdxo

(Mat'. 4:18-22; Mrk'. 1:16-20)

1 Sa ği İsus Ginesar göle t'öğöl çurpeney. Camaaten Şot'ay hərrəmine çurpi Buxaçuğoy əyitəne ümüxlaxsay.

2 İsusen göle t'öğöl çurpi p'ə dənə lodk'ane ak'i. Mo çəlibiq'alxoy lodk'ooxey, şot'oğon samal t'öox içoğoy torurxot'un os'ksay.

3 İsusen Simoni lodk'ina arşi şot'oxun q'ariluğaxun samal əxilbaksunane xaişbi. Oşa isə arşi camaata lodk'in boşt'ane zombsa burqi. *

4 Şot'in İz əyitə çark'it'uxun oşa Simona pine: «Lodk'ina bəğəloyluğa taşeri çəli biq'ala torurxo xena bosa».

5 Simonen coğabe tadi: «Məəlim, yan üşə kəybakamin əşyanbe, ama hik'k'al biq'es teyan baki. Ama Hun metər upsuna görə zu saal bosoz». †

6 Hametərəl bit'un. Şot'oğon t'eq'ədər çəlit'un biq'i ki, içoğoy torurxo zığebaksay. ‡

* 5:3 5:1-3 Mat'. 13:1-2; Mrk'. 3:9-10; 4:1 † 5:5 5:5 İoan. 21:3 ‡ 5:6 5:6 İoan. 21:6

7 Şot'aynak'al t'ÿÿemi lodk'ina bakala yoldaşxo k'alt'unpi ki, hari içoğo kömøybat'un. Şot'oğonal hari lodk'oğoy p'rannal çəlinen t'etərt'un buybi ki, lodk'oox batksane burqı.

8 Simon P'et'eren mot'o ak'i İsusı turin oq'a bitı metəre pi: «Ay Q'onçux, zaxun əxil baka, axırı zu günaxkər sa amdarzu».

9 Şot'aynak' ki, şo içal, iz t'öğöl bakaloroxal içoğoy meq'ədər gele çəli biq'suna mat mandat'unıy.

10 Simonaxun ortağ bakala Zavdayı ğarmux İak'ov q'a İoanal me əşlin loxol məət't'əl mandat'unıy. Ama İsusen Simona pine: «Ma q'İba, isə ene çəlin gala amdar biq'alnu».

11 Metərлуğen, şot'oğon lodk'oğo q'arılığa c'evk'it'uxun oşa bitova t'ıya boşeri İsusı baç'anexunt'un taşı.

İsusı cuzam baft'i amdara q'olaybsun
(Mat'. 8:1-4; Mrk'. 1:40-45)

12 Sa ği şəhərmoğoy sunt'ust'a İsus dirist' iz bədən yara baft'i Ş sa amdaranə irəst'hari. Me amdaranə İsusə ak'i çooq'a past'əsi xoyinşebi: «Ay Q'onçux, çureğayın za təmizbes bankon».

13 İsusen iz kula boxodi şot'o laft'i pine: «Çurezsa, təmizbaka!» Hat'e saadəl me amdar cuzamaxun təmize baki.

14 İsusen şot'o tapşurebi ki, şuk'k'ala me barada sa əyit maq'an exlətpi. Oşa pine: «Ama taki, va bəyinşa ak'est'a. Vi cuzamaxun təmizbaksuna görə Moiseyen bürüşı q'urbanxoval eça. Barta amdarxon vi q'olaybaksuna avabakeq'at'un».*

15 Ama İsusı barada samaləxet'un exlətpsəy. Amdarxo dəst'inen Şot'o ümüxlaxsa hamal içoğoy azarxoxun q'olaybakseyrakt'un eysay.

16 İsus isə gele vədə şuk'k'al nu bakala ganxo taşı afırınney.

İsusı p'araliçen duğit'u q'olaybsun
(Mat'. 9:1-8; Mrk'. 2:1-12)

17 Sa ği İsusen zomebsay. Galileyay q'a İudeyin bito ayizmoğoxun saal Yerusoliməxun bakala fariseyxə q'a k'anun zombalxoval İz t'öğöl arşet'unıy. Azarit'oğə q'olaybseyrakt' İsusast'a Q'onçuğoy zore buy.

18 Me vədə sa hema tanen nasilk'in boş bask'i sa p'araliçen duği amdara eçeri bona İsusı bəş laxsunt'un çuresi.

19 Ama amdar gele baksuna görə, bona bayes tet'un baksay. T'e vədə şot'oğon k'ojin bel bakala k'irəmit'ə t'at'apı p'araliçen duği amdara nasilk'in boş alaxun oq'a İsusı bəş şıvt'unk'i.

20 İsusen şot'oğoy vəluğa ak'i pine: «Ay bez viçi, vi günaxxo bağışlayınşebaki».

21 K'anun zombalxon q'a fariseyxon içoğoy ük'e boş metərt'un fikirbi: «Buxaçüğoy tərsinə əyitk'ala me amdar şuva ki? Buxaçüğoxun başq'a şına günaxxo bağışlayınşes bakon?»

22 İsusen şot'oğoy k'ə fikirbsuna q'amışaki coğabe tadi: «Het'aynak'nan ef ük'e boş metər fikirbsa?»

23 Manu hasanda? "Vi günaxxo bağışlayınşebaki" upsun, yoxsa "hayza, tarapa" upsun?

²⁴ Ama vən avabakanan ki, Amdari Ğare oçalı çoyel günaxxo bağışlayınşala ext'iyəre bu».

Oşa isə p'aralıçen duğı amdarane pi: «İsə va nexzu: hayza, vi nasilk'ina ext'a, vi k'oya taki!»

²⁵ Azariyal hat'e saad bitot'ay piin bəş turele hayzeri, iz nasilk'ina ext'i Buxaçuğo alxışpsun iz k'oyane taşi.

²⁶ Bito məət't'əl mandı, Buxaçuğot'un alxışpsay. Şot'oğon kala q'ıya baft'i metərt'un nexey: «Ğe nu ak'eşi əşurxoyan ak'i!»

Levin şagirdxo gərbaksun
(Mat'. 9:9-13; Mrk'. 2:13-17)

²⁷ Mot'oxun oşa İsusen c'eri Levi † s'iyen sa naloggirbalane ak'i. Şo nalog gireğala gala arşeney. İsusen şot'o pine: «Bez baç'anexun eki».

²⁸ Şoval hayzeri bitova bosı, İsusı baç'anexune taşi.

²⁹ Oşa Levinen iz k'oya İsusı kala sa q'onaxluğə tadi. Sulfin bel şot'oğoxun sagala gele naloggirbalxo q'a q'erəz amdarxoval buney.

³⁰ Fariseyxon q'a k'anun zombalxon nairəzilüğbsat'un burqı. Şot'oğon İsusı şagirdxo pit'un: «Het'u görənən naloggirbalxoxun q'a günaxkərxoxun sagala kəyi-üğsa?» ‡

³¹ Ama İsusen şot'oğə metərə coğab tadi: «Azari nu bakalt'oğoy təə, azarit'oğoy doxt'ura eht'iyəcə bu.

³² Zu düzgün amdarxo təə, günaxkərxo toobabsuna k'alpsaz hare».

Ğurux efsuni barada exlət
(Mat'. 9:14-17; Mrk'. 2:18-22)

³³ T'e vədə şot'oğon İsusı pit'un: «İoani q'a farisexoy şagirdxon usum-usum ğuruxt'un efsa, afırit'unne, vit'oğon isə kəyi-üt'unğsa».

³⁴ İsusen şot'oğə coğabe tadi: «Laşk'oybakala bəyə t'öğöl arsi yoldaşxo ğurux efsuna məcburbes banekon?»

³⁵ Ama sa ği eğale, laşk'oybakala bəyə içoğoy aranexun taşalt'un, t'e vədəl şot'oğon ğurux efalt'un».

³⁶ İsusen şot'oğəynak' sa məsələl eneçeri: «Şuk'k'alən təzə paltaraxun sa k'ot'or çuki bisi paltara yamaluq' tene duğon, tene, ham təzə paltare zığbakon, hamal təzə yamaluq' bisi paltara tene yarayınşon.

³⁷ Şuk'k'alən təzə fina bisi tuluğxoy boş batenekon. Şot'aynak' ki, təzə finen tuluğxo t'öpəvək'on, t'e vədə ham fine baron, hamal tuluğxone xarab bakon.

³⁸ Təzə fi təzə tuluğxone bayəğon.

³⁹ Şuk'k'alən bisi fina üğit'uxun oşa təzət'u çurtenəğon. Şot'aynak' ki, "bisiyo şaat'e" unek'on».

6

Şamat' ğine barada zombsun
(Mat'. 12:1-8; Mrk'. 2:23-28)

¹ Sa Şamat' ğine İsus taxılı əkini aranexun c'ovakat'an, İz şagirdxon burt'unqı sünbülxo çuki içoğoy məxine şarpi ukxa. *

† 5:27 5:27 Levi Levin t'ıyəmi s'i Mat'feyey.

‡ 5:30 5:30 Luk'. 15:1-2

* 6:1 6:1 K'an. 23:25

² Fariseyxoy bəzıt' oğon pit'un: «Vən het'aynak'nən Şamat' ğine q'adağan baki əşurxo biq'sa?»

³ İsusen şot'oğoy coğabe tadi: «Daviden q'a iz t'öğöl bakit'oğon busa bakať'an k'ə bsuna k'altenanpe?»

⁴ Şo Buxaçuğoy k'oyane başı; bəyinşoxon başq'a şuk'k'ali uksuna icaza nu bakala Q'onçuğoy həsr baki şumurxo ext'i kəye, iz t'öğöl bakalt'oğoval tanedi». †

⁵ Oşa pine: «Amdari ĞarŞamat' ğineyalq'onçuxə».

Kul p'aralıç amdari q'olaybaksun
(Mat'. 12:9-14; Mrk'. 3:1-6)

⁶ Q'erəz sa Şamat' ğine İsus p'urumal sinagoga başı zomebsay. T'et'ıya yön kul p'aralıç baki sa amdare buy.

⁷ K'anun zombalxon q'a fariseyxon İsusə taxsırkər c'evkseynak' mənəť'un qəvesay, Şot'ot'un fikir tast'ay ki, bəyn Şamat' ğine azarina q'olaybala yoxsa təə.

⁸ Ama İsusen şot'oğoy k'ə fikirbsuna avaney, şot'aynak'al kul p'aralıç baki işq'ara pine: «Turel hayza, bİYex c'eki!» T'e amdaral hayzeri bİYexe c'eri.

⁹ Oşa İsusen şot'oğoy pine: «Vəxun xavarez haq'sa, mat'uva icaza bu: Şamat' ğine şaat'luğ bsuna, yoxsa pısluğ bsuna? Şinesa elmoğoy çark'est'una, yoxsa şot'o əfçıbsuna?»

¹⁰ İsusen t'ıya bakalt'oğoy bitot'ay loxol bəği t'e amdara pine: «Vi kula boxoda!» Şot'in boxonedı, iz kulal q'olayebaki.

¹¹ K'anun zombalxo q'a fariseyxoy isə gele əcuğləyinşəki «İsusə k'ə besyan bakon?» pi, maslaťbsat'un burqı.

İsusi İz p'as's'e şaqirdə c'ək'psun
(Mat'. 10:1-4; Mrk'. 3:13-19)

¹² T'e ğimxost'a İsus buruğone laşı ki, afırık'ane. Şot'in dirist' üşena Buxaçuğoy afırıpsunene c'ovakeť'i.

¹³ Kəybakat'an isə İz şaqirdxo İz t'öğöl k'alpi şot'oğoxun p'as's'e tana c'ək'p'i ap'ost'ol s'ine tadi:

¹⁴ morox P'et'er s'i tadi Simon, şot'ay viçi Andrey, İak'ov, İoan, Filip', Varfolomey,

¹⁵ Mat'fey, T'omas, Halfay ğar İak'ov, Kənançı ‡ Simon,

¹⁶ İak'ovi ğar İuda saal oşa xəyanəťbi İuda İsk'ariot'.

İsusi azariğoy q'olaybsun
(Mat'. 4:24-25; Mrk'. 3:7-12)

¹⁷ İsus şot'oğoxun sagala buruğoxun şiri, düzənluğa çurepi. T'et'ıya İz bač'anexun tağala şaqirdxoxun başq'a, İudeyinaxun, Yerusalimaxun saal Sur q'a Sidona İša bakala oçalxoxun hari gele amdarxone buy.

¹⁸ Şorox İsusə ümüxlaxsa hamal içoğoy azarxoxun q'olaybaksat'un harey. Memiya içoğost'a murdar uruf bakaloroxal q'olayt'unbaksay.

¹⁹ Amdarxoy bitot'in İsusə lafst'unat'un çalıřaksay, şot'aynak' ki, Şot'oxun c'eğala zoren bütümə q'olayebşay.

† 6:4 6:4 1 Şam. 21:1-6; Lev. 24:9 ‡ 6:15 6:15 Kənançı - rimluğoy əleyinə İvel davına həzirləyinşakala əbrani milləťi təşk'ılatı üzviğoy tadeğala s'i.

İsusi burux gala bi karooz
(Mat'. 5:1-12)

²⁰ İsusen isə İz şagirdxoy loxol bəği pine:

«He bəxt'əvərnən, ay kəsibxo!

Şot'aynak' ki, Buxaçuğoy padçağluğ efine.

²¹ He bəxt'əvərnən, ay həysə busa bakalorox!

Şot'aynak' ki, boşalnan.

He bəxt'əvərnən, ay həysə öndök'alxo!

Şot'aynak' ki, axşumk'alnan.

²² Amdari Ğara görə amdarxon vəx nifrətbat'an, vəx içoğoy aranexun şep'eşi təhk'irbat'an, ef s'iya biyaburbar'an, he bəxt'əvərnən! §

²³ T'e ği müqbakanan, müqexun cupi-bitanan! Şot'aynak' ki, göynul ef mükəfət kalane. Axiri t'e amdarxoy bavoğonal xavareçalxoxun hametərt'un hərəkətbe. *

²⁴ Ama vay ef hala, ay varluyorox!

Şot'aynak' ki, ene vəx lazım bakalt'oğoy haq'enan.

²⁵ Vay ef hala, ay həysə boş bakalorox!

Şot'aynak' ki, busaluğ ak'alnan.

Vay ef hala, həysə axşumk'alorox!

Şot'aynak' ki, yas efi öndök'alnan.

²⁶ Amdarxoy bitot'in ef barada şaat' şeymux uk'at'an, vay ef hala! Axiri şot'oğoy bavağonal əfci xavareçalxoxun metərt'un hərəkətbe.

Ef düşmənxo çurekinan
(Mat'. 5:38-48)

²⁷ İse vəx nexzu, ay Za ibakalxo: ef düşmənxo çurekinan, vəx nifrətbalt'oğoy şaat'luğbanan,

²⁸ vəx q'arğışbalt'oğoy xeyir-bərəkət tadanən, vəx incit'mişalt'oğoy nak'afırıpanan.

²⁹ Vi sa çoyel sillə duğit'aynak' t'iyəmin çoyal fırida, vi alin paltara ext'alt'u gurat'al tada.

³⁰ Şiin vaxun k'ənesa çureğayin tada, vi mala ext'alt'uxunal şot'o qaydi ma çureki.

³¹ Amdarxon vəxun mani yöndə rəft'ərbsuna çurnansasa, vənal şot'oğoxun t'etər rəft'ərbanan. †

³² Əgər saycə vəx çureğalt'oğonan çuresasa, avuzin k'ə binan baksa ki? Şot'aynak' ki, günaxkərxonal içoğoy çureğalt'oğoy çurt'unsə.

³³ Əgər saycə vəynak' şaat'luğbalt'oğonan şaat'luğ bsasa, avuzin k'ə binan baksa ki? Axiri günaxkərxonal ketərt'un bsa.

³⁴ Əgər tənğinə qaydi qoş ext'es bakala amdaranan bərc tast'asa, avuzin k'ə binan baksa ki? Axiri günaxkərxonal suna tənğinə tam qaydi qoş ext'alt'un pi bərc tast'a.

³⁵ Ama vən ef düşmənxo çurekinan, şot'oğoy şaat'luğ banan, borca qaydi qoş haq'suni umuden ma tadanən. T'e vədə ef mükəfət kala bakale, vənal Bitova-Başarbart'ay ğarmux hesabbakalnan, axiri, Şot'in saycə şaat't'oğoy nak' təə, ama şaat'luğ nu q'amışakalt'oğoy nak' q'a pist'oğoy nak'al ük'ə bok'ospəsa.

³⁶ Ef Bava ük' bok'osp'al bakalt'ullarık', vənal ük' bok'osp'al bakanan.

§ 6:22 6:22 1 Pet'. 4:14 * 6:23 6:23 2 Hadis. 36:16; Ap'ost'. 7:52-53 † 6:31 6:31 Mat'. 7:12

*Divan mabanan**(Mat'. 7:1-5)*

³⁷ Divan mabanan ki, vənal divan nu bakanan. Q'inəyinqmabanan ki, vəxal q'inəyinqmaq'at'un bi. T'iyəmit'oğə bağışlayınşanan ki, vəxal bağışlayınşeq'at'un.

³⁸ Tadanan - vəxal tadeğale. T'ap'k'a, jik'eşi, çaxk'a-çaxk'a jomol şirik' buy sa usk'unen vəx tadeğale. Şot'aynak' ki, mani usk'unen usk'alnansa, hat'e usk'unenal vəynak' usk'alt'un».

³⁹ İsusen şot'oğoynak' p'urumal sa məsələne eçeri: «Sa k'aç'inen t'iyəmi k'aç'ina taşes banekon? P'öğöl kurnu tene baft'on ki? †

⁴⁰ Şagird məəliməxun ala tene, ama tam zombakit'uxun oşa hər şagird iz məəlim k'inək' bakale. §

⁴¹ Hun het'aynak' t'iyəmint'ay piyel bakala çöpə anksa, ama vi piyel bakala maqa ten aksa?

⁴² Vi piyel bakala maqa nu ak'i viçə hetəren pes bakon: "Ay viçi! Barta vi piyel bakala çöpə c'evk'az!" Ay p'əçolo, süft'ə vi piyel bakala maqa c'evk'a ki, vi viçey piyel bakala çöpə c'evk'es bakavax».

*Xode q'a bare barada məsələ**(Mat'. 7:15-20; 12:33-35)*

⁴³ «Şaat' xoden pis bar tene eçon, pis xodenal şaat' bar tene eçon.

⁴⁴ Metərluğen, hər xod iz baraxune çalxesa. Axırı q'aratikənəxun incil həvtet'unq'o, şaşluğaxunal t'ul tet'un həvq'on.

⁴⁵ Şaat' amdaren iz ük'e bakala şaat' şeymoğoxune çoyel c'evk'on, pis amdaren isə iz ük'e bakala pis şeymoğoxun. Şot'aynak' ki, ük'e k'ə bunesa jomoxun şone c'eysa.

*Haq'ullu bari zap'k'al q'a haq'ılsuz bari zap'k'al**(Mat'. 7:21; 24-27)*

⁴⁶ Het'aynak'nan Za "ay Q'onçux, ay Q'onçux" pi k'ale, ama Bez pit'oğə bex tenan p'ap'epsa?

⁴⁷ Bez t'öğöl hari, Bez əyitmoğə ibaki şot'oğə əməlbala amdar avanan şuva oşq'arst'a?

⁴⁸ Şo oçala bəğəloy kaşp'i k'oja jəne binorin loxol laxala amdarane oşq'ar. Selen çaxk'at'anal k'oja zor bineton, ama şot'o şarpes tene bakon, şot'aynak' ki, k'ojin binora jəne loxole laxese.

⁴⁹ Ama Bez əyitmoğə ibaki şot'oğə nu əməlbala amdar oçali loxol binorasuz k'oj biq'ala amdarane oşq'ar. Selen t'e k'oja çaxek'on, k'ojal hat'e saad baredon. T'e k'oje bist'un hər şeyi axire bakon».

7*Rime q'oşuni baçtani kalat'ay vəbaksun**(Mat'. 8:5-13)*

¹ İsusen İçu ümüxlaxala amdarxo İz əyitmoğə pi çark'it'uxun oşa K'efernaumane p'ap'i.

² Memiya sa Rime q'oşuni baçtani kalat'ay gele dəyərlü nöker azaray-ınşaki başk'eneş, şo elmöğoy loxoley.

³ Me baçtani kalat'in İsusi barada ibakat'an, hari iz nökerə q'olaybeq'an pi, İudeyin sa hema ağsaq'q'alxo Şot'ay t'öğölə yaq'abi.

⁴ Şorox İsusi t'öğöl hari Şot'o gele xoyinşbi metərt'un pi: «Me amdar Vi köməyə layiğe.

⁵ Şot'aynak' ki, şot'in beş azuk'a çuresa, yaynak' sinagoga biq'est'iyoval şone».

⁶ İsus şot'oğoxun sagala yaq'ane baft'i. Şo k'oja İşalayınşakat'an baçtani kalat'in iz dost'urxoxun Şot'aynak' metər xavare yaq'abi: «Ay Q'oncux, zəhmət ma zapa. Vi bezi k'oya baysuna layiğ tezu.

⁷ Kot'aynak'al bezi Vi t'öğöl eysunal za layiğ tez ak'i. Vi sa əyit upsunal bezi nökeri q'olaybakseynak' bəse.

⁸ Zuval tabi bakala sa amdarzu, ama beziyal kiin oq'a bakala əsk'ərxono. Şot'oğoy sunt'u uk'ayiz "taki!" - tanesa, uk'ayiz "eki!" - enesa; nökerə uk'ayiz "metər ba!" - bsane».

⁹ Mot'o ibakala İsusen baçtani kalat'ay əyitmoğə məətt'əle mandi. Şot'in fırtıpi İz baç'anexun eğala amdarxo pine: «Vəx nexzu: sal İsrailal me cürə vėbaksun tez ak'e».

¹⁰ K'oya qaybakat'anal yaq'abaki amdarxon azari nökerə q'olaybak'it'un ak'i.

Süpür çuğoy ğare bəyinbaksun

¹¹ Mot'oxun samal oşa İsus Nain uk'ala sa şəhərene taşi. İçuxun İz şagirdxo saal q'erəzəl gele amdarxone buy.

¹² Şo şəhəri darvazına İşalayınşakat'an t'et'iin sa süpür çuğoy tək sa ğare meydət'un c'evksay. Şot'oxun sagala şəhərexun kala sa top amdare c'eysay.

¹³ Q'onçuğon t'e çuğə ak'at'an şot'o İz goroxe hari. Çuğə «ma önpa!» pi

¹⁴ İşalayınşaki İz kula sanduğane duği. Meyidə taşalorox çurt'unpi. İsusen isə pine: «Ay cəyil, va nexzu: hayza!»

¹⁵ P'uriyo hayzeri arşi bureqi əyitpsa. İsusen şot'o iz nanane qaydi.

¹⁶ Bitova q'iyen haneq'i. «Beş arane kala sa xavareçale bu!», «Buxaçuğon İz azuk'i loxole bəği!» pi Buxaçuğə alxışpsat'un burqi.

¹⁷ İsusi barada me xavar bütüm İudeyina q'a hərrəminə bakala oçalxo yöymişə baki.

İsus Xrist'os q'a K'unuk'bal İoan (Mat'. 11:2-19)

¹⁸ İoani şagirdxonal bütüm me əşurxoy barada içü xavart'un tadi. T'e vədə İoanen iz şagirdxoxun p'ranna iz t'öğöl k'alpi

¹⁹ Q'onçuğoy t'öğölə yaq'abi ki, Şot'oxun xavar haq'eq'at'un: «Eğala Bakalo Hunnu, yoxsa q'erəzt'ay yaq'a bəgen?»

²⁰ Şot'oğon İsusi t'öğöl hari pit'un: «K'unuk'bal İoanen yax Vi t'öğölə yaq'abi ki, xavar haq'ayan: "Eğala Bakalo Hunnu, yoxsa q'erəzt'ay yaq'a bəgen?"»

²¹ Hat'e vədə İsusen gele azariğə, içəgost'a murdar uruf bakala amdarxone q'olaybey, gele k'aç'iğoy pulmoğone qaypey.

²² İsusenal şot'oğə metərə coğab tadi: «Takinan, ef ak'i-ibakit'oğə İoana avabakest'anan:

K'aç'it'oğon at'unksa, axsağxo tarat'unne,
Cuzamluyox təmizt'unbaksə, karurxon it'unbaksə,

P'uriyorox bəyint'unbaksa, kəsibxoynak'al Mıç Xavare bayanbaksa. *

²³ Zaxun nu şüpələinşakalo he bəxt'əvəre!»

²⁴ İoani yaq'abi amdarxo taşit'uxun oşa, İsusen amdarxo İoani barada exlətpsane burqi: «Vən çölö het'u bəğsanan taşey? Muşen galgaldala gəša?»

²⁵ P'oy t'e vədə het'u bəğsanan taşey? Toyexlu paltar lapi sa amdara? Ama gözəl paltar lapi tamtaraği boş yəşəyinşalorox padçağxoy sarayat'un baksa.

²⁶ P'oy het'u bəğsanan taşey? Sa xavareçala? Hoo, vəx nexzu, şo lap xavareçalaxunal üst'un bakalone.

²⁷ Mo iz barada İvel Şame boş metər şamesiyone:

"Mone, Vaxun bəş Bez elçinaz yaq'absa.

Şot'in Vaxun bəş taşi Vaynak' yaq' həzirbale". †

²⁸ Vəx nexzu: nanaxun bəkit'oğoy arane İoanaxun üst'un bakalo tene bu. Ama Buxaçuğoy padçağluğa ən mis'ik'oval şot'oxun alane».

²⁹ İsusə ibakalt'oğoy bitot'in, lap naloggirbalxonal Buxaçuğoy yaq'e düz baksuna q'abulbi İoani t'öğöl taşi k'unuk't'unbakey.

³⁰ Ama fariseyxo q'a k'anun zombalxo İoani k'unuk'bsuna nu q'abulbsunen Buxaçuğoy yaq'al nu q'abulbit'un bakey. ‡

³¹ Oşa İsusen saal pine: «P'oy me döörin amdarxo şuxun barabar biq'az? Şorox şut'un oşq'ar?»

³² Şorox bazari meydane arşi harayk'a suna

"Yan vəynak' t'üt't'əyyan farpi, vən isə əçitenanpi,

Yan önök'ala məğurxoyan məğpi, vən isə önotenanpi"

uk'ala əylogot'un oşq'ar.

³³ Mone, K'unuk'bal İoan hari nə şum tene kəy, nə fi tene üği, ama pinan: "Şot'ost'a murdar urufo".

³⁴ Amdari Ğar hari ham kəye, ham üneği - pinan: "Me tapanxora q'a üğələ bəğanan! Naloggirbalxoxun q'a günaxkərxoxune dost' bake!"

³⁵ Ama Buxaçuğoy müdrıklüğ şo içoğost'a bakalt'oğoy əməlxoxune təst'igbaksa».

İsusi sa günaxkər çuğə bağışlayınşsun

³⁶ Sa fariseyen İsusə iz k'oya içuxun sagala şum uksane k'alpi. İsusəl taşi şot'ay sulfin bel areşi.

³⁷ T'e şəhərə günaxkər sa çuuxe yəşəyinşbsay. Şot'in İsusə fariseyi k'oya baksuna ibakat'an t'iyə mas'i mərməri sa q'ave boş şaat' adeğala c'əyine eçeri.

³⁸ Çuux baç'anin tərəfəxun İsusə turmoğost'a önök'a areşi. Şot'ay neğur İsusə turmoğoy loxole barst'ay. Çuğon iz popen t'e neğurxo q'aribi, İsusə turmoğoy muçp'i, oşa isə şot'oğə şaat' adeğala c'əyin ləəmt'sane burqi. §

³⁹ İsusə iz k'oya k'alpi fariseyen mot'o ak'at'an iz boş metərə fikirbi: «Əğər me amdar xavareçal bakiniy, içü laft'ala çuğoy şu hamal he cürə baksuna avanebakoy, axiri şo günaxkərə».

⁴⁰ İsusen isə şot'o pine: «Simon, Bezi va əyite bu». Şot'inal pine: «Məəlim, bürüşa».

* 7:22 7:22 İsa. 35:5-6; 61:1-3 † 7:27 7:27 Mal. 3:1 ‡ 7:30 7:29-30 Mat'. 21:32; Luk'. 3:12

§ 7:38 7:37-38 Mat'. 26:6-7; Mrk'. 14:3; İoan. 12:3

41 «P'ə tani hat'e sa amdara borca baks. Sunt'ay qobaç dinar, t'e sunt'ay isə əlli dinar borca baks.

42 Şot'oğoy borca qaydala imkan tenebaks, borc tadalt'inal şot'oğoy p'rannayal borca içoğə bağışlayınşesba. Vi zənden t'e amdara mat'in gele çureğale?»

43 Simonen coğabe tadi: «Zəndezbsa ki, mat'u gelene bağışlayınşakesa, şot'in». İsusen şot'o «düzen fikirbsa» pine.

44 Oşa İsusen çuğoy tərəf bəği Simona pine: «Hun me çuğə anksa? Zu vi k'oyaz hari, ama hun Bez turmoğə os'kseynak' Za xeyal ten tadi. Me çuğon isə Bez turmoğə iz piin neğen os'k'i iz popene q'aribi.

45 Hun Za muçaltenpi, me çuğon isə Zu k'oya basit'uxun mağay Bez turmoğəne muçe.

46 Hun Bez bel zeytuni c'əyin ten ləəmdi, me çuğon isə Bez turmoğə toyexlu adeğala c'əyine ləəmdi.

47 Avanu het'u görə? Me çuğoy gele günaxxone bağışlayınşake, şot'o görə iz çuresunal gelene. Şu ki male bağışlayınşake, şot'ay çuresunal male».

48 Oşa İsusen çuğone pi: «Vi günaxxo bağışlayınşebaki».

49 T'e vədə İsusaxun sagala sulfin bel arsit'oğon içoğoy arane "me amdar suva ki, günaxxoval bağışlayınşesba?" pi əyitpsat'un burqi.

50 Ama İsusen çuğə pine: «Va vi vəbaksunene çark'est'i. Arxayin taki».

8

İsusi bac'anexun tağala çupux

1 Me əşurxoxun oşa İsus səhərmoğə q'a ayizmoğə tarapsane burqi. Şot'in Buxaçuğoy padçağluği barada karoozbsun Müq Xavarane yəymişbsay. Şot'oxun sagala İz p'as's'e şagird q'a

2 içoğoxun murdar urufxo c'eri saal q'erəz azarxoxun q'olaybaki sa hema çuuxe buy: içuxun vüğ murdar uruf c'eri Magdallu Mariya,

3 İrodi k'ojin əşurxo bəğala Xuzay çuux Yoxanna, Susanna, q'erəzəl gele çupux İsusaxunt'uniy. Me çupuğon İsusə q'a Şot'ay şagirdxo içoğoy kisinəxunt'un köməybsay. *

Şərəsi şilurxoy barada məsələ

(Mat'. 13:1-23; Mrk'. 4:1-20)

4 İsusi t'əğöl bütüm səhərmoğoxun amdarxone eysay. Sa gi lap gele camaat gireşi vədine İsusen şot'oğoynak' metər sa məsələne eçeri:

5 «Sa əkinçi şil şarp'sane c'eysa. Şark'at'an şilurxoy sa hemo yaq'e t'əğöl biti turinoq'a çaxçuxesa, q'uşurxonal şot'oğə t'uk't'i ut'unksa.

6 Sa hemo jəluğane bist'a, usumal göyünebaks. Ama oçal mal baksuna görə xesuz mandı q'arinebaks.

7 Bəziyo şaşluğane bist'a, şaşurxonal şiləxun sagala kalabaki şot'oğə haqlayınşesba.

8 T'iyəminorox isə bərəkətlu oçalane bist'a, kalabakiyal sabaç q'at avuzin bare tast'a». Mot'o pit'uxun oşa ost'ar pine: «Ümüx bakalt'in ibakeq'an!»

* 8:3 8:2-3 Mat'. 27:55-56; Mrk'. 15:40-41; Luk'. 23:49

⁹ İzi şagirdxon isə İçuxun xavart'un haq'i: «P'oy me məsəlin məənə hik'ə?»

¹⁰ Şot'in pine: «Buxaçuğoy padçağluği sirurxo avabaksun vəxe tadeşe, t'iyəmit'oğoynak' isə hər şeyə məsələğonez exlətpsa ki, "Bəğəq'at'un - ama maq'at'un ak'i,

İbakeq'at'un - ama maq'at'un q'amışaki". †

¹¹ Me məsəlin məənə mone: şil - Buxaçuğoy əyitə.

¹² Yaq'e t'öğöl biti şilurxo - mo əyitə ibakalxone. Şot'oğon əyitə it'unbaksa, ama oşa iblisen hari əyitə içoğoy ük'exun ext'i taneşt'a ki, vėbaki çark'eşes nubakat'un.

¹³ Jelüğa biti şilurux - mo əyitə ibaki şot'o müqlüğən q'abulbaloroxe. Ama içoğoy tum ost'ar tene, şot'aynak'al samal vədə vət'unbaksa, ama hari çətinlüğa baft'ala k'inək' qoşt'unbaksa.

¹⁴ Şaşlüğa biti şilurux - mo əyitə ibaki, ama me dünyəni narahatçılığxon (təngə q'azayınşbsun, kef zapsun) içoğə saat' bar tast'a nu bark'ala amdarxone.

¹⁵ Bərəkətlü oçala biti şilurux isə əyitə ibaki, şot'o içoğoy ük'e boş düzgünlüğən q'a saat'lüğən efi amdarxone. Şot'oğon hər şeyə portp'i bart'un tast'a.

Çıraği barada məsələ

(Mrk'. 4:21-25)

¹⁶ Şuk'k'alən çırağa bəc'ük't'i q'aven but'teneksa, nəəl ki taxt'e oq'a latenexsa. Ama çıraği q'ave loxole laxsa ki, bağalt'oğon ak'eq'at'un. ‡

¹⁷ Şot'aynak' ki, t'etər sa c'əp'k'in əş teno ki, qavuna nu c'əğane, t'etər sa but' əşəəl teno ki, iz çə nu qayəğane. §

¹⁸ Mot'aynak'al ef hetər ümüxlaxsuna fikir tadanən. Şot'aynak' ki, şi bunesa şot'o samalal gele tadeğale. Ama şi tenosa, izi baksuna zəndbi şeyal iz kiyexun c'eğale». *

İsusi nana q'a viçimux şuva?

(Mat'. 12:46-50; Mrk'. 3:31-35)

¹⁹ Sa ği İsusi Nana q'a viçimux İz t'öğölt'un hari, ama amdarxoy gelelüğaxun Şot'o İşalayınşakes tet'un baki.

²⁰ İsusa xavar tadi pit'un: «Vi Nana q'a viçimux c'öş çurpet'un, Va aksunt'un çuresa».

²¹ İsusen şot'oğə coğabe tadi: «Bez Nana q'a viçimux Buxaçuğoy əyitə ibaki şot'o bex p'ap'esp'aloroxe».

İsusi tufana bask'est'un

(Mat'. 8:23-27; Mrk'. 4:35-41)

²² Sa ği İsus İz şagirdxoxun lodk'ina laşi şot'oğə pine: «Ekinan göle t'e tərəf tağən». Şorox yaq'at'un baft'i.

²³ Şorox lodk'inen tağat'an İsusa nep'en taneşeri, Şoval nep'axeşi.

Birdən sa tufane əqeşi. Lodk'a xenen buybaksane burqi, şoroxal xatalu vəzyətət'un baft'i.

† **8:10 8:9-10** İsa. 6:9-10; Ap'ost'. 28:26-27 ‡ **8:16 8:16** Mat'. 5:15; Luk'. 11:33 § **8:17 8:17** Mat'. 10:26; Luk'. 12:2 * **8:18 8:18** Mat'. 25:29; Luk'. 19:26

24 Şagirdxon İsus a İşalayınşaki Şot'o muğurbi pit'un: «Məəlim, ay məəlim, yan əfçıyan baksa!» İsusen hayzeri muşa q'a əqəğala xeyurxo q'adağanebi. Tufanal çurepi, şip'luğə baki.

25 Me vədine Şot'in İz şagirdxo pine: «Ef vëbaksun tene bu?» Şot'oğon isə q'ıya baft'i hamal məət't'əl mandı sun-sunaxun xavart'un haq'say: «Me amdard hetər sa amdara ki, muşurxo q'a xenal əmirebsa, şoroxal tabit'un baksa?»

İcüst'a murdar uruf bakala amdari q'olaybaksun
(Mat'. 8:28-34; Mrk'. 5:1-20)

26 Oşa şorox Galileyin bəş bakala gadaraluğoy oçalat'un hari.

27 İsus lodk'inaxun q'ariluğa c'eğat'an şəhərexun bakala sa işq'are Şot'oxun irəst'hari. Me amdari boş murdar urufe başey, şot'in ene hema vaxt'e ki paltar tene laney hamal k'oya təə, gərəməzlüğüxone yəşəyinşbsay.

28 Şot'in İsus a ak'ala k'inək' haraypi Şot'ay bəş diz çökt'i ost'ar pine: «Zaxun k'ən çuresa, ay Ala Arşit'ay Ğar? Va xoyinşezbsa, za əzyət ma tada!»

29 Şot'in metər şot'o görəne harayey ki, İsusen iz boş bakala murdar urufa c'ey sunane əmirbey. Murdar urufen gele vaxt'axune me amdara əzyət tast'ay. T'etərə baksay ki, lap şot'ay kula-tura zinciren ğaçt'unney, ama şot'in p'urumal t'e zincirxo k'as'p'i t'inst'ay, murdar urufenal şot'o çölmoğone taşt'ay.

30 İsusen şot'oxun xavare haq'i: «Vi s'i hik'ə?» Şot'in "Q'oşun" pi coğabe tadi, şot'aynak' ki, iz boş murdar uruf geleney.

31 Şot'oğon İsusaxun içoğo bəğəloyluğxo nu bost'unat'un xoyinşbsa burqı.

32 T'et'ıya - buruğoy bel kala sa bəq'e sürüne otarişaksay. Murdar urufxon İsus a xoyinşt'unbi ki, içoğo bəq'ürxoy boş baysuna icaza tadane. İsusenal şot'oğo icaza tanedi.

33 Murdar urufxo amdaraxun c'eri bəq'ürxoy boşt'un başı. Dirist' sürüyəl buruğoxun oq'a - gölə baft'i q'əq'əneşi.

34 Bəq' otarişalxon mot'oğo ak'i t'it'eri me barada şəhərə q'a ayizmoğot'un exlətp'i.

35 Camaatal k'ə baksuna tamaşabsane c'eri. Şorox İsus i t'əğöl hari iz boşt'an murdar urufxo c'eri amdara paltarla hamal iz haq'il iz bel İsus i turmoğost'a arşit'un ak'i. Şot'oğo q'ıyene haq'i.

36 Me əşurxo ak'it'oğon isə iz boş murdar urufxo başı amdari hetər q'olaybaksuna exlətt'unbi.

37 T'e vədə bütüm gadaraluğon İsus a içoğoy oçalaxun c'eri taysunat'un xoyinşbsa burqı, şot'aynak' ki, gelet'un q'ıbey. İsusal lodk'ina laşi qoşe qaybaki.

38 İz boşt'an murdar urufxo c'eri işq'aren İsus i t'əğöl manst'eynak' Şot'o xoyinşebi.

39 Ama İsusen şot'o metərə pi yaq'a badi: «Qaybaka vi k'oya, Buxaçuğon vaynak' bit'oğoval bitova exlətp'a». Me amdarenal taşi İsus i içeynak' bit'oğo dirist' şəhərə yəymişebi.

Xuyəri bəyinbaksun q'a çuğoy q'olaybaksun
(Mat'. 9:18-26; Mrk'. 5:21-43)

⁴⁰ İsus qoş qaybakat'an gele amdare Şot'ay bəş c'eri, şot'aynak' ki, bitot'in Şot'ay yaq'ane bəğsay.

⁴¹ Me vədə sinagogi kalo bakala Yair s'iyen sa işq'ar hari İsusi turmoğo biti Şot'o xoyinşebi ki, iz k'oyağ'an hari.

⁴² T'e amdari bakal nu bakal sa dənə p'as's'e yəşt'ə xuyərə buy, şoval elmoğoy loxoley. İsus t'iya tağat'an İz hərrəmine t'ema amdare buy ki, şot'oğoy aranexon satərene c'ovaksay.

⁴³ Me amdaxoy boş içust'a p'as's'e usen p'i taysuni azar bakala sa çuuxe buy. Şot'in izi bakalt'u doxt'urxone xaşlayınşey, ama şot'oğoy saycət'in içü q'olaybes tene bakey.

⁴⁴ Me çuux İsusi baç'anexun hari Şot'ay paltari ətəyə lafedi, hat'e saadal iz p'i taysun çurepi.

⁴⁵ İsusen pine: «Şuvay Za laft'iyo?» Ama şuk'k'alən iz ozane tene ext'i. T'e vədə P'et'eren pine: «Məəlim, axiri Vi hərrəmine amdar gelene!»

⁴⁶ Ama İsusen pine: «Təə, Za şunesa lafedi, şot'aynak' ki, Zaxun zor c'eysunaz hisp'i».

⁴⁷ T'e vədə çuğon izi c'ap' nu mandes baksuna ak'at'an t'ut'upsun hari İsusi turnoq'a bineti. Bütüm camaati bəş izi het'aynak' Şot'o lafst'una saal hat'e saad hetər q'olaybaksuna İsusə exlətebi.

⁴⁸ İsusen şot'o pine: «Bez xuyər, vi vėbaksunen va çark'esedi. Arxayin taki».

⁴⁹ İsusen me əyitmoğo uk'at'an sinagogi kalat'ay k'oyaxun sa amdar hari pine: «Vi xuyər p'urene, məəlimə ene naraat maba».

⁵⁰ Ama İsusen mot'o ibaki sinagogi kalat'u pine: «Ma q'ıba, saycə vėbaka, Vi xuyər yəşəyınşale».

⁵¹ İsus şot'ay k'oya eğat'an P'et'eraxun, İoanaxun, İak'ovaxun saal xuyəri bava-nanaxun başq'a şuk'k'ala İçuxun k'oya baysa tene barti.

⁵² Bitot'in xuyəreynak' öndöpi şivant'unbsay. Ama İsusen pine: «Önöməpanan, ko p'uritene, hat'etər basek'e».

⁵³ Şot'oğon isə İsusi loxol axşumsat'un burqi, şot'aynak' ki, xuyəri bisuna avat'uniy.

⁵⁴ İsusen isə xuyəri kiyexun biq'i pine: «Hayza, bez bala!»

⁵⁵ Xuyəri uruf iz bədənəne qaybaki, şoval hat'e saad turele hayzeri. Oşa İsusen pine ki, xuyərə ukunq'at'un tadi.

⁵⁶ Xuyəri bava-nana mat mandet'uniy. Ama İsusen şot'oğoy tapşurebi ki, me əşlın barada şuk'k'ala maq'at'un exlətp'i.

9

P'as's'e şagirdə tadeğala tapşuruğ (Mat'. 10:1-15; Mrk'. 6:7-13)

¹ İsusen İz p'as's'e şagirdə İz t'öğöl k'alpi şot'oğoy bito murdar urufxo c'evkseynak' saal azarxo q'olaybseynak' zor q'a ext'iyərə tadi.

² Oşa şot'oğoy Buxacığoy padçağluğı barada karoozbsa, azariğoy q'olaybsane yaq'abi.

³ Şot'oğoy metərə pi: «Yaq'eynak' hik'k'al - nə çombağ, nə toray, nə şum, nə təngə, nəəl ki bədalbseynak' gurat' ma ext'anan.

⁴ Mani k'oya bağaynan, t'et'iya mandanan, t'et'iinal yaq'a baft'anan.

5 Ama maya ki vëx nu q'abulbayt'un, t'e şəhərexun c'eğat'an ef turmoğoy tozal şap't'anan. Barta mo şot'oğoynak' sa nişanq'an baki». *

6 Metərluğen, şorox yaq'a baft'i hər gala Müq Xavara yəymişbsun saal azarxo q'olaybsun ayizba-ayiz tarat'unpi.

Me əşurxo biq'ala amdar şuva?
(Mat'. 14:1-2; Mrk'. 6:14-16)

7 Bütüm me exlətxo hari t'et'rarx † İrodiyal ümüğə p'anep'i, şot'inal tene avay ki, k'əq'an fikirbi. Şot'aynak' ki, bəzit'oğon "mo İoane p'uri ganuxun bəyinbake",

8 bəzit'oğon "İlyane hare", bəzit'oğon "mo damna xavareçalxoxun soğone bəyinbake" next'uniy. ‡

9 İroden isə nexey: «İoani bula bot'est'ezu, p'oy iz barada me exlətxo tağala amdar şuva baki?» Şo İsusə ak'seynak' bisaney.

İsusə qə hazaraxun gele amdara boşevksun
(Mat'. 14:13-21; Mrk'. 6:30-44)

10 Ap'ost'olxon § İsusə t'öğöl qaybaki içoğoy biq'i əşurxoy barada Şot'o exlətt'unbi. Oşa İsusen şot'oğə İçuxun Bet'sayda uk'ala sa şəhərene taşeri.

11 Ama camaaten me barada avabaki Şot'ay qoşt'ane baft'i. İsusen şot'oğə saat'e q'abulbi, şot'oğoynak' Buxacığoy padçağluğaxune exlətp'i, q'olaybaksuna eht'iyəc bakalt'oğoval q'olayebi.

12 Ene bəğ bateksay. P'as's'e şagirdal İsusə t'öğöl hari Şot'o pit'un: «Camaata tərba, barta hərrəmoğə bakala ganxo q'a ayizmoğə taşi içoğoy baskseynak' gaq'at'un bəğəbi, hamal sa şey haq'i kəyeq'at'un. Axiri yan miya çöl ganuyan».

13 Ama İsusen şot'oğə pine: «Kot'oğə ukun vən tadanən». Şagirdxon pit'un: «Yast'a qə şumaxun q'a p'ə çəlinəxun başq'a hik'k'al buteyax. Saycə taşi mema amdareynak' ukun haq'alane mande!»

14 T'et'riya isə qə hazara İşa işq'are buy. Ama İsusen İz şagirdxo pine: «Şot'oğə dəst'ə-dəst'ə, əlli-əlli arşevk'anan».

15 Şagirdxonal içoğə pi k'inək' arşevt'un'k'i.

16 İsusen qə şuma q'a p'ə çəlinə ext'i göynul bəği şükürbala afırınane pi. Oşa şot'oğə cöybi İz şagirdxone tadi ki, camaata paybeq'at'un.

17 Bitə kəyi-bot'unşi, avuzin mandala k'ot'orxoxun isə p'as's'e zənbile gireşi.

P'et'eri Xrist'osa çalxsun
(Mat'. 16:13-20; Mrk'. 8:27-30)

18 Sa ği İsusen tək afırınney. Şagirdxo Şot'o İşalayınşt'unbaki. İsusen şot'oğoxun xavare haq'i: «Camaaten k'ə nexə? Zu şuzu?»

19 Şot'oğon metərt'un coğab tadi: «Bəzit'oğon K'unuk'bal İoan, bəzit'oğon - İlya, bəzit'oğon isə next'un ki, damna xavareçalxoxun soğone bəyinbake». *

* 9:5 9:3-5 Luk'. 10:4-11; Ap'ost'. 13:51 † 9:7 9:7 t'et'rarx - Rim imp'eriin sa hissın kalo. ‡ 9:8 9:7-8 Mat'. 16:14; Mrk'. 8:28; Luk'. 9:19 § 9:10 9:10 Luk'. 6:13 * 9:19 9:19 Mat'. 14:1-2; Mrk'. 6:14-15; Luk'. 9:7-8

20 T'e vədə İsusen xavare haq'i: «P'oy vən Za şunan hesabbsa?» P'et'eren coğabe tadi: «Hun Buxaçuğoy Xrist'osnu». †

21 Ama İsusen İz şagirdxo tapşurebi ki, me barada şuk'k'ala maq'at'un pi.

İsusi İz p'uri - bəyinbaksuni barada saturbēš avabakest'un
(Mat'. 16:21-28; Mrk'. 8:31-9:1)

22 Oşa Şot'in pine: «Amdari Ğara ağsaq'q'alxon, samci bəyinşxon q'a k'anun zombalxon gele əzyət tadalt'un, Şot'oxun çə taradalt'un, Şot'o bəspalt'un. Ama p'urit'ay xibimci ğine Şə bəyinbakale».

23 Oşa bitot'u pine: «Əğər şunesa Bez baç'anexun eysun çuresasa, içuxun kul haq'eq'an, hər ğiyal Bez baç'anexun iz xaça ext'iq'an hari. ‡

24 Şot'aynak' ki, şiin iz elmoğə efsun çureğayin, açesp'ale, ama şiin iz elmoğə zaynak' açesp'i bakayin, şot'o efale. §

25 Axırı bito dünyənə q'azayinşi hələl vi elmoğə açespsaxun nəəl ki əfçibaksaxun ten çark'eğalsa, şot'ay k'ə xeyirə bu?

26 Şin Zaxun saal Bez əyitmoğoxun ot'p'ayin, Amdari Ğarenal İzi, İz Bavay saal İvel angelxoy tamtarağen eğat'an şot'oxun ot'p'ale.

27 Vəx düzinəz nex: memiya çurpıt'oğoy bəziyoroX Buxaçuğoy padçağluğı eysuna lap içoğoy piin ak'it'uxun oşa biyalt'un».

İsusi ak'esuni badalbaksun
(Mat'. 17:1-8; Mrk'. 9:2-8)

28 Me əyitmoğoxun oşa muğ ğine c'ovaki. İsusen İçuxun P'et'era, İoana saal İak'ova ext'i afırıpseynak' buruğəne laşi.

29 İsusen afırık'at'an İzi ak'esun badalebaki, İzi paltari irəngəl mapmas'i, s'aldalane baki.

30 Hame vədine p'ə işq'ar hari İsusaxun exlətərsat'un burqi. Mot'oğoy soğə Moisey, t'e soğə isə İlyaney.

31 Şot'oğon tamtarağen hari İsusi Yerusulima İzi bisuni hex p'ap'epsuni baradat'un exlətərsay.

32 P'et'era q'a içuxun bakalt'oğə isə bəğəloy nep'ene çaxp'ey. Ama muğurbaki şot'oğon İsusi tamtarağə saal İçuxun çurpi p'ə işq'arat'un ak'i.

33 İşq'arxo İsusaxun cöybatat'an P'et'eren Şot'o pine: «Məəlim, beşi memiya baksun he şaat'e! Eki xib dənə çadır biq'en: soğə Vaynak', soğə Moiseyeynak', soğəval İlyaynak'». Əslində şot'in içinal tene avay k'ə nex.

34 P'et'eren me əyitmoğə uk'at'an, sa asoy hari şot'oğə but'ek'i. İçoğoy loxol xoji bitat'an şot'oğon q'it'unbi.

35 Asoyi boşt'an isə sa səse hari: «Mo Bezi Ğare, Bezi c'ək'p'iyone! Kot'o ibakanan!».*

36 Səs bot'bakat'an şot'oğon İsusə savsat'un ak'i. Şagirdxon baki əşurxo sir k'inək' efi, me barada t'e vaxt' şuk'k'ala exlət tet'unbi.

Ğaraxun murdar urufi c'eysun
(Mat'. 17:14-21; Mrk'. 9:14-29)

† 9:20 9:20 Xrist'os - Ləəmeşiyo, c'ək'eşiyo upsune. ‡ 9:23 9:23 Mat'. 10:38; Luk'. 14:27 § 9:24 9:24 Mat'. 10:39; Luk'. 17:33; İoan. 12:25 * 9:35 9:28-35 İsa. 42:1; Mat'. 3:17; 12:18; Mrk'. 1:11; 14:13-15; 2 P'et'. 1:17-18

³⁷ Əyc'indəri, şorox buruğoxun şığat'an, İsusı bəş kala sa top camaate c'eri.

³⁸ Camaati aranexun sa işq'aren harayepi: «Məəlim, xoyinşezbsa, bez ğara bəğa, şo bez tək sa ğare.

³⁹ Ərəbir kot'ay boş sa murdar urufe baysa, t'e vədə kot'in ost'aar harayene, iz kiin-turin t'ut'unne. Urufen kot'o iz jomoxun kəf baramin incit'mişebsa. Əylə gele əzyət tadit'uxun oşane iz boş't'an c'eysa.

⁴⁰ Zu Vi şagirdxoxun şot'o c'evksuna xaişbezu, ama şot'oğon bacartet'unbi».

⁴¹ İsusenal pine: «Ay nu vəbakala q'a yaq'a açesp'i nəsil! Heq'ədənər Zu vəxun mandı vəx portp'oz? Vi ğara Bez t'öğöl eça».

⁴² Əyel İsusı İşalayınşakat'an murdar urufen şot'o oq'a saki jik'epi. Ama İsusen murdar urufa q'adağanebi, ğaral q'olaybi iz bavane qaydı.

⁴³ Bito Buxacığoy kalaluğa ak'i məət't'əlt'un manst'ay.

*İsusı İzi bisuni barada p'urumal saturbəş avabakest'un
(Mat'. 17:22-23; Mrk'. 9:30-32)*

Amdarxo hələl İsusı biq'i əşurxoxun içoğol tet'un harey. Hame vədine İsusen İz şagirdxo pine:

⁴⁴ «Həysə bezi uk'alt'oğo yönbəri ümüxlaxanan: Amdari Ğar amdarxoy kiyl tadeğale».

⁴⁵ Ama şagirdxon me əyitə q'amıştet'unbaki. Me əyitin məənə şot'oğoynak' c'ap'e mandı, Şot'oxun me əyiti k'ə upsuna xavar haq'suna isə zap't'unsay.

Ən kalo şuva?

(Mat'. 18:1-5; Mrk'. 9:33-40)

⁴⁶ Sa ği şagirdxon içoğoy arane ən kalo şu baksuni barada həcətətsat'un burqi.

⁴⁷ İsusen şot'oğoy ük'e boş bakala fikirxo avabaki, sa mis'ik' əylə eçeri İz t'öğöl çurdesedi.

⁴⁸ Oşa şot'oğo pine: «Şin Bez s'iye me əylə q'abulbayin, Zane q'abulbi baksa, Za q'abulbalt'in isə Za Yaq'abit'une q'abulbi baksa. Şot'aynak' ki, ef arane bitot'uxun mis'ik' bakalo ən kalone».

⁴⁹ İoanen pine: «Məəlim, yan Vi s'iye murdar urufxo c'evk'ala sa amdaryan ak'i, ama yallarik' Vi baç'anexun tağalt'oğoxun nu baksuna görə şot'o q'adağanyanbi».

⁵⁰ Ama İsusen şot'o pine: «Şot'o mane ma bakanan! Efi əleyinə nu bakalo ef tərəfe».

Samariyaluğoy İsusı nu q'abulbsun

⁵¹ İsusı dünyənexun cöybaksuni vaxt' İşalayınşaksunen Şot'in Yerusali- ma taysunane q'ərara hari.

⁵² İsusen İçuxun bəş İz elçigone yaq'abi. Şorox İsusı eysuni həzirliğa bəğseynak' taşi samariyaluğoy sa ayizet'un başi.

⁵³ Ama samariyaluğon İsusı q'abul tet'unbi, şot'aynak' ki, Şo Yerusali- mane taysay.

⁵⁴ İz şagirdxo bakala İak'oven q'a İoanen mot'o ak'i pit'un: «Çurensa, ay Q'onçux, İlyan bi k'inək' yanal mot'oğo əfçibseynak' göynuxun arux barst'una əmirben?» †

55 Ama İsusen fıırıpı şot'oğö q'adağanebi.

56 Şoroxal q'erəz sa ayizet'un taşi.

*İsusi şaqird baksun k'ə upsuna
(Mat'. 8:19-22)*

57 Şorox yaq' tağat'an sunt'in İsusə pine: «Hun maya tağayin, zu Vi baç'anexun eğoz».

58 İsusen şot'o pine: «Tülküğoyal, göynul purk'ala q'uşurxoyal mese bu. Ama Amdari Ğare bul laxala sa gaal tene bu».

59 Q'erəz sunt'u isə pine: «Bez baç'anexun eki». Şot'inal coğabe tadi: «Ay Q'onçux, za icaza tada, süft'ə tağaz bez bava oçalaxbaz».

60 İsusen şot'o pine: «Barta p'urit'oğonq'an içoğoy p'urit'oğö oçalaxbi. Hun isə taki Buxaçuğoy padçağluği barada bayanba».

61 P'urum q'erəz sunt'in pine: «Ay Q'onçux, zu Vi baç'anexun eğoz, ama süft'ə icaza tada tağaz bez k'ojint'oğoxun dirist'oğonbaz».

62 Ama İsusen şot'o pine: «Kötən əşp'est'i, ama qoş bəğalo Buxaçuğoy padçağluğa yarayınş tenebsa».

10

*İsusi yetmiş tana karoozbsa yaq'absun
(Mat'. 10:5-16; 11:21-24; Mrk'. 6:7-13; Luk'. 9:1-6)*

1 Mot'oxun oşa Q'onçuğon q'erəz sa yetmiş tan c'ək'p'i, şot'oğoval p'ə tan-p'ə tan İz tağala şəhərmöğö q'a ayizməğone yaq'abi.

2 Şot'oğö pine: «Məhsul gelene, əşp'al isə mal, şot'aynak'al məhsuli Q'onçuğö xoyinşbanan ki, İz məhsula girbseynak' əşp'alxoq'an yaq'abi. *

3 Takinan! Zu vəx q'uziğö canavarxoy boş yaq'abala k'inək'ez yaq'absa. †

4 Vəxun nə toray ma ext'anan, nə zənbil, nəəl ki torok'al. Yaq'al şuk'k'alaxun savaxeyir-aabatxeyir ma banan.

5 Şinesa k'oya bağat'an süft'ə "vəynak' xeyirq'an baki!" upanan.

6 T'et'iya xeyir-bərəkətə layiğ sa amdar bakayin, efi şot'aynak' çuresi xeyir-bərəkət şot'ay loxol bakale. Nu bakayin isə şo vəynak' qaybakale.

7 Ef başi k'oyal mandanan, vəx tadalt'uxun ukanan-üğənan, şot'aynak' ki, əşp'al iz haq'q'a layiğə. K'oyaxun k'oya ma c'ovakanan.

8 Maninesa sa şəhərə bağat'an vəx q'abult'unbsasa, ef bəş laxalt'u ukanan.

9 T'iya bakala azariğoval q'olaybanan, şot'oğö "Buxaçuğoy padçağluğ vəx ene İşalayınşakene" upanan.

10 Ama maninesa şəhərə vəx nu q'abulbayt'un, t'e şəhəri küçəməğö c'ekinən, metər upanan:

11 "Ef şəhərə beş turməğö arşi tozal şap't'i vəxyan qayst'a, ama mot'oval avabakanan ki, Buxaçuğoy padçağluğ ene İşabakene."

12 Vəx nexzu, axırınıci ğine t'e şəhəri hali Sodomaxun betər bakale.

13 Vay vi hala, ay Xorazin, vay vi hala, ay Bet'sayda! Vəst'a baki möcüzoox Sur q'a Sídona bakiniy, şot'oğon gele vaxt'axun çul lapi içoğoy bel jeq' şipi †toobabet'uniy.

* 10:2 10:2 Mat'. 9:37-38; İoan. 4:35 † 10:3 10:3 Mat'. 10:16 ‡ 10:13 10:13 çul lapi jeq'e boş arşi - Damna israilluğon çul lapi içoğoy bel jeq' şit'unney ki, içoğoy yaslu baksuna nəəl toobabsuna ak'est'at'un.

14 Şot'aynak'al, axırınıcı ğine ef hal Sur q'a Sidonaxun betər bakale.

15 P'oy hun, ay K'efernaum? Fikirensa ki, va göynul eşevk'alt'un? Təə! Vi bula oçala badalt'un!

16 Metərluğen, vəx ümüxlaxalo Za ümüxlaxine baksax, vəx t'öxbalo za t'öxbine baksax. Za t'öxbalo isə Za Yaq'abit'une t'öxbi baksax». §

Yetmiş şagirdi qaybaksun

17 Yetmiş şagird müq-müq qaybaki, pit'un: «Ay Q'onçux! Vi s'iyen əmirbat'an murdar urufxoval yax tabit'un baksax!»

18 İsusen şot'oğox metərə coğab tadi: «Zu Şeytani s'əq' k'inək' göynuxun bist'una ak'əzu.

19 Mone, Zu vəx dizik'xo q'a sk'arp'ionxo, düşməni k'ə zor bunesa vən zərəl zapinut' turin oq'a laxi çaxçuxpsuna ext'iyərez tadi. *

20 Ama urufxoy vəx tabi baksuna təə, ef s'iyurxoy göynul şamesuna müq bakanan».

İsusi müqluğ

(Mat'. 11:25-27; 13:16-17)

21 Metər upsun q'a İvel Urufi müqluğ İsusi loxol şiyusun sane baki, Şoval müqluğen buybaki pine: «Ay göye q'a oçalı Q'onçux bakala Bava! He şaat'a ki, mot'o içoğox haq'ullu, kamallu hesabalt'oğoxun c'ap'bi xuri əyloğoynak'en qaypi! Hoo, ay Bava, mo Vi şaat' niyətey.

22 Bez Bavay tərəfəxun hər şey Zane tadeşe. Ğare Şu baksuna İz Bavaxun başq'a şuk'k'alən tene ava. Bavay Şu baksunal İz Ğaraxun q'a İz Ğaren avabakest'un çureğala amdarxoxun başq'a şuk'k'alən tene ava». †

23 Oşa İsus şagirdxoç fıripi şot'oğox cöycə pine: «He bəxt'əvərə t'e pulmux ki, ef ak'alt'oğoxe aksax!

24 Vəx nexzu: xavareçalxoy q'a padçağxoy gelet'ine ef ak'alt'oğox aksun çuresi, ama tet'un ak'i, ef ibakalt'oğoxval ibaksun çurt'unşi, ama tet'un İbaki».

Xeyirxax samariyalu barada bakala məsələ

25 Sa k'anun zombalen İsusax sinəyişbəynək' hayzeri pine: «Məəlim, zu k'ə şaat'luğ baz ki, həmişəluğ yəşəyişə haq'az?»

26 İsusenal şot'oxun xavare haq'i: «K'anuni boş k'ə şameşe? K'alpi hetərən q'amışaksa?»

27 Şot'in coğabe tadi: «Q'onçuğox, Vi Buxacuğox vi bütüm ük'en, vi bütüm elmuğen, vi bütüm zoren, saal vi bütüm haq'ilen çureki". Saal "vi işat'ulu hun va çureğalt'ullarık' çureki"».

28 İsusen şot'o pine: «Hun düz coğaben tadi. Haketərəl ba - yəşəyişalnu». ‡

29 Ama k'anun zombalen içü təmizə c'evkseynek' p'urum İsusaxun xavare haq'i: «P'oy bez işoo şuva?»

30 İsusen metərə coğab tadi:

«Sax amdar Yerusolimaxun Yerixoya tağala yaq'e loxol amdar fūq'k'alxoy kiyene kofst'a. Fūq'k'alxon şot'ay paltara c'eq'i, şot'o t'api, oşax isə elmoğoy loxol barti tat'unşax.

§ 10:16 10:16 Mat'. 10:40; Mrk'. 9:36-37; Luk'. 9:47-48; İoan. 13:20 * 10:19 10:19 İvel məğ. 9:13 † 10:22 10:22 İoan. 1:18; 3:35; 10:15 ‡ 10:28 10:25-28 Lev. 19:18; 18:15; K'an. 6:5; Mat'. 22:35-40; Mrk'. 12:28-34

³¹ T'etərə baksa ki, t'e yaq'en sa bəyinşə c'ovaksa. Şot'in me amdara ak'at'an c'ovaki yaq'e t'e soğə tərəfene taysa.

³² Sa leviluyal t'et'iya İşalayınşakat'an t'e amdara ak'i c'ovaki yaq'e t'e soğə tərəfene taysa.

³³ Samal oşa isə hat'e yaq'en sa samariyalune c'ovaksa. Şot'in me amdara ak'at'an şot'o iz goroxe eysa,

³⁴ şot'ay yaroğə c'əyinen q'a finen os'ki gəçene. Oşa me amdara iz elema arşevk'i q'onağxo mandala galane eşt'a, şot'ay q'ulluğene çure.

³⁵ Əyc'indəri şot'in q'onağ mandala k'ojin kalat'u c'evk'i p'ə dinar § tadi nexə: "Me amdara şaat' bəğa, əgər mot'oxunal gele vi xarc c'əğayin, zu qoş qaybakat'an va tadoz."

³⁶ Vi zənden, me xib tanaxun fūq'k'alxoy kiyel baft'i amdari išoo manuva?»

³⁷ K'anun zombalen coğabe tadi: «Şot'aynak' ük' bok'osp'iyə». İsusenal şot'o pine: «T'e vədə takı, hunal haketər ba».

İsus Mart'ay q'a Mariyay k'oya

³⁸ İsus İz şagirdxoxun yaq' tağat'an şorox yaq'e loxol bakala sa ayizet'un başı. Memiya Mart'a s'iyeən sa çuğun Şot'o iz k'oyane k'alpi.

³⁹ Şot'ay Mariya s'iyeən sa xunçine buy. Şo Q'onçuğoy turmoğost'a arşi Şot'ay əyitmoğone ümüxlaxsay. *

⁴⁰ Mart'ay isə bul əşlə gərgürey. Şo İsusə İşalayınşaki pine: «Ay Q'onçux! Ten aksa ki, bez xunçen əşurxo bütümə bez loxole bose? Kot'o upa ki, za köməybeq'an!»

⁴¹ Q'onçuğon isə şot'o metərə coğab tadi: «Mart'a, Mart'a, hun gele şeyaxunen fikirbi naraat baksa,

⁴² ama lazım bakalo tək sa şeye. Mariyan həgigi lazım bakalt'üne içeynak' c'ək'p'e. Moval iz kiyexun tene haq'əğal».

11

Afırıpsuni barada zombsun (Mat'. 6:9-13; 7:7-11)

¹ Sa ği İsusen afırınney. Afırıpı çark'it'uxun oşa İz şagirdxoy sunt'in Şot'o pine: «Ay Q'onçux, İoanen iz şagirdxo zombi k'inək' Hunal yax afırıpsuna zomba».

² İsusen şot'oğə pine: «Afırık'at'an metər upanan:

Ay göynul bakala beş Bava,

Vi s'i İvelq'an baki,

Vi padçağluğq'an hari.

Göynul bakala k'inək'

Oçalal Vi əyitq'an baki.

³ Beşi ğiluğ şuma yax hər ği tada.

⁴ Yax borclu bakala amdaxo yan bağışlayınşala k'inək'

Hunal beş günaxxo bağışlayınşa.

Yax sinəyınşmaba,

Ama yax şərəxun çark'est'a».

⁵ Oşa İsusen şot'oğö pine: «Məsələ, ef boşt'an sunt'ay dost'e bu. Üşenin yarinet'a t'e dost'e t'öğöl taşi nexnu: "Bez dost', za xib dənə borc şum tada,

⁶ şot'aynak' ki, bez k'oya amdare hare, iz bəş laxala hik'k'al tezax bu".

⁷ Dost'enal k'oyaxun metəre coğab tast'a: "Za naraat ma ba. Çomo ene kirit'e, əyloxal bez t'öğöl bask'et'un, zu həysə hayzeri va hik'k'al tades tez baksa".

⁸ Vəx nexzu, me amdara iz dost' baksuna görə nuval tadayin, şot'ay inadən çuresuna görəl bakayin hayzeri şot'ay çureğalt'u tadale.

⁹ Şot'o görəl vəx nexzu: çurekinan - vəx tadeğale, qəvekinan - bəğəbalnan, çomo t'apanan - vəynak'al qayeğale.

¹⁰ Şot'aynak' ki, hər çureğalt'in haq'ale, hər qəveğalt'in bəğəbale, hər çomo t'ap'k'alt'aynak'al çomo qayeğale.

¹¹ Ef arane t'etər sa bava bune ki, iz ğaren içuxun çəli çureğane, ama çəlin gala şot'o dizik' tadane?

¹² Nəəl ki, qoq'la çureğayin, şot'o sk'arp'ion tadane?

¹³ Metərluğən, əgər vən pis baksun-baksun ef əyloğö şaat' şeymux tades bananksasa, göynul bakala Bavan İçuxun çureğalt'oğö İvel Uruf tene tadon ki?»

İsus q'a Baal-Zevul

(Mat'. 12:22-30; Mrk'. 3:20-27)

¹⁴ Sa ği İsusen lal sa amdaraxun murdar urufane c'evk'i. Murdar uruf c'erit'uxun oşa lale muz qayeşi. Camaat mat manedi.

¹⁵ Ama şot'oğöy bəzit'oğon next'uniy: «Kot'in murdar urufxo şot'oğöy kalo bakala Baal-Zevuli zorene c'evksa». *

¹⁶ T'iyəmit'oğon isə İsusa sinəyinşbseynak' Şot'oxun göynuxun eğala sa möcüzə ak'est'unat'un tələbbsay. †

¹⁷ Ama şot'oğöy k'ə fikirbsuna avabakala İsusen şot'oğö pine: «İz boş dava bakala padçağluğ vərəne bakon. İz boş dava bakala k'ojal şareğon.

¹⁸ Əgər Şeytanal iç-içuxun davinane c'eysasa, şot'ay padçağluğ hetərə portp'on? Vən nexnan ki, Zu murdar urufxo Baal-Zevuli zorenez c'evksa.

¹⁹ Ama əgər Zu murdar urufxo Baal-Zevuli zorenez c'evk'sasa, t'e vədə ef amdarxon şi zorene c'evksa? Kot'aynak'al şorox içan vəynak' divanbal bakalt'un.

²⁰ Ama əgər Zu murdar urufxo Buxaçuğöy zorenez c'evk'sasa, mo şo upsune ki, Buxaçuğöy padçağluğ ef aranene.

²¹ Əgər zorba sa amdar belxun-oşe silaxlayinşaki iz k'oja q'orişesbsasa, şot'ay var-dövləteynak' q'i butene.

²² Ama şot'oxun zorbat'in içü hücumbi q'alib eğayin, t'e vədə şot'ay güvəyinşəki silaxxo iz kiyexun exedon, talayinşi şeyurxoval cöyebon.

²³ Zaxun sagala nu bakalo Bez əleyinəne, Zaxun sagala nu girbalt'in şarene. ‡

²⁴ Murdar uruf amdaraxun c'eğat'an xesus ganxone tarak'on, içeynak' irətlüğe qəveğon. Şot'o nu bəğəbat'an isə unek'on: "Bezi c'eri k'oya qaybakaz".

²⁵ K'oya qaybakat'anal şot'o şameşi gireşine ak'on.

* **11:15 11:15** Mat'. 9:34; 10:25 † **11:16 11:16** Mat'. 12:38; 16:1; Mrk'. 8:11 ‡ **11:23 11:23** Mrk'. 9:40

26 Me vədə şot'in taşi içuxun samalal betər bakala vüğ murdar urufe eçon. Şoroxal t'iya başi mant'undon. T'e vədə me amdari hal süft'int'uxunal pise bakon».

27 İsusen mot'o uk'at'an sa çuğon amdarxoy boşt'an alloy səsen Şot'o pine: «Va iz tapane taradiyo, va döş tadiyo he bəxt'əvəre!»

28 Ama İsusen pine: «Buxaçuğoy əyitə ibaki şot'o əməlbəloroxe bəxt'əvər!»

Xavareçal İonay nişan (Mat'. 12:38-42)

29 Camaat Şot'ay hərrəminə gelene baksay. İsusenal pine: «Həysət'in nəsil gele pise. Şot'oğon möcüzət'un qəvesa, ama şot'oğon İonay möcüzənaxun başq'a sal sa möcüzə tene tadeğal. §

30 Şot'aynak' ki, İona Ninevin camaateynak' hetər sa möcüzə bakenesa, Amdari Ğaral me nəsiləynak' hat'etər bakale. *

31 Güney tərəfin çuux-padçağenal † axırncı ğine me nəsili amdarxoxun sagala bəyınbaki şot'oğon taxsırkər c'evk'i pisləyınşale. Axırı şo dünyəni t'e t'öğölxun hayzeri Solomoni müdrük əyitmoğon ümüxlaxsane harey. Ama memiya Solomonaxunal ala Bakalono.

32 Ninevin amdarxonal axırncı ğine me nəsiləxun sagala bəyınbaki şot'oğon taxsırkər c'evk'alt'un. Axırı şot'oğon İonay karooza ibaki toobabet'unıy. Ama həysə ef t'öğöl Bakalo İonaxunal üst'üne! ‡

Bədəni çırağ (Mat'. 6:22-23)

33 Şuk'k'alən şama bəc'ük't'i şot'o c'əp'k'in gala, nəəl ki q'ave oq'a latenexo. Ama şama çırağı q'ave boşə laxon ki, bona bağalt'oğon işığa ak'at'un. §

34 Amdara işıqlu balo isə izi pule. Əğər vi pul sağlam bakayın, dirist' vi bədənəl işıqlu bakale. Ama piin zəif ak'ayın, bədənəl bayınq'une bakon.

35 Metərлуğən, bəğa ki, vast'a bakala "işığ" bayınq'un maq'an baki.

36 Şot'aynak' ki, dirist' vi bədən işıqlu baki sal sa ga bayınq'un nu mandayın, vast'a bakala işığ şamen vi loxol sakala işığ k'inək' bakale».

Vay ef hala, ay fariseyxol (Mat'. 23:1-36)

37 İsusen mot'oğon pit'uxun oşa fariseyxoy sunt'in Şot'o iz k'oya şum uksane k'alpi. Şoval şot'ay k'oya taşi sulfin bəl areşi.

38 İsusi şum ukalt'uxun bəş İz kulmoğon nu os'ksuna ak'ala farisey məətt'əle mandı. *

39 T'e vədə Q'onçuğon şot'o pine: «Vən, ay fariseyxol, ef t'alik'i, boşq'avi bac'anal os'nank'sa, ama ef bonaxun tamaxkərлуğən q'a pislüğən buynan.

40 Ay haq'ılsuzxo, q'amıştenanbaksa ki, qavuna bakalt'u Yaratmışalt'ine bona bakalt'ıval yaratmışe.

§ 11:29 11:29 Mat'. 16:4; Mrk'. 8:12 * 11:30 11:30 İon. 3:4 † 11:31 11:31 güney tərəfi çuux-padçağ - yəni, Səbaxun Solomoni t'öğöl hari çuux-padçağ. 1 Padç. 10:1-13; 2 Hadis. 9:1-12 ‡ 11:32 11:32 İon. 3:5 § 11:33 11:33 Mat'. 5:15; Mrk'. 4:21; Luk'. 8:16 * 11:38 11:38 - T'e vaxt' iudeyxon sa ədət k'inək' şum ukalt'uxun bəş içoğoy kula osk'alat'unıy. Me hərəkəten içoğon pakbsunat'un ak'est'ay.

41 Vəx isə ef q'ave boş bakalt'oğə kəsibxo tast'une manst'a, t'e vədə vəynak' hər şey təmize bakon.

42 Ama vay ef hala, ay fariseyxoy! Şot'aynak' ki, vən irəəni q'a q'erəzəl göyüni vis' paye sunt'u tast'una ən vacib hesabbi, insafa q'a Buxaçuğə çuresuna isə t'ödxnan bost'a! Ama sunt'u bat'an, t'e sunt'uval gərəy eyexun nu c'evk'an! †

43 Vay ef hala, ay fariseyxoy! Axırı vən sinagogxo ən hörmətlü gala arst'una, bazarin meydanxo amdarxon vəxun p'ə kiin kul-kiye biq'i "xeyirq'an baki" upsunanan çuresa.

44 Vay ef hala! Şot'aynak' ki, vən insanxoy nu avabaki iz looxun çaxp'i c'ovakala açi gərəmzoğxonan oşq'arst'a».

45 T'e vədə k'anun zombalxo sunt'in İsusə coğabe tadi: «Məəlim, hun mot'oğə upsunen yaxal təhk'irenbsa».

46 İsusənal metərey pi: «Vay efihalə, ay k'anun zombalxo! Şot'aynak' ki, amdarxo bihi yuken yükləyinqnanbsa, ama vən ef k'eşinal me yükürxo tenan duğsa.

47 Vay ef hala! Şot'aynak' ki, ef bavoğon bəsp'i xavareçalxoynak'nan məğbərox‡ biq'sa.

48 Metərluğen, ef bavoğon, kalboğon bit'oğə tət'ignanbsa. Şot'aynak' ki, şot'oğont'un xavareçalxo bəsp'e, vənal şot'oğoynak' məğbəroxnan biq'sa.

49 Mot'aynak'al Buxaçuğəy əyit metərey: "Zu şot'oğoynak' xavareçalxo q'a ap'ost'olxo yaq'aboz, ama şot'oğon bəzit'oğə bəsp'alt'un, bəzit'oğə şəp'əgalt'un".

50 Mot'aynak'al me nəsilən dnyəni binora laxesit'uxun mağay

51 bari bütüm xavareçalxo p'iya görə coğab tadale: Aveli p'iyaxun burqi q'urban eçala gane q'a xrami arane bəsp'i Zəkəriyəy p'iyal şirik'. Hoo, Zu vəx nexzu, me əşurxo görə coğab tadalo me nəsil bakale. §

52 Vay ef hala, ay k'anun zombalxo! Şot'aynak' ki, avabaksuni çomoy açara exnandi, ama nə vən bağalo tenan baki, nəəl t'iya baysun çureğalt'oğə tenan barti».

53 İsus t'et'iin c'eğat'an, k'anun zombalxo q'a fariseyxon Şot'o p'əbullə sualxo tadi çətinluğa bast'unt'un çuresay ki,

54 İz jomoxun c'eğala sa sərf əyiten Şot'o təlinə badat'un.

12

Ma q'ıbanan

(Mat'. 10:26-33)

1 Me vədə İsusi hərrəminə hazarxon amdarxone giresi. Şorox t'eq'ədər gelet'uniy ki, sun-sunay loxolt'un laysay. İsusən süft'ə İz şagirdxoxun exlətə burqi pine: «Fariseyxoy əyinəl ma vėbakanan! Şot'aynak' ki, şorox p'əçolat'un. *

2 T'etər c'ap' sa şey teno ki, əşk'ərə nu c'eğane, t'etər c'əp'k'in sa şeyal teno ki, nu avabakeğane. †

† 11:42 11:42 Lev. 27:30 ‡ 11:47 11:47 məğbəre - but' gala bakala gərəmzəluğ § 11:51 11:50-51 Burq. 4:8; 2 Hadis. 24:20-21 * 12:1 12:1 Mat'. 16:6; Mrk'. 8:15 † 12:2 12:2 Mrk'. 4:22; Luk'. 8:17

³ Mot'o görəl vən bayıq'una pit'u ğene işiğa ibakalt'un, t'e bonin otağa ümüğoy tume pi hər əyitəl üğülxun bayan bakale.

⁴ Ay Bez dost'urxo, vəx nexzu: bədənə bespi'şot'oxun oşa q'erəz hik'k'al nu bes bakalt'oğoxun ma q'ıbanan.

⁵ Ama şuxun q'ıbsun lazım baksuna vəx uk'az: amdara bespi't'uxun oşa, şot'o cəhənnəmə boses bakala Buxaçuğoxun q'ıbanan! Hoo, vəx nexzu, şot'oxun q'ıbanan.

⁶ Qo çoval tene ki, p'ə xuri tənginə toyəğalo? Ama şot'oğoyal sayco Buxaçuğoy eyexun tene c'eysa.

⁷ Ef bəl bakala popurxoval isə bəq'ələsene! Ma q'ıbanan, vən bəq'əlpri çark'es nu bakala çovalxoxun gele dəyərlunan!

⁸ Zu vəx mot'oz nex: şiin Za amdaxoy bəş çalxayin, Amdari Ğarenal şot'o Buxaçuğoy angelxoy bəş təmiz ük'en çalxale.

⁹ Ama şiin Za amdaxoy bəş nu q'abulbayin, şoval Buxaçuğoy angelxoy bəş q'abul tene bakal.

¹⁰ Amdari Ğare əleyinə k'ənesa uk'ala amdar bağışlayınşakale, ama İvel Urufi əleyinə uk'alo tene bağışlayınşakal. †

¹¹ Vəx sinagogxo, kəlalüğbalxoy bəş eçat'an vəx hetər çark'est'uni, k'ə upsuni barada naraat ma bakanan.

¹² İvel Urufen vəx t'e dayğınast'a k'ə upsuna zombale». §

Dövlətli q'ammazi barada məsələ

¹³ Amdaxoy boşt'an sunt'in İsusə pine: «Məəlim, bez viçə upa ki, bavaxun mandı mirasə zaxun cöybeq'an».

¹⁴ İsusen şot'o metərə coğab tadi: «Ay viçi, Za şina ef loxol divanbal, nəəl ki, mal cöybal laxe?»

¹⁵ Oşa İsusen şot'oğo pine: «Digğətlü bakanan, hər cür tamaxkərluğaxun əxil bakanan, şot'aynak' ki, amdari saat' yəşəyınşsun dövləti geələuğaxun asulu tene».

¹⁶ T'e vədə İsusen şot'oğo me məsəlinəne exlətp'i: «Sa varlu amdari oçalen bol məhsule tast'a.

¹⁷ Me amdarenal iz ük'e boş fikirebsa: "Me məhsula bez laxala ga butezax. İsə k'ə baz?"

¹⁸ Oşa pine: "Metər booz: bez bütüm ambarxo şark'oz. Oşa samalal kalo biq'i bez bütüm taxıla q'a mala t'iya bak'oz.

¹⁹ Oşa isə bez elmux irətlüğe c'əğale. Bez yəşəyınşı axıral şirik' bəs bakala var-dövlətxax bu. Kəyi-üği kef booz!"

²⁰ Ama Buxaçuğon şot'o pine: "Ay axmağ, me üşə vi elmoğo vaxun haq'alt'un. P'oy vi ğirbiyo şu mandale?"

²¹ Hametər içeynak' dövlət ğirbi, ama Buxaçuğoy bəş dövlətli nu bakala hər sunt'ay axır metər bakale».

Hik'k'ali fikirə ma zapanan!

(Mat'. 6:20-21; 25-34)

²² Oşa İsusen iz şağirdxo metərə pi: «Kot'aynak'al Zu vəx nexzu: "K'ə ukalyan?" pi, ef elmoğoy, "K'ə lak'alyan?" pi, ef bədəni fikirə ma zapanan.

²³ Elmux uksunaxun, bədən isə lapsunaxun vacibe.

† 12:10 12:10 Mat'. 12:31-32; Mrk'. 3:28-29 § 12:12 12:11-12 Mat'. 10:19-20; Mrk'. 13:11; Luk'. 21:14-15

24 Ğäynoĝo bėĝanan: ŝot'oĝon nə bitet'unst'a, nə extet'unbsa, nə ambarxo tet'ux bu, nə kururxo. Ama Buxaçuĝon ŝot'oĝo ukesest'a. Vən isə q'uşurxoxun heq'ədar dəyərlunan!

25 Ef mat'ine fikirbsunen iz ömürə malcəəl bakayin boxoy bes bakon?

26 Əgər vən me mis'ik' ŝeya bes tenan baksasa, ene q'erəz ŝeyurxoy fikirə zap'suni he məənə bu?

27 İse vardurxoy hetər kalabaksuna bėĝanan! Ŝot'oĝon nə zəhmət tet'un zap'e, nə əltet'unst'a. Ama vəx nexzu, lap Solomonal bütüm iz var-dövləti boş me vardurxoy saycət'ullarik' tene lapey. *

28 Ay vėluĝ mal bakalxo, Buxaçuĝon çölə ĝe baki, əyc'ə isə aruĝo boseĝala oya metər lapesest'asa, yəni vəx tene lapest'on ki?

29 Ŝot'o görəl "k'ə ukalyan?", "k'ə üĝölyan?" pi fikir ma banan, mot'aynak' naraat ma bakanan.

30 Ŝot'aynak' ki, mo Buxaçuĝo nu çalxalt'oĝoy əsəs fikire. Ef Bavan isə efi het'u eht'iyəc baksuna avane.

31 Vən isə tək Buxaçuĝoy padçaĝluĝa qəveynan, t'e vədə mandi ŝeymuxal vəx avuzin tadeĝale.

32 Ma q'ıba, ay mis'ik' sürü! Ŝot'aynak' ki, ef Bavan padçaĝluĝa vəx tast'unane çuresi.

33 Ef bakalt'u toydanan, kəsıbxo paybanan. Vəynak' isə nu bisibakala kisoox, göynul nu çark'ala dövlət həzirbanan. T'et'iya nə oĝri tene eĝon, nə ŝot'o miĝmiĝen tene k'as'k'on.

34 Ŝot'aynak' ki, ef dövlət mayanesa, ef ük'əl t'et'iya bakale».

Ayĝ bakanan

(*Mat'. 10:34-36; 24:42-51; Mrk'. 13:32-36*)

35 «Bėĝanan ki, ef biĝ həmişə ĝaç, çiraĝxo isə bəc'ük't'i həzirq'an baki.

36 Laşk'oyaxun qaybakala aĝay yaq'a bėĝala, ŝot'in çomo t'ap'sun q'a qaypsuna həzir bakala nöker k'inək' bakanan. †

37 He bəxt'əvərə t'e nökerxo ki, içoĝoy aĝa qaybakat'an ŝot'oĝo muĝure aksa! Vəx düzinəz nex: t'e vədə ŝot'in içine iz biĝa ĝaçp'i nökerxo sulfin bel arsest'on, ŝot'oĝo q'ulluĝebon.

38 Aĝan içoĝo lap uşenin yarine, nəəl ki kəykəymoĝo hari muĝur ak'ala nökerxo he bəxt'əvərt'un!

39 Avabakanan ki, əgər k'ojin q'onçuĝon oĝrin mani vədine eysuna avabakiniy, iz k'oj fūq'teneĝoy.

40 Hametər, vənəl həzir bakanan, ŝot'aynak' ki, Amdari Ğar vən nu yaq'bėĝala vədine eĝale».

41 P'et'eren pine: «Ay Q'onçux, me məsəlinə tək yaynak'en exlətpsa, yoxsa bitot'aynak'?»

42 Q'onçuĝon coĝabe tadi: «Aĝan iz nökerxoy loxol kalo laxi, ŝot'oĝo iz vədinest'a şum tast'una tapşurbi ext'ibərli q'a haq'ullu nöker şuva p'oy?

43 He bəxt'əvərə t'e nöker ki, iz aĝan k'oya qaybakat'an içü əşlin bele aksa!

44 Vəx düzinəz nex, aĝan me nökerə iz bito var dövləti loxol kalo laxale.

45 Ama əgər t'e nökeren iz ük'e boş "bəz aĝa c'əyi eĝale" pi, t'iyəmi nökerxo q'a çuux-nökerxo t'ap'k'ayin, kəyi-üĝi finaĝoyluĝbayin,

* 12:27 12:27 1 Padç. 10:4-7; 2 Hadis. 9:3-6 † 12:36 12:35-36 Mat'. 25:1-13

46 t'e nökeriağa şot'in nu yaq'bëğala ğine, sal iz haq'ile nu eğala vëdineşta eğale. Hariyal şot'o bñhi caza tadale, oşal ext'ibërsuzt'oğoxun sa biq'ale.

47 İz q'onçuğoy çureğalt'u avabaksun şot'ay çureğalt'u əməl nu bala nöker geले t'ap'eğale.

48 Ağay çureğalt'u nu avabaki cazina layiğ eş biq'alo isə mal t'ap'eğale! Şu gelene tadeşesa, şot'oxun geleyal haq'eğale. Şu gele əşe tapşurbakesa, şot'oxun tələb bakaloval gele bakale.

Dünyəni p'ə gala cöybaksun

49 Zu dünyəne arux şip'saz hare. K'ə bakoy me arux bəc'ük'eşi bok'i bakiniy!

50 Ama Zu gele əzyət ak'i biyalazu. Za tapşurbaki əşləl bex p'ap'esp'amin Zu çətinluği boş bakalazu! †

51 Vən fikirnanbsa ki, Zu oçali çoyel şip'luğ eşt'az hare? Təə, vəx nexzu ki, Zu cöybaksun eşt'az hare!

52 Şot'aynak' ki, mot'oxun oşa sa k'oya qo tan yəşəyinşəbsasa, şorox sun-sunaxun cöybaki xib tan p'ə tani loxol, p'ə tan xib tani loxol eşeğale.

53 Bava ğaraxun, ğar bavaxun, nana xuyərəxun, xuyər nanaxun, q'aynako binaxun, bin q'aynakoxun cöybakalt'un». §

Nişanxo q'amışaksun

(Mat'. 16:2-3)

54 Oşa İsusen bütüm camaata mot'oval pine: «Vən bəğ batk'ala tərəfəxun eğala asoya ak'at'an hat'e saad "ağala eğale" nexnan, düzəl c'enesa.

55 Güney tərəfəxun muşe fupsuna ak'at'an "gele gam bakale" nexnan, düzəl c'enesa.

56 Ay p'əçolorox, oçali q'a göye nişanxon k'ə upsuna q'amışakes bananksa, ama həysət'in vaxt'en k'ə upsuna q'amışakes tenan baksə?

57 Vəynak' het'ay düz baksuna het'u görə q'amışakes tenan baksə?

58 Axırı əgər hun va taxsırkər balt'uxun sagala divanbali t'öğöl tağayin, vaynak' şaat'e bakon ki, şot'oxun yaq'acə barişakavax. Tenesa, şot'in va divanbali t'öğöl xork'ale, divanbalen isə va zindani kalat'ay kiyel tadale. Şot'inal va zindana bosale.

59 Vəx nexzu: t'et'iin axırınci köpiyal şirik' tadinut' ten c'eğal». *

13

Amdarxo toobabsuna k'alpsun

1 Me vaxt' t'et'iya bakala bəzi amdarxon İsusə xavart'un tadi ki, P'ilat'en sa hema Galileyluğə besp'i şot'oğoy p'iya içəğoy eçala q'urbanxoy p'iyane ğərbe.

2 İsusen kot'o metərə coğab tadi: «Vən penanp'oy me Galileylyuyox mandi Galileyluğoxun betər günaxkərt'uniy ki, me cürət'un p'uri?

3 Təə! Ama Zu vəx nexzu: əgər tooba nu baynan, vənəl bito şot'oğollarik' əfçibakalnan.

4 Nəəl ki, Siloami q'ala muğes's'e tane bel biti şot'oğə besebi, fikirnanbsa ki, şorox mandi Yerusəlimluğoxun gele taxsırkərt'uniy?

† 12:50 12:50 Mrk'. 10:38 § 12:53 12:51-53 Mat'. 10:34-36; Mik'. 7:6 * 12:59 12:58-59 Mat'. 5:25-26

⁵ Təə! Ama Zu vəx nexzu: əgər tooba nu baynan, vənal bito şot'oğollarik' əfçibakalnan».

*Bar nu tadala incilnə xod
(Mat'. 21:18-19; Mrk'. 11:12-14)*

⁶ Oşa İsusen me məsəlinəne eçeri: «Sa amdari ganu incilnə xode baxsa. Me amdaren hari xodin loxol meyvəne qəvesa, ama tene bəğəbsa.

⁷ Şot'in bağbana nexse: «Mağay bəğa, xib usene ki, hari me incilnə xodin loxol meyvəz qəvesa, ama bəğətezbsa. Bot'a kot'o, het'aynak' ams'i gala ga biq'ane?»

⁸ Bağbanen isə metərə coğab tast'a: "Ağa, sa usenal kot'o ma galda. Zu iz tuma kaşezkon, peyinez şik'on.

⁹ Eğala usen meyvə tadayin, lap şaat'; nu tadayin, t'e vədə bont'on".

Azari çuğoy Şamat' ğine q'olaybaksun

¹⁰ İsusen Şamat' ğine sa sinagoga zomebsay.

¹¹ T'et'iya sa çuuxe buy. Şot'o muğes's'e useney ki, murdar urufen azari boş efi iz baç'ana k'os'benedey. Şot'in iz baç'ana sal düzbəs tene baksay.

¹² İsusen me çuğə ak'at'an şot'o k'alpi pine: «Ay çuux, hun vi azaraxun çarenk'i».

¹³ İsusen İz kula şot'ay loxol lanexi, şoval hat'e saad düzbaki bureqi Buxaçuğə alxışpsa.

¹⁴ Ama sinagogi kalat'in İsusi azarina Şamat' ğine q'olaybsuna görə əcuğun biq'i camaata metərə pi: «Əş biq'seynak' üq ğino, hat'e üq ğimxoy sunt'ust'a q'olaybakseynak' ekinan, Şamat' ğine təə». *

¹⁵ İsusen isə şot'o metərə coğab tadi: «Ay p'əçolorox! Şamat' ğine pi ef öküzə nəəl ki elema xe üğəst'inut', ağıla ğaç enanfsa?»

¹⁶ İz bava Avraham bakala me çuğə Şeytanen muğes's'e usene ki, iz kula-tura ğaçp'i efene. P'oy isə Şamat' ğine pi, me çuğə çark'est'un lazım tene?»

¹⁷ İsusen me əyitmoğə uk'at'an İçuxun nu irəziləyinqakalt'oğoynak' əyibe baki, camaat isə Şot'ay biq'ala şaat' əşurxo görə müqəbaksay.

*Xardali şile q'a əyini barada bakala məsəloox
(Mat'. 13:31-33; Mrk'. 4:30-32)*

¹⁸ Oşa İsusen pine: «Buxaçuğoy padçağluğ het'uva oşq'ar? Şot'o het'u oşq'ardaz?»

¹⁹ Şə amdaren ext'i iz ganu bit'i sa xardali şiləne oşq'ar. T'e şil kalabaki xode baxsa. Göyə q'uşurxonal şot'ay taymoğoy loxol mest'un biq'sa».

²⁰ İsusen saal pine: «Buxaçuğoy padçağluğ het'uva oşq'ar? Şot'o het'u oşq'ardaz?»

²¹ Şə çuğun ext'i xib tay xarin boş bapi sa əyin k'inək'e. Şot'in dirist' boq'oyane ayevkon".

*Q'ac' çomo
(Mat'. 7:13-14; 21-23)*

²² İsusen şəhərmoğoxun, ayizmoğoxun c'ovaki zombsun Yerusolimane taysay.

* 13:14 13:14 C'eys. 20:9-10; K'an. 5:13-14

²³ Sa amdaren Şot'oxun xavare haq'i: «Ay Q'onçux, yəni mal amdar çark'eğale?» İsusen şot'oğə metərə coğab tadi:

²⁴ «Çalışakanan q'ac' çomoxun bakinan. Vəx nexzu: gelet'in çalışakale me çomoxun bağane, ama bayes tene bakal.

²⁵ K'ojin q'onçuğon hayzeri çomo but'k'it'uxun oşa isə vən c'öşin tərəf mandi çomo t'ap'k'alnan, xoyinşbi uk'alnan: "Ağa, çomo qaypa!", ama şot'in "nə vəx çaltezaxsa, nə efi mayin eysuna tez ava" pi coğab tadale. †

²⁶ T'e vədə vən "yan vaxun sagala kəyi-üyanğə, hun beş küçəmoğə zomenbsay" uk'alnan.

²⁷ Ama şot'in vəx uk'ale: "Ay şər bakalorox, Zu nə efi şu baksuna, nəəl efi mayin eysuna tez ava! Zaxun əxillbakanan bito!" pi coğab tadale. ‡

²⁸ T'e vədə Avrahama, İak'ova, İsaak'a saal bütüm xavareçalxo Buxaçüğoy padçağluğa, vəx isə c'öş boşesi ak'at'an ef arane öndöp'sun, uluxxo ğiric'est'un bakale.

²⁹ Ama me vədine dünyəni bip' t'öğölxun q'erəz amdarxo hari Buxaçüğoy padçağluğa, q'onaxluği sulfin bel arsalt'un. §

³⁰ Metərluğen, həysə axırnci bakalorox samci, samci bakalorox isə axırnci bakalt'un». *

Yerusalimi axır (Mat'. 23:37-39)

³¹ T'e vədə İsusi t'öğöl bəzi fariseyxo hari pit'un: «C'eki taki memiin, şot'aynak' ki, İrod padçağen Va bespsune çuresa».

³² İsusen şot'oğə pine: «Takinan t'e tülkünə upanan: "Metərə, Zu ğe q'a əyc'ə murdar urufxo c'evk'i amdarxo q'olayboz, xibimci ğine isə Bez əşlə çark'est'oz".

³³ Ama ğe, əyc'ə saal oşin ği Bez yaq'a davambiz buq'on. Axırı bakes tene bakon ki, xavareçala Yerusalimaxun əxil besp'at'un!

³⁴ Ay Yerusalim, Yerusalim! Xavareçalxo besp'ala, t'iya yaq'abakit'oğə jələyinşala səhər! Zu vəx hema kərəmez q'urten iz s'irik'xo q'ənədxoy oq'a girbala k'inək' girbsun çuresi? Ama vən çurtenənəsi!

³⁵ İsə mone, ef k'oj vərəne manst'a. Vəx mot'oz nex: vən "Q'onçuğoy s'iyeen Eğalt'u alxışq'an baki!" uk'amin Za ene tenan ak'al». †

14

İsus q'a fariseyxo y kalo

¹ Sa Şamat' ğine İsus fariseyxo y kalat'oğoy sunt'ay k'oya şum uksane taşi. Bitot'in İçune fikir tast'ay.

² İçuxun çobaço içust'a bədənə xe giresuni azar bakala sa amdare buy.

³ İsusen fariseyxo xun q'a k'anun zombalxo xun xavare haq'i: «Şamat' ğine amdarxo q'olaybsun k'anunen düze yoxsa təə?»

⁴ Ama şot'oğon qaqtet'unpi. İsusen isə t'e amdari kula biq'i şot'o q'olaybi yaq'anebi.

† 13:25 13:25 Mat'. 25:11-12 ‡ 13:27 13:27 İvel məğ. 6:8 § 13:29 13:28-29 Mat'. 8:11-12; 22:13; 25:30 * 13:30 13:30 Mat'. 19:30; 20:16; Mrk'. 10:31 † 13:35 13:35 İvel məğ. 118:26; Yer. 12:7; 22:5; 26:6

5 İsusen şot'oğoy pine: «Əgər efi mat'aysa ğar, nəəl ki öküz Şamat' ğine kərizə baft'ayın, şot'o hat'e saad c'evtenank'on?» *

6 Şot'oğonal İsusi me suala coğab tades tet'un baki.

Q'onağxoy barada məsələ
(Mat'. 22:1-10)

7 Oşa İsusen k'aleşit'oğoy içoğoynak' best'a ga c'ək'psuna ak'at'an şot'oğoynak' metər sa məsələne exlətp'i:

8 «Əgər sunt'in va laşk'oy k'alpenesa, mərəkəyə taşi best'a ma arsa. Bərkə k'ojin q'oncuğoy vaxunal hörmətlü sa q'onağ bu?

9 T'e vədə vəx p'rannal laşk'oy k'alpit'in hari va "me amdara ga tada" uk'ayın, hun ot'psun taşi oq'a gala arşala bakalnu.

10 Ama maninesa mərəkəyə tağat'an ən oq'a gala arsa ki, va k'alpi amdaren hari va "dost', t'e bel c'ovaka" peq'an. T'e vədə vaxun sagala arşit'oğoy bitot'ay bəş hörməten q'azayınşon. †

11 Şot'aynak' ki, içü ala biq'alo oq'a, içü oq'a biq'alo isə ala bakale». ‡

12 İçu q'onağ k'alpit'u isə İsusen metərə pi: «Berezərin nəəl ki biyəsin ukun tadat'an vi dost'urxo, viçimoğoy, q'oomxo, dövlətlü q'onşığı ma k'alpa, şot'aynak' ki, oşa şot'oğonal va k'alpi t'e q'onaxluği əvəzə c'əğalt'un.

13 Ama q'onaxluğ tadat'an kəsibxo, mayifxo, axsağxo, k'aç'ığo k'alpa.

14 T'e vədə hun bəxt'əvər bakalnu, axırı şot'oğost'a t'e q'onaxluği əvəzə c'eyseynak' hik'k'al butene. Şot'aynak' ki, hun düzgün amdarxoxun sagala bəyinbakat'an va şot'ay əvəz tadeğale».

15 Sulfin bel arşit'oğoy sunt'in mot'o ibaki İsusı pine: «Buxacığoy padçağluğa şum ukalo he bəxt'əvəre!»

16 İsusen isə şot'o metərə coğab tadi: «Sunt'in gele amdar k'alpi kala sa q'onaxluği həzirluğə bəğsa.

17 Şuma arşala vədə hari p'ap'at'an iz nökerə k'alpit'oğoy t'öğöl yaq'abi nexə ki, "bürüşanan, hər şey həzire".

18 Ama şot'oğoy bitot'in sa məənə bəğğəbi hərt'in sa əyite nexə. Sunt'in "za bağışlayınşa, oçalez haq'e, taşi şot'o bəğalazu" nexə.

19 T'iyəmint'in "za bağışlayınşa, qo çüt öküzəz haq'e, taşi şot'oğoy hetər əşbsuna bəğalazu" nexə.

20 Xibimcit'in isə nexə: "Zu təzəz laşk'oybake, kot'aynak'al eyes tez bakon".

21 Nökərənal qaybaki bitova iz ağa exlətebsa. T'e vədə k'ojin q'onçux əcuğləyişəki nökerə nexə: "Usumluğen taki, şəhəri küçəmoğoy, dönboğoy bakala kəsibxo, mayifxo, axsağxo, k'aç'ığo miya eça".

22 Oşa nökerən hari nexə: "Ağa, vi əmirbit'u biyan, hələ avuzin gaal manedi".

23 Ağan isə iz nökerə metərə əmirbsa: "Taki, bütüm yaq'moğoy, çəpərxo tarapı şu ayın bez k'oya eça. Barta bez k'oj q'onağxon buybeq'an.

24 Vəx nexzu: süft'ə k'aleşit'oğoxun sayco bez sulfin bel tene arşal!"»

Şagird baksuni toy
(Mat'. 10:37-38)

25 İsusaxun sagala gele amdare taysay. İsusen şot'oğoy fıırıpı pine:

* 14:5 14:5 Mat'. 12:11 † 14:10 14:7-10 Məs. 25:6-7 ‡ 14:11 14:11 Mat'. 23:12; Luk'. 18:14

26 «Bez t'öğöl hari, ama iz bava-nana, çuğo-əyloğo, viçə-xunça nəəl ki lap iz elmoğo Zaxun üst'ün biq'alo Bezi şagird bakes batenekon.

27 İz xaça için iz əmna bel taşeri Bez baç'anexun nu eğaloval Bez şagird bakes tene bakon. §

28 Ef boşt'an sunt'in sa q'ala biq'sun çureğayin, süft'ə arşi xaşlayınşakala tənginə tene böq'əlk'on ki, bəyn me əşlə çark'est'eynak' iz təngə p'oyesa yoxsa təə?

29 Axırı şot'in q'alın binorına laxi əşlə çark'est'es nu bakayin, mot'o ak'alt'oğoy bitot'in şot'o lağa haq'i uk'alt'un:

30 "Biq'sa burqene, çark'est'es tene baksa".

31 Nəəl ki, sa padçağ t'iyəmi padçağaxun davina c'eğat'an şot'in iz vis' hazar əsk'əri içoğoy loxol eğala q'a hazar əsk'əri bəş çurpes baki-nu baksuna saturbəş fikirtenebon ki?

32 Nu bacarbes baksunal ak'ayin, t'iyəmi padçağ hələ əxil amaq'un elçiğə yaq'abi şot'oxun barişaksune çureğon.

33 Hametərəl, ef boşt'an sayco iz bakala hər şeyaxun kul nu haq'ayin, Bez şagird bakes tene bakon.

34 El saat' şeye, ama elen iz elaxoyluğa açesp'ayin, şot'o het'ina elaxp'es bakon?

35 Şo nə oçaleynak' tene lazım bakon, nəəl peyin k'inək' tene yarayınşon. Şot'o hat'ətər bot'unson. Ümüx bakalt'in ibakeq'an!» *

15

Açı eğeli barada bakala məsələ (Mat'. 18:12-14)

1 Bütüm naloggirbalxo q'a günaxkərxo İsusə ümüx laxseynak' İz t'öğölt'un eysay.

2 Fariseyxon q'a k'anun zombalxon isə "me amdaren günaxkərxone q'abulbsa, şot'oğoxun şume uk'sa" pi t'ot'ot'unney. *

3 T'e vədə İsusen şot'oğoy nak' me məsəlinəne eçeri:

4 «Sa amdari sabaç egele bu, sa ğiyal şot'oğoy sunt'u açesebsa. Ef zənden, şot'in doxsan vuy eğela çölə barti, t'e açi eğela bəğəbamin şot'o qəvteneğon ki?

5 Bəğəbıyal şot'o müq-müq iz əmna bel laxi,

6 k'oya hari isə iz dost'urxo, q'onşığı k'alpi tene uk'on ki, "ekinan, bezi müqluğa şərik bakanan, açesp'i bez eğela bəğəbezu"?

7 İsə avabakanan ki, göynulal sa toobabi günaxkərə görə doxsan vuy toobina eht'iyəc nu bakala düzgün amdara görə müqbaksunaxun gele müqbakalt'un.

Açı təngin barada bakala məsələ

8 İsə vəynak' sa məsələl exlətp'az. Sa çuğoy vis' draxmane † bu, sa ğiyal şot'in şot'oğoy sunt'u açesebsa. Ef zənden, şot'in t'e sa draxmina bəğəbamin şama bəc'ük't'i k'ojin bip' dönbinə şampi şot'o tene qəveğon ki?

⁹ Bəğəbiyal iz išat'oğo, q'onşiğo k'alpi tene uk'on ki, "ekinan, bezi müqluğa şerik bakanan, açesp'i tənginə bəğəbezu"?

¹⁰ İsə avabakanan ki, Buxaçuğoy angelxoval toobabi sa günaxkərə görə müqt'unbaksa».

Açi ğare barada bakala məsələ

¹¹ İsusen mot'oval exlətebi: «Sa amdari p'ə ğare bu.

¹² Sa ği ğarmoğoy mis'ik't'in iz bava nexə: "Ay bava, vi var-dövlətəxun bez paynu koft'alt'u za tada". Bavanal iz var-dövlətə iz p'ə ğare arane cöybsa.

¹³ Sa hema ği oşa mis'ik' ğaren iz bakalt'u girbi əxil sa oçala yaq'ane bafst'a. Şot'in t'iya p'ap'it'uxun oşa pozğun yəşəyiş c'ovakest'i iz var-dövlətə çark'esest'a.

¹⁴ Ğaren iz bakala hər şeyə xaşlayınşbsa.

Samal oşa, t'e ölkinə kala sa busaluğə baksa. Şot'in çətinluğ aksane burqsa.

¹⁵ Mot'aynak'al ğaren t'e ölkin amdaxoy sunt'ay t'öğöl əşbalane baksa. T'e amdaren şot'o iz oçalxo böq' bəğsane yaq'absa.

¹⁶ Şo t'ema busane manst'a ki, böq'urxon ukala yemenal tapana boşevksuna irəzine baksa, ama haşot'oval tadal tene baksa.

¹⁷ Ğaren iz taxsıra q'amişakat'an isə nexə: "Bez bavay heq'ədər tənginen əyiteşi əşp'ale bu, bitot'ayal boşamin ukala şume bu. Zu isə memiya busa bisaz!

¹⁸ Hayzeri bavay t'öğöl taşi şot'o uk'oz: "Ay bava, zu göye † q'a vi bəş günaxezbe.

¹⁹ Zu ene vi ğar k'alesuna layiğ tezu. Za tənginen əyitp' sa əşp'al k'inək' hesabba".

²⁰ Metərluğen, ğar hayzeri iz bavay t'öğölə taysa. Şo hələ əxil amaq'un iz bavan şot'o ak'i goroxe eysa. İz ğare bəş t'it'eri şot'o q'ujbi muçene.

²¹ Ğaren nexə: "Ay bava, zu göye q'a vi bəş günaxezbi. Zu ene vi ğar k'alesuna layiğ tezu."

²² Bavan isə iz nökerxo nexə: "Usum bakanan, ən gözəl xələt eçeri şot'o lapest'anan. İz k'əşinə boğoçal lavk'anan, iz turel torok'al lapest'anan.

²³ Kökbi mozinal eçeri şampanan. Ekinan uken-üğən müqluğben!

²⁴ Şot'aynak' ki, bezi me ğar p'ureney - qayebaki, açeney - bəğəneşi". Metərluğen, me müqluğa c'ovakest'at'un burqsa.

²⁵ Bavay kala ğar isə çölöney. Şo k'oya qaybakat'an fare, əçin səsürxo ibaki

²⁶ nökerxoy sunt'u iz t'öğöl k'alpi xavare haq'sa: "Mo hik'ə?"

²⁷ Nökəren şot'o nexə: "Vi viçinə qaybake. Vi bavanal şot'ay salamat qaybaksuna görə kökbaki mozinane şampe".

²⁸ Kala ğar t'eq'ədər əcuğləyişebaksa ki, bona baysunal tene çuresa. Bavan isə c'öş c'eri şot'o xoyinşbsa.

²⁹ Ama ğaren iz bava metərə coğab tast'a: "Bəğa, hema usene ki, vaynak' nöker k'inək' əşezbsa. Sal sa vədəl vi əyitəxun tez c'ere. Ama zaynak' sa keçin balal ten q'iymişi ki, bez dost'urxoxun kəyi-üğöz.

30 Me vi ğaren isə vi bütüm var-dövlətə tarak'ala çupuxxoynak' xaşlayınşı çark'esedi. Ama şo qaybakat'an hun içeynak' kökbi mozinan şame".

31 Bavan şot'o nexə: "Ay bez ğar, axırı hun həmişə zaxunnu, bez bakaloval bito vine.

32 Ama yan həysə müq bakalayan, müqluğ c'ovakest'alayan! Axırı, vi me viçi p'ureney - qayebakı, şo açney - bəğəneşi!"».

16

Yön bəğəbala kalaluğbali barada məsələ

1 İz şagirdxo isə İsusen mot'oğone pi: «Dövlətlü sa amdari iz əşurxo bəğala sa amdare baksa. Şot'o xavart'un tast'a ki, t'e amdaren iz var-dövlətə şarene.

2 Dövlətlü amdarenal şot'o iz t'öğöl k'alpi nexə: "Mo hik'ə, vi barada zu k'əz ibaksa? Za hər şeyi hesaba tada. Hun ene kalo bakala ten".

3 T'e vədə əşurxo bəğala amdaren için içeynak' nexə: "İsə zu k'ə booz? Ağan kalaluğbsuna bez kiyexun exest'a. Nə kaşp'sun kaşk'alt'oğoxun tezu, nə dilənçiluğbalt'oğoxun.

4 Ama avazu k'ə booz! Gərəy t'etər bəz ki, me əşləxun c'erit'uxun oşa za içoğoy k'ojurxo q'abulbala amdar bakane".

5 Şot'aynak'al iz ağa borclu bakalt'oğə soğə-soğə k'alpi nexə: "Bez ağa heq'ədərən borclu?"

6 Sunt'in nexə "sabaç bat" * zeytuni c'əyin". Əşurxo bəğalen şot'o pine: "Vi q'əbizə ext'a, arsa usum şampa: əlli".

7 Oşa t'iyəmint'une nexə: "P'oy vi heq'ədər borcvax bu?" Şot'in coğabe tast'a: "Sabaç k'or † arum". Əşurxo bəğalt'in şot'o nexə: "Vi q'əbizə ext'a şampa: səksən".

8 Dövlətlü amdarenal t'e haq'suzluğbala əşp'ala iz yön bəğəbsuna görə tərifləyinşeba. Axırı me dünyəni amdarxon içoğollarikt'oğoxun bakala əşurxost'a işığa tarak'ala amdarxoxun gelet'un q'amış.

9 Zuval vəx nexzu: me dünyəne bakala var-dövləten vəynak' dost' q'azayınşanan ki, oşa me dövlət çark'at'an vəx həmişəluğ dünyəne q'abulbal bakane.

10 Mis'ik' sa əşləst'a ext'ibərli bakalo, kala əşləst'al ext'ibərlune. Mis'ik' sa əşləst'a haq'suz bakalo isə kala əşləst'al haq'suze.

11 Metərluğən, əgər me dünyəni var-dövlətə vəx ext'ibərbes tene baksasa, əsil var-dövlətə vəx şina ext'ibərbən?

12 Əgər q'ert'ay bakalt'u ext'ibərli tenan c'eyşasa, efi bakalt'u vəx şina tadon?

13 Sal sa nökrən p'ə ağa q'ulluğbes batenekon. Şot'aynak' ki, nə sunt'u nifrətbi t'iyəmint'u çureğale, nəəl ki sunt'u ğaçesi t'iyəmint'u pis piin bəğale. Vənal ham Buxaçuğə hamal var-dövlətə q'ulluğbes batenankon».

‡

14 Təngəpərəst' fariseyxon bütüm me əyitmoğə ibakı İsusi loxol axşumt'unney.

* 16:6 16:6 sabaç bat' - təxminən 3950 litir † 16:7 16:7 sabaç k'or - təxminən 39500 litir

‡ 16:13 16:13 Mat'. 6:24

15 İsusen isə şot'oğoy pine: «Vəx amdarxoy bəş düzgünnan ak'est'a, ama Buxaçuğon ef ük'əne aksa. Ama avabakanan ki, amdarxon üst'ün biq'alt'uxun Buxaçuğon irit'ene.

Buxaçuğoy padçağluğ q'a K'anun

16 K'anuni q'a xavareçalxoy girkurxo İoan eğaminey. Şot'oxun oşa isə Buxaçuğoy padçağluğı Müq Xavare yəymışaksa, bütüməl t'iya baysunt'un çuresa. §

17 Ama göye q'a oçali əfçibaksun K'anuni girke boş bakala sa ğis'e aşt'unaxun hasande. *

18 İz çuğoy c'evk'i q'erəz çuğoxun laşk'oybakalo pozğune. İşq'araxun c'eri çuğoy haq'aloval pozğune. †

Dövlətlün q'a kəsibi barada məsələ

19 Sa dövlətlü amdare baksa. Şot'in həmişə iz loxol toyexlu tünd ç'oç'a irəngen paltar q'a nəzik' kətani parçinen paltare layey, izi hər ğiyal köfe boşe c'ovaksay.

20 Saal Lazar s'iyen sa kəsibe baksa. Şot'ay bədən dirist' yara baft'ine baksa. Şo t'e dövlətlü amdari çomoy tume bask'i

21 iz pul şot'ay sulfınaxun barala k'ot'orxoy loxole baksa. Xəyoğonal hari şot'ay yarəğone lamey.

22 Mone, kəsib bisane, angelxonal şot'o lap Avrahami t'öğölt'un taşt'a. Dövlətlü amdari vaxt'al p'anep'sa, şoval bisane. Şot'o oçalaxt'unbsa.

23 Me amdaren cəhənnəmə koruğ ak'at'an, iz pulmoğoy alabi əxil bakala Avrahama, saal iz t'öğöl Lazarane aksa.

24 Şot'in ost'aar nexə: "Ay bez bava Avraham, za gorox eki! Lazara yaq'aba, iz k'əşin bula xena badi bez muza şəyinbeq'an, me aruğoy boş koruğez aksa".

25 Ama Avrahamen nexə: "Bez ğar, vi eyex bada ki, hun vi yəşəyinşast'a saat' şeymux, Lazaren isə pis şeymuxe ak'e. İsəəl şot'in miya irəətlüğe bəğəbe, hun isə koruğen aksa.

26 Hamal ef q'a beş arane t'ətər sa bəğəloyluğe laxesə ki, nə memiin ef tərəf, nəəl kekiin me tərəf şinesa çuralğayin, c'ovakes tene baksa".

27 Dövlətlü amdaren nexə: "Ay bava, t'e vədə va xoyinşezbsa, Lazara bez külfəti t'öğöl yaq'aba.

28 Axırı qo viçizax bu. Barta şot'oğoy metər sa ga baksuna avabak-est'eq'an ki, şorox me koruğ ak'ala gala maq'at'un hari.

29 Avrahamen şot'o nexə: "Şot'oğost'a Moiseyi q'a xavareçalxoy girkurxono, barta t'iya şameşit'oğoyat'un əməlb'i".

30 Dövlətlü amdaren isə nexə: "Təə, ay bez bava Avraham, şot'oğoy t'öğöl p'urit'oğoxun soğoy nu tağayin, toobabalo tet'un".

31 T'e vədə Avrahamen şot'o nexə: "Əgər şot'oğon Moiseya q'a xavareçalxo tet'un ümüxlaxsasa, p'urit'oğoxun soğoy bəyinalbakayin tet'un vəbakal"».

17

*Günax, vəluğ saal vəzifə
(Mat'. 18:6-7; Mrk'. 9:42)*

§ 16:16 16:16 Mat'. 11:12-13 * 16:17 16:17 Mat'. 5:18 † 16:18 16:18 Mat'. 5:32; 19:19; Mrk'. 10:11-12; 1 Kor. 7:10-11

¹ Oşa İsusen İz şagirdxone pi: «İnsanxo pis yaq'a taşala şeymux müt'lək' bakale. Ama t'iyəmint'u yaq'nuxun c'evksuni səbəb bakalt'ay vay hala!

² Şiin me mis'ik' hesabbakalt'oğoxun sunt'u pis yaq'a zap'k'ayin, t'e amdareynak' iz q'oq'exun kala sa jomok'ojin jë suruk'bi dənizə boşesun saat'e bakon.

³ Şot'o görə vəx fikir tadanən.

Əgər vi viçen günax əşp'est'i va pislüğbenesa, şot'o töhmətba. Ama şot'in toobabayin, şot'o bağışlayınşa. *

⁴ Əgər lap sa ğinast'a vüğ kərəm günax əşp'est'i va pislüğbayin, oşa vüğ kərəməl vi t'öğöl hari "toobazbi" uk'ayin, şot'o bağışlayınşa». †

⁵ Sa ği ap'ost'olxon Q'onçuğ pit'un: «Yast'a bakala vëluga avuzba!»

⁶ Q'onçuğon şot'oğö metərə pi: «Əgər vəst'a sa xardali şile hama vëlüğ bunesa, me tufna xoda "va tumexun c'evk'i taşa dənizə bit'a" unank'on, şot'inal ef əyitə bənəğon. ‡

⁷ Ef boş'an mat'ina iz kötən zap'k'ala nəəl ki eğel bəğala nökerə çölöxun qaybakat'an "usum baka, arşa şum uka" uk'on?

⁸ Şuk'k'alən! Şot'o "bezi biyüşin şuma həzirba, zu kəyi-üğəminal vi biğa ğaç'p'i za q'ulluğba, oşa hun unkon" uk'alnan?

⁹ Oşal hayzeri t'e nökerə iz bit'oğö görə "dirist'bakal" ten uk'al. Axırı şot'in iz borcane bi.

¹⁰ Vənal haketər, vəx bürüşit'oğö bitova bex p'ap'esp'it'uxun oşa upanan: "Yan tərifə layiğ nu bakala nökerəxoyan, şot'aynak' ki, k'ə beyansa beş borcə».

Vis' tani cuzam azaraxun q'olaybaksun

¹¹ İsus Yerusalima tağala yaq'e loxol Samariin q'a Galileyin arane bakala zahmani t'öğölxune c'ovaksay.

¹² Ayizmoğoy sunt'u bağat'an şot'o vis' cuzamlu amdare irəst'hari. Şorox əxil çurpi

¹³ ost'aar harayt'unpi: «İsus! Ay məəlim, yax gorox eki!»

¹⁴ İsusen şot'oğö ak'i «takinan, vəx bəyinşxo ak'est'anan» pine. Şoroxal tat'unşi. Tet'ərə baki ki, şorox hələ yaq'a amaq'un təmizt'unbaki. §

¹⁵ Şot'oğoxun sunt'in izi q'olaybaksuna ak'at'an Buxaçuğö ost'aar alxışpsun qayebaki.

¹⁶ Şo İsusi turin oq'a biti Şot'o dirist'bakane pi. Me amdar isə sa samariyaluney.

¹⁷ T'e vədə İsusen pine: «Q'olaybakiyorox vis' tan teney ki? P'oy mandi vuy tan maya?

¹⁸ Yəni me samariyalunaxun başq'a qoş qaybaki Buxaçuğö alxışp'al bateneki?»

¹⁹ Oşa t'e amdara pine: «Hayza, taki, vi vëbaksunen va çark'esedi».

Buxaçuğöy padçağluğ hevaxt' eğala?

²⁰ Sa ği fariseyxon İsusaxun «Buxaçuğöy padçağluğ hevaxt' eğala?» pi xavart'un haq'i. İsusenal şot'oğö metərə coğab tadi: «Buxaçuğöy padçağluğ ef piin aksunen tene eğal.

* 17:3 17:3 Mat'. 18:15 † 17:4 17:4 Mat'. 18:21-22 ‡ 17:6 17:5-6 Mat'. 17:20 § 17:14 17:14 Lev. 14:1-32

21 Şuk'k'alēn şot'o "bēğa, şo memiyane" nēl ki "t'et'iyane" tene uk'al, şot'aynak' ki, Buxaçuğoy padçağluğ ene ef aranene». *

22 İz şagirdxo isə İsusen mot'oğone pi: «T'etər ğimxo eğale ki, Amdari Ğare ef arane bakala ğimxoy sunt'u aksun çureğalnan, ama ak'alatenan.

23 Amdarxon vəx "bēğa, Şo t'et'iyane" nēl ki, "memiyane" uk'alt'un. T'it'eri bēmağanan!

24 Şot'aynak' ki, s'əq'en göye sa tərəf duği t'iyəmi tərəfəl şirik' hetər işiğebsasa, Amdari Ğaral İz qaybakala ğine hat'etər bakale. †

25 Ama süft'ə Şot'in gele əyətəp zap'k'alane, həysət'in nəsili amdarxoy tərəfəxun t'ödx boşəgalane.

26 Noye döörəst'ə hetərə bakesa, Amdari Ğar eğala ğimxost'al hat'etər bakale.

27 Noy gəminə başi ğinal şirik' insanxon kəyi-üt'ünğsay, laşk'oyt'un baksay, işq'arat'un taysay. Oşa sel hari bitova əfçinebi. ‡

28 Lut'e ğimxost'al hametərey. İnsanxon kəyi-üt'ünğsay, haq'i-toyt'unst'ay, bit'unst'ay, bit'unq'say.

29 Ama Lut' Sodonaxun c'eri ğine göynuxun arux q'a kükürde bari, bitoval əfçinebaki. §

30 Amdari Ğare eğala ğiyal hametər bakale.

31 T'e ği iç k'ojin bel, iz şeymux isə k'ojin boş bakala amdar * şot'oğoy exst'eynak' bona maq'an başi. Çölö bakaloval qoş maq'an qaybaki. †

32 Lut'e çuğoy ef eyex badanan! ‡

33 İz elmoğoy çark'est'un çureğalt'in şot'o açəsp'ale, ama şiin iz elmoğoy açəsp'ayin, şot'in iz elmoğoy efale. §

34 Vəx nexzu: t'e üşə sa gane boş bakala p'ə tanaxun sunt'u ext'alt'un, t'e soğoy isə mandale.

35 Sagala dən bərxala p'ə çuğoxun sunt'u ext'alt'un, t'e soğoy isə mandale. *

36 Çölö bakala p'ə tanaxun sunt'u ext'alt'un, t'e soğoy isə mandale».

37 Şot'oxun xavart'un haq'i: «Ay Q'onçux, me əşurxo maya bakala?» Şot'in isə pine: «Cəmdəy mayanesa, q'irğiyoxal t'iya gireğale». †

18

Süpür çuğoy q'a insafsuz divanbali barada məsələ

1 İsusen İz şagirdxoynak' həmişə afırıp'i urufaxun maq'at'un bit'i pi sa məsələne eçeri:

2 «Sa şəhərə sa divanbale baksa. Şot'in nə Buxaçuğoy tene çalxsay, nə amdarxo tene hörmətsay.

3 Hat'e şəhərə sa süpür çuuxal baneksa. Çuğon t'e divanbali t'öğöl hari nexə: "Bez rəğibəxun bakala məhk'əmin əşlə hun bēğa".

* **17:21 17:21** Mat'. 24:23; Mrk'. 13:21 † **17:24 17:23-24** Mat'. 24:23,26,27; Mrk'. 13:21 ‡ **17:27 17:26-27** Burq. 6:5-8; 7:6-24; Mat'. 24:37-39 § **17:29 17:28-29** Burq. 18:20-19:25 * **17:31 17:31** k'ojin bel - Filistinə k'ojurxoy bul hamavare bake. T'iya c'öşin tərəfi k'as'kalent'un laşə. Amdarxon içoğoy gele vaxt'a k'ojin bel'un c'ovakest'e: əşt'unbe, afırıt'unpe, useni eğarix vədəmoğoy t'et'iya bast'unk'e. † **17:31 17:31** Mat'. 24:17-18; Mrk'. 13:15-16 ‡ **17:32 17:32** Burq. 19:26 § **17:33 17:33** Mat'. 10:39; 16:25; Mrk'. 8:35; Luk'. 9:24; İoan. 12:25 * **17:35 17:34-35** Mat'. 24:40-41 † **17:37 17:37** İov. 39:30; Mat'. 24:28

4 Ama divanbalen sa heq'ədər vaxt' mot'o əməlbsun çurtenesa, oşa isə için içeynak' metərə fikirbsa: "Düze, zu nə Buxaçuğə tez çalxsa, nə amdarxo tez hörmətbsa,

5 ama me çuğun bez zəhlə şipsuna görə iz əslə bəğoz, tene bez ümüğə taşale"».

6 Oşa Q'onçuğun pine: «İnanbaksa me haq'suz bakala divanbalen k'ə nex?

7 Kot'in ketərə bsasa, t'e vədə Buxaçuğun hetərə bon? Yəni İz c'ək'p'it'oğoy, üşe-ğena İçuxun köməy çureğalt'oğoy əslə bəği düzgün q'ərər tene c'evk'on ki? Şot'oğə gele yaq'bəğesedon ki?

8 Vəx nexzu: şot'oğoy əslə usumluğən bəğale. Ama Amdari Ğar eğat'an oçali çoyel Buxaçuğə véluğ bəğəbale?»

Farisey q'a naloggirbali barada məsələ

9 İçoğə düzgün hesabbi, t'iyəmit'oğə isə oq'a sakala amdarxoynak' İsusen me məsəlinəne eçeri:

10 «Sa ği p'ə tan afırıpseynak' xramat'un baysa. Soğə farisey, t'iyəmino isə naloggirbal.

11 Fariseyen turel çurpi iz barada metərə afırıpsa burqi: "Ay Buxaçuğ, Va şükürəzbsa ki, zu nə t'iyəmit'oğollarik' amdarfüq'k'al, haq'suz, q'ert'ay çuğoy loxol bəğal tezu, nəəl ki me naloggirbalt'ullarik'.

12 Şamat'e p'ə kərəm ğuruxez efsa, bütüm bez q'azanci vis' paye sunt'ual tast'a".

13 Naloggirbal isə əxil çurpi, iz pulmoğə göynul alabsunal q'inebsa. Saycə iz bel t'api nexey: "Ay Buxaçuğ! Za günaxkərə gorox eki!"

14 İsə Zu vəx nexzu: t'e farisey təə, naloggirbale Buxaçuğoy piyes düzgün ak'eşi iz k'oya taşi. Şot'aynak' ki, için içü ala biq'alo oq'a bakale, içü oq'a biq'alo isə ala». *

İsusi əyloğə xeyir-bərəkət tast'un (Mat'. 19:13-15; Mrk'. 10:13-16)

15 Amdarxon İsusi t'öğöl körpə əyloğoval et'unşt'ay ki, Şot'in xeyir-bərəkət tast'eynak' İz kula şot'oğoy loxol laxane. Şagirdxon isə mot'o ak'i şot'oğə İsa tet'un barti.

16 Ama İsusen əyloğə İz t'öğöl k'alpi pine: «Bartanan əylux Bez t'öğölq'at'un hari. Şot'oğə galmadanan! Şot'aynak' ki, Buxaçuğoy padçağluğ metərt'oğoye.

17 Vəx serinaz nex: şiin Buxaçuğoy padçağluğa sa əyel k'inək' nu q'abulbayin, t'iya sal sa vədine bayes tene bakon».

Var-dövlət q'a Buxaçuğoy padçağluğ (Mat'. 19:16-30; Mrk'. 10:17-31)

18 Sa kalaluğbalen İsusaxun xavare haq'i: «Ay saat' Məəlim, zu k'ə baz ki, həmişəluğ yəşəyinşə miras k'inək' haq'az?»

19 İsusen şot'o pine: «Za het'aynak'en saat' nexə? Saat' bakalo tək Buxaçuğə.

20 Şot'ay əmirxo avanu: "Əxlagsuzluğ ma ba, bəsmaba, başmaq'a, əfçidən şük'k'ali əleyinə şahidluğ ma ba, bava-nana hörmətba"». †

* 18:14 18:14 Mat'. 23:12; Luk'. 14:11 † 18:20 18:20 C'eys. 20:12-16; K'an. 5:16-20

21 Şot'in isə pine: «Mot'oğö bitova əyellüğaxun əməlezbasa».

22 Mot'o ibakat'an İsusen şot'o pine: «Vi sa şey kame: hik'k'ə buvaxsa toydi kəsibxo payba. T'e vədə göynul vi var-dövlət bakale. Oşa qaybaka, Bez baç'anexun eki».

23 Şot'in isə me əyitmoğö ibaki pərte baki, şot'aynak' ki, gele dövlətlüney.

24 İsusen şot'ay pərt baksuna ak'i pine: «Var-dövlət bakalt'oğöynak' Buxaçuğoy padçağluğa baysun heq'ədər çətine!»

25 Serine ki, buşə bəke deşiyexun c'ovaksun dövlətlü amdari Buxaçuğoy padçağluğa baysunaxun hasande».

26 Mot'oğö ibakalt'oğon pit'un: «Ketəresa, şuva çark'eşes bakon?»

27 Şot'in isə pine: «İnsanxoynak' мүmkün nu bakala əşurxo Buxaçuğöynak' мүmküne».

28 T'e vədə P'et'eren pine: «Mone, yan hər şeyə bosı vi baç'anexunyan hare».

29 İsusen şot'oğö pine: «Vəx serinaz nex: Buxaçuğoy padçağluğeynak' iz k'oja, iz çuğö, iz viçimoğö, iz bava-nana, nəəl ki əyloğö efi t'etər sa amdar tene bakal ki,

30 me dünyəne şot'oxun hema q'at gele, gələcəyə isə həmişəluğ yəşəyiş nu haq'ane».

*İsusen İz p'uri-bəyinbaksuni barada xibimci kərəm xavare tast'a
(Mat'. 20:17-19; Mrk'. 10:32-34)*

31 İsusen İz p'as's'e şagirdə t'ödx zapi şot'oğö pine: «Mone, yan Yerusolimayan taysa, xavareçalxonAmdari Gərə barada şampiyoroxal bito bex p'ap'ale.

32 Şot'o Buxaçuğö nu vėbakalxoy kiyel tadalt'un, lağa haq'alt'un, təhk'irbalt'un, Şot'ay çoyel çuk'alt'un.

33 Şot'o tatarlayişi oşa bəsp'alt'un. Xib ğinaxun oşa isə Şo bəyinbakale».

34 Ama şagirdxon me əyitmoğoxun hik'k'al q'amış tet'unbaki. Me əyitmoğoy məənə c'ap'e mandı, şot'oğonal Şot'ay pit'oğö tet'un q'amışaki.

*İsusi k'aç'i amdari pulmoğö qaypsun
(Mat'. 20:29-34; Mrk'. 10:46-52)*

35 İsus Yərixoya İşalayiñşakat'an sa k'aç'i amdar yaq'e t'öğöl arsi dilənçilüğəbsay.

36 K'aç'i amdaren iz t'öğölxun gele amdar c'ovaksuna ibaki xavare haq'i: «K'ə bake?»

37 Şot'o pit'un: «Nazaret'lu İsusə memiin c'ovaksa».

38 T'e vədə şot'in harayepi: «Ay Davidi Ğar İsus, za gorox eki!»

39 Bəş tağalt'oğon şot'o q'adağanbi şipbsunt'un çuresay, ama şot'in samalal ost'aare haraypi: «Ay Davidi Ğar! Za gorox eki!»

40 İsusen çurpi əmirebi ki, şot'o İz t'öğölq'at'un eçeri. Amdar İşalayiñşakat'an İsusen şot'oxun xavare haq'i:

41 «K'ən çuresa vaynak' baz»? Şot'in pine: «Ay Q'onçux, bez pulmoğon ak'eq'an».

42 İsusen şot'o pine: «Vi pulmux qayəseq'an, vi vė baksunen va çark'esedi».

⁴³ Hat'e saad me amdari pulmux qayeşi, şot'inal Buxaçuğo alxısp'i İsusı baç'anexune taşi. Amdarxonal mot'o ak'i bitot'in Buxaçuğo alxışt'unbi.

19

İsus q'a Zak'k'ay

¹ İsus Yerixoya başi t'et'iin c'ovaneksay.

² T'et'iya naloggirbalxoy kalo bakala Zak'k'ay s'ila sa dövlötlü işq'are buy.

³ İsusı ak'seynak' içü besebsay. Ama iz boy oq'oloy baksuna görö amdarxoy kiyexun şot'o ak'es tene baksay.

⁴ Şot'o göröl bəş t'it'eri sa incilnə xodane laşi ki, İsus t'et'iin c'ovakat'an ak'ane.

⁵ İsus t'e gala p'ap'at'an ala bəği pine: «Zak'k'ay, usum oq'a şiki. Ğe Zu vi k'oya mandalazu».

⁶ Şoval usum oq'a şiri İsusı müqlüğen q'abulebi.

⁷ Amdarxon mot'o ak'i t'ot'opsat'un burqı: «Taşi sa günaxkəri k'oyane q'onağ baki!»

⁸ Zak'k'ay isə turel hayzeri Q'onçuğo metəre pi: «Ay Q'onçux, bez var-dövləti qıt'u kəsibxo payboz, şuxunal haq'suz sa şey ext'ezsa, bip' q'at avuz qaydoz».

⁹ İsusen şot'o pine: «Ğe me k'oya çark'esune hari, şot'aynak' ki, me amdaral Avrahami ğare.

¹⁰ Axırı Amdari Ğar açit'oğö qəveşi çark'est'eynak'e hare».

Amanat təngin barada məsələ

(Mat'. 25:14-30)

¹¹ İsusen amdarxoynak' sa məsələl exlətebi, şot'aynak' ki, Şo ene Yerusalima İşalayınşakeney, amdarxonal t'etərt'un fikirbsay ki, Buxaçuğoy padçağluği eyseynak' male mande.

¹² İsusen pine: «Sa s'ila amdar əxil sa ölkinə yaq'ane bafst'a ki, t'iya iz padçağ baksuna təst'iğbi qaybakane. *

¹³ Tağalt'uxun bəş iz nökrəroxun vis' tana k'alene, şot'oğö vis' mina † tənginə tadi nexə: "Zu eğamin me tənginen alverbanan".

¹⁴ Ama t'e ölkın amdarxon şot'o nıfrətbəsa görö şot'ay baç'anexun elçığo yaq'abi pest'unst'a: "Me amdari beş padçağ baksuna çurteyansa".

¹⁵ Ama me amdar padçağ baneksa. Qaybakat'an isə təngə tadi nökrəxo izi t'öğöl k'alpest'i şot'oğoy heq'ədər q'azayınşbsunane avabaksun çuresa.

¹⁶ Samcit'in hari nexə: "Ağa, vi sa minan vis' minane eçere".

¹⁷ Ağan şot'o nexə: "Dirbaşnu, bez saat' nökrə. Ən mis'ik' sa əşləst'a ext'ibərli c'eyəsa görö və vis' şəhəri loxol kalaluğbsunaz ext'ibərbsa".

¹⁸ P'əmcit'in hari nexə: "Ağa! Vi sa minan qo minane eçere."

¹⁹ Ağan şot'o "vaal qo şəhəri kaloz laxsa" nexə.

²⁰ T'iyəmint'in isə hari nexə: "Ağa! Mo vi vis' mina, kot'o dəsmərə bəç'ürpi ezfe.

²¹ Şot'aynak' ki, vaxun q'ızbe. Axırı hun gorox nu eğala sa amdarnu. Nu laxi ganuxun exenst'a, nu ezbi ganuxun exenbsa".

* **19:12 19:12** T'e döörəst'ə Rime İmperiin sa bölgın padçağ c'ək'əşi amdar iz kalaluğa burq-sunaxun bəş süft'ə Rima taşi iz padçağluğa təstiğbakalaney. † **19:13 19:13** mina - 100 dirhəmə barabar, 100 ğilüğ maaşey.

²² Ağan şot'o nexə: "Ay pis nöker, va vi jomoxun c'eğala əyitmoğon biq'oz! Huncə nexnu ki, bezi q'əddar baksuna, nu laxi ganuxun exst'una, nu bit'i ganuxun exsbuna avanuy.

²³ P'oy t'e vədə het'u görə bez tənginə faizen ten tade ki, zu eğat'an bez laxit'uxun avuzin ext'az?"

²⁴ Oşa iz t'öox bakalt'oğə nexə: "Me amdari kiyexun tənginə ext'i vis' mina bakalt'u tadanan!"

²⁵ Şot'o next'un: "Ağa, axırı şot'ay ene vis' mina bune!"

²⁶ Ama şot'in coğabe tast'a: "İsə ibakanan, vəx nexzu: şust'a bune, şot'o samalal gele tadeğale, şust'a tenosa, iz kiye bakaloval haq'eğale. †

²⁷ Bezi içoğoy loxol padçağ baksuna nu çureğala bez düşmənxo isə miya eçanan, bez piin bəş içoğoy bula bot'anani!"

İsusi Yerusalisa baysun

(*Mat'. 21:1-11; Mrk'. 11:1-11; İoan. 12:12-19*)

²⁸ İsusen me məsəlinə exlətp'it'uxun oşa p'urum bəş baft'i Yerusalisaçe taşi.

²⁹ Zeytuni buruğoy döşel bakala Bet'fagen q'a Bet'anya uk'ala ayizmoğə işalayinşakat'an, Şot'in İz şagirdoxun p'ranna bəş yaq'abi pine:

³⁰ «Ef bəş bakala ayize takinan. T'iya bağat'an hələ şuk'k'alen nu c'idi, gaç sa elemi bala bəğəbalnan. Şot'o şadbi miya eçanan.

³¹ Şiin vəxun "het'aynak'nan me elemi balina şadbsa?" xavar haq'ayin, upanan: "Q'onçuğəne lazım"».

³² Şagirdxonal taşi bitova içoğə pi k'inək' at'unk'i.

³³ Şot'oğon elemi balina şadbat'an şot'ay q'onçuğon xavare haq'i: «Me elemi balina het'aynak'nan şadbsa?»

³⁴ Şot'oğon coğabt'un tadi: «Mo Q'onçuğəne lazım».

³⁵ Şot'oğon elemi balina İsusi t'öğöl et'unçeri, oşal t'e elemi loxol içoğoy paltara lap't'i İsusə şot'ay loxol arşevt'unk'i.

³⁶ Şo tanesay, amdarxonal şot'ay tağala yaq'a içoğoy paltarxot'un past'st'ay.

³⁷ İsus hari Zeytun buruğoy döşel p'ap'at'an t'iya bakala şagirdxon içoğoy ak'i bito möcüzəğə görə müq baki, Buxaçuğə ost'aar səsen alxışpsat'un burq'i:

³⁸ «Q'onçuğoy s'iyen eğala padçağa xeyir-bərəkətq'an baki!

Göynul şip'lüğ, ən alloylüğxo alxışq'an baki!» †

³⁹ Amdarxoy arane bakala bəzi fariseyxon şot'o pit'un: «Məəlim, vi şagirdxoy səşə bot'a!»

⁴⁰ Ama İsusen şot'oğə metərə coğab tadi: «Vəx nexzu, əgər korox şip' çurk'ayin, jəyurxo muzal bakale!»

İsusi Yerusalimeynak' önöpsun

⁴¹ İsus Yerusalisa işalayinşakat'an şəhərə ak'i şot'aynak' önönepi.

⁴² Şot'in pine: «K'ə bakoniy, hun gəq'a bakayin va serluğa taşala yaq'a q'amışakinuy! Ama me yaq' hələ ki vaynak' c'ap'e.

⁴³ İşəəl, va t'etər sa gımxone yaq'bəşə ki, vi düşmənxon va haq'seynak' eçeri vi q'alın tume k'ul şipi oğala şot'oxun barabar balt'un. Şot'oğon vi bip' t'öğə biq'i va hər tərəfəxon sıxışt'irışalt'un.

44 Vaal, vi boş bakala amdarxoval əfçibalt'un. Vast'a sa jəna jəne loxol tet'un bark'al, şot'aynak' ki, Buxaçuğoy va İşalayınşakala vədinə ten q'amışaki».

İsusi alverçiğə xramaxun şəp'esun

(*Mat'. 21:12-17; Mrk'. 11:15-19; İoan. 2:13-22*)

45 Oşa İsus xrame məəlnə başı t'et'iya alverbaltoğə şəp'esane burqi.

46 Şot'oğə metərə pi:

«"Bez k'oj afırıbseynak' bakala k'oj bakale" *

pine şameşe. Ama vən şot'o fūq'k'alxoy mesanan c'urevke!»

47 İsusen hər ği xrama zomebsay. Samci bəyinşxon, k'anun zombalxon q'a azuk'i sanballu amdarxon isə Şot'o bəspseynak' yaq't'un qəvesay.

48 Ama mot'o hetər balt'un avatet'unuy, şot'aynak' ki, amdarxo dim İz hərrəminet'un baksay, Şot'ay jomoxun c'eğala sa əyitəl tet'un c'ovakest'ay.

†

20

İsusa tadeşi ext'iyər

(*Mat'. 21:23-27; Mrk'. 11:27-33*)

1 Ğimxoy sa ği İsusen xrama amdarxo zombi hamal Mūq Xavara yəymışat'an samci bəyinşxo, k'anun zombalxo saal ağsaq'q'alxo Şot'o İşalayınşaki

2 pit'un: «Upa bəyn, Hun me əşurxo mani ext'iyərənen bsa? Va me ext'iyərə şina tade?»

3 İsusen şot'oğə metərə coğab tadi: «Zuval vəx metər sa sual tadoz. Za upanan:

4 İoanen k'unuk'bseynak' ext'iyərə mayina haq'ey? Göynul bakala Buxaçuğoxun, yoxsa amdarxoxun?»

5 Şot'oğonal içoğoy arane maslaatp'i metərt'un pi: «Əgər uk'ayan "Buxaçuğoxuney", t'e vədə "p'oy het'aynak' şot'o vətənanbaki?" uk'ale.

6 Uk'ayan "amdarxoxuney", dirist' azuk'en yax jəlayınşebon. Şot'aynak' ki, amdarxon İoani xavareçal baksuna vət'un».

7 Axırdal Şot'o "yan avateyan mayina" pit'un coğab tadi.

8 İsusen isə şot'oğə pine: «T'e vədə Zuval vəx me əşurxo mani ext'iyərən bsuna uk'alatez».

Pis bağbanxoy barada məsələ

(*Mat'. 21:33-46; Mrk'. 12:1-12*)

9 Mot'oğə pit'uxun oşa İsusen amdarxoynak' metər sa məsələne exlətpsa burqi: «Sa amdaren t'ulluğə lasaksa. Oşa t'e t'ulluğa bare vədine içu p'ap'ala paya tast'uni şərten bağbanxo tadi q'erəz ölkinəne taysa. Şo t'et'iya boxoy vaxt' manst'uni s'iyene taysa. *

10 Hari t'ul p'ap'i vədine t'e bağbanxoy t'öğöl iz nökerəne yaq'absa ki, izi paya şot'oğoxun ext'ane. Ama t'ulluği əşp'alxon t'e nökerə t'api kul ams'i yaq'at'unbsa.

11 T'ulluği q'onçuğon q'erəzəl sa nökerə yaq'absa, ama bağbanxon mot'oval t'api biyaburt'unbsa, kul ams'i qoşt'un yaq'absa.

* 19:46 19:46 İsa. 56:7; Yer. 7:11 † 19:48 19:47-48 Luk'. 21:37 * 20:9 20:9 İsa. 5:1-7

12 T'ulluği q'onçuğun xibimci nökerəl yaq'anebsa, ama bağbanxon şot'oval yaralayınşı şəp't'unşa.

13 T'e vədə t'ulluği q'onçuğun nexə: "İsə k'ə baz? Barta bez bakal nu bakal sa ğara yaq'abaz, bərkə şot'o hörmətbat'un".

14 Ama bağbanxon şot'o ak'i içoğoy arane exlətp'i next'un: "Mo varise! Ekinan kot'o besp'en ki, miras yaxq'an mandı".

15 Haketərəl bsat'un, şot'o t'ulluğaxun c'evk'i best'unbsa.

İsə ef zənden, t'ulluği q'onçuğun şot'oğö k'ə bale?

16 Şot'in hari me bağbanxo əfçibale, t'ulluğa isə q'erəzt'oğö tadale». Amdarxon mot'o ibaki "Buxaçuğun maq'an bi!" pit'un.

17 Ama İsusen şot'oğoy piin boş bəği pine: «P'oy me Şam k'ə upsuna? "Barizap'k'alxon bosı jə

Ən vacib t'öğün jəne baki". †

18 Me jəne loxol bitalo şareğale, jə mat'ay loxol bitayin isə şot'o ç'ak'k'ale».

19 K'anun zombalxon q'a samci bəyinşxon q'amışt'unbaki ki, İsusen me məsəlinə içoğoy baradane exlətp'i. İmkan bakiniy şot'o hat'et'iya bit'unq'oy, ama amdarxoxun q'it'unbsay.

Hər tani iz haq'q'

(Mat'. 22:15-22; Mrk'. 12:13-17)

20 K'anun zombalxon q'a samci bəyinşxon İsusi bac'anexun bus-ışt'unbsay. Şot'ay t'öğöl sa hema amdaral yaq'abet'unıy. T'e amdarxon içoğö təmiz ak'est'i dim İsusi t'öğöl bakalat'unıy, İz jomoxun sa sərf əyit c'əğala k'inək' isə şot'o biq'i Rimen təyinbi kalat'ay kiyel tadalat'unıy.

21 Şot'oğon İsusaxun xavart'un haq'i: «Məəlim, yan avayan ki, Hun düzen əyitp'i zombas, şuk'k'aleynak'al tərəfkəşlüğ tenbsa. Buxaçuğoy yaq'a düzen zombas.

22 İsə upa bəyn, beşi Rime imp'erat'ora nalog tast'un düze, yoxsa təə?»

23 Ama İsusen şot'oğoy bic'luğa q'amışaki metərə pi:

24 «Za sa dinar ak'est'anan. Şot'ay loxol bakala şikil q'a s'i şiya?»

Şot'oğon coğabt'un tadi: «İmp'erat'ori».

25 İsusen şot'oğö pine: «T'e vədə imp'erat'ori haq'q'a imp'erat'ora, Buxaçuğoy haq'q'a isə Buxaçuğö tadanən».

26 Metər, İsusə amdarxoy bəş əyiti loxol biq'es tet'un baki. Şot'ay coğabal mat mandı şip' çurt'unpi.

Bəyinbaksuni barada sual

(Mat'. 22:23-33; Mrk'. 12:18-27)

27 Bəyinbaksun tene bu uk'ala sa hema saduk'eyen‡ İsusi t'öğöl hari xavare haq'i:

28 «Məəlim, Moiseyen yaynak' metərə şampe: "Əgər sa amdari laşk'oy baki viçi əyelsuz biyayin, şot'in t'e viçey süpür mandı çuğö haq'i p'uri viçey nəsilə davam beq'an".

§

† 20:17 20:17 İvel məğ. 118:22 ‡ 20:27 20:27 saduk'eyen - Rime hökmətəxun ğaç bakala arist'ok'rat p'art'ıya. İvel Şamaxun tək Moiseyi qo girkət'un q'abulbsay, nə bəyinbaksuna, nə angelxo, nəəl axırncı ğine tet'un vəbaksay. § 20:28 20:27-28 K'an. 25:5; Ap'ost'. 23:8

²⁹ Məsələn, vüğ viçine baksə. Samcıt'in sa çuuxe haq'sa, içoğoy əyel bakinut' bisane.

³⁰ Oşa p'əmcı viçene me çuğə haq'sa, ama şoval içoğoy əyel bakinut' bisane.

³¹ Oşa xibimcıt'inal şot'o haneq'sa. Haketər vüğ viçey vüğəranal me çuğə haq'i, ama içoğoy əyel bakinut' bisat'un.

³² Axırda me çuux içal bisane.

³³ P'oy isə p'urıyoroş bəyinbakat'an me çuux şot'oğoy mat'ay çuux bakale? Axırı, vüğ viçey vüğəranal me çuğə haq'eney».

³⁴ İsusen şot'oğə metərə coğab tadi: «Me döörin amdarxo laşk'oyt'un baksə, işq'arat'un taysə.

³⁵ Ama p'urit'oğoy bəyinbakit'uxun oşa həmişəluğ yəşəyınşə layiğ hesabkaloroş isə nə laşk'oy tet'un bakal, nə işq'ara tet'un tağal.

³⁶ Ene biyalatet'un, şot'aynak' ki, angelxo oşq'ardalt'un, bəyinbakala ğarmux baksuna görəl şoroş Buxaçuğoy ğarmuxt'un.

³⁷ Moiseyenal şaşe barada bakala hadisınə şamk'at'an Q'onçuğə "Avrahamı Buxaçux, İsaak'i Buxaçux saal İak'ovi Buxaçuxe" nexə. Metər, Moiseyen içinal p'urit'oğoy bəyinbaksunane ak'est'a. *

³⁸ Buxaçux p'urit'oğoy tene, dirist't'oğoy Buxaçuxe, axırı Şot'aynak' bito dirist'e».

³⁹ K'anun zombalxoy bəzıt'oğon metərt'un pi: «Məəlim, Hun he gözələn pi».

⁴⁰ Eneyal İsusaxun sa şey xavar haq'suna zap't'unşı.

Xrist'os şı Ğara?

(Mat'. 22:41-46; Mrk'. 12:35-37)

⁴¹ T'e vədə İsusen şot'oğə pine: «Het'aynak't'un nex ki, Xrist'os Davidi Ğare?

⁴²⁻⁴³ Axırı Daviden için "İvel məğurxo" girke boş

"Q'onçuğon bez Q'onçuğə pine:

Zu Vi düşmənxo Vi turin oq'a sakamin

Bez yön tərəf arsa" †

pene.

⁴⁴ Metərлуğən, Daviden Şot'o "Ağa" pine k'ale. T'e vədə Şo hetərə Davidi ğar bakes bakon?»

K'anun zombalxoxun vəx bəğanan

(Mat'. 23:5-7; Mrk'. 12:38-40)

⁴⁵ Amdarxon bitot'in me əyıtmoğə ümüxlatat'an, İsusen İz şağirdxo pine:

⁴⁶ «K'anun zombalxoxun vəx bəğanan. Şot'oğoy çureğalo boxoy paltar lapı tarapsun, amdarxoy içoğə bazarin meydanxo ak'i p'ə kiin kul-kiye biq'i "xeyırq'an baki" upsun, sinagogxo q'a q'onaxluğxo best'a arst'üne.

⁴⁷ Şot'oğon süpür çupuğoy dövlətə ut'unksə, oşa isə içoğə ak'est'eynak' boxoy afırıt'unne. Me amdarxoy caza lap bihi bakale».

21

Süpür çuğoy nəzir

(Mrk'. 12:41-44)

* 20:37 20:37 C'eys. 3:6 † 20:42-43 20:42-43 İvel məğ. 110:1

1 İsusen xrama bakala nəziri q'utin t'öğöl nəzir laxala dövlətlü amdarx-one bəğsay.

2 Şot'in sa kəsib süpür çuğoyal nəziri q'utina p'ə lep't'on * təngə laxsuna anek'i.

3 İsusen pine: «Vəx düzinəz nex: me kəsib süpür çuğon bitot'uxun gele təngəne laxi.

4 Şot'aynak' ki, bitot'in içoğoy bakala ganuxunt'un laxi, me çuğon isə iz kəsib ganuxun, iz xaşluğeynak' kiyel bakalt'une tadi».

Dünyəni axırı İşalayınşaksuni nişanxo
(Mat'. 24:1-28; Mrk'. 13:1-23)

5 T'iya bakalt'oğon xrame q'əşəng jëyurxoxun, Buxaçuğoy s'iyal laxəsi payurxoxun exlətp'at'an İsusen pine:

6 «T'etər ğimxo eğale ki, vən memiya ak'alt'oğoxun hik'k'al tene mandal. Jëne loxol jë tene mandal, bito oçalaxun barabar bakale».

7 Şot'oxun xavart'un haq'i: «Məəlim, me Vi piyoroş hevaxt' bakale? Me əşurxoy İşalayınşaksuna mani möcüzəlü nişanxon ak'est'ale?»

8 İsusen pine: «Eht'iyat'lu bakanan, feret' ma bakanan! Şot'aynak' ki, Bez s'iyen gele amdaren hari "zu Şozu", "vaxt' İşalayınşakene" uk'ale. Şot'oğoy baç'anexun ma baft'anan.

9 Davoğoy q'a amdarxoy eşesuni s'iya ibakat'an ma q'ıbanan. Şot'aynak' ki, morox süft'ə bakalane. Ama mo hələ axır tene».

10 Oşa şot'oğoy metərə pi: «Azuk' azuk'i, padçağluğ padçağluği loxol eşeğəle.

11 Ost'aar oçal galpsunxo, hər gala busaluğ, pis azarxo saal dəşətlü əşur bakale, göyənəl yax möcüzəlü nişanxo ak'est'ale.

12 Ama bito me əşurxoxun bəş Za görə vəx biq'alt'un, təqibbalt'un, zindanxo badalt'un. Vəx sinagogxo q'a padçağxoy saal kalaluğbalxoy bəş çoğab tast'eynak' taşalt'un.

13 Morox vəynak' Müq Xavara yəymişbseynak sa fürsət bakale.

14 Vənal saturbəş k'ə çoğab tast'uni barada ma fikirbanan.

15 Şot'aynak' ki, Zu vəx t'etər sa exlətpsuni yönə avabaksun q'a haq'il tadoz ki, ef bəş c'eğalt'oğoy saycət'in nə ef sa əyitə p'ə bes tene bakal, nəəl ki şot'ay bəş çurpes tene bakal. †

16 T'etər bakale ki, vəx lap ef nanoğon, bavoğon, viçimoğon, q'oomxon q'a dost'urxonal biq'est'alt'un, vəxun bəzıt'oğoy bəsp'esaldalt'un.

17 Za görə bitot'in vəx nıfrət balt'un. ‡

18 Ama ef belxun sa popal kam tene bakal.

19 Hər şeyə portbsunen ef elmoğoy çark'est'alnan.

20 Q'oşunxoy Yerusalmi bip' t'öğə haq'layınşbsuna ak'at'an avabakanan ki, şot'ay vərən baksuni vaxt' İşalayınşakene.

21 T'e vədə İudeyina bakaloroş bito buruxmoğoc'at'un t'it'eri, barta şəhərə bakaloroş t'et'iin c'ereq'at'un, şəhərexun t'öox bakaloroş isə t'et'iya maq'at'un başı.

22 Şot'aynak' ki, me ğimxo həyif haq'ala ğimxo bakale, bito sameşiyoroş bex p'ap'ale. §

* 21:2 21:2 lep't'on - ən mis'ik' təngə † 21:15 21:14-15 Luk'. 12:11-12 ‡ 21:17 21:12-17 Mat'. 10:17-22 § 21:22 21:22 Yer. 5:29; Hos. 9:7

23 T'e ğimxost'a bİhi çupuğoy q'a döş tadala çupuğoy vay hala! Şot'aynak' ki, me ölkın bel kala bələ eğale, Buxaçuğoy əcuğal me azuk'i bel barale.

24 Şorox q'ılıncaxun biyalt'un, q'erəz millətxonal şot'oğo kiyel badi içoğoy əsir balt'un. Hametərəl, Yerusalm q'erəz millətxoy kiyel bakala vaxt' çark'amin, şəhər şot'oğoy turin oq'a çaxçuxegəle.

Amdari Ğare eysun

(*Mat'. 24:29-35; Mrk'. 13:24-31*)

25 Göynul bakala bəğen, xaşen, muç'ulığon möcüzəlü nişanxo ak'est'alt'un. Millətxo oçali çoyel bakala dənizi ğürultınaxun q'ıya baft'alt'un, şot'oğon koruğ ak'alt'un. *

26 Oçali loxol eğala bəlinəxun amdarxon içoğo açesp'alt'un, şot'aynak' ki, göynul bakala p'lanet'xo jik'eğale.

27 T'e vədə şot'oğon Amdari Ğare asoyxoy loxol tamtarağen q'a İz kala zoren eysuna ak'alt'un.

28 Me əşurxo bex p'ap'sa burqat'an tıkbaki ef bula alabanan, şot'aynak' ki, ef çark'esun ene İşane».

29 Oşa İsusen şot'oğoynak' sa məsələl eneçeri: «İncilnə xoda q'a mandi xodurxo bəğanan:

30 şot'oğon xazal qayk'at'an vən mot'o ak'i avananbaksa ki, yəy ene İşane.

31 Haketərəl vən me şeymoğoy burqesuna ak'at'an avabakanan ki, Buxaçuğoy padçağluğ İşane.

32 Vəx düzinəz nex: hələ me nəsil c'ovaki tağamin morox bito bex p'ap'ale.

33 Göy q'a oçal c'ovaki taneğon, ama Bezi əyitmux sal sa vədə c'ovaki tene tagon.

34 Bəğanan ki, ef fikir tarapsuni, ũğsuni saal hetər yəşəyişbsuni loxol maq'an baki, tene t'e ğinen vəx bürdən biq'ale, sal ef xavaryl tene bakal!

35 Axırı t'e ği oçali çoyel yəşəyişsala amdarxoy bitot'aynak' eğale.

36 Vənal ef bel eğala me bələğoxun çark'esi Amdari Ğare bəş çomas'i çurpes bakseynak' afırıpsunaxun çurmapanan».

37 İsusen hər ği xrama amdarxo zomebsay, üşəna isə taşi Zeytuni burux uk'ala galane c'ovakest'ay. †

38 Savaxt'an üşenen isə camaat İsusə ũmüxlaxseynak' Şot'ay t'öğöl, xramat'un eysay.

22

İsusa bəspseynak' həzirluğ bəğsun

(*Mat'. 26:1-5; Mrk'. 14:1-2; İoan. 11:47-53*)

1 Əyinsuz Şume axsıbay İşalayınşebaksay. Me axsıbayı s'ıya C'ovaksuni axsıbayal next'unıy. *

2 Samci bəyınşxon q'a k'anun zombalxon camaati İsusı baç'anəxun tay-sunaxun q'ıt'unbsay, şot'aynak'al Şot'o bəspseynak' sa yaq't'un qəvesay.

* 21:25 21:25 İsa. 13:10; Yez. 32:7; Yol. 2:31; Qay. əyit 6:12-13 † 21:37 21:37 Luk'. 19:47-48

* 22:1 22:1 C'eys. 12:1-27

*İuday İsusaya toyst'un**(Mat'. 26:14-16; Mrk'. 14:10; İoan. 13:18-30)*

³ Hame vədə Şeytan p'as's'e şagirdaxun soğo bakala, İsk'arriot' k'aleğala İuday boşe başı.

⁴ Şot'inal taşi samci bəyinşxoxun q'a xrame q'aroolçığoy kalat'oğoxun İsusaya şot'oğoy kiyel mani yönen tast'uni barada exlətebi.

⁵ Şorox müqt'unbaki, şot'o tənğə tast'unat'un öyit tadi.

⁶ İudal irəzine baki. Şot'in İsusaya camaataxun c'əp'k'in şot'oğoy kiyel tast'eynak' yaq'e qəvesa burqi.

*Axırıncı biyəsin ukun**(Mat'. 26:17-30; Mrk'. 14:12-26; İoan. 13:21-30; 1 K'or. 11:23-25)*

⁷ Əyinsuz şume axsibayi C'ovaksuni axsibayi q'urbanluğ q'uzina şamk'ala ği hare. †

⁸ İsusen P'et'era q'a İoana bəş yaq'abi pine: «Takinan, yaynak' axsibayi ukuneynak' həzirluğ bəğanan».

⁹ Şot'oğon isə İsusaxun xavart'un haq'i: «P'oy həzirluğa maya bəgen?»

¹⁰ İsusen şot'oğoy pine: «Bəğanan, vən şəhərə bağat'an ef bəş gamaten xe taşala sa amdar c'eğale. Şot'ay bac'anəxun takinan, şo bağala k'oya bakinan.

¹¹ T'e k'ojin q'onçuğoy upanan: "Məəlimen vaxun xavare haq'sa: <Bez şagirdxoxun sagala C'ovaksuni axsibayi ukuna ukseynak' q'onaği otağ maya?>"

¹² K'ojin q'onçuğon vəx alin k'oya həzərbaki sa otağ ak'est'ale. T'et'iyaya həzirluğ bəğanan».

¹³ Şot'oğon taşi hər şeyə İsusen pi k'inək't'un ak'i, C'ovaksuni axsibayi ukuneynak' həzirluğa bət'unği.

¹⁴ Ukuni vədə hari p'ap'at'an İsus ap'ost'olxoxun sagala sulfin bel areşi.

¹⁵ İsusen şot'oğoy pine: «Zu koruğ aksa burqamin me C'ovaksuni axsibayi ukuna vəxun sagala uksuna gelez çuresay.

¹⁶ Vəx mot'oz nex: Buxaçuğoy padçağluğa C'ovaksuni axsibay k'ə upsuni tam çoyel c'eğamin, Zu me axsibayi ukuna ene ukalatezu».

¹⁷ Oşa İsusen cama ext'i şükürbi pine: «Mot'o ext'anan, ef arane cöybanan.

¹⁸ Vəx nexzu: Buxaçuğoy padçağluğ eğamin Zu t'ulen tadala me baraxunal uğalatez».

¹⁹ Oşa İsusen şumal ext'i şükürebi. Şot'o cöybi İz şagirdxo tadi pine: «Mo vəynak' q'urban tadeğala Bez bədəne. Za eyex bast'eynak' metər banan».

²⁰ Haketərəl biyəsin ukunaxun oşa camane ext'i pi: «Me cam vəynak' barala Bez p'iyen ğaçeşi Təzə İrəzilüğe. ‡

²¹ Ama mone, Za xəyənətbalt'in Zaxun sagala iz kula me sulfinane boxost'a. §

²² Amdari Ğar İçeynak' hetər şameşenesa t'et'ere taysa, ama Şot'o xəyənətbala amdari vay hala!»

† 22:7 22:7 C'eys. 12:1-27 ‡ 22:20 22:20 Yer. 31:31-34 § 22:21 22:21 İvel möğ. 41:9

23 Şaqirdxon me amdari içoğoy boşt'an şuva bakes bakon pi sun-sunaxun xavar haq'sat'un burqi.

24 Oşa içoğoy arane ən kalo şu hesabbaksuni baradal sa exlæte baki. *

25 Ama İsusen şot'oğoy pine: «Q'erəz millətxoy padçağxonal q'a kalaluğbalxonal amdarxoy loxol kalaluğt'unbsa, oşal içoğoy şot'oğoy havadart'un † hesabbsa.

26 Ama vən metər ma bakanan! Barta ef arane ən kalo ən mis'ik'o k'inək'q'an baki, kalaluğbaloval q'ulluğçı k'inək'q'an baki. ‡

27 Axırı şuva kalo, sulfin bel arşiyo, yoxsa q'ulluğ balo? Sulfin bel arşiyo tene ki? Ama Zu ef arane q'ulluğçı k'inək'zu. §

28 Zu sınaqxoxun c'ovakat'an Zaxun sa gala bakiyoroş vənnan.

29 Bez Bavan Za padçağluğa tapşurbi k'inək', Zuval vəxəz padçağluğ tapşurbsa ki,

30 vənəl Bez padçağluğast'a Bez sulfin bel arşi kəyi-üğənan, hamal İsraili p'as's'e tayfina divanbseynak' taxt'urxo arşanan.

P'et'eri danmişaksuna saturbēš avabakest'un

(*Mat'. 26:31-35; Mrk'. 14:27-31; İoan. 13:36-38*)

31 «Simon, Simon! Şeytanen vəx arum k'inək' xaxalaxun c'ovakest'eynak' ene icazina haq'ene.

32 Ama Zu vast'a bakala vəluğ maq'an açi pi vaynak' afırızpi. Oşa hun p'urum Zaç qaybakat'an vi viçimoğoy ük' tada».

33 Şot'in İsusə coğabe tadi: «Ay Q'onçux, zu Vaxun zindanal, bisunal taysuna həzirzu».

34 Ama İsusen pine: «P'et'er, va nexzu: ğe dadalen elk'amin hun Za çalxsunaxun xib kərəm danmişakalnu».

35 Oşa şaqirdxoxun xavare haq'i: «Zu vəx tənğəsuz, toraysuz, torok'alsuz yaq'abat'an sa şeyaxun koruğ ak'enan?» Şot'oğon coğabt'un tadi: «Sal sa şeyaxun». *

36 T'e vədə İsusen şot'oğoy pine: «Həysə isə şi ki tənğə q'a toray bune şot'o ext'eq'an. Q'ılınc nu bakalt'inal iz paltara toydi q'ılıncq'an haq'i.

37 Şot'aynak' ki, vəx nexzu: İvel şamast'a bakala "k'anuna pozmişalt'oğoxun taye baki" † əyitə tam bex p'ap'esp'iz buq'on. Şot'aynak' ki, Bez barada şameşiyoroş bito bakale».

38 Şot'oğon pit'un: «Ay Q'onçux, mone, memiya p'ə q'ılıncə bu». Şot'in isə şot'oğoy pine: «Bəse».

İsusi Zeytun buruğoy bel afırıpsun

(*Mat'. 26:36-46; Mrk'. 14:32-42*)

39 İsus c'eri həmişənin k'inək' Zeytun buruğone laşi. İz şaqirdxoval İz bac'anexunt'un taşi.

40 T'iya p'ap'at'an İsusen şot'oğoy pine: «Afırıpnan ki, sinəyinşaksun vəxun əxilq'an baki».

41 İsus İç isə şot'oğoxun sa jə boses bakala q'ədər aralayınşaki, oşa diz çökt'i afırınəpi.

* 22:24 22:24 Mat'. 18:1; Mrk'. 9:34; Luk'. 9:46 † 22:25 22:25 havadar - t'iyəmint'oğoy köməybala amdar. Kalaluğbalxoynak' q'a c'ək'eşi amdarxo tadeğala s'i. ‡ 22:26 22:25-26 Mat'. 20:25-27; 23:11; Mrk'. 9:35; 10:42-44 § 22:27 22:27 İoan. 13:12-15 * 22:35 22:35 Mat'. 10:9-10; Mrk'. 6:8-9; Luk'. 9:3; 10:4 † 22:37 22:37 İsa. 53:12

⁴² Şot'in metêre pi: «Ay Bez Bava, əgər mümkünesa, me cama † Zaxun əxilba. Ama Bez təə, barta Vi çureğala k'inək'q'an baki».

⁴³ T'e vədə göynuxun sa angel İsusə ak'eşi İçu zore tadi.

⁴⁴ İsusen əzyət aksun samalal ük'en afırınney. Şot'ay ap' oq'a bitala p'iye k'at'punxo k'inək'ey.

⁴⁵ İsus afırıpıt'uxun oşa hayzeri İz şagirdxoy t'öğölə hari, ama şot'oğə nep'axe ak'i.

⁴⁶ Şot'in İz şagirdxo pine: «Het'aynak'nən bask'e? Hayzeri afırıpənən ki, sinəyınşaksun vəxun əxılq'an baki».

İsusı biq'esun

(*Mat'. 26:47-56; Mrk'. 14:43-50; İoan. 18:3-12*)

⁴⁷ Mone, İsusen metər əyitk'ala vədine, bürdən sa dəst'ə amdare ak'eşi. P'as'se şagirdxoxun soğə bakala, İuda uk'ala şagird isə t'e dəst'in bəşe taysay. Şə İşalayınşəbaki ki, İsusə muçk'ale.

⁴⁸ Ama İsusen şot'o pine: «İuda, yəni Amdari Ğara sa muçbsunenən toyst'a?»

⁴⁹ İsusı hərrəmine bakalt'oğən isə me əşurxo ak'at'an Şot'o pit'un: «Ay Q'onçux, bərkə beş q'ılincxo ext'en?»

⁵⁰ Hat'e dayğal şot'oğoy sunt'in q'ılincen duği samcı bəyınşxoy kalat'ay nökəri yön ümögə tumexun bonet'i.

⁵¹ Ama İsusen "bəsp'anan!" pi İz kula nökəri ümögoy loxol laxi şot'o q'olayebi.

⁵² Oşa İsusen İz bac'anexun hari samcı bəyınşxo, xrame q'aroolçığoy kalat'oğə saal ağsaq'q'alxo pine: «Zu amdar füq'k'alzu ki? Q'ılincen q'a maqen het'aynak'nən hare Bez bac'anexun?»

⁵³ Zu hər ği vəxun sagala xramazuy, t'e vədə Za galtenanst'ay. Ama həysə ef vaxt'e hare - bayınq'luği § kalaluğbala vaxt'!» *

P'et'eri İsusaxun danmişaksun

(*Mat'. 26:57-58; 26:67-75; Mrk'. 14:53-54; 14:65-72; İoan. 18:13-18; 18:25-27*)

⁵⁴ İsusə biq'i tat'unşeri, Şot'o samcı bəyınşxoy kalat'ay k'oyat'un eçeri. Samal aralu isə P'et'eral şot'oğoy bac'anexun tanesay.

⁵⁵ Məəlin biyex eçeri aruxt'unbi. P'et'eral hari t'e aruğoy hərrəmine arsit'oğoy arane areşi.

⁵⁶ Aruğoy işiğ P'et'eri loxole biti, t'iyə bakala çuux nökərxoy sunt'inal şot'o anek'i. Şot'in P'et'eri loxol saal bəği pine: «Moval İsusaxun sagalaney».

⁵⁷ Ama P'et'eren "ay çuux, zu t'e amdara çaltəzxsə!" pi danmişəbaki.

⁵⁸ Samal oşa q'erəz sa amdarenal şot'o ak'i pine: «Hunal şot'oğoxun soğonu». Ama P'et'eren pine: «Təə, ay işq'ar!»

⁵⁹ Sa saadaxun oşa q'erəz sa amdarene ak'i pi: «Həgigiyal, me amdar şot'oxun sagalaney! Atənk'sə ki, mo galileyalune?»

⁶⁰ Ama P'et'eren pine: «Ay işq'ar, hun het'uxunen əyite avatez».

Mot'o uk'ala vədine dadalen elepi.

† 22:42 22:42 cam - İsusı xaçə loxol bisuni nişan

§ 22:53 22:53 bayınq'luği - yəni, şeytani

* 22:53 22:53 Luk'. 19:47-48; 21:37

⁶¹ T'e vədə Q'onçuğon fırlıpi P'et'eri loxole bəği. P'et'erial Q'onçuğon içü "ğe dadalen elk'amin hun Zaxun xib kərəm danmişakalnu" pi əyit eyexe baft'i.

⁶² Şoval t'et'iin c'eri hönkür-hönkür önönepi.

⁶³ İsusı q'aroola zap'k'ala amdarxon isə Şot'o lağa haq'i t'ap't'unney.

⁶⁴ Şot'ay pulmoğə ğaç'p'i xavart'un haq'say: «Sa xavareçalluğba bəyn, va şına duği?»

⁶⁵ Şot'o q'erəzəl gele əyitmux pi lağat'un haq'say.

İsus Kala Şurin bəş

(*Mat'. 26:57-66; Mrk'. 14:53-64; İoan. 18:19-24*)

⁶⁶ Kəybakat'an azuk'i ağsaq'q'alxoy, samci bəyinxşoy saal k'anun zombalxoyKala Şurane giresi, İusal içoğoy bəşt'un c'evk'i.

⁶⁷ Şot'oğon pit'un: «Yax düz upa, hun Xrist'osnu?» İsusen şot'oğə pine: «Vəx uk'ayiz, tenan vėbakal,

⁶⁸ vəxun xavar haq'ayiz isə Za coğab tenan tadal.

⁶⁹ Ama mone, mot'oxun oşa Amdari Ğar zorba Buxaçuğoy yön tərəf arsale».

⁷⁰ Şot'oğoy bitot'in xavare haq'i: «İsə Hun Buxaçuğoy Ğarnu?» İsusen şot'oğə coğabe tadi: «Vənnan nexə ki, Zu Şozu».

⁷¹ T'e vədə şot'oğon pit'un: «Ene q'erəz şahidluğa k'ə eht'iyəcə bu ki? Me əyitə İz Jomoxunyan ibaki!»

23

İsus Rimen təyinbi başçı P'ilat'i q'a Galileyin kalo İrodi bəş

(*Mat'. 27:1-2; 11-26; Mrk'. 15:1-15; İoan. 18:28-19:16*)

¹ T'e vədə Kala Şurin üzviyox bito hayzeri İsusə P'ilat'i t'öğölt'un taşeri.

² Şot'o taxsırkər c'evksun çuresi pit'un: «Yan q'ərarayan hari ki, me amdaren beş millətə yaq'nuxune c'evksa. Amdarxo imperat'ora nalog tast'una tene bare, içü isə Xrist'os pi padçağə hesabbsa».

³ P'ilat'en Şot'oxun xavare haq'i: «Hun iudeyxoy padçağnu? İsusen coğab tadi şot'o pine: «Hunen metər nex».

⁴ P'ilat'en samci bəyinxşo q'a camaata pine: «Zu me amdarast'a sal sa taxsır atezak'sa».

⁵ Ama şot'oğon içoğoy əyitin loxol çurpi pit'un: «Me amdaren Galileyinaxun burqi me oçalxol şirik' dirist' İudeyina İz zombsunen camaata yaq'nuxune c'evksa».

⁶ P'ilat'en Galileyin s'iya ibaki xavare haq'i: «Me amdar galileyalune ki?»

⁷ İsusi İroden kalaluğbala oçalaxun baksuna avabakiyal Şot'o İrodi t'öğölə yaq'abi. Şot'aynak' ki, t'e vədə İrodal Yerusalimaney.

⁸ İroden İsusə ak'i gele müqebaki. Şot'aynak' ki, Şot'ay barada t'ema ibakeney ki, Şot'o gele vaxt'axun aksune çuresay. Şot'in İsusi içeynak' sa möcüzə ak'est'unane çuresay.

⁹ İroden Şot'o gele sualxone tadi, ama İsusen şot'o sal sa coğab tene tadi.

¹⁰ Samci bəyinxşon q'a k'anun zombalxon hayzeri gele əyitmux pi Şot'o taxsırkərt'un c'evksay.

11 İroden q'a iz əsk'ərxon isə İsusı loxol boşşamin axşumpi lağa haq'it'uxun oşa Şot'o padçağ k'inək' lapest'i qaydı P'ilat'i t'öğölt'un yaq'abi.

12 Süft'ə sunaxun düşmən bakala P'ilat' q'a İrodal t'e ğinaxun oşa dost't'un baki.

13 T'e vədə P'ilat'en samci bəyinşxo, kalaluğbalxo saal camaata topbi

14 Şot'oğö pine: «Vən me amdara bez t'öğöl şot'aynak'nan eçere ki, kot'in amdarxo yaq'nuxune c'evksa. Mone, zu ef piin bəş me məsəlinə bəği q'əraraz hari ki, me amdarast'a ef uk'ala əşurxost'a saal sa taxsır butene.

15 İrodenal sa taxsır tene ak'i, şot'aynak'al beş loxole qaydı. İsə vəncə ananksa ki, me amdaren bisuna layiğ bakala sal sa əş tene biq'e.

16 Şot'aynak'al kot'o saycə t'apsuni caza tadi tərboz».

17 Hər usen P'ilat'en me axsibaya görə sa biq'əsıt'u tərebsay.

18 Ama camaaten harayepi: «P'ureq'an, p'ureq'an! Yaynak' Barabbina tərba!»

19 Barabba isə şəhərə amdarxo hökmətə q'arşi əqevksuna görəne zindana bosesey.

20 P'ilat'en İsusı tərbsuni tərəf baki p'urum amdarxoxun əyitepi.

21 Ama şot'oğön «kot'o xaçe loxol t'əq't'a, xaçe loxol t'əq't'al» uk'a harayt'unney.

22 P'ilat'en xibimci kərəm xavare haq'i: «Axırı me amdaren k'ə pisluga be? Zu kot'o besp'est'una layiğ bakala sal sa taxsır tez aksa. Mot'o göröl Kot'o saycə t'apsuni caza tadi tərboz».

23 Ama şot'oğön p'urum içoğoy əyiti loxol çurpi harayk'a Şot'ay xaçe loxol t'əq'tesunat'un tələbbsay. Camaaten uk'aloval baneki.

24 P'ilat'en şot'oğöy çureğalt'u bine:

25 şot'in amdar bespsuna görə, amdarxo hökmətə q'arşi əqevksuna görə biq'əsi amdara tərəbi. İsusı isə şot'oğöy kiyele tadi.

İsusı xaçe loxol t'əq't'esun

(Mat'. 27:32-44; Mrk'. 15:21-32; İoan. 19:17-25)

26 Əsk'ərxon İsusı t'əq't'a taşat'an, hame vədine ayizexun eğala Simon s'iyen k'irenalı sa amdara biq'i xaçə şot'ay baç'ane lat'unxi. Şot'in İsusı baç'anexun taşı xaçə taşalaney.

27 İsusı baç'anexun gele amdarxo, Şot'aynak' öñöpi neğ şik'ala çupuxe taysay.

28 İsusen fıırıpı şot'oğö pine: «Ay Yerusalmı xuyərmux, Bez dərden ma öñöpanan. Vəynak' q'a ef əyloğoynak' öñöpanan.

29 Şot'aynak' ki, t'etər ğimxone eysa ki, "he bəxt'əvərə songsuzxo, me dünyəne əyel nu eçeri q'a döş nu tadi çupuxxo!" uk'alt'un.

30 Me vədə "buruxmoğö <beş loxol bitanan!>, təpoğö <yax but'k'anan!> uk'alt'un". *

31 Şot'aynak' ki, əgər göyün xode bel me əşurxo et'unşt'asa, t'e vədə q'ari xoda k'ət'un bon?» †

32 İsusaxun sagala p'ə cinəyət'kərəl bespsat'un taşt'ay.

* **23:30 23:30** Hos. 10:8; Qay. əyit 6:16 † **23:31 23:31** - Memiya İsusen İçu "göyün xod" upsunen İzi düzgünluğa, günaxkərxo "q'ari xod" upsunen isə şot'oğöy günaxi boş batk'sunane ak'est'a.

33 Şorox "Kəllə" uk'ala gala hari p'at'unp'i. T'iya Şot'oval t'e p'ə cinəyətkərəl - sunt'u İz yön, t'e sunt'u isə İz tərş tərəf xaçe loxol t'əq't'undi.

34 İsusen pine: «Ay Bava! Me amdarxo bağışlayınşa, şot'aynak' ki, içoğoy k'ə bsuna içanal tet'un ava!» Əsk'ərxon isə çöp bosi İsusi paltara içoğoy arane cöyt'unbi. †

35 Camaaten çurpi tamaşanebsay. T'iya samci bəyinşxon q'a k'anun zombalxonal İsusə lağa haq'i next'uniy: «Mot'in q'erəz't'ogone çark'est'ay. Əgər Buxaçuğon c'ək'p'i Xrist'osesa, t'e vədə İçuval çark'est'e'q'an!»

36 Əsk'ərxonal İşalayınşaki Şot'o lağat'un haq'say. Şot'o fine oq'oy tadi

37 next'uniy: «Əgər hun iudeyxoy padçağnusa, va çark'est'a!»

38 Şot'ay best'a xaçe loxol "me amdar iudeyxoy padçağə" şame buy. §

39 Xaçe loxol t'əq't'əsi cinəyətkərxoy sunt'inal Şot'o təhk'irbi pine: «P'oy Xrist'osnuy, t'e vədə vaal, yaxal çark'est'a!»

40 T'iyəmi cinəyətkəren isə şot'o q'adağanbi pine: «Hun sal Buxaçuğoxun q'itenbsa? Axiri hunal xaçe loxolnu!

41 Yan beş əməlxo görəyan cazina zap'e, me Amdari isə sal sa taxsır butene».

42 Oşa İsusane pi: «Ay İsus, Vi padçağluğa padçağ k'inək' eğat'an za eyex bada!»

43 İsusen şot'o pine: «Va düzinəz nex, ğe hun Zaxun sagala cənnəte bakalnu».

İsusi bisun

(Mat'. 27:45-56; Mrk'. 15:33-41; İoan. 19:25-30)

44 Üqümci saadey, * ama dirist' oçali çoyel vuyumci saadal şirik' † bayinq'luğə baki.

45 Bəğen iz işiğa satenek'say, xrame pərdəəl biyexun cöyebaki. †

46 İsusen ost'aar «ay Bava! Bez Urufa Vaz tapşurbsa» § pi elmuxe tadi. Şo pure.

47 Me əşurxo ak'i q'oşuni baçtani kalat'in «həgigiyal, me Amdar düzgün amdarey» pi Buxaçuğə alxışebi.

48 Tamaşabseynak' t'iya gireşi amdarxonal bütüm me əşurxo ak'i içoğoy bel t'ap'sun qoşt'un qaybaki.

49 İsusə çalxalt'ogon isə Galileyinaxun İz baç'anəxun hari çupuxoxun sagala bütüm me baki əşurxo t'öğxun çurpi bət'unğsay. *

İsusə oçalaxbsun

(Mat'. 27:57-61; Mrk'. 15:42-47; İoan. 19:38-42)

50-51 T'iya İosif s'iyen sa amdare buy. Şo Kala Şurin üzviney, ama şot'ay c'evk'i q'əraraxun irəzi teney, şot'aynak' ki, düzgün, xeyirxax hamal Buxaçuğoy padçağluği eysuna yaq'bəğəla sa amdarey. Şo İudeyin Arimat'eya şəhərexuney.

52 Şot'in P'ilat'i t'öğöl taşi İsusi meydəne çureşi.

† 23:34 23:34 İvel məğ. 22:18 § 23:38 23:38 şameşey - bəzi kiinşamurxost'a grek'i, lat'ini saal əbrani t'arurxone şameşey. * 23:44 23:44 üqümci saad - həysət'in vaxt'en berezəre saad p'as's'e.

† 23:44 23:44 vuyumci saad - həysət'in vaxt'en berezərexun oşa saad xib. † 23:45 23:44-45

C'eyş. 26:31-33 § 23:46 23:46 İvel məğ. 31:5 * 23:49 23:49 Luk'. 8:2-3

⁵³ Meyidə xaçe loxolxun şivk'i parçına bəc'ürəpi. Oşa q'ayane kaşesi, hələ memaçaq şuk'k'al nu oçalaxesi sa mağarina lanexi.

⁵⁴ T'e ği Həzirliuğ bəğala ğiney, †Şamat' ğiyal İşalayınşebaksay.

⁵⁵ İsusaxun sagala Galileyinaxun hari çupuxal İosifi baç'anexun taşi mağarina q'a Şot'ay meyidə t'iya hetər laxsuna at'unk'i.

⁵⁶ Şot'oğon k'oya taşi saat' adeğala oyurxoxun toyexlu c'əyinxot'un həzirbi. Şamat' ğine isə Buxaçuğun bürüşü k'inək' hik'k'al əştet'unbi. ‡

24

İsusi bəyinbaksun

(*Mat'. 28:1-10; Mrk'. 16:1-11; İoan. 20:1-18*)

¹ Şamat'i samci ğine* savaxt'an üşenen, çupuğun içoğoy həzirbi adeğala oyurxo ext'i mağarin t'öğölt'un taşi. Şot'oğoxun sagala q'erəzəl sa hema amdar buney.

² Şot'oğon hari mağarin çomost'a bakala jəna t'ödx t'ik'irəsit'un ak'i.

³ Bona başi isə Q'onçux İsusi meyidə tet'un bəğəbi.

⁴ Şorox çəşmişəki mandet'uniy. Bürdən içoğoy bəş s'əq'e işiq k'inək' s'aldala paltarla p'ə işq'are c'eri.

⁵ Çupuxxo q'iylene haq'i. Şorox çooq'a past'unşi. İşq'arxon isə xavart'un haq'i: «Vən het'aynak'nan dirist' Bakalt'u p'urit'oğoy arane qəvesa?

⁶ Şo memiya butene, Şo bəyinbakene! Hələ Galileyina bakat'an Şot'in vəx pit'u ef eyex badanan:

⁷ "Amdari Ğar günaxkərxoy kiye tadeğalane, şot'oğonal Şot'o xaçe loxol t'əq'talt'un. Xibimci ğine isə Şo bəyinbakalane"». †

⁸ Çupuğonal İsusi əyitmoğoy eyext'un badi.

⁹ Şot'oğon t'et'iin qaybaki bütüm me baki əşurxo İsusi sas's'e şagirdə q'a t'iyyəmin amdarxo exlətt'unbi.

¹⁰ Me xavara ap'ost'olxo p'ap'esp'alorox Magdallu Mariya, Yoxanna, İak'ovi nana Mariya saal sa hema q'erəz çupuxey.

¹¹ Ama ap'ost'olxo şot'oğoy əyitmoğoy tet'un vəbaki, bütüm me əşurxo içoğoynak' vəbakala tene ak'esay.

¹² Ama P'et'er t'it'eri mağarina bəğsane taşi. Şot'in hari bona bəği t'iya saycə meyidə bəc'ürpi parçoğone ak'i. Me əşlə gele məət't'əl mandiyal iz k'oyane qaybaki.

İsusi p'ə şagirdə ak'esun

(*Mrk'. 16:12-13*)

¹³ Hat'e ği şagirdxoxun p'öğö Yerusolimaxun altmış st'adi ‡ əxil bakala Emmaus uk'ala ayizet'un taysay.

¹⁴ Şot'oğon bito me əşurxoy barada içoğoy arane exlətt'unbsay.

¹⁵ Şot'oğon exlətp'ala, sun-suna içoğoy fikirxo uk'ala vədineyal İsus İç İşalayınşaki şot'oğoxun sagala yaq' taysane burqi.

¹⁶ Ama şot'oğon İsusa tet'un çalxi, içoğoy pulmux ğaçesəney.

† 23:54 23:54 Həzirliuğ bəğala ği - yəni iudeyxost'a İvel hesabakala Şamat' ğineynak' həzirliuğ bəğəğala qomci ği. ‡ 23:56 23:56 C'eys. 20:10; K'an. 5:14 * 24:1 24:1 şamat'i samci ği - yəni bazarin ği † 24:7 24:6-7 Mat'. 16:21; 17:22-23; 20:17-19; Mrk'. 8:31; 9:31; 10:32-34; Luk'. 9:22; 18:31-33 ‡ 24:13 24:13 altmış st'adi - təxminən 11 kilometr

17 İsusen şot'oğoxun xavare haq'i: «Mo het'ay baradanan metər yaq' taysun exlətpsa?» Şorox beykōf çurt'unpi.

18 Şot'oğoy boşt'an Kleop'a s'iye bakalt'in pine: «Yerusalima baksun-baksun me baki eşurxoxun xavar nu bakalo saycə hunnu unko p'oy?»

19 İsusen «mani eşurxoxun?» pine. Şot'o coğabt'un tadi: «Nazaret'lu İsus bel hari eşurxoxun. Şo Buxacığoy q'a amdarxoy piyes İz uk'ala əyitmoğon q'a əməlxon c'ək'əgala sa xavareçaley.

20 Beşi samci bəyinşxon q'a kalaluğbalxon Şot'o bespsuni caza tadi xaçe loxol t'əq't'est'undi.

21 Yanal umudyanbaksay ki, me amdar gələcəyə İsraila çark'est'alone. Hamal, me eşur xib ği bəşe bake,

22 ama beş çupuxxoxun bəzit'oğon yax mat mandala eşurt'un exlətpsa. Şorox savaxt'an üşenen meyid laxesi mağarina taşi

23 bəğet'un ki, t'iya meyid butene. Next'un ki, içoğo t'et'iya angelxone ak'eşe, şot'oğon İsusi dirist' baksunat'un pe.

24 Oşa beşt'oğoxun bəziyoroخال mağarina taşi hər şeyə çupuğon içoğo exlətpi k'inək't'un ak'e. Ama İsus İçu ak'itet'un».

25 T'e vədə İsusen şot'oğō pine: «Ay haq'ılsuzxo! Xavareçalxoy pit'oğō vəbaksun vəx heq'ədər çətine tadesa!

26 P'oy tenan k'alpe ki, Xrist'osen İz kala s'iya bütüm me koruğxoxun c'ovaki q'azayınşalaney?»

27 Oşa Şot'in İvel Şame boş Moiseyi girkurxoxun burqı xavareçalxoy girkurxol şirik' İz barada şameşi bito ganxo q'andırışebi.

28 Şorox içoğoy tağala ayıza hari p'ap'at'an, İsusen İçu t'etərə taşeri ki, güvə hələ t'et'inal t'ağay tağale.

29 Ama şot'oğon İsus İ "eki, yaxun manda! Ene biyəne, bəğal batksaxe" pit'un. Şoval içoğoxun sagala k'oyane başi.

30 Hari şum ukala vədine, İsusen şuma ext'i şükürbala afırınal pit'uxun oşa cöybi şot'oğone tadi.

31 Hame vədə şot'oğoy pulmux qayeşi, şot'oğonal İsus İ çalt'unxi. Ama İsus şot'oğoy piyexun aneçi.

32 Şot'oğon pit'un: «Şot'o görəne Şot'in yaxun yaq'a exlətp'i İvel Şama q'andırışat'an beş ük' metər bəc'ük'eşi boksay!»

33 Şorox hat'e saad hayzeri Yerusalimat'un qaybaki. Hariyal sas's'e şagirdə q'a şot'oğoxun sagala bakalt'oğō giresit'un ak'i.

34 Şot'oğonal içoğō Q'onçuğoy həgigiyal bəyinbaksuna saal Simona ak'esunat'un exlətpi.

35 T'e vədə harit'oğonal yaq'a içoğoy bel hari eşurxo q'a İsus İ şum cöybat'an hetər çalxsunat'un exlətp'i.

İsusi sas's'e şagirdə ak'esun

(Mat'. 28:16-20; Mrk'. 16:14-18; İoan. 20:19-23; Ap'ost'. 1:6-8)

36 Mot'oğon me barada exlətp'ala vədine bürdən İsus İç şot'oğoy arane çurpi pine: «Vəynak' xeyirq'an baki!»

37 Şorox çəşmiş't'unbaki, içoğō q'iyen haneq'i, fikirt'unbi ki, içoğoy piyese ak'esa.

³⁸ Ama İsusen şot'oğo pine: «Het'aynak'nan q'ıbsa? Het'u görənən ef ük'e metər fikirxo eşt'a?»

³⁹ Bez kulmoğo q'a turmoğo bəğanan. Mo Zuzu! Za kuldanan bəğanan! Axırı urufi nə bədən tene baksa, nə üq'ən, ama Zast'a bune».

⁴⁰ İsusen mot'o pi şot'oğo İz kulmoğo q'a turmoğone ak'est'i.

⁴¹ Şorox içoğoy müqexun hələl vətət'unbaksay, mat mandet'uniy. T'e vədə İsusen pine: «Ukala şey buvəx?»

⁴² Şot'o sa tikə ap'esp'i çəli q'a sa k'ot'or uç'e şamt'un tadi.

⁴³ İsusenal ukuna ext'i şot'oğoy piin bəş kəye.

⁴⁴ Oşa İsusen şot'oğo pine: «Vəxun sagala bakat'an Bez pi əyitmoğoy məənə money: Moiseyi k'anunast'a, xavareçalxoy girkurxost'a q'a İvel məğurxost'a Bez barada şameşiyorox bex p'ap'alane».

⁴⁵ Oşa İsusen İvel Şama hetər düzgün q'amışaksunane şot'oğo zombi.

⁴⁶ Şot'in pine: «Metərə şameşe: Xrist'os koruğ zapi biyalane, xib gi oşa isə bəyinbakalane.

⁴⁷ Yerusalimaxun burqi bütüm millət xoynak' içoğoy günaxxo toobinen bağışlayınşaksun Şot'ay s'iyen karooz bakalane.

⁴⁸ Vən bütüm me əşurxoy şahidxonan.

⁴⁹ Mone, Zu Bez Bavan vəx əyit tadi Bakalt'u yaq'aboz. Vən isə, göynuxun eğala zora haq'amin, Yerusalimaxun c'emakinan». §

İsusi göynul əqesun
(Mrk'. 16:19-20; Ap'ost'. 1:9-11)

⁵⁰ Oşa İsusen şot'oğo səhərexun c'evk'i Bet'anyanal şirik' eneçeri, İz kula alabi şot'oğo xeyir-bərəkəte tadi.

⁵¹ Xeyir-bərəkət tast'unal şot'oğoxun əxilbaki göynule əqeşi.

⁵² İz şagirdxon Şot'o bult'un k'os'bi, müq-müqal Yerusalimat'un qaybaki.

⁵³ Metər luğen, şorox həmişə Buxaçuğo alxışpsun xramat'un baksay.

İoanen şampi Müq Xavar Bəşin əyit

Me girkə şampiyo ap'ost'ol İoane. İçal me girke boş şampi hadisəoğoy şahide. Şot'in ham əbraniğoy ədətxo q'a şot'oğoy fikirxo, hamal İsraili coğrafiina saat'e avay. Metər sa fikire bu ki, İoanen me girkə beş erin 50-70 ci usenxoy aranene şampe.

İoanen iz girke məksədə qay təst'iğəbsa: «Ama memiya bakalorox şot'aynak'e şameşe ki, vən İsusı Xrist'os, Buxaçuğoy Ğar baksuna vəbaki Şot'ay s'iyen yəşəyiş haq'əs bakanan» (20:31).

«İoanen şampi Müq Xavar» girken İsusı Buxaçuğoy həmişəluğ Əyit k'inək'e ak'est'a: «Əyit Amdar baki beş aranene yəşəyişi. Şo ük' bok'ospsunen q'a serilüğən buyey». (1:14). İsusı Buxaçuğoy həmişəluğ Əyit k'inək' ak'est'ala samci bəndurxoxun oşa «Müq Xavarast'a» İsusı cürbəcür möcüzəoğoy ak'est'uni baradane exlətesa. Me möcüzəoğon İsusı əyit tadeşi Çark'est'al saal Buxaçuğoy Ğar baksunane ak'est'a. Morox ak'est'i möcüzəoğ q'andrişala əyitmoğone təst'iğəbaks. Girke me hissinen bəzi amdarxoy İsusı hetər vəbaksuna q'a İz baç'anexun taysuna, t'iyəmit'oğoy isə Şot'ay əleyinə baki nu vəbaksunane ak'est'a. 13-17-ci bulurxost'a isə İsusı biq'əşi biyəsin İz şagirdxoxun sagala baksuna q'a içəoğoy hərtərəflu exləti baradane şamesa. İsusen xaça t'əq't'esunaxun bəş şagirdxo ük'e tast'a. Axırncı bulurxon isə İsusı biq'esuna, divanbaksuna, bəyinbaksuna, bəyinbakit'uxun oşal İz şagirdxo ak'esunane ak'est'a.

İoanen me girke boş Xrist'osi tərəfəxun amdarxo tadeğala həmişəluğ yəşəyişi haq'suni yaq'ane ak'est'a. Me həmişəluğ yəşəyiş İsusı yaq'a, düzluğa, Şot'ay yəşəyişə vəbakala amdarxone tadesa. İoani Müq Xavari t'iyəmi girkurxoxun c'ək'esun şone ki, İsusen İçu "xe", "şum", "çoban", "eğəlxo", "c'ap' saal iz zoğurux" əyitmoğon İzi "Həmişə Bakalo" baksunane ak'est'a.

Girke boş bakalorox:

1:1-18 P'rolog: İsus - Buxaçuğoy Əyite

1:19-51 İsusı q'ulluği burqesun: K'unuk'bal İoani şahidluğ saal İsusı samci şagirdxo

2:1-11:57 İsusen amdarxoynak' bi q'ulluğ

12:1-19:42 İsusı axırncı ğimxo

20:1-29 İsusı bəyinbaksun saal amdarxoynak' ak'esun

20:30-31 İoani girke məksəd

21:1-25 Ep'ilog: Q'onçuğoy Galileyina p'əmci kərəm ak'esun

Buxaçuğoy Əyit Amdare baks

¹ Burqesunast'a Əyit buney. Əyit Buxaçuğoxun sagalaney, Əyit Buxaçuxey.

2 Şo burqesunast'a Buxaçuğoxun sagalaney.

3 Hər şeyə Şot'ine yaratmışı, yaranmışaki şeyurxoxun sal soğə Şosuz tene yaranmışaki.

4 Şo yəşəyinşi orayiney, me yəşəyinşal amdarxoy işiğey.

5 İşiğen bayinq'luğa s'alest'a, bayinq'luğen şot'o bəc'ürpes tene baki.

6 Buxaçuğoy tərəfəxun yaq'abaki sa amdare hari, şot'ay s'i İoaney. *

7 Şo şahidluğbseynak'e harey ki, işiği barada şahidluğbane, bütüm amdarxonal me şahidluğa ibaki və baka't'un.

8 Şo iç işiğ teney, ama işiği barada şahidluğbseynak'e harey.

9 T'e işiğ seri işiğey, şo dünyəne harit'oğoy hər sunt'u işiğlune bsay.

10 Şo dünyənəney, dünyənə Şot'ine yaratmışı, ama dünyənən Şot'o tene çalxi.

11 Şo İzt'oğoy t'öğölə hari, ama İzt'oğon İçu tet'un q'abulbi.

12 Ama Şot'in İçu q'abulbi İz s'iya vėbakit'oğə bitova Buxaçuğoy əylux baksuni ext'iyərə tadi.

13 Şorox nə sa amdari əsiləxun, nə hədəni nəəl insani çuresunen tet'un baki, ama Buxaçuğoxunt'un baki.

14 Əyit Amdar baki beş aranene yəşəyinşi. Yan Şot'ay kalaluğa q'a zora ayank'i. Şot'in mot'oğə İz Bavaxun Şot'ay tək sa Ğar baksunene haq'i. İzi eysunen Şot'in yax ük' bok'ospşuni q'a het'ay seri baksunane ak'est'i.

15 İoanen Şot'ay barada şahidluğbi ost'aar pine: «"Zaxun oşa Eğalo zaxun üst'üne, şot'aynak' ki, zaxun bəş buney" pi, İz barada bez exlətp'i Amdar mone».

16 Yan bitot'in Şot'ay bakalt'uxun hayanq'i, Şot'in İz ük' bok'ospşunen yax bəl xeyir-bərəkəte tadi.

17 Buxaçuğon İz k'anuna Moiseyaxune avabakest'i, ük' bok'ospşuna q'a seri bakala yaq'a ak'est'una isə İsus Xrist'osane tapşurbi.

18 Buxaçuğə şuk'k'alən sal sa vədə tene ak'e, ama Bavay t'öğöl bakala tək sa Ğaren Buxaçuğə yax çalxesedi.

İoan Xrist'os tene

(Mat'. 3:1-12; Mrk'. 1:1-8; Luk'. 3:1-18)

19 İudeyxoy kalat'oğon İoanaxun "hun şunu?" pi xavar haq'seynak' Yerusolimaxun bəyinşxo q'a leviğə şot'ay t'öğölt'un yaq'abi. T'e vədə İoanen şahidluğbi

20 düzə pi c'ap'tenebi, şot'in qay pine: «Zu Xrist'os tezu».

21 Şot'oğon İoanaxun xavart'un haq'i: «P'oy hun şunu? İlyanu?» İoanen "təə, şo tezu" pine. T'e vədə şot'oğon xavart'un haq'i: «Bərke yan yaq'bəğala xavareçalnu?» İoanen "təə" coğabe tadi. †

22 Şot'oxun saal xavart'un haq'i: «P'oy hun şunu? Yax yaq'abit'oğə k'ə coğab taden? Vi barada k'ən peş bakon?»

23 İoanen İsaya xavareçali pi əyitmoğone coğab tadi: «"Q'onçuğoy yaq'a düzbanan" pi ams'i oçala bayanbalt'ay səszu». ‡

24 T'e vədə bəzi yaq'abaki fariseyxon

* 1:6 1:6 Mat'. 3:1-2; Mrk'. 1:4; Luk'. 3:1-2 † 1:21 1:21 K'an. 18:15,18; Mal. 4:5 ‡ 1:23 1:23 İsa. 40:3

25 İoanaxun xavart'un haq'i: «P'oy hun Xrist'os, İlya nəəl yan yaq'bəğala xavareçal tenusa, het'aynak'en xena badi k'unuk'bsa?»

26 İoanen şot'oğo coğabe tadi: «Zu xenenez k'unuk'bsa, ama ef arane vən nu çalxala sa Tano.

27 Şo zaxun oşa eğale. Zu Şot'ay sal torok'ali bağa şadbsunal tez lafst'a».

28 Me əşurxo İordan oqe t'e soğo tərəf - Bet'anyina, İoanen xena badi k'unuk'bala galane bakey.

K'unuk'bal İoani şahidluğbsun

29 Əyc'indəri İoanen İsusı şot'ay t'öğöl eysuna ak'i pine: «Dünyəni günaxa İz loxol ext'ala Buxaçuğoy Q'uzi mone!

30 "Zaxun oşa Eğalo zaxun üst'üne, şot'aynak' ki, zaxun bəş buney" pi İz barada bez exlətp'i Amdar mone.

31 Zu Şot'o tez çalxsay, ama Şot'o İsraila çalxest'eynak'ez xenen k'unuk'bsa hari».

32 İoanen şahidluğbi pine: «Azk'i ki, Uruf göynuxun göyərçin k'inək' şiri Şot'ay loxole çurpi.

33 Zu Şot'o tez çalxsay, ama xenen k'unuk'bseynak' za Yaq'abit'in İçin za peney: "Uruf şı loxol şiri manst'una ak'ayin, İvel Urufen k'unuk'baloS Şone".

34 Zuval mot'o ak'i şahidluğezbsa ki, "Buxaçuğoy Ğar mone"».

İsusı samcı şagirdxo

35 Əyc'indəri İoan iz şagirdxoxun p'öğö iz t'öğöl p'urum t'et'iya çurpeney.

36 Şot'in içoğoy t'öğölxun c'ovakala İsusı ak'i pine: «Bəğanan, Buxaçuğoy Q'uzi mone!»

37 Me p'ə şagirdal şot'ay əyitə ibaki İsusı baç'anexunt'un taşı.

38 İsusen fırpı İz baç'anexun eğalt'oğo ak'i şot'oğo pine: «Vəx k'ə lazım?» Şot'oğon İsusı pit'un: «Ravvi, Hun mayan manst'a?» ("Ravvi" "Məəlim" upsune.)

39 İsusen şot'oğo pine: «Zaxun ekinan, ak'alnan». Şoroxal taşı İsusı maya manst'una at'unk'i, t'e ği vis'imci saadal şirik'əl * Şot'oxunt'un baki.

40 İoanaxun ibaki İsusı baç'anexun taşı p'ə tanaxun soğo Simon P'et'eri viçi Andreyey.

41 Şot'in süft'ə taşı iz viçi Simona bəğəbi şot'o pine: «Yan Xrist'osa bəğəyanbi!» ("Xrist'os" "İləməşi, yəni c'ək'əsi amdar" upsune.)

42 Andreyen şot'o İsusı t'öğöle taşeri. İsusen Simoni loxol bəği pine: «Hun İoani ğar Simonnu, ama K'efa k'aleğalnu». (K'efa isə grek'i muzin P'et'er, yəni je upsune.)

43 Əyc'indəri İsus Galileyinə taysune çureşi. Şot'in Filip'a bəğəbi şot'o pine: «Bezi baç'anexun eki».

44 Filip'al, Andrey q'a P'et'er k'inək' Bet'sayda şəhərexuney.

45 Filip'en Nat'anaila bəğəbi şot'o pine: «Moiseyi k'anuna şameşi, xavareçalxonal pi Amdara bəğəyanbi. Mo nazaret'lu İosifi ğar İsusə».

⁴⁶ Nat'anailen şot'o pine: «Nazaret'axun şaat' sa şey c'eneğon ki?» Filip'en isə "eki, huncə ak'alnu" pine.

⁴⁷ İsusen Nat'anaili İçuç eysuna ak'i şot'ay barada metəre pi: «Mo iz ük'e bic'luğ nu bakala əsil sa israilune».

⁴⁸ Nat'anailen "Hun za k'ən çalxsə?" pi Şot'oxun xavare haq'i. İsusen şot'o coğabe tadi: «Filip'en va k'alk'alt'uxun bəş va incilnə xodin oq'a ak'ezuy».

⁴⁹ Nat'anailen Şot'o pine: «Ravvi, Buxaçuğoy Ğar Hunnu, İsraili padçağ Hunnu!»

⁵⁰ İsusen pine: «Bezi va incilnə xodin oq'a azk'i upsuna gөрən Za və baki? Hun kot'oxunal kala şeyurxo ak'alnu».

⁵¹ Oşa p'urum şot'o pine: «Serina, serinaz vəx nex: göye qayesuna saal Buxaçuğoy angelxo Amdari Ğare t'öğöl laşi-siysuna ak'alnan». †

2

İsusi xena fina tarast'un

1 P'ə ği oşa Galileyin Gana ayize sa laşk'oye baki. İsusi Nana t'et'ianey.

2 İsusə q'a İz şagirdxoval laşk'oya k'alpet'uniy.

3 Fi çark'at'an İsusi Nanan İçu pine: «Mot'oğoy fi çark'ene».

4 İsusen pine: «Avazu, ay Nana, ama Bezi vaxt' hələ p'ap'itene».

5 İz Nanan q'ulluğçıgo pine: «Kot'in vəx k'ə uk'ayin, banan».

6 İudeyxoy içoğo pakbsuni ədətə gөрə t'et'iya hər sunt'ay boş p'ə-xib met'rit' * xe p'aq'ala üç dənə jəne k'oyine buy.

7 İsusen q'ulluğçıgo pine: «K'oyiğə xenen buybanan». Şot'oğonal k'oyiğə jomol şirik' buyt'unbi.

8 Oşa Şot'in saal pine: «İsə kot'oxun samal ext'i düvənbəyin t'öğöl taşanən». Şot'oğonal tat'unşeri.

9 Dövənbəyinen fina tarapi xene tadane bəği. Şot'in fine mayin baksuna tene avay, mot'o saycə xena eçeri q'ulluğçıgone avay. Dövənbəyinen bəyə k'alpi

10 şot'o pine: «Bitot'in süft'ə şaat' fina, amdarxon üçit'uxun oşa isə keje finane eş't'a. Ama hun şaat' fina axıran efe».

11 Hametər, İsusi Galileyin Gana ayize ak'est'i me samci möcüzəli nişanen Şot'ay kalaluğa çoye c'evk'i, İz şagirdxoval İçu vət'un baki.

12 Mot'oxun oşa Şo İz Nanaxun, viçimoğoxun saal şagirdxoxun sagala K'efernauma taşi sa hema ği t'et'iyane mandı. †

İsusi haq'i-toydaxo xrame məəlinexun şəp'esun (Mat'. 21:12-13; Mrk'. 11:15-17; Luk'. 19:45-46)

13 İudeyxoy C'ovaksuni axsıbay‡ İşalayınşəbaksay. İsusə Yerusəlimane taşi.

14 Şot'in hari xrame məəline arak', eğel, gөyərçin toydaxone ak'i, t'et'iya təngə badalbalxoval buney.

15 İsusen vijurxon sa tatar düzbi bütüm haq'i-toydaxo içoğoy eğel saal arak'xoxun sagala xramaxun şəp'əsi, təngə badalbalxoy ist'olxoval taradi təngöğə oq'ane şipi.

† 1:51 1:51 Burq. 28:12 * 2:6 2:6 P'ə-xib met'rit' - təxminən 100 lit'ir. † 2:12 2:12 Mat'. 4:13

‡ 2:13 2:13 C'eys. 12:1-27

16 Şot'in göyөрçin toydalxo pine: «Mot'oğo memiin ext'anan! Bezi Bavay k'oja bazaranan c'urevk'e!»

17 İz şagirdxonal İvel Same boş bakala "vi k'oja çuresunen Za bok'osp'i-şik'ale" әyitә eyext'un badi. §

18 T'e vәdә iudeyxoy kalat'oğon Şot'oxun xavart'un haq'i: «Mot'oğo bseynak' Vi ext'iyәр baksuna yax mani möcüzәlü nişanxonon ak'est'es bakan?»

19 İsusen şot'oğo çoğabe tadi: «Me xrama şarpanan, xib ğiin boş Zu kot'o tәzәdән biq'oz».*

20 T'e vәdә iudeyxoy kalat'oğon pit'un: «Me xram q'ırx üq useni bele biq'eşe, hun isә kot'o xib ğiin biq'alnu?»

21 Ama İsusen "xram" uk'at'an İz bәdәnәxunә әyitey.

22 İsus p'uribәyinbakit'uxun oşa şagirdxon Şot'ay me pi әyitmoğo eyext'un badi, İvel Şamurxo q'a İsusi pi әyitmoğo vәt'unbaki.

23 İsusen C'ovaksuni axsibayi vәdine Yerusalima bakat'an, Şot'in t'iya ak'est'i möcüzәlü nişanxo ak'it'oğoy gelo Şot'o vәt'un baki.

24 Ama İsusen amdarxoy ük'e bakalt'oğo avabaksuna görә şot'oğo İz barada hәр şeya nexteney

25 şot'o görә ki, amdarxoy barada şinesa Şot'o exlәtpsuna eht'iyәc buteney, axiri amdarxoy ük'exun c'ovakalt'oğo avaney.

3

İsusi q'a Nik'odimi exlät

1 Fariseyxoy arane Nik'odim s'iyen iudeyxoy kalat'oğoxun soğone buy.

2 Şo üşe İsusi t'öğöl hari pine: «Ravvi, avayan ki, Hun Buxaçuğon yaq'abi sa mәәlimnu. Şot'aynak' ki, Buxaçuxsuz şuk'k'alen Vi ak'est'i möcüzәlü nişanxo ak'est'es batenekoy».

3 İsusen şot'o çoğabe tadi: «Serina, serinaz va nex: sal sa amdaren tәzәdән nanaxun nu bakayin, Buxaçuğoy padçağluğa çalxes tene bakan».

4 Nik'odimen Şot'oxun xavare haq'i: «Yәşlu sa amdar hetәre tәzәdән nanaxun bakes bakan? Şo p'әмci kәрәм iz nanay tapane başi saal nanaxun bakes banekon ki?»

5 İsusen çoğabe tadi: «Serina, serinaz va nex: amdaren xenaxun saal Urufaxun tәzә yәşәyinş nu haq'ayin, *Buxaçuğoy padçağluğa bayes tene bakan.

6 Amdaraxun bakalo amdare, Urufaxun bakalo uruf.

7 Va Bezi "tәzәdән nanaxun bakalanan" upsuna mat ma manda.

8 Muşen iz çureğala galane fune, şot'ay sәsә inbaksa, ama mayin hari maya taysuna ten avabaksa. Urufaxun tәzә yәşәyinş haq'i amdaral metәre».

9 Nik'odimen "ke әşur hetәre bakes bakan?" pi xavare haq'i.

10 İsusen şot'o çoğabe tadi: «Hun İsraila çalxeşi mәәlimnu. Mot'oğo avatenu ki?»

11 Serina, serinaz va nex: yan beşi avabakalt'uyan exlәtpsә, beşi ak'it'uyan şahidluğbsә, ama vән beşi şahidluğbsuna tenan q'abulbsә.

§ 2:17 2:17 İvel möğ. 69:9 * 2:19 2:19 Mat'. 26:61; 27:40; Mrk'. 14:58; 15:29 * 3:5 3:5 - İsusen "xenaxun" uk'at'an k'unuk'baksunaxun, "Urufaxun" uk'at'an isә Buxaçuğo vә amdarxoy ük' badalbaksunaxunә әyitey.

¹² Bezi me dünyənin əşurxoxun exlətp'it'oğə və tenansa, göynul bakala əşurxoxun exlətp'ayiz hetər və bakalnan?

¹³ Göynuxun şiri Amdari Ğaraxun başq'a şuk'k'al göynul laşi tene, † saycə Amdari Ğare t'et'iya bake.

¹⁴ Moiseyen çölə dizik'ə ala əqəvk'i k'inək' †Amdari Ğaral Buxaçuğoy kiin ala əqəşine buq'on ki,

¹⁵ Şot'o və bakala hər sunt'in həmişəluğ yəşəyinq haq'ane.

¹⁶ Şot'aynak' ki, Buxaçuğon dünyənə t'etərə çuresi ki, İz tək sa Ğarane tadi; tnedi ki, Şot'o və bakalo maq'an p'uri, ama həmişəluğ yəşəyinq'an haq'i.

¹⁷ Buxaçuğon İz Ğara me dünyəneynak' pis q'ərar c'evkseynak' təə, şot'o çark'est'eynak'e yaq'abi.

¹⁸ Şot'in İçu və bakalt'aynak' pis q'ərar tene c'evk'al, və nu bakalt'aynak' isə ene pis q'ərar tadeşene, şot'aynak' ki, şo Buxaçuğoy tək sa Ğara və tene baki.

¹⁹ Tadeşi q'ərareynak' səbəb mone baki: dünyənə İsus işiq k'inək'e hari, ama amdarxon bayinq'luğa işiqaxun gelet'un çuresi, şot'aynak' ki, içoğoy əməlxo şərə.

²⁰ Pislüğ balt'in işiqə nifrətəbon, iz əməlxo ak'maq'anşi pi işiqi tərəf tene tağon.

²¹ Serina əməlbalo isə işiqəne c'eğon ki, izi Buxaçuğoy s'iyal bi əməlxo ak'eğane.

K'unuk'bal İoani İsusı barada şahidluğbsun

²² Kot'oxun oşa İsus q'a İz şagirdxo İudeyin oçalat'un taşi. İsus sa hema vaxt' şot'oğoxun t'et'iya mandı amdarxo xena badi k'unuk'ebşay.

²³ İoanenal Salima İsa bakala Aynonane xena badi k'unuk'ebşay, t'et'iya gele xenoy. Amdarxo hari xena başi k'unuk't'unbaksay.

²⁴ (İoana hələ zindana tet'un badey.) §

²⁵ Me vədine İoani şagirdxoy q'a q'erəz sa iudeyluni arane pak baksuni barada həcətə biti.

²⁶ Şagirdxon İoani t'öğöl hari pit'un: «Ravvi, İordan oqe bəğ c'eğalaç tərəf vaxun sagala baki amdar vi eyexe? Hun Şot'ay barada şahidluğənbey. Mone, Şot'inal k'unuk'ebşa, bitoval Şot'ay t'öğölə taysa».

²⁷ İoanəne coğabe tadi: «Amdara Buxaçuğoxun nu tadeğayin, şot'in hik'k'al bes tene bakon.

²⁸ Bezi "Zu Xrist'os tezu, ama Şot'oxun bəşəz yaq'abake" pi me əyitə vəñ şahidnan. *

²⁹ Bin şiyasa, bəy şone. Ama bəye yaq'a bəği ümüx-səsəl bakala xaşp'anal bəye səşə ibakat'an gele müqe baksə. Bezi həysət'in müqluğal həmətərə bex c'eysa.

³⁰ Şo kala, zu isə mis'ik' bakalazu».

³¹ Göynuxun Eğalo bitot'uxun üst'üne. Oçali çoyexun bakalo isə oçali çoyel bakalane, hamal me dünyəni amdar k'inək' exlətp'alane. Ama göynuxun Eğalo bitot'uxun üst'üne.

† 3:13 3:13 Göynuxun şiri - bəzi şamurxost'a "göynuxun şiri, həysəəl göynul Bakalo". † 3:14

3:14 Ams'i oç. 21:9 § 3:24 3:24 Mat'. 14:3; Mrk'. 6:17; Luk'. 3:19 * 3:28 3:28 İoan. 1:20

³² Şot'in k'ə ak'i-ibakenesa, şot'oğoy baradane şahidluğbon, ama Şot'ay şahidluğa şuk'k'alēn tene q'abulbsa.

³³ T'e şahidluğa q'abulbala amdaren isə Buxaçuğoy seri baksuna tēst'igēbsa.

³⁴ Buxaçuğon yaq'abi Amdaren Buxaçuğoy əyitəne nex, Buxaçuğonal İz Urafa Şot'o bol-bole tast'a.

³⁵ Bavan İz Ğara çuresa, hər şeyə Şot'ay kiyele tadi. †

³⁶ Ğara vė bakalt'in həmişəluğ yəşəyinqə haq'i baksə, Ğara t'öǝxbalt'in isə yəşəyinq tene ak'al, şot'aynak' ki, Buxaçuğoy əcuğ şot'ay loxole manst'a.

4

İsus q'a samariyalu çuux

¹ Fariseyxon İsusı İoanaxun gele şagird girbsuni saal şot'oğə xena badi k'unuk'bsuni barada it'unbaki.

² (İsusen İçin təə, İz şagirdxont'un k'unuk'bsay).

³ İsusen mot'o avabakala k'inək' İudeyinxun c'eri Galileyinane qaybaki.

⁴ Şə Samarinxun c'ovakalaney.

⁵ İsus İak'oven iz Ğar İosifa tadi oçala İša bakala Samariin Sıxar s'iyen şəhərene hari. *

⁶ İak'ovi xene kəriz t'et'iyaney. Yaq'en İsusə mandak'bsuna Ğərə Şə t'e xene kərizi t'öǝl çurepi. Üqumci saadey. †

⁷ Samariyalu sa çuux kərizəxun xə c'evk'sane hari. İsusen şot'o pine: «Zə üǝseynak' xə tandon?»

⁸ (İz şagirdxo ukun haq'seynak' şəhəret'un taşey.)

⁹ Samariyalu çuğon Şot'o pine: «Hun sa iudeynu, zu isə sa samariyalu çuux. Hun hətəren zaxun xə çureşes bakon?» (İudeyxon samariyaluğoy əşp'est'ala q'ava əşp'estet'unst'ay.) ‡

¹⁰ İsusen şot'o coğabe tadi: «Əǝər hun Buxaçuğon tadi payə saal vaxun xə çureğəlo Şu baksuna avabakayin, hunen Şot'oxun xə çureğon, Şot'inal va yəşəyinqest'ala xene tadon». §

¹¹ Çuğon Şot'o pine: «Bezi aǝa, xə c'evkseynak' sa q'av tevax bu, kərizəl bəǝəloye. P'oy t'e yəşəyinqest'ala xena mayin c'evk'alnu?»

¹² Mə kərizə yax beş bava İak'ovene tade. Kot'oxun için, iz Ğarmoğon, iz beliqon xet'un üǝə. Hun şot'oxunal üst'ünnu ki?»

¹³ İsusen şot'o coğabe tadi: «Mə xenaxun üǝəlo saal xeneza bakale,

¹⁴ ama Zu tadala xenaxun şiin üǝəyin, sal sa vədə xeneza tene bakal. Zu tadala xə şot'ay boş həmişəluğ yəşəyinqest'ala sa xene orayin bakale».

¹⁵ Çuğon Şot'o pine: «Bezi aǝa, t'e xenaxun za tada ki, zu sal sa vədə xeneza ma bakaz, saal xə c'evkseynak' memiya ma eǝaz».

¹⁶ İsusen çuğə pine: «Taki vi işq'ara k'alpa qaybaka miya».

¹⁷ Çuğon Şot'o "Bezi işq'ar butene" pine. İsusen şot'o pine: «Vi işq'ar nu baksuna düzen pi,

† 3:35 3:35 Mat'. 11:27; Luk'. 10:22 * 4:5 4:5 Burq. 33:19; Yeş. 24:32 † 4:6 4:6 Üqumci saad - həysət'in vaxt'en bərezərə saadi p'as'se. ‡ 4:9 4:9 Ezr. 4:1-5; Neh. 4:1-2 § 4:10 4:10 İoan. 7:38

18 şot'aynak' ki, vi qo işq'are bake, həysə vaxun yəşəyinşaloval vi işq'ar tene, hun kot'o düzen pi».

19 Çuğon metəre pi: «Bezi ağa, azaksa ki, Hun xavareçalnu.

20 Beşi bavoğon-kalboğon me buruğot'un bul k'os'bsay, ama vən iudeyxon nexnan ki, bul k'os'bseynak' sa ga bunesa, şoval Yeruslime».

21 İsusen şot'o pine: «Za vėbaka, t'etər sa vədəne eyşa ki, Bava nə me buruğə, nəəl Yerusalima bul k'os'bsun tene lazım bakal.

22 Vən tenan ava het'unan bul k'os'bsa, yan isə avayan het'uyan bul k'os'bsa, şot'aynak' ki, çark'esun iudeyxoxune.

23 Ama t'e vədə enesa, şo ene harene ki, həgigi bul k'os'balxon Bava urufen saal ük'en bul k'os'balt'un. Axırı Bavanal İçeynak' metər bul k'os'balxone qəvesa.

24 Buxaçux İç Urufe, İçu bul k'os'balxonal urufen q'a ük'en bul k'os'balat'un».

25 Çuğon Şot'o pine: «Avazu ki, "Xrist'os" uk'ala c'ək'esi * sa Tan eğale. Şo eğat'an yax hər şeyə avabakest'ale».

26 İsusen şot'o pine: «Vaxun əyitk'alo Şone, Zu Şozu».

27 Me arane İsusi şagirdxo hart'un, Şot'ay sa çuğoxun exlətp'suna ak'i mət't'əlt'un mandı, ama şuk'k'alen "k'ən çuresay?" nəəl "het'aynak'en ke çuğoxun exlətp'sa?" pi tene xavar haq'i.

28 Çuğon isə xene gamata oq'a laxı şəhərene qaybaki. Şot'in amdarxo pine:

29 «Ekinan, zu biq'i əşurxo bitova za exlətp'i Amdara ak'anan. Bərkə beşi yaq' bəğala Xrist'os Şone?»

30 Amdarxoval şəhərexun c'eri İsusi t'əğəlt'un hari.

31 Me arane şagirdxon Şot'o xoyinšt'unbsay: «Ravvi, sa şey uka».

32 Ama İsusen şot'oğə pine: «Zast'a t'etər sa ukune bu ki, vən şot'oxun xavarsuznan».

33 T'e vədə şagirdxon "bərkə şinesa Kot'aynak' ukun eçerene?" pi sun-sunaxun xavart'un haq'i.

34 İsusen şot'oğə pine: «Za Yaq'abit'ay çureğalt'u əməl'sun, Şot'ay əşlə tamambsun Zaynak' ukun k'inək'e.

35 Vən "exeynak' hələ bip' xəşə mande" tenan nex? Zu isə vəx nexzu ki, ef pulmoğə qaypi q'oruğa bəğanan: əkin ene neşum bakene, exp'ala vədəne. †

36 Mone, exp'alen iz zəhməti haq'q'al exest'a, həmişəluğ yəşəyinşeynak' məhsulal topebsa. Hametər, ham bit'alo, ham exp'alo sagala müqt'unbaksə.

37 Metərluğən, "sunt'in binet'on, t'e sunt'in exebon" əyit hari düze c'eyşa.

38 Zu vəx iz loxol vən zəhmət nu zapi sa məhsula exbsaz yaq'abe. Q'erəzt'oğont'un zəhmət zapi, vən isə şot'oğəy zəhməti baranan şərik baki».

Samariyaluğəy gelet'ay İsusə vė baksun

39 T'e şəhərexun bakala samariyaluğəy gelə "bezi biq'i bütüm əşurxo za exlətebi" pi şahidluğəbala çuğəy əyitə görə İsusə vėne baki.

40 Şot'aynak'al samariyaluyox İsusi t'əğəlt'un hari Şot'o xoyinšt'unbi ki, içoğəy t'əğəlt'un mandı. İsusal p'ə ği t'et'iyane mandı.

* 4:25 4:25 c'ək'esi - yəni, c'əyin ləəməsi c'ək'esi amdar † 4:35 4:35 Mat'. 9:37-38; Luk'. 10:2

41 İsusen İçin şot'oğoxun exlətpsuna görə lap gele amdare Şot'o və baki.

42 Şot'oğon çuğə next'uniy: «Ene tək vi əyiten teyan və baksa, ene yanal beşi ümüğon ibaki avayanbaki ki, həgigiyal, dünjönə Çark'est'al Mone».

Padçağeynak' əsp'ala amdari ğare q'olaybaksun

43 İsus p'ə ğinaxun oşa t'et'iin c'eri Galileyin tərəf yaq'ane baft'ı.

44 İsusen İçin sa vədə xavareçali iz yurdnu hörmət nu baksuni barada peney. †

45 Ama Galileyina eğat'an galileyaluğon Şot'o saat't'un q'abulbi, şot'aynak' ki, şot'oğonal axsibayi vədine Yerusalama hari Şot'in t'et'iya bi hər şeyə ak'et'uniy. §

46 Hametər, İsus p'urum mot'oxun bəş İzi xena fina taradi gala, Galileyin Gana ayizene hari. Me ayize padçağeynak' əsp'ala sa amdare buy. Şot'ay ğar K'efernauma azari bask'ened.

47 Me amdar İsusi İudeyinxun Galileyina eysuna ibakat'an Şot'ay t'öğölə hari. Şot'oxun xoyinşebi ki, hari iz ğara q'olaybane, şot'aynak' ki, iz ğar elmoğoy loxoley.

48 İsusen şot'o pine: «Vən müt'lək' möcüzəlü nişanxo ak'ınan buq'on ki, vət'a vələğ bakane!»

49 Padçağeynak' əsp'ala amdaren isə İsusə pine: «Bez ağa, hələ ki bez ğar p'uritene, tağen!»

50 İsusen şot'o pine: «Taki k'oya, vi ğar yəşəyınşale». T'e amdaral İsusi əyitə vėbaki taneşi.

51 Şo hələ k'oya tene p'ap'ey, iz k'ulurxon hari içü iz ğare q'olaybaksunat'un xavar tadi.

52 Şot'in k'ulurxoxun iz ğare saat' baksuni vaxt'ane xavar haq'i, şot'oğonal pit'un: «Nəyni vüğümci saadast'ane * iz q'ızdırma şiri».

53 Bavanal q'amışe baki ki, mo İsusen içü "vi ğar yəşəyınşale" pi vədinene bake. Hametər, şo içal, dirist' iz külfətəl İsusə vət'un baki.

54 Mo İsusi İudeyinxun Galileyina harit'uxun oşa ak'est'i p'əmci möcüzəlü nişaney.

5

Hovuzi t'öğöl bakala azarin q'olaybaksun

1 Mot'oxun samal vədə oşa İsus Yerusalama, iudeyxoy sa axsibayane taşi.

2 T'iya Eğeli darvazin t'öğöl, iz hərrəmine qo seyvan bakala, əbraniğoy muzin Bet'zadə uk'ala sa hovuzə buy.

3-4 Şot'ay qo seyvaneyal gele azariyoxe bask'ey: k'aç'i, axsağ saal p'aralıçen duği amdarxo. *

5 T'et'iya otuz muğ usenin azari bakala sa amdare buy.

6 İsusen me amdari baksuna ak'i, hamal şot'ay gele vaxt'axun azari baksuna avabaki şot'oxun xavare haq'i: «Q'olaybaksun çurenşa?»

† 4:44 4:44 Mat'. 13:57; Mrk'. 6:4; Luk'. 4:24 § 4:45 4:45 İoan. 2:23 * 4:52 4:52 Vüğümci saad - həysət'in vaxt'en berezəre saad sa. * 5:3-4 5:3-4 - bəzi şamurxost'a: bask'ey saal xene galpsuni yaq'at'un bəğsay. 4 Şot'aynak' ki, Q'onçuğoy sa angelen arane hovuzi boş başi xena galgalest'ay. Xene galgalpsunaxun oşa t'et'iya bağala samci amdar, hetər azari balkayin q'olayebaksay.

⁷ Azarinen İsus a coğabe tadi: «Bez ağa, bezi t'öğöl sa amdar tene bu ki, xene galgalk'ala vəđine za hovuz a badane. Zu p'ap'amin q'erəzo zaxun bəş t'et'iya banesa».

⁸ İsusen şot'o pine: «Hayza, vi döşəyə ext'a, tarapa!»

⁹ T'e amdaral hat'e saad q'olayebaki, iz döşəyə ext'i taranepi.

T'e ği Şamat' ğiney.

¹⁰ Kot'o görəl iudeyxoy kalat'oğon q'olaybaki amdara pit'un: «Ğe Şamat' ğine, döşəyə taşt'un va q'adağane». †

¹¹ T'e amdaren şot'oğö coğabe tadi: «Za q'olaybi Amdaren za "döşəyə ext'a, tarapa" pine».

¹² Şot'oxun xavart'un haq'i: «P'oy va "ext'a, tarapa" pi amdar şuva?»

¹³ Ama q'olaybaki amdaren Şot'ay şu baksuna tene avay, şot'aynak' ki, İsus t'et'iya bakala camaati arane açeney.

¹⁴ Samal oşa İsusen xrama t'e amdara bəğöbi pine: «Bəğə, hun q'olayenbaki, saal günax əş ma biq'a ki, vi bel ene pis əş maq'an hari».

¹⁵ Q'olaybaki işq'arenal taşi içü q'olaybi t'e Amdari İsus baksuna iudeyxoy kalat'oğö avabakesedi.

¹⁶ Mot'oxun oşa iudeyxoy kalorox İsus a biq'suni loxolt'un biti, şot'aynak' ki, me əşurxo Şamat' ğinene bsay.

¹⁷ Ama İsusen şot'oğö pine: «Bezi Bavan ğeyin ğinal şirik' əşəbsa, Zuval əşəzbsa».

¹⁸ Metərluğen, iudeyxoy kalorox İsus a bespsuni loxol samalal gelet'un biti, şot'aynak' ki, İsusen saycə Şamat' ğina tene pozmişey, hamal Buxaçuğoy İz Bava baksuna upsunen İçü Buxaçuğoxun barabare hesabbsay.

İsus a tadesi ext'iyəri İz Bavaxun baksun

¹⁹ Ama İsusen şot'oğö pine: «Serina, serinaz vəx nex: Ğaren İz Bavay k'ə bsuna nu ak'ayin, İçuxun sa şey tene bon. İz Bavan k'ə bayin, Ğarenal şot'one bsa.

²⁰ Şot'aynak' ki, Bavan İz Ğara çuresa, İçin bala hər şey a şot'o ak'esest'a. Bavan kot'oxunal kala əşurxo ak'est'ale, vənal mat mandalnan.

²¹ Bavan p'urit'oğö bəyinbi şot'oğö yəşəyinş tadi k'inək' Ğarenal İçin çureğalt'oğö yəşəyinşə tast'a.

²² Bavan şuk'k'ala divantenebsa, ama divanbsuni ext'iyərə İz Ğarane tade ki,

²³ bitot'in Bava hörmətbala k'inək' İz Ğaral hörmətq'anbi. İz Ğara hörmətnubalt'in şot'o yaq'abi Baval hörməttenebsa.

²⁴ Serina, serinaz vəx nex: Bezi pit'oğö ümüxlaxi Za Yaq'abit'u və amdareynak' həmişəluğ yəşəyinşə bu. Şo pis q'əraren tene divanbakal, şot'aynak' ki, şo ene bisunaxun yəşəyinşə c'ovaneki.

²⁵ Serina, serinaz vəx nex: iz vədə enesa, şo ene hari p'ap'ene; p'urit'oğon Buxaçuğoy Ğare səsə ibakalt'un, ibakiyoroxal yəşəyinşalt'un.

²⁶ Şot'aynak' ki, Bavay İçust'a yəşəyinş bakala k'inək' İz Ğaral İçust'a yəşəyinş baksune tadi.

²⁷ Divanbsuni ext'iyərə şot'one tadi, şot'aynak' ki, Şo Amdari Ğare.

† 5:10 5:10 Neh. 13:19; Yer. 17:21

²⁸ Mot'o mat ma mandanan, şot'aynak' ki, t'etər sa vədəne eysa ki, gərəmzoğə bask'iyorox bito Şot'ay səsə ibaki

²⁹ gərəmzoğoxun c'əgalt'un. Şaat'luğ biyorox yəşəyınşbeynak' bəyinbakalt'un, pislüğ biyorox isə divanbaki pis q'ərər haq'seynak' bəyinbakalt'un. †

³⁰ Zu Bez ext'iyərən hik'k'al bes batezkon. Bavan Za pi k'inək'ez divanbsa, Bezi c'evk'ala q'ərəräl düzgünə, şot'aynak' ki, Bezi çureğalt'u tez bsa, Za Yaq'abit'ay çureğalt'uz bsa.

İsusi barada bakala şahidluğ

³¹ Əgər Zu Bezi barada şahidluğbayız, Bezi şahidluğ seri tene bakon.

³² Ama Bezi barada şahidluğbalə q'ərəzone. Şot'ay şahidluğı seri baksunal avazu.

³³ Vən İoani t'öğöl amdarnan yaq'abi, şot'ay bi şahidluğal serine. §

³⁴ Bezi amdarxoy şahidluğa eht'iyəc butene, mot'oğə saycə ef çark'eseynak'ez nex.

³⁵ İoan bok'ala saal işiğ sakala sa çırağ k'inək'ey, vənal samal vədə şot'ay işiğa müq baksunnan çuresi.

³⁶ Ama Zast'a İoani Bezi barada bi şahidluğaxun üst'ün şahidluğə bu. Bezi Bavan Za tapşurbi əşurxo bex p'ap'espseynak' Bezi bala me əşurxon için Bez barada şahidluğəbsa. Şot'oğon Bezi Bavay tərəfəxun yaq'abaksunane ak'est'a.

³⁷ Za yaq'abala Bavan İçinal Bezi barada şahidluğəbsa. Vən sal sa vədə Şot'ay səsə tenan ibake, İcuval tenan ak'e. *

³⁸ Şot'ay əyitəl vəst'a tene yəşəyınşbsa, şot'aynak' ki, Şot'in yaq'abi Amdara tenan və.

³⁹ Vən İvel Şamurxo diggətlü k'alpi fikirnanbsa ki, şot'oğon vəx həmişəluğ yəşəyınş tadale. Ama İvel Şamurxonal Bezi baradat'un şahidluğəbsa.

⁴⁰ Vən isə yəşəyınş haq'seynak' Bez baç'anəxun eysun tenan çuresa.

⁴¹ Amdarxoy tərifə Bezi eht'iyəc butezax.

⁴² Ama vəx çalezxsə: vəst'a Buxaçuğə çuresun butene.

⁴³ Zu Bavay s'iyenez hare, vən isə Za q'abultenanbsa. Ama soğə hayzeri iz s'iyen eğayın, şot'o q'abulnanbon.

⁴⁴ Vən amdarxoxun eğala tərifənan qəvesa, tək bakala Buxaçuğəxun eğala tərifə təə. Şot'o görəl Buxaçuğə bakala vəluğ vəxun əxile!

⁴⁵ Fikirmabanan ki, Zu vəx Bavay bəş taxsırkər booz. Vəx taxsırkər balə ef umudbakala Moiseye.

⁴⁶ Əgər vən Moiseya vəbakinaniy, Zaal vənənbakoy, şot'aynak' ki, şot'in Bez baradane şampe.

⁴⁷ Ama şot'ay şampit'oğə tenan vəbaksasa, Bezi əyitmoğə hetər vəbakalnan?»

6

İsusi qo hazar tanaxun gele amdara ukest'un

(Mat'. 14:13-21; Mrk'. 6:30-44; Luk'. 9:10-17)

¹ Mot'oxun oşa İsus Galileya gölə t'e soğə tərəfə c'ovaki. T'e gölə s'iya T'iberiyal next'uniy.

† 5:29 5:29 Dan. 12:2 § 5:33 5:33 İoan. 1:19-27; 3:27-30 * 5:37 5:37 Mat'. 3:17; Mrk'. 1:11; Luk'. 3:22

2 Şot'ay baç'anexun gele camaate taysay, şot'aynak' ki, Şot'in azariğo q'olaybsunen ak'est'ala möcüzölü nişanxo at'unksay.

3 İsus burux gala laşi İz şagirdxoxun sagala areşi.

4 İudeyxoy C'ovaksuni axсібay* İşalayınşbaksay.

5 İsusen gele camaati İz t'öğöl eysuna ak'i Filip'a pine: «İsə şum mayın haq'en ki, me amdarxo uk'est'en?»

6 Me əyitmoğo şot'o yoxlayınşbeynak'e pi, şot'aynak' ki, İçin k'ə baleysa avaney.

7 Filip'en Şot'o coğabe tadi: «Kot'oğoynak' p'əbaç dinarluğ † şumal haq'ayın, hərt'u sa k'ot'or tene koft'on!»

8 T'e vədə şagirdxoxun soğo bakala Simon P'et'eri viçi Andreyen Şot'o pine:

9 «Memiya sa ğar əyeləst'a qo dənə mis'ik' muye şum saal p'ə dənə çəline bu, ama meq'ədər amdareynak' ko hik'ə ki?»

10 İsusen pine: «Camaata oq'a arşevk'anan». T'e gala boçu one buy, camaatal areşi. Miya bakala işq'arxoy say saycə qo hazar tana İşaney.

11 Oşa İsusen şuma ext'i şükürbala afırınal bit'uxun oşa şot'o arşit'ogone paybi. Çəlinəl ext'i hak'etərə bi. Bit'ot'in iz çureğala hama exedi.

12 Amdarxon kəyi-boşit'uxun oşa İsusen şagirdxo pine: «Avuzin mandi k'ot'orxo girbanan ki, hik'k'al maq'an zaybaki».

13 Şot'oğon girt'unbi, qo muye şuma kəyit'oğoy bəşt'an mandi k'ot'orxonəl p'as's'e zənbilt'un buybi.

14 T'e vədine İsusen ak'est'i me möcüzölü nişana ak'ala amdarxon pit'un: «Seriyal, dünyəne eğala xavareçal Mone!»

15 İsusen avaney ki, amdarxon İçu zoren padçağ laxsunt'un çuresa, şot'o görəl p'urum savsa buruğone laşi.

*İsusi xene çoyelxun taysun
(Mat'. 14:22-33; Mrk'. 6:45-52)*

16 Biyəbakat'an İsusi şagirdxo göle t'öğöl şiri

17 sa lodk'inat'un laşi. Ene bayınq'ey, ama İsus hələ şot'oğoy t'öğöl tene harey. Şoroxal göle t'e tərəf bakala K'efernaum şəhəret'un taşi.

18 Ost'ar muşə buy, göle çoyeləl ləpoğone duğsay.

19 Şagirdxon avar zapi saq'o qo, otuz st'adi ‡ taşit'uxun oşa at'unk'i ki, İsus göle çoyelxune ləngbsun eysa, Şo lodk'inane İşalayınşaksay. Şot'oğo q'İyen haneq'i,

20 ama İsusen şot'oğo "Zuzu, q'İmabanan" pine.

21 T'e vədə şagirdxon Şot'o lodk'inat'un laçuvk'i. Lodk'al hat'e saad içoğoy tağala gala p'anep'i.

22 Əyc'ındəri göle t'e soğo tərəf mandi camaati eyex bafedi ki, t'et'iya tək sa lodk'ane bake, İsus isə şagirdxoxun t'e lodk'ina laşi teney, şagirdxo İçsuzt'un taşey.

23 Me vədə T'iberinaxun sa hema lodk'al hari Q'onçuğon şükürbala afırına pit'uxun oşa ukun kəyi gala İşa çurepi.

* 6:4 6:4 C'eys. 12:1-27 † 6:7 6:7 p'əbaç dinarluğ - sa dinar fəəlin sa ğilüğ maaşa barabarey.

‡ 6:19 6:19 Saq'o qo, otuz st'adi 5-6 k'm.

24 Camaaten nə İsusı, nə şagirdxoy t'et'iya nu baksuna ak'i t'e lodk'oğö laşi İsusı qəveseynak' K'efernaumat'un taşi.

İsus yəşəyiñşest'ala şume

25 Şot'oğon İsusı göle t'e soğö tərəf bəğğəbi şot'oxun "Ravvi, memiya hevədən hari?" pi xavart'un haq'i.

26 İsusen şot'oğö coğabe tadi: «Serina, serinaz vəx nex: möcüzəlü nişanxo q'amışakenan pi təə, şum kəyi boşenan pinan Za qəvesa.

27 Ama c'ovaki-tağala ukuneynak' təə, həmişəluğ yəşəyiñşest'ala ukuneynak' çalışakanan, şot'o vəx Amdari Ğaren tadale. Şot'aynak' ki, Bava-Buxaçuğon Şot'o İz təst'ığbala peçatane duğe».

28 Şot'oğon İsusaxun xavart'un haq'i: «Yan k'ə ben ki, beşi biq'ala əşurxo Buxaçuğoy piyes saat'q'an ak'eşi?»

29 İsusen şot'oğö coğabe tadi: «Buxaçuğon vəxun sa şeye çuresa: efi Şot'in Yaq'abit'u və baksun».

30 Şot'oğon İsusı pit'un: «Yax mani möcüzəlü nişanen ak'est'es bakon ki, yan va və bakayan? K'ə besen bakon?»

31 Bəğa, beşi bavoğon-kalboğon ams'i oçala mannat'un kəye. Me barada İvel Şame boşal bune: "Şot'oğoy ukun bakseynak' göynuxun şume tadi"». Ş

32 T'e vədə İsusen şot'oğö pine: «Serina, serinaz vəx nex: vəx göynuxun şum tadiyo Moisey teney, göynuxun seri şuma vəx tadalo Bezi Bavane.

33 Şot'aynak' ki, Buxaçuğoy şum göynuxun şiri, me dünyənə yəşəyiñş Tadalone».

34 Şot'o pit'un: «Ağa, Hun yax me şuma həmişə tada».

35 İsusen şot'oğö pine: «Zu - yəşəyiñşest'ala şumzu. Bezi t'öğöl eğalo sal sa vədə busa tene bakal, Za və bakalı sal sa vədə xeneza tene bakal.

36 Ama vəx pi k'inək', Za ak'iyal bakaynan, Za və tenan.

37 Bavan Za tadiyoroş bito Bezi t'öğöl eğale, Bezi t'öğöl eğalt'ual sal sa vədə şəptezğon.

38 Axırı Zu göynuxun Bez çureğalt'u bseynak' tez şire, Za Yaq'abit'ay çureğalt'u bex p'ap'espseynak'ez göynuxun şire.

39 Za Yaq'abit'ay çureğalo isə şone ki, Za tadtit'oğoxun sal sunt'u nu ačesp'i şot'oğö axırncı ğine bəyinbaz.

40 Şot'aynak' ki, Bezi Bavay çureğalo Ğara ak'i Şot'o vəluğ bakala hər sa amdaren həmişəluğ yəşəyiñş haq'sune, Zuval şot'o axırncı ğine bəyinboz».

41 İsusen metər pit'uxun oşa iudeyxon İsusı "göynuxun şiri şum Zuzu" əyitin loxol əcuğon biq'i

42 pit'un: «Mo beşi çalxala İosifi ğar İsus tene ki? Axırı yan kot'ay nana-bava çalyanxsa. Həysə hetərə baksa ki, "göynuxunez şire" nex?»

43 İsusen şot'oğö coğabe tadi: «T'ot'opsuna efanan!

44 Za yaq'abi Bavan şunesa Zaç nu bayın, şo Bezi t'öğöl eyes tene bakon. Zuval Bezi t'öğöl eğalt'u axırncı ğine bəyinboz.

45 Xavareçalxoy girkurxoy boş şameşene: "Şot'oğö bitova Buxaçuğon zombale". * Bavaxun ibaki zombakiyone Bezi t'öğöl eysa.

46 Düze, Buxaçuğoy t'öğölxun Harit'uxun başq'a Bava şuk'k'alene tene ak'e, saycə Şot'ine Bava ak'e.

47 Serina, serinaz vəx nex: Za vë bakalt'ay həmişəluğ yəşəyinqe bu.

48 Zu - yəşəyinqest'ala şumzu.

49 Ef bavoğon-kalboğon çöle mannat'un kəye, ama p'uret'un.

50 Mo isə göynuxun şigala t'etər sa şume ki, şot'o ukalo sal sa vədə tene biyal.

51 Zu - göynuxun şiri yəşəyinqest'ala şumzu. Me şumaxun ukalo həmişəluğ yəşəyinqə. Zu tadala şum Bezi bədəne. Zu şot'o me dünyəni yəşəyinqeynak'ez tast'a».

52 İsusen metər pit'uxun oşa iudeyxoy arane höcətə baki: «Me amdaren ukseynak' İz bədənə yax hetərə tades bakon?»

53 T'e vədə İsusen şot'oğə pine: «Serina, serinaz vəx nex: Amdari Ğare bədənəxun nu kəyi, iz p'iyaxun nu üğəynan, vəst'a yəşəyinqe tene bakal.

54 Bezi bədənəxun kəyi Bez p'iyaxun üğəlt'in həmişəluğ yəşəyinqe haq'ale, Zuval şot'o axırncı ğine bəyinboz.

55 Şot'aynak' ki, Bezi bədən seri ukune, p'iyal seri üğüne.

56 Bezi bədənəxun kəyi, Bez p'iyaxun üğəlo Zast'ane manst'a, Zuval şot'ost'az manst'a.

57 Dirist' bakala Bavan Za yaq'abi, Zuval Bavay sələmətən yəşəyinqəla k'inək' Bez bədənəxun ukaloval Bezi sələmətən yəşəyinqə.

58 Göynuxun şiri şum mone, mo ef bavoğon-kalboğon kəyi şumaxun tene. Şorox p'uret'un, ama me şuma ukalo həmişəluğ yəşəyinqəle».

59 İsusen me əyitmoğə K'efernauma bakala sinagoga zombat'ane pi.

Şagirdxoy gelet'ay İsusaxun cöybaksun

60 Şagirdxoy gelet'in me əyitmoğə ibakat'an pit'un: «Mo hetər sa zombsune? Kot'o şina q'amışakes bakon?»

61 Ama İsusen şagirdxoy İz pit'oğə görə t'ot'opsuna avaney. Şot'in pine: «Bezi əyitmux vəx lafest'a?

62 P'oy Amdari Ğare İz süft'in baki gala əqesuna ak'aynan, k'ənan bon?

63 Yəşəyinqe tadalo Urufe, amdar memiya acize. Bezi vəx pi əyitmoğost'a yəşəyinqest'ala Urufe bu.

64 Ama ef arane nu vë bakalxoval bune». (İsusen vë nu bakalxoy saal Şot'o xəyanətbala amdari şə baksuna süft'inəxun avaney.)

65 İsusen saal pine: «Kot'o görəz vəx pi ki, əgər Bavan sunt'u Zaç nu bayın, şə Bezi t'öğöl eyes tene bakon».

66 Kot'oxun oşa şagirdxoy gəlo İsusə boseri ene Şot'ay baç'anəxun tet'un taşi.

67 T'e vədə İsusen İz p'as's'e şagirdaxun xavare haq'i: «Bərkə vənəl Za bosı taysunnan çuresa?»

68 Simon P'et'eren İsusə coğabe tadi: «Ay Q'onçux, yan q'erəz şə t'öğölyan tağon? Həmişəluğ yəşəyinqest'ala əyitmux Vast'ane.

69 Yanal vəyan hamal avayan ki, Buxaçuğoy İvel Bakalo † Hunnu». †

70 İsusen şot'oğə pine: «Vəx - me p'as's'e şagirdal Zu tez c'ək'p'e ki? Ama p'urumal vəxun soğə iblise!»

71 İsusen me əyitmöğö Simon İsk'ariot'i ğar İuday baradane pi, şot'aynak' ki, şo p'as's'e şagirdaxun soğö baalkayin, İsusə xəyanətbaley.

7

İsusi viçimoğoy İçu nu və baksun

1 Kot'oxun oşa İsus Galileyinane taraney. İudeyina isə tene taysay, şot'aynak' ki, iudeyxoy kalat'oğon Şot'o bespseynak' yaq't'un qəvesay.

2 İudeyxoy Pace axsibay İşalayinşebaksay. *

3 İz viçimoğon İsusə pit'un: «Memiin c'eri İudeyina taki ki, Vi şagirdxonal Vi biq'ala əşurxo ak'eq'at'un.

4 Axırı İçu çalxest'una çalışakala amdaren hik'k'ala c'əp'k'in tene bon. Hun mot'oğö bsanusa - taki, Va dünyənə çalxest'a».

5 Şot'ay viçimuxal İçu və teney.

6 T'e vədə İsusen şot'oğö pine: «Bezi vaxt' hələ p'ap'itene, vəynak' isə hər vaxt' uyğune.

7 Dünyənən vəx nifrətbes tene bakon, ama Za nifrətəbsə, şot'aynak' ki, Zu şot'ay əməlxoy şər baksunaz çoyel c'evk'sa.

8 Vən takinan axsibaya, Zu isə Bezi vaxt' hari nu p'ap'suna görə me axsibaya tez tağal».

9 İsusen me əyitmöğö pi Galileyinane çurpi.

10 Ama İz viçimux axsibaya taşit'uxun oşa İçal c'əp'k'in, İçu amdaxo ak'est'inut taneşi axsibaya.

11 İudeyxoy kalat'oğon axsibaya İsusə qəvt'unsay. Şot'oğon "me amdar maya?" pi xavart'un haq'say.

12 Camaati arane Şot'ay barada gele exlətxone taysay. Bəzit'oğon "şaat' amdare", t'e sunt'oğon isə "təə, camaatane feret'st'a" next'uniy.

13 Ama iudeyxoy kalat'oğoy q'iyexun şuk'k'alən Şot'ay barada qay tene exlətpsay.

İsusi Pace axsibayi vədine xrama zombsun

14 Axsibayi qıyo c'ovakit'uxun oşa İsus xrama başi zombsane burqi.

15 İudeyxoy kalat'oğon məət't'əl mandı pit'un: «Me Amdaren mašk'al k'altenepe, hetərə baksa ki, savadlune?»

16 İsusenal şot'oğö coğabe tadi: «Bezi zombsun Zaxun tene, Za Yaq'abit'uxune.

17 Şiin Şot'ay çureğalt'u bex p'ap'espsun çuresasa, şot'in Bezi zombsuni Buxaçuğoxun baksuna yoxsa Zu Zaxun upsuna avabakale.

18 İçuxun exlətp'alt'in içeynak'e tərif qəvesa, ama İçu Yaq'abit'aynak' tərif qəvəğala Amdar serine, Şot'ost'a əfçi butene.

19 Moiseyen vəx k'anune tadi, ketər tene? Ama ef saycət'in me k'anuna tene əməlbsa! Tenesa Za het'aynak'nən bespsun çuresa?»

20 Camaaten coğabe tadi: «Hun k'ən əyite? Şina Va bespsun çuresa?»

21 İsusen şot'oğö pine: «Zu tək sa möcüzəz bi, vən bito mot'o məət't'ələnə mandı.

* 7:2 7:2 ▯braniğoy axsibay. Amdarxo bare vədine içoğoynak' q'oruğxo ga düzbi t'iyat'un manst'ay. Lev. 23:34; K'an. 16:13

22 Moiseyen vəynak' sünnətbsuni k'anunane laxi (düze, me ədət Moiseyaxun təə, ef bavoğoxun-kalboğoxune eysa), vənal ef ğarmoğo lap Şamat' ğineyal baft'ayin sünnətnanbsa. †

23 Şamat' ğine Moiseyi k'anun maq'an pozmuşaki pi ğarmoğo sünnətnanbsa, ama Şamat' ğine amdari dirist' bədənə q'olaybsuna görə Bezi loxol ef əcuğone biq'sa? ‡

24 Piin ak'alt'u ma divanbanan, düz divanbanan».

İsus Xrist'ose ki?

25 T'e vədə yerusalimluğoy bəzit'oğon pit'un: «Me amdara tet'un qəvesay ki bəspseynak'?

26 Bəğanan, mot'in qay exlətebsa, ama içü sa əyit tet'un nexə. Bərkə kalat'oğon Şot'ay həgigiyal Xrist'os baksunat'un avabake?

27 Ama me amdari mayin baksuna avayan, Xrist'os eğat'an isə Şot'ay mayin baksuna şuk'k'alən tene avabakal».

28 Şot'aynak'al İsusen xrama zombat'an ost'aar pine: «Həgigiyal Za çalnanxsə? Bezi mayin eysunal avanan? Ama Zu Zaxun tez hare, Za Seri Bakalt'ine yaq'abe. Vən Şot'o tenan çalxsə,

29 Zu isə Şot'o çalezxsə, şot'aynak' ki, Şot'ay t'ödxunəz hare, Şot'ine Za yaq'abe».

30 Me əyitmoğo görə İsusə biq'sunt'un çuresi, ama şuk'k'al Şot'o tene laft'i, şot'aynak' ki, İz vaxt' hələ tene p'ap'ey.

31 Ama camaati gelo Şot'o vənəy. Şot'oğon next'unuy: «Xrist'os eğat'an me amdaren ak'est'it'uxun gele möcüzəlü nişanxo ak'est'ale ki?»

32 Fariseyxon camaati İsusə barada k'ə upsuna it'unbaksay. Şot'o görəl samci həyinşxon q'a fariseyxon Şot'o biq'seynak' xrame q'aroolçığot'un yaq'abi.

33 İsusen pine: «Samal vaxt' Zu vəxun bakoz, oşa isə Za Yaq'abit'ay t'öğöl tağoz.

34 Vən Za qəvesi tenan bəğəbal, Zu bakala galal eyes tenan bakal».

35 T'e vədə iudeyxon içoğoy arane pit'un: «Me Amdar maya tağale ki, Şot'o teyan bəğəbal? Grek'xoy arane bakala iudeyxo taşi zombale?

36 "Vən Za qəvesi tenan bəğəbal, Bezi bakala galal vən eyes tenan bakon" əyiten k'ə upsune çuresə?»

37 Axsibayi axırinci, ən vacib ğine İsusen hayzeri ost'aar pine: «Şu xenezane, Bezi t'öğöl hari üğəq'an. §

38 İvel Şamurxon uk'ala k'inək', Za və bakala amdari boş'tan yəşəyinqest'ala xene oqurxo barale». *

39 Mot'o İçü və bakalxoy oşa haq'ala Urufi baradane nexey. Uruf isə hələ tene tadeşey, şot'aynak' ki, İsus hələ tene eqəşey, İz s'iyal tene alabakey.

40 Camaati aranexun sa hemaran me əyitmoğo ibaki "mo, həgigiyal, beş yaq'bəği xavareçale" pit'un. †

41 Sa hemaran "Mo Xrist'ose" pit'un, ama bəzit'oğon next'unuy: «K'ə? Xrist'os Galileyinaxune eysa?

42 İvel Şame boş tene şameşe ki, Xrist'os Davidi nəsiləxun, şot'ay yəşəyinqi Bet'lexem ayizexun eğale?» ‡

† 7:22 7:22 Burq. 17:10; Lev. 12:3 ‡ 7:23 7:23 İoan. 5:9 § 7:37 7:37 Lev. 23:36 * 7:38 7:38 Mes. 18:4; İsa. 58:11; Yez. 47:1; Zək. 14:8 † 7:40 7:40 K'an. 18:15-18 ‡ 7:42 7:42 2 Şam. 7:12; Mik'. 5:2

43 Metêrluğen, İsusî barada camaati arane cöy-cöy fikirxone buy.

44 Bêzit'oğon Şot'o biq'sunt'un çuresî, ama şuk'k'al Şot'o laftenedi.

İudeyxoy kalat'oğoy nu vë baksun

45 Mot'oxun oşa xrame q'aroolçiyox samci bëyinşxoy q'a fariseyxoy t'öğölt'un qaybaki. Şot'oğonal q'aroolçığoxun "şot'o het'aynak' tenan eçeri?" pi xavart'un haq'i.

46 Q'aroolçığon coğabt'un tadi: «Həysət'inəl şirik' sal sa amdaren metêr tene əyitp'ey».

47 Fariseyxon şot'oğoy pit'un: «Şot'in vëxal feret'edi?

48 Bëyn kalat'oğoxun soğoy nəəl sa farisey Şot'o vënebaki?

49 Ama k'anuna nu avabakala vëxlarik' savadsuzxoy loxol Buxaçuğoy ləənəte hare!»

50 İçoğoy aranexun sunt'in, mot'oxun bës İsusî t'öğöl hari Nik'odimen Ş isə şot'oğoy pine:

51 «Bëşi k'anuna görə, sa amdara ümüxlaxinut, şot'ay k'ə bsuna avabakinut divanbsun düzgüne ki?»

52 Şot'oğon Nik'odima pit'un: «Bërkə hunal Galileyinaxunnu? Şamurxo k'alk'ayin, ank'on ki, xavareçal Galileyinaxun tene eğal».

(Ən damna kiinsamurxost'a İoan. 7:53-8:11 tene bu.)

53 Mot'oxun oşa hər soğoy iz k'oyane taşi.

8

İsus saal əxlagsuzluğî loxol biq'esi çuux

1 İsus isə Zeytun buruğone taşi.

2 Savaxt'an üşenen Şo p'urum xramane hari. Bütüm camaat Şot'ay t'öğölə gireşi, Şot'inal arsi zombsane burqi.

3 Me vədinə k'anun zombaxon q'a fariseyxon əxlagsuzluğî loxol biq'esi sa çuğot'un t'et'iya eçeri. Şot'o biyex c'evk'i

4 İsusə pit'un: «Məəlim, me çuux əxlagsuzluğbat'ane biq'ese.

5 Moiseyen iz k'anuni boş yax əmirbene ki, metêrt'oğoy jëlayinşen. P'oy hun k'ən nex?» *

6 Mot'o İsusə sinəyınşbseynak't'un nexey, Şot'o taxsirkər c'evkseynak' sa məənət'un qəvesay. Ama İsusen k'os'baki k'əşinen oçali loxol şampsane burqi.

7 Şot'oxun saal xavar haq'at'an tıkbaki şot'oğoy pine: «Ef boş şu günaxsuzesa, barta me çuğoy samciq'an jë bosı».

8 Oşa p'urum k'os'baki oçali loxol şamsane burqi.

9 Me əyitmoğoxun oşa, ağsaq'q'alxoxun burqi soğoy-soğoy t'et'in əxilt'unbaki. İsus təke mandi, çuux isə hələ t'et'ianey.

10 İsusen tıkbaki şot'o pine: «Ay çuux, morox hort'un baki? P'oy şuk'k'alən vaynak' q'ərar tene c'evk'i?»

11 Çuğon "şuk'k'alən, bezi ağa" pine. T'e vədə İsusen pine: «Zuval va tez taxsirkərbəsa. Taki, eneyal günax ma ba».

İsus dünyəni işiğə

12 İsusen saal camaataxun əyitk'at'an pine: «Zu - dünyəni işiğzu. Bezi baç'anexun eğalo sal sa vədə bəyinq'luğa tene tarak'al, şot'ost'a yəşəyinq'sest'ala işiğ bakale». †

13 Fariseyxon isə Şot'o pit'un: «Vi barada Hunen şahidluğbi baksa, şot'o görəl vi şahidluğ ext'ibərlu tene». ‡

14 İsusen şot'oğə çoğabə tadi: «Bezi barada Zu şahidluğbiyal bakayiz, Bezi şahidluğ ext'ibərlune, şot'aynak' ki, Zu Bezi mayin hari maya taysuna avazu. Vən isə Bezi mayin hari maya taysuna tenan ava.

15 Vən amdarxoy q'aydoğonnan divanbsa, Zu isə şuk'k'ala divantəzbsa.

16 Divanbayizal, Bezi c'evk'ala q'ərar serine, şot'aynak' ki, tək tezu, Za yaq'abi Baval Zaxune.

17 Ef k'anunal şameşene ki, p'ə tani şahidluğ ext'ibərlune. §

18 Bezi barada şahidluğbalə Zu saal Za yaq'abi Bez Bavane».

19 T'e vədə İsusaxun xavart'un haq'i: «P'oy maya vi bava?» İsusen çoğabə tadi: «Vən nə Za, nə Bez Bava tenan çalxsa. Əgər Za çalxinaniy, Bez Baval çalnaxoy».

20 İsusen me əyitmoğə xrama, nəziri q'uti bakala gala zombat'ane pi. Ama şuk'k'alən Şot'o biteneq'i, şot'aynak' ki, Şot'ay vaxt' hələ tene p'ap'ey.

İsusi me dünyənəxun nu baksun

21 Oşa İsusen şot'oğə p'urum pine: «Zu c'eri tazsa, vən isə Za qəvesi ef günaxi boş biyalnan. Bezi tağala galal vən eyes tenan bakal».

22 T'e vədə iudeyxon pit'un: «Kot'in İçu bəsp'ale ki, "vən Bezi tağala gala eyes tenan bakal" nexə?»

23 İsusen şot'oğə pine: «Vən oq'a bakala dünyənəxunnan, Zu isə ala bakala. Vən me dünyənəxunnan, Zu isə me dünyənəxun tezu.

24 Kot'o görəz vəx "ef günaxxoy boş biyalnan" pi. Əgər Bezi "Zu Şozu" baksuna tenan və baksasa, ef günaxxoy boş biyalnan».

25 T'e vədə "p'oy hun şunu?" pi İsusaxun xavart'un haq'i. İsusen şot'oğə pine: «T'e bəlxun Bezi Şu baksuna pezuysa, Şozu.

26 Bezi ef taxsıra çoyel c'evk'i ef barada uk'ala gele əyitmuxzax bu. Ama Za Yaq'abiyo düzinə uk'alone, Zuval Şot'oxun ibakit'oğoz dünyənə exlətpsa».

27 Şot'oğon İsusen içoğoxun Bavay barada əyitpsuna tet'un q'amışaki.

28 T'e vədə İsusen pine: «Vən Amdari Ğara ala əqevk'at'an * av-abakalnan ki, Zu Şozu, Zaxun c'evk'iyal sa şey tezbsa, saycə Bavan Za hetər zombenesa, t'etərəl exlətezbsa.

29 Za Yaq'abiyo Zaxune. Şot'in Za tək tene bare, şot'aynak' ki, Zu həmişə Şot'ay xoşel eğalt'uz bsa».

30 İsusen me əyitmoğə uk'at'an amdarxoy gəlo Şot'o vəne baki.

Serinen amdarxo çark'est'un

31 İsusen İçu və iudeyxoy pine: «Əgər vən Bezi əyiten tağaynan, həqiqiyal, Bezi şagirdxonan.

32 T'e vədə vən seri k'ə baksuna avabakalnan, serinenal vəx çark'est'ale».

† 8:12 8:12 Mat'. 5:14; İoan. 9:5 ‡ 8:13 8:13 İoan. 5:31 § 8:17 8:17 K'an. 17:6; 19:15 * 8:28 8:28 İoan. 3:14

33 İudeyxon İsusı coğabt'un tadi: «Yan Avrahımi nəsıləxunyan, sal sa vədəl şuk'k'ali k'ul teyan bake. "Vən çark'eğalnan" k'ə upsuna?» †

34 İsusen şot'oğo pine: «Serina, serinaz vəx nex: günax əşp'est'ala amdar iz günaxi k'ule.

35 K'ul ailin boş həmişə tene yəşəyınşbsa, ğar isə həmişə ailin boşə.

36 Vəx çark'est'alo Ğaresa, t'e vədə vən həgigiyal çark'eğalnan.

37 Vən Avrahımi nəsıləxun baksuna avazu, ama p'urumal Za bespsunnan çuresa şot'o görə ki, Bez əyit vəx p'atənep'sa.

38 Zu Bez Bavay t'öğöl ak'it'oğoz exlətpsa, vən isə ef bavaxun ibakit'oğonan bsa».

39 Şot'oğon İsusı coğabt'un tadi: «Beşi bava Avrahıme». İsusen şot'oğo pine: «Avrahımi nəsıləxun bakiynaniy, Avrahamallarik' Buxaçuğoy çureğalt'oğonan əməlbay.

40 Vən isə Za - Buxaçuğoxun ibaki serina vəx uk'ala Amdara bespsunnan çuresa. Avrahımen metər əşurxo tene biq'e.

41 Vən efi bavay biq'i əşurxonan bsa».

Şot'oğon əcuğon biq'i "yan nanaxun bic' baki əylux teyan, beşi sa Bavane bu, Şoval Buxaçuxe" pit'un.

42 İsusen şot'oğo pine: «Əgər ef Bava Buxaçu bakiy, Za çurnanğoy, şot'aynak' ki, Za Buxaçuğone dünyəne yaq'abe, həysəəl memiyazu. Zu Bez ext'iyərən tez hare, Şot'ine Za yaq'abe.

43 Bezi uk'alt'oğo het'aynak' tenan q'amışaksa? Şot'aynak' ki, Bezi əyitmoğo ümüxlaxsun çurtenansa.

44 Vən ef bava iblisaxunnan, ef bavay çureğalt'oğoval bsunnan çuresa. Şo burqesunaxun ‡ amdar besp'ale, seri bakala hər şeyal şot'oxun əxile, şot'aynak' ki, şot'ost'a seri uk'ala hik'kal butene. Əfci əyitpsuna saat'e başarbsa, şot'aynak' ki, əfçiduğale hamal əfçiduğalxo kalone.

45 Zu isə düzinə exlətpsun görə vən Za vətənanbaksı.

46 Vəxun şına subutbes bakon ki, Zu hevaxt'esa sa günax əşez biq'e? P'oy düzinəz əyitesa, het'aynak' Za tenan vəbaksa?

47 Buxaçuğoxun bakala amdaren Buxaçuğoy əyitə inebakon. Vən isə tenan ibaksa, şot'aynak' ki, Buxaçuğoxun tenan».

İsusı İzi həmişə baksuni barada əyitpsun

48 T'e vədə iudeyxon pit'un: «Hun həgigiyal sa samariyalunu, § vast'aal murdar urufe bu».

49 İsusen coğabe tadi: «Zast'a murdar uruf tene bu, Zu Bezi Bavaz hörmətbsa, vən isə Za hörmətəxun sananksa.

50 Zu Zaynak' s'i tez q'azayınşbsa, Zaynak' s'i q'azayınşest'alo Divanbalone.

51 Serina, serinaz vəx nex: «Şiin Bezi əyitə əməlbayın, sal sa vədə bisun tənə ak'al».

52 İudeyxon Şot'o pit'un: «Həysə həgigiyal avayanbaki ki, vast'a murdar urufe bu. Avrahamal p'urene, xavareçalxoval. Ama Hun "şiin Bezi əyitə əməlbayın, sal sa vədə tənə biyal" nexnu.

53 Hun beşi bava Avrahamaxunal kalanu? Şoval p'urene, xavareçalxoval. Axırı Hun Va şun hesabsa?»

† 8:33 8:33 Mat'. 3:9; Luk'. 3:8 ‡ 8:44 8:44 Burq. 3 § 8:48 8:48 - İudeyina samariyalu upsun təhk'ire hesabbsay, şot'aynak' ki, iudeyluğoy samariyaluğoxun ara buteney.

⁵⁴ İsusen şot'oğö metere coğab tadi: «Əgər Zuz Zaynak' s'i q'azayınşbsasa, Bezi s'i hik'k'ale, ama Zaynak' s'i q'azayınşest'alo Bezi Bavane. Vən Şot'o "beşi Buxaçux" pinan k'ale.

⁵⁵ Ama Şot'o tenan çalxi. Zu isə Şot'o çalezxa. Əgər "Şot'o tez çalxa" pizuy, vällarik' əfçiduğal bakalzuy. Ama Zu Şot'o çalezxa, İz əyitəl əməlezbsa.

⁵⁶ Ef bava Avrahamen Bezi eysuna gelene yaq'bəğsay. Bezi eysuna ak'iyal gele müqey».

⁵⁷ T'e vədə iudeyxon Şot'o pit'un: «Vi sal əlli yəş tene bu, Avrahamen va hetəre ak'i?»

⁵⁸ İsusen şot'oğö pine: «Serina, serinaz vəx nex: Avraham nanaxun bakalt'uxun bəş Zu Bakalozu». *

⁵⁹ Me əyitmoğö görə İsusə jələyınşbseynak' jət'un ext'i, ama İsus amdarxoy piyexun açi xramaxun c'ere.

9

K'aç'i amdari q'olaybaksun

¹ Sa ği İsusen yaq'en tağat'an sa amdare ak'i. T'e amdar nanaxun k'aç'ine bakey.

² İz şagirdxon İsusaxun xavart'un haq'i: «Ravvi, şina günax əşpest'e ki, me amdar k'aç'ine nanaxun bake: için, yoxsa iz nana-bavan?»

³ İsusen coğabe tadi: «Mo nə me amdari əşp'est'i günaxa görəne bake, nə iz nana-bavay əşp'est'i günaxa görə. Mo Buxaçuğöy əşurxo me amdari yəşəyınşast'a çoyelq'an c'eri pine bake.

⁴ Heq'ədər ki ğenaxune, Za Yaq'abit'ay əşurxo balayan. Samal oşa bayinq' bakale, t'e vədə şuk'k'alen əşp'es tene bakon.

⁵ Heq'ədər ki Zu dünyənezu, Zu dünyəni işiğzu». *

⁶ Me əyitmoğö pit'uxun oşa İsusen oq'a çupi, t'e çupuna k'ulaxun gərbi oç'ine düzbi. Oşa t'e oç'ina k'aç'i amdari piyel ladi

⁷ pine: «Taki, Siloam hovuzə vi çoya os'k'a». ("Siloam" - "yaq'abakiyo" upsune.) Şot'inal taşi iz çoya os'ek'i, qaybakat'an isə iz pulmoğon ene aneksay.

⁸ T'e amdari q'onşiqon q'a süft'inəxun şot'o sa dilənçi k'inək' çalxalt'oğon next'unuy: «Mo t'e dilənçiluğbala amdar tene ki?»

⁹ Bəzi'oğon "şone" pit'un, t'iyəmit'oğon "təə, ama şot'o oşq'arest'a" pit'un. İçin isə "zu hat'e amdarzu" pine.

¹⁰ Şot'oxun xavart'un haq'i: «P'oy hetəre baki ki, vi piyel işiğə hari?»

¹¹ Şot'in coğabe tadi: «İsus uk'ala Amdaren oç'i düzbi bezi piyel lanedi, za "taki Siloam hovuzə vi çoya os'k'a" pine, zuval taşi bez çoya os'k'it'uxun oşa bezi pulmux qayesi».

¹² Şot'oxun xavart'un haq'i: «P'oy t'e amdar maya?» Şot'in pine: «Tez ava».

Fariseyxoy q'olaybaki amdaraxun bala silist'

¹³ Me süft'inəxun k'aç'i baki amdara fariseyxoy t'öğölt'un eçeri

¹⁴ şot'aynak' ki, İsusen oç'i düzbi şot'ay pula q'olaybi ği Şamat' ğiney.

* 8:58 8:58 Ceys. 3:14; İoan. 1:1; 8:24,28; Qay. əyit 1:4-6,8

* 9:5 9:5 Mat'. 5:14; İoan. 8:12

15 Fariseyxonal t'e amdaraxun hetère baki ki, aksan burqı pi xavart'un haq'ı. T'e amdarenal "Şot'in bezi piyel oç'ine laxı, zuval taşı bez çoya os'ezk'i, isə azaksa" pine.

16 T'e vədə fariseyxoxun bəzit'oğon pit'un: «Me amdar Buxaçuğoxun tene, şot'aynak' ki, Şamat' ğine k'anunxo tene əməlbsa». T'e sunt'oğon isə "günaxkər amdaren metər möcüzəlü nişanxo hetère ak'est'es bakon?" pit'un. Hametər şot'oğoy arane fikirxo cöyebaki.

17 Şot'o görə saal k'aç'i amdaraxun xavart'un haq'ı: «P'oy hun me amdari barada k'ən nex? Axırı şot'in vi pulmoğone qaype». K'aç'i amdarenal "Şo xavareçale" pine.

18 Ama iudeyxoy kalorox hələl vətet'unıy ki, me amdar k'aç'ine bake, isəəl aneksa. Mot'o görəl q'olaybaki amdari nana-bava k'alpi

19 şot'oğoxun xavart'un haq'ı: «Mo ef ğare? Vən nexnan ki, ko nanaxun bakat'an k'aç'ine bake. P'oy hetère baksa ki, həysə aneksa?»

20 Şot'ay nana-bavan pit'un: «Hoo, mo beşi ğare, nanaxun bakat'anal k'aç'ine bake.

21 Ama həysə hetère aksa nəəl iz pulmoğo şına q'olaybe avateyan. İçuxun xavar haq'anın. Mis'ik' tene, iz barada içinq'an pi».

22 Şot'oğon iudeyxoy kalat'oğoy q'iyexunt'un me əyitmoğoy pi, şot'aynak' ki, iudeyxoy kalorox ene q'ərara haret'unıy ki, şiin İsusı Xrist'os baksuna q'abulbayın, t'e amdari tura sinagogaxun bot'alt'un.

23 Mot'o görət'un t'e amdari nana-bavan "mis'ik' tene, içuxun xavar haq'anın" pi.

24 İudeyxoy kalat'oğon süft'ə k'aç'i baki amdara p'əmcı kərəm k'alpi şot'o pit'un: «Buxaçuğoy elasp'a ki, düz uk'alnu. Yan me amdari günaxkər baksuna avayan».

25 Şot'inal coğabe tadi: «T'e amdari günaxkər baki nu baksuna tez ava. Sa şeyaz ava ki, süft'ə k'aç'izuy, ama həysə azaksa».

26 Şot'oxun xavart'un haq'ı: «Şot'in va k'ə bi? Vi pulmoğoy hetère q'olaybi?»

27 Şot'in coğabe tadi: «Həysəz vəx exlətp'i, ama tenan ümüxlaxı. Het'aynak'nın mot'o saal ibaksun çuresa? Bərkə vənal Şot'ay şagird baksunnan çuresa?»

28 Şot'o jamdı pit'un: «Hunnu şot'ay şagird, yan isə Moiseyi şagirdxoyan.

29 Yan avayan ki, Moiseyaxun exlətp'iyo Buxaçuxe, me amdari isə mayın baksuna teyan ava».

30 T'e amdaren pine: «Məət't'əl mandalane ki, vən Şot'ay mayın eysuna tenan ava, ama Şot'in bezi pulmoğone q'olaybi.

31 Ama avayan ki, Buxaçuğon günaxkərxo təə, İçu q'abulbi İz əyiten tağala amdarxone ibaksa.

32 Sal sa vədine şuk'k'alən tene ibakey ki, şinesa nanaxun k'aç'i baki amdari pulmoğoy qayk'ane.

33 Əğər me Amdar Buxaçuğoxun nu bakiniy, hik'k'al bes tene bakoy».

34 Şot'oğon isə t'e amdari loxol haraypi pit'un: «Belxun-oşel günaxi boşən nanaxun bake! İşə yax dərş tadalan baki?» Metər piyal şot'o şəp't'unşı.

Fariseyxoy içoğoy k'aç'ıluğa nu aksun

³⁵ İsusen t'e amdara şəp'esuni barada inebaki. Oşa şot'o bəğəbi pine: «Hun Amdari Ğara vənu?»

³⁶ Şot'in xavare haq'i: «Bezi ağa, şot'ay Şu baksuna za upa, zuval vë bakaz».

³⁷ İsusen şot'o pine: «Şo həysə vi ak'ala, vi İçuxun exlətp'ala Amdare».

³⁸ Şot'inal "ay Q'onçux, vëzu" pi İsusi bəş past'esi.

³⁹ İsusen pine: «Zu me dünyəne amdarxoy əşurxo çoyel c'evkseynak'ez hari ki, nu ak'alxon ak'eq'at'un, ak'alorox isə k'aç'iq'at'un baki».

⁴⁰ Şot'ay t'öğöl bakala bəzi fariseyxon me əyitmoğö ibaki "bərke yanal k'aç'ıyan?" pi Şot'oxun xavart'un haq'i.

⁴¹ İsusen şot'oğö pine: «Əgər k'aç'i bakiynaniy, ef loxol günax tene bakoy. Ama həysə "ayanksa" upsunen ef günaxxo ef loxole manst'a».

10

Şaat' çoban

¹ «Serina, serinaz vëx nex: eğeli ağıla iz çomoxun təə, çərvəndəxun cupi bağalo oğri saal fūq'k'ale.

² Ama çomoxun bağalo eğelxoy çobane.

³ Q'aroolçinen çomo şot'aynak'e qayk'on, eğelxonal şot'ay səsəne ümüxlaxon. Şot'inal iz eğelxo s'iyen k'alpi şot'oğö qavunane c'evk'on.

⁴ İz eğelxo bitova qavuna c'evk'it'uxun oşa iç bəş, eğelxoval şot'ay baç'anexune tağon, şot'aynak' ki, şot'ay səsə çalt'unxsa.

⁵ Ama q'erəz amdari baç'anexun tet'un tağon, şot'oxun t'it'unt'on, şot'aynak' ki, q'erəz amdari səsə tet'un çalxsa».

⁶ İsusen me məsəlinə exlətebi, ama şot'oğon İsusi exləti məninə tet'un q'amışaki.

⁷ Şot'aynak'al İsusen şot'oğö p'urum pine: «Serina, serinaz vëx nex: Zu - eğelxoynak' çomozu.

⁸ Zaxun bəş hariyoroş bito oğriyox q'a fūq'k'alxone, ama eğelxon şot'oğö tet'un ümüxlaxi.

⁹ Zu - çomozu, şu me çomoxun bağayın, çark'eğale. Şo başi-c'eğale, içeynak' ot'ağ bəğəbale.

¹⁰ Oğri saycə başq'seynak', bəspseynak' saal şərbseynak'e eysa, Zu isə şot'oğö yəşəyiş, əsil yəşəyiş tast'eynak'ez hare.

¹¹ Zu - şaat' çobanzu, şaat' çobanen eğelxoynak' iz elmoğoval q'urbane tadon.

¹² Tənginen əyiteşi çoban isə eğelxoy q'onçux tene, şot'aynak'al ule eysuna ak'at'an şot'oğö bosı t'inet'on. Ulenal şot'oğö həfədon, şot'oğö şarpi şinek'on.

¹³ Şo tənginen əyiteşinə, şot'aynak'al eğelxoynak' ük' tene bok'ospsa.

¹⁴⁻¹⁵ Zu şaat' çobanzu. Hətər ki, Bavan Zane çalxsa, Zu Bavaz çalxsa, hametərəl bezit'oğoz çalxsa, bezit'oğonal Zat'un çalxsa. Zu eğelxoynak' Bezi elmoğö q'urbanez tast'a. *

¹⁶ Bezi me ağılaxun nu bakala q'erəzəl eğelxoşax bu, Zu şot'oğoval eçalazu. Şot'oğonal Bezi səsə ibakalt'un, t'e vədə tək sa sürü, tək sa Çoban bakale.

* 10:14-15 10:14-15 Mat'. 11:27; Luk'. 10:22

17 Zu Bezi elmoğo q'urbanez tast'a ki, oşa şot'o qaydi qoş ext'az. Bavanal Za mot'o görəne çuresa.

18 Bezi elmoğo Zaxun şuk'k'alen haq'es tene bakon, ama şot'o Zuz tast'a. Şot'o tast'eynak'al, oşa qaydi qoş exst'eynak'al Bezi ext'iyəre bu. Axırı me əmirə Bezi Bavaxunez haq'e».

19 Me əyitmoğo görə iudeyxoy arane p'urum fikirxo cöyebaki.

20 Şot'oğoy gelet'in pine: «Me amdarast'a murdar urufe bu, ko gije. Het'aynak'nan kot'o ümüxlaxsa?»

21 T'iyəmit'oğon isə pit'un: «Morox içust'a murdar uruf bakala amdari əyitmux tene. Maya ak'eşe ki, murdar urufen k'aç'i amdari pulmoğo q'olaybane?»

İudeyxoy İsusə nu vëbaksun

22 İjenaney, Yerusalimal İşiği axsibayt'un[†] c'ovakest'ay.

23 İsus xrame məəlin hərrəmine bakala Solomoni seyvane taranne.

24 İudeyxoy İsusi hərrəmine gireşi Şot'o pit'un: «Heq'ədər yax şüpin boş əfalnu? Əğər Hun Xrist'osnusa, yax qay upa».

25 İsusen şot'oğoy coğabe tadi: «Zu vəx exlətezbi, ama vë tenan. Bezi Bavay s'iyen biq'i əşurxon Bezi barada şahidluğəbsa.

26 Ama vən Za vë tenan, şot'aynak' ki, Bezi q'uziğoxun tenan.

27 Bezi q'uziğon Bezi səsə çalt'unxsa, Zuval şot'oğoy çələzxa, şorox Bezi baç'anexunt'un eysa.

28 Zu şot'oğoy həmişəluğ yəşəyinzəz tast'a. Şoroxal sal sa vədə tet'un biyal, şuk'k'alən şot'oğoy Bezi kiyexun haq'es tene bakal.

29 Şot'oğoy Za tadi Bava bitot'uxun üst'üne. Şuk'k'alən şot'oğoy Bavay kiyexun haq'es tene bakon.

30 Zu q'a Bava sayan».

31 İudeyxon p'urum jət'un ext'i ki, Şot'o jələyinqat'un.

32 İsusen şot'oğoy pine: «Zu vəx Bavaxun əğala gele saat' əşurxoz ak'est'i. Vən kot'oğoy mat'u görənən Za jələyinqsbsun çuresa?»

33 İudeyxon Şot'o coğabt'un tadi: «Va kot'o görə təə, adi amdar baksunen Va Buxaçux bi Buxaçuğoy əleyinə əyitpsuna görəyan jələyinqbsa».

34 İsusen şot'oğoy pine: «P'oy ef İvel Şame boş tene şameşe ki, "Buxaçuğon pene: <Vən buxaçuxxonan>"? Ş

35 Buxaçuğon İzi əyitə avabakest'i amdarxo İçine <buxaçuxxonan> nexə. İvel Şamal avanan ki, pozmişakes tene bakon.

36 İsə vən uk'alnan ki, Zu - Buxaçuğon c'ək'p'i düynəne yaq'abi Amdaren - "Zu Buxaçuğoy Ğarzu" upsunen Buxaçuğoy əleyinəz əyite?

37 Əğər Bavay biq'ala əşurxo tez biq'sasa, Za vë ma bakanan.

38 Ama me əşurxo bizaqsasa, Za vë nuval bakaynan, Bezi biq'ala əşurxo vëbakanan ki, Bava Zast'a, Zuval Bavast'a baksuna avabaki q'amışakes bakanan».

39 İudeyxon p'urum İsusə biq'sunt'un çuresi, ama Şo içəğoy kiyexun c'efedi.

† 10:22 10:22 *İşiği axsibay* - Me axsibayast'a iudeyluğon İsusi nanaxun baksunaxun 164 usen bəş Yerusalima baki xrame surluğon murdarlayinqit'uxun oşa, şot'ay təzədən pak saal İvel baksuna, t'etiya p'urum Buxaçuğoy q'ulluği burqesunat'un q'eydbsa. ‡ 10:33 10:33 Lev. 24:16 § 10:34 10:34 İvel məğ. 82:6

40 İsus p'urum İordan oqe t'e soğo tərəf, İoanen süft'ə k'unuk'bala gala taşı t'et'iya manedi. *

41 Şot'ay t'öğöl gele amdare eysay. Şot'oğon next'uniiy: «İoanen sal sa möcüzəlü nişan nuval ak'est'i bakayin, şot'ay me Amdari barada pi bito əyitmux düze c'eri».

42 Gele amdarxoval t'et'iya İsusə vət'un baki.

11

P'uri Lazari bəyinbaksun

1 Bet'anya ayize yəşəyişgala Lazar s'iyen sa amdar azarayıñşebaki. Şot'ay Mariya saal Mart'a s'iyen p'ə xunçine buy. *

2 Mo hat'e Q'onçuğoy loxol adeğala c'əyin lapi Şot'ay turmoğoy iz popen şarpi Mariyaney. Azarayıñşaki Lazar şot'ay viçiney. †

3 Xunçimoğonal "ay Q'onçux, Vi çureğala amdar azarine" pi İsusəynak' xavart'un yaq'abi.

4 İsusen mot'o ibaki pine: «Me azari axır bisun tene, Buxaçuğoy kala s'i çoyel c'eysəynak'e. Şot'ay köməyen Buxaçuğoy Ğaren kala s'i q'azayıñşeq'an pine bake».

5 İsusen Mart'a, şot'ay xunça saal Lazara çuresay.

6 Ama Lazari azari baksuna ibakat'an İz baki gala p'ə ğiyal manedi.

7 Oşa isə İz şagirdxo "p'urum İudeyina tağen" pine.

8 İz şagirdxon Şot'o pit'un: «Ravvi, t'et'iya bakala iudeyxon samal vədə mot'oxun bəş Va jəlayiñşbsunt'un çuresay. Hun p'urumal t'et'iya qayenbaksə?»

9 İsusen coğabe tadi: «Ğine p'as's'e saad tene ki işiğ? Şu ğenaxun tarak'ayin, tene lamandon, şot'aynak' ki, me dünyənə işiğ baksuna görə aneksə.

10 Ama şu üşə tarak'ayin, lamanedon, şot'aynak' ki, içust'a işiğ tene bu».

11 İsusen me əyitmöğoxun oşa şot'oğoy pine: «Beşi dost' Lazar nep'axeşi. Zu şot'o muğurbseynak'ez taysə».

12 T'e vədə İz şagirdxon Şot'o pit'un: «Əgər nep'axeşenesə, q'olaybakalə».

13 İsusen şot'ay bisuni baradane exlətpsəy, ama şot'oğon t'etərt'un fikirbsəy ki, nep'axesuni baradane nex.

14 T'e vədə İsusen şot'oğoy qay pine: «Lazar p'urene.

15 Ama Zu vəx görə müqzu ki, t'et'iya tez bake - metər vən Za lap usum və bakalnan. İşə ekinan şot'ay t'öğöl tağen».

16 "Əkiz" k'aleğala T'omasen t'e soğoy şagirdxo pine: «Ekinan yanal taşı İsusəxun sagala biyen!»

17 İsus t'iyə hari avanebaki ki, Lazar ene bip' ğine gərəmzin boşə.

18 Bet'anyay q'a Yerusəlimi arane qos's'e st'adinaxunal ‡ mal yaq'e buy,

19 şot'aynak'al Mart'a q'a Mariya içoğoy viçi bisuna görə buldirist'luğ tast'a gele iudeyxone harey.

20 Mart'a İsusə eysuna ibaki Şot'ay bəşə c'eri, Mariya isə k'oyane çurpi.

* 10:40 10:40 İoan. 1:28 * 11:1 11:1 Luk. 10:38-39 † 11:2 11:2 İoan. 12:3 ‡ 11:18 11:18 qos's'e st'adi - 3 k'm. İşa

²¹ Mart'an İsusə pine: «Ay Q'onçux, əgər Hun memiya bakinuy, bezi viçi tene biyoy.

²² Ama avazu ki, Hun həysəəl Buxaçuğoxun k'ə çureğayin, Şot'in Va tadale».

²³ İsusen şot'o "vi viçi bəyinbakale" pine.

²⁴ Mart'an Şot'o pine: «Avazu ki, bəyinbakale, bəyinbaksuni vədine, axırncı ğine şoval bəyinbakale».

²⁵ İsusen şot'o pine: «Zu - Yəşəyinzsu, bəyinbaksunal Zaxune. Za və bakalo biyayinal, yəşəyinzsale,

²⁶ yəşəyinzşi Za və bakaloval sal sa vədə tene biyal. Mot'o vənu?»

²⁷ Mart'an Şot'o coğabe tadi: «Hoo, ay Q'onçux, vəzu ki, İzi me dünyəne eysuna beş yaq'bəğala Buxaçuğoy Ğar, yəni Xrist'os, Hunnu».

²⁸ Mart'an mot'o pit'uxun oşa taşi iz xunçi Mariya c'əp'k'in k'alpi pine: «Məəlim memiyane, vane k'ale».

²⁹ Mariyan kot'o ibakala k'inək' kap hayzeri İsusi t'öğölə taşi.

³⁰ İsus hələ ayize tene başey, Şo Mart'a İz bəş c'eri gala çurpeney.

³¹ Mariya ük' tadala, içuxun sagala k'oya bakala iudeyxon şot'ay kap hayzeri qavuna c'eysuna ak'at'an pit'un p'oyla ki, öndöpseynak' gərəmzoğone taysa. Kot'o görəl şot'ay baç'anexun tat'unşi.

³² Mariyan İsusi bakala gala p'ap'i Şot'o anek'i, İz turnoq'a biti pine: «Ay Q'onçux, əgər Hun memiya bakinuy, bezi viçi tene biyoy».

³³ İsusen Mariyay q'a şot'ay t'öğöl hari iudeyxoy öndöpsuna ak'at'an içü gele pise təsirbi.

³⁴ Şot'in xavare haq'i: «P'urina mayanan laxe?» Şot'o pit'un: «Beşi Ağə, eki ak'est'en».

³⁵ İsusen öndönepi.

³⁶ T'e vədə iudeyxon "bəğanən şot'o hetərə çuresay!" pit'un.

³⁷ Ama şot'oğoy bəzit'oğon pine: «K'aç'i amdari piyel işiğ eçeri me amdaren sa şey bes tene bakoy ki, me amdar nu p'uriniy?»

³⁸ Hametər İsus dilxor gərəmzoğone taşi. Gərəmzoğ sa mağaraney, Ş iz bağala gane jomost'al jət'un t'ik'ırdey.

³⁹ İsusen pine: «Jəna ext'anan!» P'urit'ay xunçi Mart'an şot'o pine: «Ay Q'onçux, t'et'iin yəğin ki adesa, axırı şot'ay bisun bip' ğine».

⁴⁰ İsusen pine: «P'oy Zu va tez pey ki, və bakayin, Buxaçuğoy kalaluğa ak'alnu?»

⁴¹ Metərluğən, jəna ext'undi. İsusenal ala bəği pine: «Ay Bava, Za ibaksuna görə Va şükürezbsa.

⁴² Avazu ki, Za həmişə inbaksa. Ama mot'o Bezi t'öğöl çurpi camaatey-nak'ez nex ki, Za Hun yaq'absuna vəbakat'un».

⁴³ Me əyitmoğoy pit'uxun oşa ost'aar pine: «Lazar, qavuna c'eki!»

⁴⁴ P'uriyal qavunane c'eri. Şot'ay tur-kul parçinen, çə isə dəsməren bəc'ürey. İsusen şot'oğoy "me amdara qaypanan taşeq'an" pine.

Fariseyxoy İsusə bespsuni niyət

(Mat'. 26:1-5; Mrk'. 14:1-2; Luk'. 22:1-2)

⁴⁵ T'e vədə Mariyay t'öğöl hari iudeyxoy gelet'in İsusen k'ə bsuna ak'i Şot'o vət'un baki.

46 Ama şot'oğoxun bəzıt'oğon farıseyxoy t'öğöl taşı İsusen bit'oğo şot'oğo exlətt'unbı.

47 T'e vədə samcı bəyınşxon q'a farıseyxon Kala Şurına gırbı pıt'un: «Yan k'ə ben? Me amdaren gele möcüzəlü nişanxone ak'est'a.

48 Əgər Şot'o bark'ayan, bito Şot'o və bakale. Rımluğonal hari beşi xrama q'a dirıst' me azuk'a əfçıbal't'un».

49 T'et'ıya bakalt'oğoxun sunt'in, hat'e useni samcı bəyınşxoy kalo bakala K'ayafan şot'oğo pine: «Vən hik'k'al tenan ava.

50 Q'amıştənanbaksa ki, vəynak' bütüm me azuk'i k'as'esaxunsa sa amdari me azuk'eynak' bısun şaat'e?»

51-52 Şot'in me əyıtmoğo içuxun tene pi, ama t'e useni samcı bəyınşxoy kalo baksunen xavareçalluğəbi. Şot'in İsusı saycə me azuk'eynak' təə, me dünyəne səpələyınşəki Buxaçuğoy əyloğo bitova sagala gırbseynak' bısunane xavareçalluğəbi.

53 Metərлуğən, hat'e ğınaxun əyıtə sat'unbı ki, İsusə bəsp'at'un.

54 İsus ene iudeyxoy arane qay tene taraney. Şo t'et'iın çölə İša bölgınə, Efraim uk'ala şəhərene taşı, İz şagırdxoxun t'et'ıya manedi.

55 İudeyxoy C'ovaksunı axsıbay* İşalayınşəbaksay. Gele amdar C'ovaksunı axsıbayaxun bəş içoğo pakbseynak' ayızmoğoxun Yerusalımane hari.

56 Şot'oğon İsusə qəvt'unsay, xrame məəlnə çurpı sun-sunaxun xavart'un haq'say: «K'ənan fıkirıbsa? Şo axsıbayə tene eğal?»

57 Samcı bəyınşxon q'a farıseyxon isə "şot'ay ganu avabakalt'in yax xavarq'an tadı" pı əmırt'un tadı ki, Şot'o bıq'at'un.

12

Marıyay İsusəynak' eçeri pəy (Mat'. 26:6-13; Mrk'. 14:3-9)

1 C'ovaksunı axsıbayaxun* üç ğı bəş İsus Bet'anyınane hari. İsusen p'urı ganuxun bəyınbı Lazaral t'et'ıyane yəşəyınşbsay.

2 T'et'ıya İsusı eysunı s'ıyal q'onaxluğt'un tadı. Mart'an q'ulluğəbsay. Lazaral İsusaxun sagala q'onağxoy aranəy.

3 Marıyan isə sa lit'ra † toyexlu təmız narde c'əyın ext'i İsusı turmoğoy loxol lapi iz popen şarpsane burqı. C'əyını muç'a aden k'oja haneq'i. ‡

4 Ama İsusı şagırdxoxun sunt'in, mat'in ki, oşa Şot'o toydaley, İuda İsk'arıot'en pine:

5 «Mot'oxunsa me c'əyınə xıbbaç dinara \$ toydı kəsıbxo paybese bakoy».

6 Me əyıtə kəsıbxoy q'ayğına manst'una gərə təə, iç oğrı baksuna gərəne nexey, şot'aynak' ki, içust'a bakala tənğın toraya amdaxoy laxalt'uxun sa paya başeq'say.

7 T'e vədə İsusen pine: «Me çuğə ma galda, şot'aynak' ki, me c'əyın Za oçalaxbala ğıneynak'ey.

8 Kəsıbxo həmişə ef t'öğölt'un, Zu isə həmişə ef t'öğöl tez bakal».

* 11:55 11:55 C'eys. 12:1-27 * 12:1 12:1 C'eys. 12:1-27 † 12:3 12:3 sa lit'ra - 300 gr. samal gele

‡ 12:3 12:3 Luk'. 7:37-38 § 12:5 12:5 Sa dinar fəəlin sa ğılığ maaşa barabarey.

⁹ Me vədə iudeyxoy gelo isə İsusı Bet'anyına baksuna avabaki ham İsusı görə, hamal Şot'in p'uri ganuxun bəyinbi Lazara ak'seynak' t'et'iyat'un hari.

¹⁰ T'e vədə samci bəyinşxo Lazaral bespsuni q'ərarat'un hari

¹¹ Şot'aynak' ki, iudeyxoy gelo Lazara görəne İsusı tərəf c'ovaki Şot'o vė baki.

İsusı Yerusallıma baysun

(Mat'. 21:1-11; Mrk'. 11:1-11; Luk'. 19:28-40)

¹² Əyc'ındəri, axsibaya hari amdarxoy gelo İsusı Yerusallıma eysuna ibaki

¹³ p'almin xode c'ik'urxo ext'i Şot'ay bəşe c'eri. Şot'oğon

"Hosanna! *

Q'oncuğoy s'iyen eğalo he bəxt'əvərə!

İsraili padçağeynak' xeyir-bərəkətq'an baki!"

uk'a harayt'unney. †

¹⁴ İsusen sa cəyil elem bəğəbi iz bač'ane laneşi. Hetər ki, şameşene:

¹⁵ «Ay Sioni xuyər, ‡ ma q'ıba!

Bəğa vi padçağ sa cəyil elema laşi enesa». §

¹⁶ İsusı şagirdxon t'e vədə mot'oğoy k'ə upsuna tet'un q'amışaksay. Ama İsusı s'i alabakit'uxun oşa, Şot'ay barada şameşit'oğə saal camaati Şot'ay bəş hetər şameşeneysa, hat'etərəl c'eysuna eyex badi q'amışt'unbaki.

¹⁷ Lazara gərəmzoğoxun k'alpi p'uri ganuxun bəyinbat'an İsusı t'öğöl bakala camaaten hələl me barada exlətebsay.

¹⁸ Amdarxon İsusı me möcüzəli nişana ak'est'una ibakeney, şot'o görəne Şot'ay bəş c'erey.

¹⁹ Şot'aynak'al fariseyxon sun-suna next'unıy: «Bəğanan, beşi kiyexun hik'k'al tene ayesa. Dirist' dünyə Şot'ay bač'anexune taysa».

İsusı şaturbəş İz bisuna avabakest'un

²⁰ Axsibaya Yerusallıma bul k'os'bsa harit'oğoy arane sa hema grek'i muzin əyitk'ala amdare buy.

²¹ Şot'oğon Galileyin Bet'sayda ayizexun bakala Filip'i t'öğöl hari şot'o xoyinšt'unbi: «Ağa, yan İsusı aksunyan çuresa».

²² Filip'en taşi Andreyane pi, Andreyenal Filip'axun sagala taşi İsusat'un xavar tadi.

²³ İsusen coğabe tadi: «Mone, Amdari Ğar əslində Şu baksuni çoyel c'eğala vaxt' harene.

²⁴ Serina, serinaz vəx nex: əgər sa arumi dən oçala biti tene bisasa, tək sa arum k'inək'əl manest'a, ama bisanesa, gele bare tast'a.

²⁵ İz yəşəyinşə çureğalt'in şot'o açesebon, izi me dünyəne bakala yəşəyinşə hik'k'al nu hesabbalt'in isə şot'o həmişəluğ yəşəyinşeynak'e q'orişon. *

²⁶ Şin Za q'ulluğbsun çureğayın, Bezi bač'anexunq'an hari. Zu maya bakayız, Za q'ulluğbaloval t'et'ıya bakale. Şin Za q'ulluğbayın, Bavanal şot'o hörmətbale.

* **12:13 12:13** *Hosanna* - əbrani muzin «Buxaçuğə alxışq'an baki» upsune. † **12:13 12:13** İvel məğ. 118:25-26 ‡ **12:15 12:15** *Sioni xuyər* - "Sion" Yerusallıma tadeşi q'ərəz s'iyurroxun soğone.

"Xuyər" isə memiya "amdarxo" upsune. § **12:15 12:15** Zək. 9:9 * **12:25 12:25** Mat'. 10:39; 16:25; Mrk'. 8:35; Luk'. 9:24; 17:33

²⁷ Həysə Bezi ük' narahate. K'ə uk'az? "Ay Bava, Za me dəyginəxun çark'est'a" uk'az? Ama Zu dünyəne me dəygin koruğaxun c'ovakseynak'ez hare!

²⁸ Ay Bava, Vi s'iya alaba!» Göynuxunal sa səse hari: «Alazbi, saal alaboz».

²⁹ T'et'iya çurpi camaati bəzıt'oğon mot'o ibaki "göyene gürupi", t'e sunt'oğon isə "Şot'oxun sa angelene əyitp'i" pit'un.

³⁰ İsusen pine: «Me səs Zaynak' tene, vəynak'e.

³¹ Həysə isə me dünyə divanebaksa, me günaxbala dünyəni kalaluğbalal † qavuna boseğale.

³² Za isə oçalaxun ala əqevk'at'an, bütüm amdarxo Zaç zap'k'oz».

³³ İsusen me əyitə upsunen İz mani cürə bisunane ibakest'i.

³⁴ Camaaten Şot'o coğabe tadi: «İvel Şamurxoxun ibakeyan ki, Xrist'os həmişəluğ mandale. P'oy Hun het'aynak'en "Amdari Ğar ala əqəğalane" nex? Amdari Ğar şuva?» ‡

³⁵ T'e vədə İsusen şot'oğoy pine: «İşiğ samal vədə ef arane bakale. İşiğ bakala vədine tarapanan ki, vəx bayinq'luğen maq'an biq'i. Şot'aynak' ki, bayinq'luğa tarak'alt'in maya taysuna tene avabaksa.

³⁶ İşiğ bakala vədine İşiğa vəbakanan ki, İşiği əylux bakanan». İsusen me əyitmoğoy pit'uxun oşa taneşi, şot'oğoy piyexunal aneçi.

İudeyxoy inadkərлуğ

³⁷ Ama İsusen camaati bəş meq'ədər möcüzəlü nişanxo ak'est'it'uxun oşal amdarxo Şot'o və teney.

³⁸ Morox kot'o görəne baki ki, İsayə xavareçali me əyitmux bex p'ap'ane: «Ay Q'onçux, beşi xavara şuva vəbaki, Q'onçuğoy zor şineynak'e qəyeşi?» §

³⁹ İsayan pi k'inək', şorox şot'o görə və tet'un baksay ki:

⁴⁰ "Buxaçuğon şot'oğoy pulmoğoy k'aç'inebi,

İçoğoy haq'ıla күтеби ki,

İçoğoy pulmoğon maq'an ak'i,

İçoğoy haq'ılen maq'an bot'i

Saal Zaç maq'at'un fıripı ki,

Zu şot'oğoy q'olaybaz».*

⁴¹ İsayan İsusi kalaluğa aksuna görəne me əyitmoğoy Şot'ay barada pey.

⁴² Əslində isə kalat'oğoy gelo İsusə vənəy, ama fariseyxon içoğoy sinagogaxun maq'at'un şəp'esi pi mot'o qay tet'un avabakest'ay.

⁴³ Buxaçuğoxun eğala tərifəxunsa amdarxoxun eğala tərifət'un c'ək'p'i.

⁴⁴ İsusen ost'aar pine: «Za və bakalo saycə Za təə, Za Yaq'abit'ıval vəne.

⁴⁵ Za ak'alt'in Za Yaq'abit'ıval aneksa.

⁴⁶ Zu işiğzu. Me dünyəneyal harezu ki, Za və bakalo bayinq'luğa maq'an mandı.

⁴⁷ Bezi əyitə ibaki şot'o nu əməlbalt'u isə Zu tez divanbal, şot'aynak' ki, dünyəne divanbseynak' təə, dünyəne çark'est'eynak'ez hare.

† 12:31 12:31 me günaxbala dünyəni kalaluğbalal - yəni şeytan. ‡ 12:34 12:34 İvel məğ. 110:4; İsa. 9:7; Yez. 37:25; Dan. 7:14 § 12:38 12:38 İsa. 53:1 * 12:40 12:40 İsa. 6:10; Mat'. 13:14-15; Mrk'. 4:12; Ap'ost'. 28:26-27

48 Za t'öðxbi Bezi əyitmoğo nu q'abulbalt'ay divanbal ene bune: Bezi uk'ala əyiten axırncı gine şot'aynak' q'ərar c'evk'ale.

49 Şot'aynak' ki, Zu Zaxun tez əyitp'i, Za yaq'abi Bavane Bezi k'ə upsuni saal hetər exlətpsuni barada Za əmir tadi.

50 Zu avazu ki, Şot'ay çureğalt'oğon həmişəluğ yəşəyınşe tast'a. Metərлуğen, Bavan za mani əyitmoğo upsuna əmirbenesa şot'oğoz əyite».

13

İsusi İz şagirdxoy turmoğo os'ksun

1 C'ovaksuni axsibay* İşalayınşebaksay. İsusen me dünyənəxun cöybaki İz Bavay t'öğöl qaybaksuni vaxt' hari p'ap'suna avaney. Şot'in me dünyəne İçu aid bakalt'oğo həmişə çureşene, axıra şirik'əl çureşi.

2 Biyəsin şum ukala vədəney. İblisenal ene İsusə toyst'uni fikirə Simon İsk'ariot'i ğar İuday beyne badeney.

3 İsusen Bavan hər şeyə İz kiyel tast'una, İzi Buxaçuğoxun eysuna, qaybakiyal Buxaçuğoy t'öğöl taysuna avaney.

4 Şot'in İz ganuxun hayzeri xələtə c'eqi sa dəsmər ext'i İz biyex ğaçepi.

5 Mot'oxun oşa ləənə xe bəpi şagirdxoy turmoğo os'k'i, İz biyex ğaçp'i dəsməren şarpsane burqi.

6 İsus Simon P'et'era İşalayınşakat'an şot'in İsusə pine: «Ay Q'onçux, bezi turmoğo Hun os'k'alnu?»

7 İsusen şot'o coğab tadi pine: «Bezi k'ə bsuna hun həysə təə, oşa q'amışakalnu».

8 P'et'eren Şot'o pine: «Sal sa vədine! Hun bezi turmoğo ten os'k'al!» İsusen şot'o coğabe tadi: «Əgər nu os'k'ayiz, Bezi əsil şagird bakes ten bəkon».

9 T'e vədə Simon P'et'eren Şot'o pine: «Ay Q'onçux, t'e vədə saycə bezi turmoğo təə, kulmoğo q'a bulal os'k'a».

10 İsusen şot'o pine: «Os'k'alpi amdareynak' saycə turmoğo os'ksun bəse, şot'aynak' ki, şo bul-oş təmize. Vənal təmiznan, ama bütüm təə».

11 Şot'in İçu šiin toydalesa avaney, kot'o görəl "bütüm təmiz tenan" pine.

12 İsusen şot'oğoy turmoğo os'k'it'uxun oşa İz xələtə ləpi p'urum İz gala arşi şot'oğoy pine: «Zu vəynak' k'əz bisa q'amışnanbaki?»

13 Vən Za "Məəlim" saal "Q'onçux" pinan k'ale. Düznan nexə, şot'aynak' ki, Zu hat'e Şozu.

14 İsə ki, Zu Q'onçux saal Məəlim baksunen ef turmoğoz os'k'i, vənal sun-sunay turmoğo os'k'alanan.

15 Vəx ak'esezdı ki, Zu vəynak' bit'u vənal sun-sunaynak' banan.

16 Serina, serinaz vəx nex: k'ul iz ağaxun, elçiyal İçu yaq'abit'uxun kala tene.

17 İsə ki me əyitmoğo avanan, vən hametər bsunen bəxt'əvər bakalnan.

18 Ef bitot'ay barada tez nex. Zu Bezi c'ək'p'it'oğoy çalezssa. Ama barta "Zaxun sagala şum ukalo Bez düşməne baki" † uk'ala İvel Şam bex p'ap'eq'an.

19 Həysə me əyitmux bex p'ap'alt'uxun bəş vəx mot'oğoy nexzu ki, bex p'ap'at'an və bakanan: Zu Şozu.

* 13:1 13:1 C'eys. 12:1-27 † 13:18 13:18 İvel məğ. 41:9

²⁰ Serina, serinaz vəx nex: Zu yaq'abalt'u q'abulbalt'in Zane q'abulbsa, Za q'abulbalt'in isə Za Yaq'abit'une q'abulbsa». †

İuday İsusaya toyst'un

(Mat'. 26:20-25; Mrk'. 14:17-21; Luk'. 22:21-33)

²¹ İsusen me əyitmoğə pit'uxun oşa gele pis baki pine: «Serina, serinaz vəx nex: vəxun sunt'in Za toydale».

²² İz şagirdxon me əyitmoğə şı barada upsuna nu avabaksuna görə çəşmişəki sun-sunay loxolt'un bəği.

²³ İz şagirdxoxun soğə - İsusı çüreğala şagird Şot'o lap İşaney.

²⁴ Simon P'et'eren t'e şagirdi loxol himebi ki, şı barada upsuna Şot'oxun xavar haq'ane.

²⁵ T'e şagirdenal fıripı İsusaxun xavare haq'i: «Ay Q'onçux, şo şuva?»

²⁶ İsusen coğabe tadi: «Me şume loq'mina torpi şu tadozsa, şone». Loq'mina torpi Simon İsk'ariot'i ğar İudane tadi.

²⁷ İudan loq'mina ext'ala k'inək' Şeytan şot'ay boşe başı. İsusen şot'o "k'ə balnusa, usum ba!" pine.

²⁸ İsusen mot'o het'aynak' şot'o upsuna sulfin bel bakalt'oğoy şuk'k'alen tene q'amışaki.

²⁹ Təngin toray İudast'a baksuna görə bəzit'oğon fikirt'unbi ki, İsusen şot'o "axsibaya yaynak' lazım bakala şeyurxo haq'a" nəəl "kəsibxo sa şey tada" nexə.

³⁰ İudan loq'mina ext'it'uxun oşa kap qavunane c'eri. Üşeney.

Sun-suna çurekinan

³¹ İuda c'erit'uxun oşa İsusen pine: «Həysə Amdari Ğare s'i alanebaki, Buxaçuğoy s'iyal Şot'oxune alabaki.

³² İsə ki, Buxaçuğoy s'i Şot'oxune alabaki, Buxaçuğonal Şot'o İçust'a alabale, usumluğen alabale.

³³ Ay Bezi əylux! Samal vədəl vəxun bakoz. Vən Za qəvəğalnan, ama Zu iudeyxo "Bezi tağala gala vən eyes tenan bakon" pi k'inək' həysə vəxal mot'o nexzu. §

³⁴ Vəx təzə sa əmirez tast'a: sun-suna çurekinan, Zu vəx çureşi k'inək' vənal sun-suna çurekinan. *

³⁵ Əğər efi sun-suna çuresun bakayin, t'e vədə bütüm amdarxon avabakalt'un ki, vən Bezi şagirdxonan».

P'et'eri İçuxun danmışaksuna İsusı saturbəş upsun

(Mat'. 26:31-35; Mrk'. 14:27-31; Luk'. 22:31-34)

³⁶ Simon P'et'eren İsusaxun xavare haq'i: «Ay Q'onçux, mayan taysa?» İsusen coğabe tadi: «Zu tağala gala həysə hun Bezi baç'anexun eyes ten bakon, ama oşa eğalnu».

³⁷ P'et'eren Şot'o pine: «Ay Q'onçux, həysə het'aynak' Vi baç'anexun eyes tez bakon? Vaynak' bezi elmoğoz tadon».

³⁸ İsusen şot'o pine: «Zaynak' vi elmoğon tadon? Serina, serinaz va nex: dadalen elk'amin hun Zaxun xib kərəm danmışakalnu».

† 13:20 13:20 Mat'. 10:40; Mrk'. 9:37; Luk'. 9:48; 10:16 § 13:33 13:33 İoan. 7:34 * 13:34 13:34 İoan. 15:12,17; 1 İoan. 3:23; 2 İoan. 5

14

İsus - Buxaçuğoç tağala yaq'e

¹ «Barta ef ük' maq'an narahat baki. Buxaçuğo və bakanan, Zaal və bakanan.

² Bezi Bavay k'oya mandala ga gelene. Əgər nu bakiniy, vəx uzk'oy ki, vöynak' ga həzirbsaz taysa?

³ Taşi vöynak' ga həzirbit'uxun oşa qaybaki vəx Bezi t'öğöl taşoz ki, Zu bakala gala vənal bakanan.

⁴ Bezi tağala gane yaq'a vən çalnanxsa».

⁵ T'omasen İsusə pine: «Ay Q'onçux, Vi maya taysuna teyan ava, yaq'a hetəryan çalxon?»

⁶ İsusen şot'o pine: «Zu - seri, yəşəyinqest'ala yaq'zu. Bavay t'öğöl tağala saycə sa yaq'e bu, şoval Zaxune c'ovaksa.

⁷ Əgər Za çalxinaniy, Bezi Baval çalnanxoy. İse ene vən Şot'o çalnanxsa, Şot'o aalk'enan».

⁸ Filip'en Şot'o pine: «Ay Q'onçux, Bava yax ak'est'a, ko yaynak' bəse».

⁹ İsusen şot'o pine: «Xeylək vaxt'e ki, Zu vəxunzu, hələ Za ten çalxi, Filip'? Za ak'i amdaren Bez Bava ak'ene. P'oy hun hetəren "Bava yax ak'est'a" pes bakon?»

¹⁰ Zu Bavast'a, Baval Zast'a baksuna və tenu ki? Vəx pi əyitmoğo Zaxun tez nexə, ko Zast'a bakala Bavane İz əşurxo bsa.

¹¹ Zu Bavast'a, Baval Zast'a baksuna vėbakanan, tenesa mot'o Bezi bala əşurxo görəq'a bakayin və bakanan.

¹² Serina, serinaz vəx nex: Za və amdaren Bezi bi əşurxo içinal bale, hələ kot'oxunal kala əşurxo bale, şot'aynak' ki, Zu Bavay t'öğöləz taysa.

¹³ Vənal Bezi s'iyen * k'ənesa çureğaynan, şot'o booz ki, Bavay s'i Ğarast'aq'an alabaki.

¹⁴ He vədə Bezi s'iyen Zaxun sa şey çureğalnansa, şot'o booz.

İvel Urufi barada əyit tast'un

¹⁵ Əgər Za çurnansasa, Bezi buyruğxo əməlbələn.

¹⁶ Zu Bava xoyinşboz, Şot'in q'erəz sa Kəməybal yaq'abale, Şoval vəxun həmişəluğ mandale.

¹⁷ Şo Buxaçuğoy serina çoyel c'evk'ala Urufe. Şot'o dünyənən q'abulbes tene baksə, şot'aynak' ki, Şot'o nə ateneksa, nəəl çaltenexsa. Vən isə Şot'o çalnanxsa, şot'aynak' ki, Şo vəxune, ef boş mandale.

¹⁸ Vəx yetim tez bark'al, ef t'öğöl eğoz.

¹⁹ Samal c'ovakit'uxun oşa dünyənən ene Za atenek'al, ama vən Za ak'alnan. Zu yəşəyinqsbuna görə vənal yəşəyinqşalnan.

²⁰ T'e ği avabakalnan ki, Zu Bez Bavast'azu, vən Zast'anan, Zuval vəst'azu.

²¹ Şiin Bezi buyruğxo əmələbsasa, Za çureğalo şone. Bez Bavanal Za çureğalt'u çureğale. Zuval şot'o çureşi Za şot'o ak'est'oz».

²² İsk'arriot' təə, t'e soğo İudan Şot'o pine: «Ay Q'onçux, ko hetərə baksə ki, Hun bütüm dünyənə təə, saycə yaynak' ak'eğalnu?»

* 14:13 14:13 Bezi s'iyen Bez çureğalt'oğo uyğun

²³ İsusen şot'o coğabe tadi: «Şiin Za çuresasa, Bezi əyitə bəğale, Bezi Bavanal şot'o çureğale. Yanal me amdari t'öğöl hari şot'oxun sagala bakalyan.

²⁴ Za nu çureğalt'in Bezi əyiten tene tağal. Ef ibaki zombsun Bezi tene, Za yaq'abi Bavay zombsune.

²⁵ Hələ ki ef t'öğölzu, vəx mot'oğə pizu.

²⁶ Ama Köməybalen - Bavan Bezi s'iyen yaq'abala İvel Urufen hər şeyə vəx zombale. Zu exlətp'i bütüm əyitmoğə ef eyex badale.

²⁷ Ef arane serluğ laxiz taysa, Zast'a bakala serluğa vəxez tast'a. Zu şot'o vəx dünyənən tadala k'inək' tez tast'a. Barta ef ük' maq'an narahat baki, qımabanan.

²⁸ Zu vəx "həysə tazsa, oşa p'urum ef t'öğöl eğoz" upsuna inanbaki. Əgər Za çureşinaniy, Bezi Bavay t'öğöl taysuna müqnan bakoy, şot'aynak' ki, Bava Zaxun üst'üne.

²⁹ Mot'oğə saturbəş vəx pizu ki, mo bex p'ap'at'an Za və bakanan.

³⁰ Ene vəxun gele tez əyitk'al, şot'aynak' ki, me dünyəni kalaluğbal enesa. Düze, şot'in Bezi loxol kalaluğbes tene bakon,

³¹ ama dünyənən avabakaləne ki, Zu Bava çurezsa, Bavanal Za k'ə bürmişenesa, şot'o bsazu. Həysə isə hayzanan memiin tağen.

15

C'ap' saal iz zoğurux

¹ Zu - seri c'ap'zu, Bez Baval t'ulluği q'onçux.

² Zast'a bakala bar nu tadala hər zoğa Bavan k'as'ene. Bar tadala hər zoğa isə budayinşi təmizebsa ki, lap gele barq'an tadi.

³ Vən isə Bezi pi əyiten ene təmiznan.

⁴ Zast'a mandanan, Zuval vəst'a mandoz. Zoğ c'ap'e loxol nu bakayin, için-içuxun bar nu tadala k'inək' vənal Zast'a nu mandaynan, bar tades tenan bakon.

⁵ C'ap' Zuzu, vənal zoğurxonan. Şu Zast'a mandayin, Zuval şot'ost'a mandayiz, şot'in gele bare tadon, şot'aynak' ki, Zasuz hik'k'al bes tenan bakon.

⁶ Zast'a nu mandalo isə, c'ap'axun t'öğx boşesi q'aribaki zoğ k'inək'e. Metər zoğurxo girbi aruğə bot'unst'a boneksa.

⁷ Əgər Zast'a mandaynan, Bezi əyitmuxal vəst'a mandayin, k'ə xoyinşbi çureğaynan, vəx tadeğale.

⁸ Vən gele bar eşt'unen saal Bezi şagird baksunen Bezi Bavay s'i alanebaksa.

⁹ Bavan Za çuresi k'inək' Zuval vəx çurezsi. Bezi çuresunast'a mandanan.

¹⁰ Əgər Bezi buyruğxo əməlbaynan, Bezi çuresunast'a mandalnan, hetər ki, Zu Bavay buyruğxo əməlbə şot'ay çuresunast'a manezst'a.

¹¹ Me əyitmoğə vəx exlətezbi ki, Bezi müqluğ vəst'aq'an baki, ef müqluğal bolq'an baki.

¹² Bezi buyruğ metərə: Zu vəx çuresi k'inək' vənal sun-suna çurekinan.

*

¹³ Şuk'k'ali çuresun dost'eynak' iz elmoğə tadala amdari çuresunaxun gele bakes batenekon.

14 Əgər Zu vəx bürmişit'oğö əməlbaynan, vən Bezi dost'urxonan.

15 Ene vəx nökrəxo tez nex, şot'aynak' ki, nökrən iz ağan k'ə bsuna tene ava. Zu vəx dost'ez nex, şot'aynak' ki, Bezi Bavaxun ibakit'oğö bütümə vəx avabakesezdi.

16 Vən Za tenan c'ək'p'i, Zuz vəx c'ək'p'i tapşurbi ki, taşi bar tadanən, t'e baral həmişə mandane. Metərluğən, Bezi s'i yen Bavaxun k'ə çurəğaynan, Şot'in vəx tadale.

17 Bezi buyruğ mone: sun-suna çurekinan.

Dünyənən şagirdxo nifrətsun

18 Dünyənən vəx nifrətbayin, ef eyex badanan ki, vəxun bəş Zane nifrətbe.

19 Əgər me dünyənəxun bakiynaniy, dünyənən izi k'inək' vəx çurəğoy. Ama vən dünyənəxun tenan, Zu vəx dünyənəxun c'ək'ezpi, kot'o görö dünyənən vəx nifrətebsa.

20 Zu vəx pi əyitə ef eyex badanan: "K'ul iz ağaxun kala tene". Əgər Za pul tadi işiğ tet'un tadesa, vəxal hat'ətər balt'un; Bezi əyitə bəğət'unsa, efiyal əyitə bəğalt'un. †

21 Kot'oğö bitova efi Bezi bac'anəxun taysuna görə balt'un, şot'aynak' ki, Za Yaq'abit'u tet'un çalxa.

22 Zu nu harizuy, şot'oğoxun nu exlətp'izuy, şot'oğoy taxsır tene bakoy, ama həysə günəxkər baksuna görə içoğö təmizə c'evk'es tet'un bakon.

23 Za nifrətbalt'in Bezi Bavall nifrətebsa.

24 Əgər Zaxun başq'a şuk'k'alən nu bes bakala əşurxo şot'oğoy arane nu bizuy, içoğoy günax tene bakoy. Ama həysə Bezi bit'oğö ak'it'uxun oşal Zaal, Bezi Bavall nifrətt'unbsa.

25 Ama mo kot'o görəne baki ki, Moiseyi Şamurxoy boş şamesi "Za nahaq' gala nifrətt'unbi" əyit bex p'ap'ane. ‡

26 Bavaxun eğala serina ak'est'ala Urufen - Zu Bavay t'öğölxun vəynak' yaq'abala Köməybalen, eğat'an isə Bezi barada şahidluğbale.

27 Vənal mot'o ef piin ak'i şahidluğbalnan, şot'aynak' ki, t'e belxun Zaxun sagalanan.

16

1 Me əyitmoğö vəx nexzu ki, ef vəluğ nu açane.

2 Vəx sinagoxoxun şəp'eğalt'un. Hamal t'etər sa vədə eğale ki, vəx bəsp'alt'in Buxaçuğö q'ulluğbi baksuna fikirbale.

3 Şot'oğon mot'o balt'un, şot'aynak' ki, nə Bava tet'un çalxi, nə Za.

4 Ama mot'oğö vəx exlətezbi ki, t'e vaxt' eğat'an Bez pi əyitmoğö ef eyex badanan.

İvel Urufi əşurux

Süft'inəxun mot'oğö vəx tez exlətp'i, şot'aynak' ki, vəxun sagalazuy.

5 Həysə isə Za Yaq'abit'ay t'öğöləz taysa, ama vəxun şuk'k'alən Zaxun "mayan taysa?" pi tene xavar haq'sa.

6 Şot'aynak' ki, me Bezi pit'oğon vəx dərdəne badi.

7 Ama Zu vəx serinaz nex: Bezi taysun ef xeyrinəne. Şot'aynak' ki, nu tağayiz, Köməybal ef t'öğöl tene eğal, ama tağayiz, Şot'o vəynak' yaq'aboz.

⁸ Şo eġat'an günaxi, d zg nluġi saal divani barada fikiri d z nu baksuna avabakest'ale:

⁹ günaxi barada, Őot'aynak' ki, Za v luġ tene bu;

¹⁰ d zg nluġi barada, Őot'aynak' ki, Zu Bavay t' ġ lez taysa, ene Za tenan ak'al;

¹¹ divani barada, Őot'aynak' ki, me d ny ni kalaluġbaleynak' * ene q' rar tadeŐene.

¹² H l  v x Bezi uk'ala gele  yitzax bu, ama h ys  korox ef haq'ıla tene p'aq'al.

¹³ Serina  oyel c'evk'ala Uruf eġat'an is  Őot'in v x h gigi seri bakala yaq'en taŐale. Axırı hik'k'ala İcuxun tene exl tp'al, ama k'  ibakenesa Őot'o uk'ale saal oŐa bakala eŐurxo avabakest'ale.

¹⁴ Őot'in Bezi s'iya alabale, Őot'aynak' ki, Zu pi  yitmoġo v x avabakest'ale.

¹⁵ Bezi Bavay k'  bunesa, Bezine. Kot'o g r z "Bezi  yitmoġo v x avabakest'ale" pi.

Őagirdxoy d rd  m qluġa fırspsun

¹⁶ Male mande, Za ene tenan ak'al, ama gele tene c'ovakal ki, Za p'urum ak'alnan». †

¹⁷ T'e v d  İsusı b zi Őagirdxon sun-suna pit'un: «"Male mande, Za ene tenan ak'al, ama gele tene c'ovakal ki, Za p'urum ak'alnan" saal "Őot'aynak' ki, Bavay t' ġ lez taysa" pi me  yitmux k'  upsuna?»

¹⁸ Őot'oġon i oġoy arane xavart'un haq'say: «"Male mande", "gele tene c'ovakal" k'  upsuna? Yan mot'o teyan q'amıŐaksa».

¹⁹ İsusen İcuxun k'  xavar haq'alt'unıysa avabaki Őot'oġo pine: «"Male mande, Za ene tenan ak'al, ama gele tene c'ovakal ki, Za p'urum ak'alnan" pi Bezi  yiti baradanan sun-sunaxun xavar haq'sa?»

²⁰ Serina, serinaz v x nex: v n  n pi zizik'alnan, d ny  is  m q bakale. V n d rde boŐ bakalnan, ama ef d rd m qluġa fırik'ale.

²¹  uġon  yel e ala v dine q'a 'e zap'e, Őot'aynak' ki, iz v d  p'ap'ene. Ama  yl  e erit'uxun oŐa d ny ne sa amdar eŐt'una g r  iz m q xun zapi q'a 'a eyexun c'evək'sa.

²² V nal h ys  d rdlunan. Ama Zu v x p'urum ak'oz, t'e v d  v n m qbakalnan, Őuk'k'alenal me m qluġa v xun haq'es tene bakal.

²³ T'e ġi Zaxun hik'k'al tenan xavar haq'al. Serina, serinaz v x nex: Bezi s'iye ‡ Bavaxun k'   ureġaynan, Őot'in v x tadale.

²⁴ H ys t'in l Őirik' Bezi s'iye hik'k'al tenan  ureŐe.  urekinan, tadeġale, ef m qluġal bol bakale.

²⁵ V x mot'oġo m s loġonez nexey. Ama t'et r sa v d ne eysa ki, ene v xun m s loġon tez exl tp'al, Bavay barada v ynak' qay exl tp'oz.

²⁶ T'e ġi v n Bavaxun Bezi s'iye xaiŐbalnan. Zu Bezi ef gala Őot'oxun sa Őey xoyinŐsuna tez nex.

²⁷ Axırı Bavan İcın v x  uresa, Őot'aynak' ki, v n Za  urnanŐi, Buxa uġoy t'  xun Bezi eysunal v nanbaki.

²⁸ Bavay t'  xun me d ny nez hari, is el me d ny n xun c'eri p'urum Bavay t' ġ lez taysa».

* **16:11 16:11** - y ni ki ibliseynak' † **16:16 16:16** - B zi Őamurxost'a: ak'alnan. Őot'aynak' ki, Bavay t' ġ lez taysa. ‡ **16:23 16:23** - Bez  ureġalt'oġo uyġun

²⁹ T'e vədə İz şagirdxon pit'un: «Həysə Hun qayen exlətpsa, sal sa məsələl ten nex.

³⁰ İsə q'amişyanbaksa ki, Hun hər şeyə Vaxun xavar haq'alt'uxun bəşen ava. Kot'o görəl Vi Buxaçuğoxun eysuna vəyan».

³¹ İsusen şot'oğə pine: «Həysə həgigiyal vənən?

³² Mone, Za savsa barti hər soğə iz k'oya şareğala vaxt' enesa, şo ene harene. Ama Zu savsa tezu, şot'aynak' ki, Bava Zaxune.

³³ Vən Zast'a serluğ böğəbanan piz mot'oğə vəynak' exlətp'i. Me dünyəne əzyəti boşnan, ama ük'lü bakanan! Zu me dünyəni şərə q'alibez hari».

17

İsusi İçeynak' afırpsun

¹ İsusen exlətp'i çark'it'uxun oşa göynul bəği pine: «Ay Bava, vaxt' hare! Vi Ğare kalaluğa ak'est'a ki, Ğarenal Vi s'iyəq'an alabi.

² Hun şot'o bitot'ay loxol ext'iyəren tadi ki, şot'inal Vi tadtit'oğə bitova həmişəluğ yəşəyinq tadane.

³ Həmişəluğ yəşəyinqal mone ki, Va - tək bakala seri Buxaçuğə saal Hun yaq'abi İsus Xrist'osa çalxat'un.

⁴ Hun Za tapşurbi əşurxo bex p'ap'epsunen oçali çoyel Vi kalaluğa ak'esezdi.

⁵ Ay Bava, Zu Vi t'öğöl bəkat'an, hələ dünyə yaranmışakit'uxun bəş Bezi s'i alabakəney. Həysə p'urum Bezi s'iyə Vi t'öğöl alaba.

İsusi İz şagirdxoynak' afırpsun

⁶ Dünyənəxun Hun Za tadi amdarxo Vi Şu baksunaz ak'est'i. Şorox Vit'unıy. Hun şot'oğə Zan tadi, şot'oğonal Vi əyitə əməlt'unbi.

⁷ Həysəəl avat'un ki, Za k'ə tadenu bito Vaxune.

⁸ Şot'aynak' ki, Za avabakest'i əyitmoğə şot'oğə avabakesezdi, şot'oğonal q'abult'unbi. Vi t'öğölxun eysuna həgigiyal q'amişt'unbaki, Za Hun yaq'absunal vət'unbaki.

⁹ Zu şot'oğəynak'ez afırıne. Dünyənəynak' təə, Za tadtit'oğəynak'ez xoyinşbsa, şot'aynak' ki, şorox Vit'un.

¹⁰ Bezi bakala hər şey Vine, Vi bakaloroxal Bezine, şot'oğoxunez Bezi s'iyə alabe.

¹¹ Zu me dünyəne gele tez mandal, Zu Vi t'öğölez qaybaksa. Şorox isə me dünyənənet'un manst'a. Ay İvel Bava, şot'oğə Za tadi Vi s'iyə zoren q'orişə ki, Yallarik' saq'at'un baki.

¹² Şot'oğoxun sagala baki vədine şot'oğə Hun Za tadi Vi s'iyə zoren q'orişəzbsay. Şot'oğə ezfi. İvel Şam bex p'ap'eq'an pi əfçibaksuna q'ərar tadeşi amdaraxun başq'a, şot'oğoxun şuk'k'al tene açi. *

¹³ Həysəəl Vi t'öğölez eysa. Heq'ədər ki me dünyənəze, me əyitmoğə nexzu ki, Bezi müqluğ şot'oğost'al bol-bolq'an baki.

¹⁴ Zu şot'oğə Vi əyitə p'ap'esezbi. Dünyənən şot'oğə nifrətəbi, şot'aynak' ki, Zu me dünyənəxun nu bakala k'inək' şoroxal me dünyənəxun tet'un.

¹⁵ Şot'oğə me dünyənəxun exst'una təə, şot'oğə şər bakalt'uxun q'orişbsunaz Vaxun xoyinşbsa.

¹⁶ Zu me dünyənəxun nu bakala k'inək' şoroxal me dünyənəxun tet'un.

* 17:12 17:12 İvel məğ. 41:9; İoan. 13:18

17 Şot'oğö Vaynak' Vi seri bakala əyiti zoren İvelba. Seri bakalo saycə Vi əyite.

18 Hun Za me dünyəne yaq'abi k'inək' Zuval şot'oğö me dünyənez yaq'abi.

19 Za şot'oğoy dərdenez Va həsrbsa ki, şorox həgigiyal Viq'at'un baki.

İsusi bütüm İçu vət'oğoynak' afırıpun

20 Saycə şot'oğoynak' təə, şot'oğoy əyiten Za vë bakalt'oğoynak'al afırızne ki,

21 bütüm saq'at'un baki. Ay Bava, Hun Zast'a, Zuval Vast'a bakala k'inək' şoroxal Yast'a bakeq'an ki, dünyənen Vi Za yaq'absuna vëbakeq'an.

22 Hun Za tadi s'iye kalaluğa Zuval şot'oğoz tadi ki, Yan sa bakala k'inək' şoroxal saq'at'un baki.

23 Zu şot'oğost'a, Hunal Zast'anu. Barta şoroxal tam saq'at'un baki ki, me dünyənen Vi Za yaq'absuna, Za çureğala k'inək' şot'oğoval çuresuna avabakeq'at'un.

24 Ay Bava, xaişezbsa ki, Hun Za tadi amdarxoval Bezi bakala gala Zaxunq'at'un baki. Barta Hun Za tadi s'iye kalaluğa ak'eq'at'un, şot'aynak' ki, Hun dünyə yaranmişakalt'uxun bəşen Za çuresi.

25 Ay düzgün bakala Bava, me dünyənen Va tene çalxi, Zu isə Va çalezxa, mət'oğonal Vi Za yaq'absuna avat'unbaki.

26 Vi şu baksuna şot'oğö avabakesezdi, avabakest'unal davamboz ki, Vi za tadi çuresun şot'oğost'a bakala k'inək', Zuval şot'oğost'a bakaz».

18

İsusi biq'esun

(*Mat'. 26:47-56; Mrk'. 14:43-50; Luk'. 22:55-57*)

1 İsusen afırıpıt'uxun oşa İz şagirdxoxun sagala c'eri Gidron dərəni t'e soğö tərəfe c'ovaki. T'et'iya sa zeytunluğə buy. İsus q'a İz şagirdxo t'iyat'un başı.

2 İsusa xəyanətbala İudanal me ganu çalexsay, şot'aynak' ki, İsus q'a İz şagirdxo usum-usum t'et'iya girt'unsay.

3 Mone, İudan Rime q'oşuni əsk'ərxo saal samci bəyinqxon q'a fariseyxon yaq'abi xrame sa hema q'aroolçığo t'iyane eçeri. Şot'oğoy kiyel çirağ, lopa saal silaxe buy.

4 İsusen İz bel eğala hər şeyə avaney. Şo bəş c'eri "şunan qəvesa?" pi şot'oğoxun xavare haq'i.

5 Şot'o coğabt'un tadi: «Nazaret'lu İsusa». İsusen şot'oğö "Zu Şozu" * pine. Şot'o toydi İudal şot'oğoxun sagalaney.

6 İsusen "Zu Şozu" uk'at'an şorox qoş baki oçala pastt'unşi.

7 Şot'in p'urum "şunan qəvesa?" pi şot'oğoxun xavare haq'i. Şot'oğonal "nazaret'lu İsusa" pit'un.

8 İsusen coğabe tadi: «Vəx pizu ki, Zu Şozu. Əgər Zanan qəvesasa, Bez t'öğöl bakalt'oğö tərbanan təseq'at'un».

9 Möt'o şot'aynak'e pi ki, İzi "Za tadi amdarxoxun şuk'k'ala tez açesp'i" pi əyit bex p'ap'ane. †

* 18:5 18:5 - Həmişə Bakalo. † 18:9 18:9 17:12

¹⁰ Simon P'et'erast'a xançale buy. Şot'o c'evk'i samci bəyinşi nökeri yön ümüğü tumexun bonet'i. T'e nökeri s'i Məlikəy.

¹¹ T'e vədə İsusən P'et'era pine: «Xançala iz gala laxa! Bavan tadi koruği kasına üğiz buq'on». †

¹² T'e vədə hazartani kalat'in iz əsk'ərroxun sagala, saal iudeyxoy xrame q'aroolçiğon İsusə biq'i İz kulmoğə gəçt'unpi.

¹³ İsusə süft'ə Xanani t'öğölt'un taşeri. Şo t'e usen samci bəyinşxoy kalo bakala K'ayafay q'ayinbaney. §

¹⁴ Mo hat'e K'ayafaney ki, "bütüm me azuk'i k'as'esunaxunsa sa amdari me azuk'eynak' bisun şaat'e" pi iudeyxoy kalat'oğə maslaate tadey. *

Pet'eri İsusaxun samci danmışaksun

(Mat'. 26:69-70; Mrk'. 14:66-68; Luk'. 22:55-57)

¹⁵ Simon P'et'er saal q'erəz sa şagird İsusi bač'anexun tat'unsay. T'e şagird samci bəyinşxoy kalat'ay çalxaley, şot'aynak'al İsusaxun sagala şot'ay məəlne baneşi.

¹⁶ P'et'er isə qavuna çomoy t'öğöl çurk'alane baki. Samal oşa samci bəyinşxoy kalat'ay çalxal bakala t'e şagird qavunane c'eri. Şot'in çomoy tume çurpi q'ulluğçi xuyərəxun exlətp'i P'et'era bonane badi.

¹⁷ Me arane çomoy tume çurpi q'ulluğçi xuyərən P'et'eraxun xavare haq'i: «Hun t'e amdari şagirdxoxun tenu ki?» Şot'in isə "təə, tezu" pine.

¹⁸ Miney pi nökerxon q'a q'aroolçiğon t'et'iya aruxp'i, iz hərrəmine çurpi gamt'unsay. P'et'eral şot'oğoxun çurpi gamesane burqı.

İsus Samci bəyinşxoy kalat'ay bəş

(Mat'. 26:59-66; Mrk'. 14:55-64; Luk'. 22:66-71)

¹⁹ Samci bəyinşxoy kalat'in isə İsusaxun İz şagirdxoy q'a zombsuni baradane xavar haq'say.

²⁰ İsusən şot'o coğabe tadi: «Zu bitot'ay bəş qayez exlətp'e, bütüm iudeyxoy gireğala sinagoxo q'a xramaz həmişə zombe, hik'k'alal c'ap' tez exlətp'e.

²¹ İsə het'aynak'en Zaxun me exlətə taşt'a? Za ibaki amdaxoxun xavar haq'a, şot'oğon Bezi pi əyitmoğə avat'un».

²² İsusən me əyitmoğə pit'uxun oşa t'et'iya çurpi q'ulluğçiğoy sunt'in "samci bəyinşxoy kalat'u metərən coğab tast'a?" pi Şot'o sa silləne duği.

²³ İsusən şot'o coğabe tadi: «Əgər haq'suzes əyitesə, Bez haq'suz baksuna ak'est'a. Ama düzez əyitesə, Za het'aynak'en duğsa?»

²⁴ T'e vədə Xananen Şot'o hələl İz kul gəç samci bəyinşxoy kalo bakala K'ayafay t'öğölə yaq'abi.

P'et'eri p'əmcı saal xibimci danmışaksun

(Mat'. 26:71-75; Mrk'. 14:69-72; Luk'. 22:58-62)

²⁵ Simon P'et'er çurpi gameğat'an şot'oxun p'urum xavart'un haq'i: «Unk'o hunal me amdari şagirdxoxunnu, tene?» Şot'in danmışaki "təə, tezu" pine.

† 18:11 18:11 Mat'. 26:39; Mrk'. 14:36; Luk'. 22:42 § 18:13 18:13 - Xanan içəl süft'ə samci bəyinşxoy kaloney. Şot'o gele vədə hələl "samci bəyinşxoy kalo" pit'un k'aley. * 18:14 18:14 İoan. 11:49-50

²⁶ Samci bəyinşxoy kalat'ay nökrəroxun soğo P'et'eren duği ümüğə bot'i amdari q'oomey. Hat'e nökrəren "va şot'oxun sagala tez ak'ey ki ganu?" pi P'et'eraxun xavare haq'i.

²⁷ P'et'er p'urum izi İsusaxun sagala baksunaxun danmişe baki. Hat'e saadal dadalen elepi.

İsus Rimen təyinbi kalaluğbal P'ilat'i bəş

(*Mat'. 27:1-2; 11-31; Mrk'. 15:1-20; Luk'. 23:3-5; 13-25*)

²⁸ Savaxt'an üşenen İudeyin kalat'oğon İsusa K'ayafay t'ödxun Rimen təyinbi kalaluğbal P'ilat'i sarayat'un eçeri. Ama içan saraya tet'un başi şot'aynak' ki, pak manst'unt'un çuresay, tenesa C'ovaksuni axsibayi† ukuna ukəs tet'un bakaliy.

²⁹ T'e vədə P'ilat' qavuna, şot'oğoy t'öğöl c'eri pine: «Me amdari taxsır hik'ə?»

³⁰ Şot'oğon P'ilat'a coğabt'un tadi: «Əgər mə amdaren pis əş nu biq'i bakiniy, kot'o vi kiyel teyan tadoy!»

³¹ P'ilat'en şot'oğə pine: «Kot'o memiin taşeri ef k'anunen vən divan-banan». İudeyxoy kalat'oğon P'ilat'a pit'un: «Beşi şuk'k'ala bəsp'est'uni ext'iyər butene».

³² Mo şot'o görəne baki ki, İsusi İzi hetər bisuni barada pi əyit bex p'ap'ane. ‡

³³ P'ilat' qaybaki sarayane başi. Şot'in İsusa k'alpi Şot'o pine: «Hun iudeyxoy padçağnu?»

³⁴ İsusen coğabe tadi: «Hun kot'o vaxunen pi, yoxsa Bezi barada va q'erəzt'oğont'un exlətp'i?»

³⁵ P'ilat'en pine: «Zu iudeyzu ki? Vi azuk'en q'a samci bəyinşxone va bezi kiyel tadi. Exlətp'a, k'ən biyo?»

³⁶ İsusen coğabe tadi: «Bezi padçağluğ mə dünyənəxun tene. Əgər Bezi padçağluğ mə dünyənəxun bakiniy, Bezi q'ulluğçığon Zu iudeyxoy kalat'oğoy kiyel nu bafst'eynak' davat'unboy. Ama Bezi padçağluğ memiin tene».

³⁷ P'ilat'en Şot'o pine: «Ak'esa, hun padçağnu». İsusen coğabe tadi: «Vi pi k'inək'e, Zu Padçağzu. Zu serin barada şahidluğbseynak'ez nanaxun baki dünyəne hari. Serin tərəf bakala hər sunt'in Za ümüxelaxsa».

³⁸ P'ilat'en Şot'oxun "p'oy seri hik'ə?" pi xavare haq'i.

Mot'o pit'uxun oşa p'urum qavuna, iudeyxoy t'öğöl c'eri şot'oğə pine: «Zu Şot'ost'a sal sa taxsır tez aksa.

³⁹ Vəst'a sa ədəte bu: C'ovaksuni axsibayi vədine zu vəynak' sa tana tərəzbsa. Həyşə çurnansasa, vəynak' "iudeyxoy padçağa" tərəbz?»

⁴⁰ Şot'oğon p'urum harayk'a pit'un: «Mə amdara təə, Barabba tərba!» Barabba isə sa k'uldurey.

19

İsusa bəsp'suni q'ərar

¹ T'e vədə P'ilat'en İsusa tatarlayınşbsunane əmirbi.

² Əsk'ərəxonal şaşaxun sa tac əldi İsusi belt'un laxi, Şot'ay loxol tünd ç'oc'a xələtt'un lap't'i.

† 18:28 18:28 C'ey. 12:1-27 ‡ 18:32 18:32 - İsusen İzi xaçə loxol t'əq'tesuna saturbəs avabakest'eny. İoan. 3:14; 12:32

³ Şorox İsusı t'öğöl hari "iudeyxoy padçağ dirist'q'an baki!" pi Şot'o sillət'un duğsay.

⁴ P'ilat'en p'urum qavuna c'eri iudeyxoy pine: «Mone, şot'o qavuna, ef t'öğölez eş't'a ki, bezi şot'ost'a sa taxsır nu aksuna vən avabakanan».

⁵ İsus İz bel şaşaxun tac, İz loxol tünd c'oc'a xələt qavuna c'eğat'an P'ilat'en şot'oğoy pine: «Me amdari loxol bəğanan!»

⁶ Samci bəyinşxon q'a şot'oğoy q'ulluğçığon Şot'o ak'i "xaçe loxol t'əq't'a, xaçe loxol t'əq't'a!" uk'a harayt'unpi. P'ilat'en isə şot'oğoy pine: «Şot'o vən ext'i xaçe loxol t'əq't'anan, şot'aynak' ki, zu şot'ost'a sa taxsır tez aksa».

⁷ İudeyxon şot'o coğabt'un tadi: «Beşi k'anune bu, me k'anuna görəl şo biyalane, şot'aynak' ki, içü Buxacığoy Gare nex».

⁸ P'ilat'en me əyitə ibaki samalal q'inebi.

⁹ P'urum saraya başı İsusaxun xavare haq'i: «Hun mayinnu?» Ama İsusen şot'o coğab tene tadi.

¹⁰ P'ilat'en Şot'o pine: «Zaxun exlətpsın ten çuresa? Ten ava ki, va tərşunal, xaçe loxol t'əq'st'unal bezi kiyele?»

¹¹ İsusen şot'o coğabe tadi: «Əgər va Alaxun nu tadeşiniy, Bezi loxol vi sal sa ext'i yər tene bakoy. Ama Za vi kiyel tadit'ay günax gele kalane».

¹² Me əyitmoğoxun oşa P'ilat'en Şot'o tərşune çuresi, ama iudeyxon harayk'a next'uniy: «Əgər me amdara tərbayın, imp'erat'ori tərəf tenu. İçü padçağ uk'alo imp'erat'ori düşməne!»

¹³ P'ilat'en me əyitə ibaki İsusə qavunane c'evk'i. Şo "Jenen Döşəyinşəki" gala (əbrani muzin Gabbata), izi divanbseynak' laxesi taxt'a areşi.

¹⁴ C'ovaksuni axsibayeynak* həzirluğ bəğala gine təxminən üqümci saadey. † P'ilat'en iudeyxoy "bəğanan, ef padçağ mone!" pine.

¹⁵ Ama şot'oğon harayt'unpi: «İradbakeq'an, iradbakeq'an! Kot'o xaçe loxol t'əq't'a!» P'ilat'en şot'oğoxun xavare haq'i: «Yəni ef padçağa xaçe loxol t'əq't'az?» Samci bəyinşxon coğabt'un tadi: «İmp'erat'oraxun başq'a beşi padçağ butene!»

¹⁶ T'e vədə P'ilat'en İsusə xaçe loxol t'əq'st'eynak' şot'oğoy kiyele tadi.

İsusə xaçe loxol t'əq'st'un

(Mat'. 27:32-44; Mrk'. 15:21-32; Luk'. 23:24-43)

Əsk'ərxon İsusə tat'unşeri.

¹⁷ İsusen xaça İçin taşeri "Kəllə", yəni əbrani muzin K'olgot'a uk'ala galane c'eri.

¹⁸ T'et'iya Şot'o xaçe loxol t'əq't'undi. İçuxun sagala q'erəz p'ə tanal xaçe loxol t'əq't'undi: soğoy İsusı yön, t'e soğoy tərş tərəf, İsus isə biyexey.

¹⁹ P'ilat'en xaçe loxol İudeyxoy PADÇAĞ NAZARETLU İsus şame duğest'i.

²⁰ İudeyxoy gelet'ine me şama k'alpi, şot'aynak' ki, İsusı xaçe loxol t'əq't'eşi ga şəhərə İşaney hamal t'e şam əbrani, lat'ini saal grek'i muzine şameşey.

²¹ Mot'o görət'un iudeyxoy samci bəyinşxon P'ilat'a pey: «"İudeyxoy padçağ" təə, "<Zu iudeyxoy padçağzu> uk'al" şampa».

²² P'ilat'en isə "k'ə şampezsə, ene şampezu" pine coğab tadey.

* 19:14 19:14 C'eys. 12:1-27 † 19:14 19:14 üqümci saad - həysət'in vaxt'en bəzərə saadi p'as's'e.

²³ Əsk'ərşon İsusə xəçə loxol t'əq'tit'uxun oşə Şot'ay paltarxo ext'i içoğoy arane bip' gala cöyt'unbi. Şot'oğon gurat'al ext'undi, t'e gurat' t'etərə əleşey ki, şot'ay loxol əbun buteney.

²⁴ Şot'oğon sun-suna pit'un: «Mot'o zıgmaben, çöp bosen bəyin, şiya baksa». İvel Şamurxost'a bakala "İçoğoy arane Bezi paltara cöyt'unbi, Bezi paltareynak' çöpt'un bosi" † əyit bex p'ap'eq'an pine me əşurxo baki.

²⁵ İsusə xəçə loxol t'əq'ti gala İz Nana, İz Nanay xunçi, K'leop'ay çuux Mariya saal magdallu Mariyane çurpey.

²⁶ İsusen İz Nana saal Şot'ay t'öğöl İz çureğala şagirdi çurpsuna ak'i İz Nana pine: «Ay Nana, kot'o Vi ğar hesabba!»

²⁷ Şagirdə isə "hunal kot'o vi nana hesabba!" pine. Kot'oxun oşə t'e şagirden Mariya iz k'oyane taşeri.

İsusi bisun

(Mat'. 27:45-56; Mrk'. 15:33-41; Luk'. 23:44-49)

²⁸ İsusen hər şeye tamam baksuna avaney. Şot'aynak'al İvel Şam tam bex p'ap'eq'an pi "xenezaz baki!" pine. §

²⁹ Tet'iya fine oq'oyen buy sa q'ave buy. Sa bisinə t'e oq'oyi boş puşp'it'uxun oşə q'arğuni loxol c'ovakeşti İsusi jomot'un taşeri.

³⁰ İsusen fine oq'oya q'urtedi. Oşə "tamame baki" pi İz bula k'os'bi İz urufa Buxaçüğone tapşurbi.

³¹ Mo Həzirluğu ğiney, hamal me Şamat' ği C'ovaksuni axsibayaxun sa ğinane kofst'ay. İudeyxon tet'un çuresay ki, xəçə loxol t'əq't'eşiyorox Şamat' ğine suruk' mandat'un. Şot'aynak'al şot'oğon P'ilat'axun xaişt'unbi ki, xəçə loxol t'əq't'eşit'oğoy turmoğoxoxbi * meydixox xəçə loxolxun ext'at'un.

³² T'e vədə əsk'ərşon süft'ə İsusaxun sagala xəçə loxol t'əq't'eşit'oğoy sunt'ay, oşə isə t'e sunt'ay turmoğoxoxt'unbi.

³³ İsusi t'öğöl İşalayınşakat'an isə Şot'ay ene p'uri baksuna ak'i İz turmoğox tet'un xoxbi.

³⁴ Ama əsk'ərşoxun sunt'in Şot'ay bərinə xişt'ik'en deşinebi, hat'e saad tet'iin pi saal xene bari.

³⁵ Mot'o iz piin ak'i amdarene şahidluğbsa, şot'ay şahidluğal serine, şot'in serina upsuna avane. Şahidluğbsa ki, vənal və bakanan.

³⁶ Morox şot'o ğörane baki ki, İvel Şamurxost'a bakala "Şot'ay sa ü'ənal xox tene bakal" † əyit bexq'an p'ap'i.

³⁷ İvel Şamurxost'a metər sa gaal bune: "Deşibakit'ay loxol bəğalt'un".

‡

İsusi meydə mağarina laxsun

(Mat'. 27:57-61; Mrk'. 15:42-47; Luk'. 23:50-56)

‡ 19:24 19:24 İvel məğ. 22:18 § 19:28 19:28 İvel məğ. 22:15; 69:21 * 19:31 19:31 Xəçə loxol t'əq't'eşit'oğoy bisunen boxoye zapey. Ama şot'oğoy turmoğoxoxbsunen şot'oğon içoğox efes tet'un baksay, metərлуğenal suruk'eşi usum bisat'unıy. † 19:36 19:36 C'eys. 12:46; Ams'i oç. 9:12; İvel məğ. 34:20 ‡ 19:37 19:37 Zək. 12:10; Qay. əyit 1:7

38 Mot'oxun oşa arimat'eyalu İosifen P'ilat'axun meydə exst'unane xaişbi. İosif İsusı şagirdəy, ama iudeyxoy kalat'oğoxun q'ıbsuna görə mot'o c'ap'e efsay. P'ilat'en şot'o bareti, İosifenal hari İsusı meydə exedi.

39 Şot'oxun sagala Nik'odimal buney, mo üşe İsusı t'öğöl hari hat'e Nik'odimey. § Şot'in içuxun sabaç lit'ra * aloyaxun gərgürbi mirra † c'əyine eçeri.

40 Şot'oğon İsusı meydə ext'i iudeyxoy oçalaxbsuni ədətən şot'o adeğala c'əyin ləəmdi kətani bəzen bəc'ürt'unpi.

41 İsusə xaçə loxol t'əq't'i gala İsa sa gane buy, memiyal hələ meyd nu laxəsi təzə sa mağarane buy.

42 Əyc'indəri Şamat' ğiney, me mağaral İsa baksuna görə şot'oğon İsusı meydə t'et'iyat'un laxi.

20

İsusı bəyinbaksun

(Mat'. 28:1-8; Mrk'. 16:1-8; Luk'. 24:1-12)

1 Şamat'i samci ğine* üşenən, hələ bayinq' vədine magdallu Mariya İsus laxəsi mağarinane hari. Şot'in anek'i ki, mağarin jomoxun t'əp'ək' jə t'ik'ireşene.

2 Şot'aynak'al t'it'eri Simon P'et'eri saal İsusı ən gele çureğala t'e soğə şagirdi t'öğöl hari pine: «Q'onçuğomağarinaxun taşeret'un, mayat'un laxə teyan ava».

3 P'et'er saal t'e soğə şagird mağarinat'un taşi.

4 Şorox sagala t'it'unst'ay, ama t'e soğə şagird P'et'eraxun yeyine t'ist'ay, şot'ö görəl mağarina süft'ə şone p'ap'ı.

5 Şot'in k'os'baki anek'i ki, kətani bəzurxo t'iya bitene, ama bona tene başi.

6 Şot'ay baç'anexun Simon P'et'eral hari p'anep'i, şo mağarin boş başi biti kətan bəzurxo

7 saal İsusı bula bəc'ürpi dəsmərə anek'i. Dəsmər kətan bəzürxoy t'öğöl təə, q'erəz sa gala cöycə bəc'ür mandeney.

8 T'e vədə mağarina süft'ə p'ap'i t'e soğə şagirdal bona başi mot'oğə ak'i vənə baki.

9 Ama şot'oğon İsus p'uri ganuxun bəyinbakalane uk'ala İvel Şama hələ tet'un q'amışaksay.

İsusı magdallu Mariya ak'esun

(Mat'. 28:9-10; Mrk'. 16:9-11)

10 Hametər, şagirdxo p'urum içoğoy mandala galat'un qaybaki.

11 Mariya isə önlök'a mağarin çölin tərəf çurpeney. Şot'in önlök'a-önlök'a k'os'baki mağarin bonane bəği.

12 T'et'iya mas'i paltar lapi p'ə anğele ak'i: soğə İsusı meydə laxi gane best'a, t'e soğə isə turmoğost'a arşeney.

13 Şot'oğon Mariyaxun "ay çuux, het'aynak'en önlöne?" pi xavart'un haq'i. Mariyanal şot'oğə pine: «Bezi Q'onçuğə taşeret'un, maya laxsunal tez ava».

§ 19:39 19:39 İoan. 3:1-2 * 19:39 19:39 sabaç lit'ra - 34 kg. † 19:39 19:39 mirra - şaat' adeğala oyurroxun həzərbaki toyexlu c'əyin * 20:1 20:1 Şamat'i samci ğine - yəni bazarin ğine. İudeyxoynak' şamat'i samci ği bazarin ğine hesabbaksa.

14 Mot'o pit'uxun oşa baç'ane fıırıpı İsusı t'et'ıya çırpsuna anek'i, ama Şo İsus baksuna tene avabaki.

15 İsusen şot'oxun xavare haq'i: «Ay çuux, het'aynak'en öñöne? Şun qəvesa?» Mariyan Şot'ay bağban baksuna zəndbi pine: «Ağa, əgər Şot'o hunen tşeresə, maya laxsuna za upa, zu Şot'o ext'oz».

16 T'e vədə İsusen şot'o pine: «Mariya!» Mariyanal fıırıpı İsusə əbrani muzin "Ravvuni!" pine. ("Ravvuni" məəlim upsune).

17 İsusen şot'o pine: «Za ma biq'i efa, şot'aynak' ki, Zu hələ Bavay t'öğöl tez əqeşə. Ama Bezi viçimoğoy t'öğöl taki, şot'oğoy upa ki, Bezi Bava bakala k'inək' efıyal Bava bakalt'ay, Bezi Buxaçux bakala k'inək' efıyal Buxaçux bakalt'ay t'öğöləz əqesə».

18 Magdallu Mariya şagirdxoy t'öğölə hari, şot'oğoy "Q'onçuğoy azk'i!" pine. Oşa İsusen içü pit'oğoy bitova şot'oğoy avabakesedi.

İsusı İz şagirdxoynak' ak'esun

(*Mat'. 28:16-20; Mrk'. 16:14-18; Luk'. 24:36-49*)

19 Hat'e ğı - şamat'i samcı ğine biyəşçoye şagirdxo p'urum sagalat'unıy. Şot'oğoy iudeyxoy kalat'oğoy q'ıyexun içoğoy bakala k'ojin çomo kiritp'et'unıy. Ama İsus bona başı şot'oğoy boş çırpı pine: «Vəynak' xeyirq'an baki!»

20 Mot'o pi şot'oğoy iz kulmoğoy saal bərinəne ak'est'i. Şagirdxon Q'onçuğoy ak'i gele müqt'un baki.

21 İsusen şot'oğoy p'urum pine: «Vəynak' xeyirq'an baki! Bavan Za yaq'abi k'inək' Zuval vəxəz yaq'absa».

22 Mot'o pit'uxun oşa şot'oğoy loxol fupı pine: «İvel Urufa haq'anən!»

23 Vən şı günaxxo bağışlayınşaynan, şo bağışlayınşakale, şı günaxxo nu bağışlayınşaynan, şo bağışlayınşakinut mandale». †

İsusı T'oması ak'esun

24 Ama p'as's'e şagirdaxun soğoy, "Əkiz" k'aleğala T'omas, İsus İz şagirdxo ak'eğat'an şot'oğoy t'öğöl tene buy.

25 T'e soğoy şagirdxonal T'omas "Q'onçuğoy ayank'i" uk'at'an şot'oğoy pine: «Əgər Şot'ay kiyel misp'aren qayıpi yaroğoy nu ak'ayiz, misp'ari ganxo bezi kul nu laft'ayin, İzi bərinəyal kula nu laxayiz, zu mot'o vətəzbakon».

26 Muğ ğınaxun oşa İsusı şagirdxo p'urum k'oya gireğat'an T'omasal şot'oğoy t'öğöləy. Çomxo kirit baalkayin, İsus bonane başı. Şot'oğoy arane çırpı pine: «Vəynak' xeyirq'an baki!»

27 Mot'oxun oşa T'omasane pi: «Vi k'əşinə miya laxa, Bezi kulmoğoy bəğa, vi kula boxoda, Bezi bərinə laxa. Ma süpələyinşaka, və baka!»

28 T'e vədə T'omasen pine: «Hun bezi Q'onçuxnu, bezi Buxaçuxnu!»

29 İsusen isə şot'o coğabe tadi: «Hun Za ank'i pin və baki? Ak'inut' və bakalorox isə he bəxt'əvərt'un!»

İoanen şampi ğirke məksəd

30 İsusen İz şagirdxoy piin bəş q'erəzəl gele möcüzəlöl nişanxone ak'est'ey, manu ki, me ğirke boş tene şameşə.

† 20:23 20:23 Mat'. 16:19; 18:18

31 Ama memiya bakalorox şot'aynak'e şameşe ki, vən İsusı Xrist'os, Buxaçuğoy Ğar baksuna vëbakanan, vë bakiyal Şot'ay s'iyyen yəşəyiñş haq'anana.

21

İsusı İz şagirdxo göle börine ak'esun

1 Me əşurxoxun oşa İsus T'iberiya göle * börine p'urum İz şagirdxo ak'eşi. Mo metəre bakey:

2 Simon P'et'er, "Əkiz" k'aleğala T'omas, Galileyin Gana ayizexun bakala Nat'anail, Zavdayı ğarmux saal Şot'ay q'erəz p'ə şagird sagalat'uniy.

3 Simon P'et'eren pine: «Çəli biq'saz taysa». Mandi şagirdxon "yanal vaxun tayansa" pit'un. Şorox taşi lodk'inat'un laşi, ama t'e üşe hik'k'al biq'es tet'un baki. †

4 Kəybakat'an İsus göle börine çurpeney, ama şagirdxon Şot'ay İsus baksuna tet'un avabaki.

5 İsusen şot'oğö pine: «Ay viçimux, ukseynak' sa şey biq'es bananki?» Şot'o coğabt'un tadi: «Təə».

6 İsusen pine: «Tora lodk'in yön tərəf bosanan, t'et'iin biq'alnan». Haketərəl bit'un. Şot'oğön t'e q'ədər çəlüt'un biq'i ki, tora zapes tet'un baksay. ‡

7 T'e vədə İsusı çureğala şagirden P'et'era pine: «Mo Q'onçuxə». Simon P'et'eren Şot'ay Q'onçux baksuna ibakala k'inək' iz looxun c'e q'i alin paltaren bəc'üresi lodk'inaxun c'eri xene boşe cupi.

8 T'e soğö şagirdxo isə çəlin tora zapsun-zapsun lodk'inent'un hari, şot'aynak' ki, göle börinexun əxil tet'uniy, p'əbaç p'exusa § İsa gane mandey.

9 Şorox q'ariluğa c'eğat'an at'unk'i ki, t'et'iya bok'ala s'ile loxol çəline ap'sa, iz t'öğöl şumal buney.

10 İsusen şot'oğö pine: «Həysə biq'i çəlinəxunal eçanan».

11 Simon P'et'er tora q'ariluğa eşt'eynak' lodk'inane laşi. Tore boş sabaç əlli xib dənə kala çəline buy. Çəli lap gele baalkayin, tor k'as'teneşi.

12 İsusen şot'oğö pine: «Ekinan, savaxt'in şuma ukanan». Şagirdxoy saycət'in Şot'oxun "Hun şunu?" pi xavar haq'suna ük' tenebi. Şot'ay Q'onçux baksuna avat'uniy.

13 İsusen şuma ext'i şot'oğö payebi, hat'etərəl çəlinəne paybi.

14 İsus p'uri ganuxun bəyinbakit'uxun oşa xibimci kərəmey ki, şagirdxo ak'esay.

İsusı P'et'era tadi tapşuruğ

15 Savaxt'in şumaxun oşa İsusen Simon P'et'era pine: «Ay İoani ğar Simon, hun Za kot'oğoxun gelen çuresa?» P'et'eren Şot'o pine: «Hoo, ay Q'onçux, Va çuresuna avanu». İsusen şot'o pine: «Bezi q'uziğö bəğə».

16 Şot'in p'əmci kərəm P'et'era pine: «Ay İoani ğar Simon, Za çuresa?» Şot'inal İsusə pine: «Hoo, ay Q'onçux, Va çuresuna avanu». İsusen şot'o pine: «Bezi q'uziğö otarişa».

* 21:1 21:1 T'iberiya göl - mo Galileya göle t'e soğö s'ine † 21:3 21:3 Luk'. 5:5 ‡ 21:6 21:6 Luk'.

§ 21:8 21:8 p'əbaç p'exus - 100m.

17 Xibimci kərəm P'et'era pine: «Ay İoani ğar Simon, Za çurensa?» P'et'eren xibimci kərəm İsusen içuxun "Za çurensa?" xavar haq'suna göre pısbaki Şot'o pine: «Ay Q'onçux, Hun hər şeyə avanu, bezi Va çuresuna avanu». İsusen şot'o pine: «Bezi q'uziĝo bēĝa.

18 Serina, serinaz va nex: cəyil bakat'an vi q'ayınşa ĝaçp'i çureĝala gala tansay, ama q'oja bakat'an kulmoĝo boxodalnu, q'erəzt'in vi q'ayınşa ĝaçp'i va vi nu çureĝala gala taşale».

19 İsusen me əyiten P'et'eren mani cürə bisunen Buxaçuĝoy s'iya alabaleysa, şot'one avabakeşt'ay. Mot'o pit'uxun oşa "Bezi baç'anexun eki" pine.

20 P'et'erenal qoş bēĝi İsusi çureĝala şagirdi içoĝoy baç'anexun eysunane ak'i. Mo hat'e biyəsin şum ukala vədine fıırpı İsusaxun "ay Q'onçux, Va toydala amdar şuva?" pi xavar haq'i şagirdəy. *

21 P'et'eren me şagirdə ak'i İsusə pine: «Ay Q'onçux, p'oy me amdar hetər bakala?»

22 İsusen şot'o pine: «Əĝər Zu qaybakamin † şot'ay dirist' manst'una çureĝayız, mot'oxun va hik'ə? Hun Bezi baç'anexun eki».

23 Hametər, t'e şagirdi nu bisuni barada vəbakalt'oĝoy arane exlətxone yəymişəki. Ama İsusen şot'o tene biyal tene pey, saycə "əĝər Zu qaybakamin şot'ay dirist' manst'una çureĝayız, mot'oxun va hik'ə?" peney.

24 Me əşurxoy barada şahidluĝbsun şamk'alo hat'e şagirdə. Yanal avayan ki, şot'ay şahidluĝ serine.

25 İsusen q'erəzəl gele əşurxone biq'ey. Əĝər şoroxal soĝo-soĝo şameşiniy, zaynak' t'etərə eysa ki, şameĝala girkurxo sal dünyəne tene p'aq'oy.

* 21:20 21:20 İoan. 13:25 † 21:22 21:22 Zu qaybakamin - memiya İsusen İzi me dünyəne p'əmcı eysunaxune əyitey